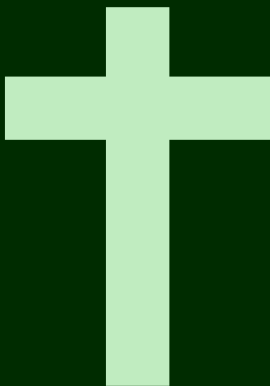

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla

(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	82
SAN LUCAS	133
SAN JUAN	219
HECHOS	284
ROMANOS	365
1 CORINTIOS	400
2 CORINTIOS	433
GÁLATAS	455
EFESIOS	468
FILIPENSES	480
COLOSENSES	489
1 TESALONICENSES	497
2 TESALONICENSES	504
1 TIMOTEO	508
2 TIMOTEO	518
TITO	525
FILEMÓN	529
HEBREOS	531
SANTIAGO	557
1 PEDRO	566
2 PEDRO	576
1 JUAN	582
2 JUAN	591
3 JUAN	593
JUDAS	595
APOCALIPSIS	598

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isai. ⁶ Te Isai mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdìhí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà,

nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xì dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xì dècuèndè quìvì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xì José. Doco tãñáha ga coo-ne xì nècuàchìmà, te nì sàcũñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-néa, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xì-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-ní nandàhà-ní xì María. Vátùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu Ìi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vè tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmí-yâ dacácu-ya nèhivì xí-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchìmà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xì nècuàchìmà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén ía ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù ía mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vachi ndé caná orá sàni xini-nsi sitnúù cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchìmà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònuù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nùù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiaá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiaá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yâ cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru nì tùi sitnúù mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —nì cachì-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùì tu sitnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònuù-sí nùù-né nì sàà-sì nì ndòo-sì diquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cudìì ini-nè na ní xini tu-ne sitnúù mà. ¹¹ Dandu nì caquìhvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhú ñà-cuicà-né, te nì dàcútâhvi-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachì ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudèhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá cundoo-nsia ndé cachì sàì cachitnùhi xì-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachì ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì

Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dándàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócô nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachi-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùi cuà cuàhàn tìxi-xì, nì casahnì-tévê, vàchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyùcànduá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vàchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichi, nì xini-nè iin iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuïin-nsiá ñuu Israel, vàchi sàni xihì nèhivì cuní cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xì nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, nì yuhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàni-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne chicá nùù-xì dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachí-nè xì nèhivì ñà-nì nàxícocuïin ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnù mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xì na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáa cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàna.)

⁴ Te Juan mà, dòò idì sìcamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tixi-ne. Te sìca xì ndudi ñũñũ yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùu Juan yucán. ⁶ Te nì cuhì-né nì quida nècuàchì mà ini yùte mà na ní dātú-i-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhì stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdehé-nsiá nùu castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà quida-nda na naxícócuìn ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà cáhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá ini-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtéhè stná-nsiá, te ñàyùcànduá còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vātùni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índu nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá íí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùu yùhù: te ni có-nātù (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tìxi Espíritu Ìi xí Dios icúmí-yâ quida ìi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà (xì nèhivì ñuhívì: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé íá Juan, vachi cuní-yà quida ìi nècuàchì mà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchì mà, có-cuní-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhì quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhì-ní).

15 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vâchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndúá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyà.

16 Daaní, nì nsihi nì cuhì-yá, te nì quee-ya nùù tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espíritu Ìi xí Dios vâxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vâxi-ya. 17 Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudû cuáhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

1 Daaní, nihí Espíritu Ìi Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná, vâchi yucán cuáhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñâyùcàndúá, nì quihin-ya ichì cuáhàn-yà, 2 te yucán iá-yà ùì dico quivì ndui te ñuú; te iníhî-yá, iá dòcò-yà. Ñâyùcàndúá, cuáhà doco xíhî-yà. 3 Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vâchi cuní-sì dacà-síyâ, te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

4 Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùù tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vâchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

5 Daaní, nì saca-siyá cuáhàn-sì xi-yá ñuu ìi Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, 6 te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vâchi ducán cachí nùù tutu ìi:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní. Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhì sàhà-ní ni-iin yùù.

7 Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quídá cánûú-ndá ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor”.

8 Daaní, nì saca-siyá cuáhàn-sì xi-yá dìni iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. 9 Dandu nì cachì-sì xi-yá:

—Yùhù dacútâhvì mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìin sìsì-ní nùù, te cahvi-ní yùhù.

10 Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vâchi dohó cachí stná nùù tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

11 Dandu nì nacoò-siyá cuáhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehècàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea.

¹³ Doco cóni cuèé-yá yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yá ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yá coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàna na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnúú fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ínahá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnúú ndiaha stná-yá anima-nè; vàchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnúú-yá sàxìnítùnì-nè na ian nì natù nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yá sàhù xì nèhivì, cachí-yá:

—Naxicocuín inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vàchi sà-itúú tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá iá ansivì.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yá ùi ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xì-né mahì tècuìí, vàchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vàchi icúmî dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xì-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yá chicá nuù-xì, te nì xini-yá inga ùi ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nuù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-né ñunù xì-né. Te nì cana stná-yá ndúì-nè. ²² Te hora mà nì naco-ne yua-né nuù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yá nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yá xì-né ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xì Yua-nda Dios. Te nì dàndúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndüá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yá. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nuù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xíhì ihí, ò

nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yanè.
 25 Ñàyùcàndùá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá,
 xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén,
 xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nê nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndu-tahvì-né.

⁶ Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida viì, vàchi icúmí Dios chindee-yànè ñà-quida viì ndisa-ne.

⁷ Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nê cunì-nè nùù Dios.

⁹ Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun viì nì quida-ne, vàchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhivì ìì xí Dios.

¹¹ Nansicáhán stná mii-nsiá na càhàhá nèhivì xì-nsiá sàhì, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidáquí stná-nè mii-nsiá.

¹² Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cúdî inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nìsa quida quini stná nèhivì sàhaha xi nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ducán quidá stná-nsiá ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcàndùá saté uun nèhivì-ñá, te sànihni-neà.

¹⁴ Na quidá stná orá datnúù, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá` nùù nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tixi iin icà; còò. Sàcùnùù ducún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia

obra vâha sâhâ-ñâ cundehè nèhivì, dandu naquimani-né Yuandiáhâ-nsiâ iá ansivi, vâchi na ian datnúu-nsiâ nùu nècuàchì mà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sâhâ ley xi Moisés

¹⁷ Mâsâ cúcâhân-nsiâ vâxi dacúxióé ley nì sâha Moisés. Mà dâcúxióé ley mà, ni mà dâcúxió stnâi palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vâxi sâhâ ñâ-nì cùu ndisa nsidaa ñâ-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñâ-ndâà nduá cachí xì-nsiâ yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñâ-nduá cachá. ¹⁹ Ñâyùcânduá, nú cô-quidá iin tiâa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhâ-nè nèhivì, pues divi tiâa-ma cunduu ana chicá có-ndiââ na sâa quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñâ-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhâ-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiââ na sâa quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰ Vâchi yùhù cachí xì-nsiâ, chicá vîi xiñuhu quida-nsia nùu nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nùu stná nècuàchì fariseu, vâchi nú coó, mà nunca sâà-nsiâ cuni-nsiâ ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo mani-ndâ xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ Mii-nsiâ, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sâhana ñâ-mâsâ cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaâ sâhámâ. ²² Doco yùhù cachí, mate cuísi ni cuidâ ini-nsiâ sâhâ ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaâ sâhâ stnámâ. Te nú ni cachí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaâ stná sâhájân nùu juez chicá cusáhnú; doco nú ni cachí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vâchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiâ.

²³ 'Nì cachí-ndâ cuàhàn iin nèhivì veheñuhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sâà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùu ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (mâsâ cuâha-ne) promesa mà; yucan ni ndóâ, te ni cúhùn-nè nùu ñanìtnaha-nemâ, te cuicahnú stnahâ ini-nè sâhâ-né. Cuisì nú ducán, dandu vâtùni naxicocuñn-nè veheñuhu mà ñâ-cuâha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñâ-yâchì xiñuhu nâcùndoo vâha stnaha-nda

²⁵ Nú sàni sanicuàchi iin tiâa sâhâ iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiâ cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nacòovâha yachì-nsiâ xì-té na cuàhàn-nsiâ ichì, còtó sâà-te xi-nsiâ nùu juez, te dayâha juez mà-nsiâ ndahâ comandante ñâ-cundiadi-nsiâ vehecâa. ²⁶ Vâchi ñâ-ndââ nduá cachí xì-nsiâ yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiâ, dandu mà

quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dànàà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ìnhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhaha ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí xì-nsiá vichi, vàchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xì nècuàchimà, vàchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú nduchinúu-nsiá, cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáña, dacaná-nsiáña, vàchi chicá vaha nì ndáñúhú iyuhu iin xaan xì-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te nì cachí-ndà nú ndahàcuahá-nsiá cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha nì táhndèà dacaná-nsiáña, vàchi chicá vaha nì ndáñúhú iyuhu iin xaan xì-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivì (sàhaha): “Nú cuàhàn-nsiá cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú nì caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú nì nándàhà tú-ña, vàchi (còá disáhà-xì) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñahà nì xitiá mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ìnhá stnâ-nsiá nì cachi nècuàchì sàhaha: “Nú nì chináhà-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñaha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndaña cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñaha, vàchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá quivì ñuhivì yohó, vàchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá quivì ñuu Jerusalén, vàchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá dìni-nsiá, vàchi có-dàndacú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndehí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsiá cachi-nsiá iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiá, vàchi nú más gà nì cachí-nsiá, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítacùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnhá stnâ-nsiá nisa cachi-nè: “Nú nì tavá nèhivì iin nduchinúu-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchinúu mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda nì tavá-né, dandu nì queé

stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíni xí-ndá. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndáñâ. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nùù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhán-ndáñâ nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ínáhá stná-nsiá dohó nìsa cachi nèhivì sàhana: "Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané", nìsa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xícàn chihàn ñiqui-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cácan tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vachi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vachi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà nìhì-nsiá premiu sàhàjàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdi obra ndiaha nduájàn, vachi divi ducán quidá stná nèhivì có-ínáhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñâ cundehè nèhivì, vachi nú sàhà ñà-jaàn ndüá, dandu còò ñà-vàha nìhì-nsiá sàhámà nùù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcàndüá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà catétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vachi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-nè obra xi-ne veheñuhu ò calle sàhà-ñâ cuní-nè ndee vaha-ne nùù nèhivì. Te ñà-ndáà ndüá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñâ, dandu coo dèhá nùù nèhivì. Doco nùù Yua-nda Dios, còò, vachi indèhe-yá, te nùù mii-yá icúmí-nsiá nìhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinàhà-yàndó nansa càcàn tãhvi-ndà nùù Dios

⁵ 'Na xícàn tãhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vãchi mii-né, cudî ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñuhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachì: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmàné cunduu ñà-vaha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xícàn tãhvi-ndà nùù Yua-nda Dios, nì nãnsìhvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miiní-yá ininí-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xiní-né ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá nihì-ndà iin ñà-vaha xi-nda nùù-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni iñàhà cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ìnáhá xí Dios, vãchi mà chindéâmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vãchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàhà ga cachi-nsiá xi-yá índù necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ìnáhá-yà. ⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xícàn tãhvi-nsiá nùù-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, nì ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní.

¹⁰ Te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tãhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùù-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchì iníhíca-nsí, nacua xicáhnù stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùù-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. Vãchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnù dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴ Vãchi nú nì cuicáhnù inì-nsiá sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnù ini-nsiá sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnù stná ini-yà sàhà cuàchì mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaâ-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vãchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá cánùú-né ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachì xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsiá, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cundaà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà ini-xi, vãchi indéhe-yá, mate

có-tuì-yá nùù nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsià ñà-vàha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

19 'Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsià ñuhivì yohó, vàchi icúmíá cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. 20 Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vàchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. 21 Ducán quida-nsia, vàchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

22 'Nduchìnúù-ndà nduú ñà-tùnúù iquicúñú-ndà. Ñàyùcànduá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñaha. 23 Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuiìn tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iìn tnúú ndè xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùì patrón xi-nda

24 'Iin peón, mà cúí cundoo ùì patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nuù-té, te inga-nè cundehè ùhi-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nèmà coo vaha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nuù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

25 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa ñihì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vàchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñà cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá` nuù sìcoto ndixi-nda. 26 Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-sì, ni có-chívàha-sì nùnì, vàchi còó cosecha ndaníhì-sì. Còó, cuisì nuù Yuandiaha-nda iá ansivi níhì-sí ñà-ìtiácù-sì. Pues nàhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nuù quisi mà. 27 Ñàyùcànduá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-ni queámà, vàchi mà níhì-nsià cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

28 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúùn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. 29 Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nuù rey Salomón (nìsa ìa sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. 30 Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnú coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó

(ñà-ndùá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáchí-nsià: “¿Índù tùi ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?”
³² Vàchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ìnáhá-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. ³³ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhiví ìì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá ñhì stná-nsià nsidaa gá ñà-ndùá quidámànì nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání inì-nsia sàhà ñà-ndùá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee viá), mate ni nácání cuàhà ini-nsià. Nsìquívì iá cuàhà ñà-ndùá yàha-nsia, ñàyùcàndùá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsià.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xítñùhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì inácáá ini nduchìnúù nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnù cahnú nduá inácáá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàvì mihì tì inácáá cucuíñ nduchìnúù-ní?”
⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi ñhina xiñuhu quee yutnù cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vátùnì cutùì vii núù-né ñà-tavà-né mihì tì inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-nì queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-nè, vàchi mate sìdiqui yàha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-síá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te ñhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Càhàn-nsià, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-nê ñhìtáhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-nê ñhì-néá; te nsidaa ana xícàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni cacán iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiaña, màdì yúù. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiaña, màdì cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni cacán tãhvi-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñàyùcàndùá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vãchi ñà-jaàn nduá cachì nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sáà (gloria), vãchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcàndùá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì cahàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tñhù dananí úún cahàn cuenta xi Dios, vãchi cutu vaxi-ne (datiaá úún-né màni ini-nè) nahi riì mansu, doco anima-nè, cóò, nahi lobu dana, ducán íá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-nè. Te ducání íá stná xì-né na íá xì yutnù fruta, mà cuáha yutnù ìñù ni-iin sì-uva, te mà cuáha stná yùcù ìñù ni-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vãchi nsidaa yutnù vaha, puru fruta vaha sáha-nù. Te yutnù cóò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnù vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè. Ni-iin stná yutnù cóò chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin quisi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnù có-sáha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tãhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachì-nè xì: "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchì mà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ì xì Yuamáni' íá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quìvì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì: "Stoho-nsì Señor, sàni cahàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quìvì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quìvì-ní", cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nùù-né, te cachì: "Tàcùnì nsiohó; cuahán-ndâ iladu, vãchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

24 'Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-ndùá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. 25 Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tēñuhu cuáhà. Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cónì ndùá, vàchi nùù cavà fuerte indúhá.

26 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníní uun xi ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusì-ní. 27 Vàchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàñà stná tàchì fuerte, dandu nì xìnu tēñuhu cuáhà yucán. Te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua íá nì chàhmà dahuan — nì cachi Jesús.

28 Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhà-yà. 29 Vàchi na iin nèhivì tūha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdi nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

1 Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuáhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. 2 Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vètùni dándúvaha-ní yùhù.

3 Dandu nì chituu Jesús ndahà-yà nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. 4 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní nì-ìñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndéhe-nínè ìcà-ní, dandu nacua-ha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní — nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

5 Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, 6 cachí-nè:

—Señor, íá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

7 Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dándúvahi-nè.

8 Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nàtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. 9 Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te míì, dandacú stnáì nùù soldadu xi. Nú nì cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú nì cachí xì

ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnàì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tañáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndísâ-né.

¹¹ Te cachí stnàì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ìì xí Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ìì mà nì cùì, icúmí-né ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-né cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dàndùvàha Jesús dìdo Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà nì dàndàcù-yá nùù-sí, te nì quee dahuun-sì nùù-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dàndùvàha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùù-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndé inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Còo. Cunchicuìn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi ni cúxin xi nsii xi.

Nansa ni quida Jesús iin milagru, te ni cucuìin tàchì, te ni nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, ni nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùu mar. Doco ni que-saha caná ndéé tàchì, te ni nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te ni quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídi naà-yá.

²⁵ Ñàyùcàndúá, ni nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te ni dànsícùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu ni ndacuiin-yà ni càhàn-yà ni sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) ni nàcuìin dadí uun inicutu.

²⁷ Dandu ni candulocó nècuàchì mà ni cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xì-nê?

Nansa ni tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, ni sàa Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán ni caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsii, te ni tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúì-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te ni càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndìà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàa hora ndoho-nsi? —ni cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì.

³¹ Ñàyùcàndúá, ni sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu ni cachi-yà xán:

—Cuahán-ndá, cachí.

Dandu ni caquee nsiha ni sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndúá, carrera ni canuu nsihi-sì candiaa yucán, te ni còyo-sì ndè mar ni càhà-sì.

³³ Dandu tè-ndiáá xì cochi mà, yáha ga ni yúhì-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, ni cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndúá ni cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu

ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ù cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúún inì-ní, hijo, vèchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “;Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsià xì: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndacuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yuhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vèchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nìhítàhvì cuàhà nùù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yà xì nècuàchìmà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yà mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhá maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dâchíyâhvi, xì dava ga stná nèhivì cuáchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-câchí-nè ducán; ñâyùcândüá nì cachi-yà xì-né:

—Mâdì nècuàchì ndâa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né.

¹³ Ñâyùcândüá, cuahán-nsiâ dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudû inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vâchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndâcuisì inì-xi vâxi càhàn xí ñà-naxicocuîin ini-nè. Còó, nèhivì cuáchi vâxi nan-duquí áma naxicocuîin ini-nè sâhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndüá disáhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na ía va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnâtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndâcâtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, ínhî cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-ínhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnâhá-né xì noviu? Còó. Doco vâxi iin quívì mà cóó gá noviu nùu-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nè cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-ndüá disáhà-xí icúmí ndañuhu estilu sânahà, divi sâhà estilu saa nì nacoó Jesús

¹⁶ 'Sicoto saa, màsà nâcâhmâ-ndâñá nù ñá-tùhú, vâchi nú ducán, dandu dandânsiá ndé nì nacâhmâ, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa ndüá, dandu mà dáquê nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitiâ vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñâyùcândüá, nú vinu saa ndüá, dandu itni iin sâà ni quéa, te ducán còó ni-íñâha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa nì dânatíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dândúvâha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuiâ

¹⁸ Na càhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sâà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sâhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcá ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitândòò-ní ndahà-ní dìquiâ, dandu nanihítâhviâ ñuhiví —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñâyùcândüá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnâhá stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nîsa ía stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nîi. Sâcuàhàn-nè ùxìn ùi cuiâ

ndohó-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nê òòndàhá-nè nùù sìcoto xi-ya. ²¹ Vàchi nihnú ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún ini-ní, hija, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchìmà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-nê, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vàchi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ña, quídi uun ni-ña.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tniì-ya ndahà-ña, te nì dàndácòò-yàña (vàchi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa nì dàndúvàha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìì xí David, cundehè ndahví-ní nsihù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchìmà, nchícùn-neyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dàndúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor — nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya òòndàhá-yà nduchinúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yànè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nihì iin nècuàchì ihìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itniì nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi.

³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xiní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ña chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nêhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nêhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nêhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yà yáha ga cuàhà nêhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vàchi ndoó-né nahi riì cò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nêhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nêhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñàyucàndüá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúûn gá-yà nêhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá mà), vàchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nêhivì. Te nì nihítahvi stná-nè dándúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ùì xí-yá

⁵ Pues divi ùxin ùì nêhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanuu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còò, cuisì-ní ndé ndoó nêhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vàchi nahi riì nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivì. ⁸ Dándúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nêhivì inácàà-sì inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùù nêhivì, vàchi uun-ni sàni nihítahvi stná-nsià ñà-quida-nsia ducán.

⁹ 'Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúnihí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia. ¹⁰ Ni morral màsà cúnihí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndisàn sà-ínái-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ 'Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nèhivì, casàhú vìi-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcá xi lugar mà. ¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúûn mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisì ìhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vàchi dava-ne icúmí-nè quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datúi-nsia nùù nècuàchì mà ñà-nduá xiníndísâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsiá nùù tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índu palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vàchi divi hora mà icúmí-nsiá nihítàhvì-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu Ìì xí Yuandi-aha-nsiá cuàhàn dachítùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ 'Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-nè, mate ñánì-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhì-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ní ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xínu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. ²³ Te nú quidá quínì nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxic-ocuíñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nêhivî-ndó, dandu divi nduú nacua nî yàha stná Jesús, te xî ñá-jaàn ni cudû ini-ndà

²⁴ Cuna-ha-nsiá, màdiá chicá tûha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. ²⁵ Cuisi nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudû ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudû stná inî-te sàhájàn. Doco nú cachí nêhivî sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà úhì càhàn quini stná-nè sàhà nêhivî vehe-ne.

Màsà yúhî-ndà nêhivî, ni màsà yúhî stná-ndà ñà-malu

²⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhî-nsiá nêhivî. Cuna-ha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicua-hàn; icúmíá tûia, te icúmí nêhivî cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xî-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn ca-chitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nî càhàn cayí xî-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nî cachì. ²⁸ Te màsà yúhî-nsiá nêhivî cuní cahni xî-nsiá, vâchi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahni-néà. Ñàyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhî-nsiá, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nêhivî nùù andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xî stná iquicúñú-nè.

²⁹ Sà-ìnhá-nsiá ñà-ùì chòlihi dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-si mà sàà cui nú có-chîtnùní ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inúù stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhá-yà nadaa ididini iin iin-nsia. ³¹ Ñàyùcànduá, màsà yúhî-nsiá, vâchi chicá ndiaá-nsiá nùù laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² Nú cachí vate nêhivî ñà-nduú-né nêhivî xí, dandu yùhù cachì stnáì xî Yuamáni' iá ansivi ñà-divi nêhivî xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú nî chidèhé-nè ñà-nduú-né nêhivî xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùù Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhivî ñuhiví

³⁴ Màsà cúcáhán-nsiá a váxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cucumi nêhivî paz. Còò. Mà cundóó mánì-né; icúmí-né cundoo-ne náà stnáhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-nî quesai ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñàhà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñàhà, cuni ùhì stná-nè dîdo-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tñaha-ne cuni ùhì xî-né.

³⁷ Doco nú chicá cuú ini iin nêhivî sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdi yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivî xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdi yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nêhivî xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nè cunsida stná-nè

cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùi-ne cundu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñúhú-nêàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ Nú cudî ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudî ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni nihitáhvi stná nèhivì mà nùu-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudî ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani nihitáhvi stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú nì cuáha-nsianè chiì tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsià sàhámà nùu Dios —nì cachì Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuáhàn mii-yá ñà-cacanu-u-ya ñuu te ñuu chinaha-yá nèhivì, cáhàn-yá xi-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùi nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùu-yá. ³ Ñàyùcànduá, nì sàa nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachí-yá xi nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xì ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudî ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-né cundoo-ne —nì cachí-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yá xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachí-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuáhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuáhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.)

⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né

iin nèhivì ndixí vico? Còó, vèchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì dùcán, dandu ¿nansa íá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vèchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vèchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhiví, còó inga-nè chicá nì quidá ndiaha nù Juan Bautista. Doco cachí stnài xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá íá ansivi, mate nèhivì ùún nduú-né.

¹² 'Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhi-né cundoo-ne ñuhiví ìi xí mii-yá íá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vátùni sàcuàhàn cuàhà-né níhítáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vèchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sàhana) icúmí naxicocuñin. Te nú cuní-nsiá, vátùni mànhì inì-nsia sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaa, cachá: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-ításáhá-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán íá stná xì Juan xì yùhù, vèchi nì quixi nècuàchìmà nisa ìa-ne yohó, cónì sáxíxí-né comida vaha, ni cónì sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaa Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnài cuxi comida vaha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xí ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè íá vaha stnài xì tè-dàchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cónì cuú arrepentir; icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nêhivì ñuu ndé nì quida guá-yâ cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nâxícócuïn ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducání ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuïn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nâcùndixi ndahví-nè, te nâcùndoo stná-nè mahì yâà tutnù, cunduamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nêhivì ñuu Tiro mà xì nêhivì ñuu Sidón mà na sâà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vâchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sâà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xì nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vâtùni nâcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vâhi mii-ní, Yuamáni'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhivì, te palabra (ì xì-nì), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá' nùu nècuàchì nchichí, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhvì inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sâxinítnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nêhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni nihítáhvì dandacuí nùu nsidanicuú ñàha. Te còò ni-iin nêhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nêhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nihì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vâha xì, vâchi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vâtùni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sâhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sïcàyòcò trigu quìvì descansu

¹ Daaní, iin quìvì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcàndùá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sïcàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-neà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quìvì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cónì càhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vàchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dità vídì ì yucán, mate ni mii-né nì compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cónì càhví stná-nsiá nùù ley ì nansa quidá dùtù quìvì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chìvàha ndisa-ne quìvì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xicà) cumánì gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudû ini ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá sàhájàn nì cùí, dandu mà dácuídá cuàchi-nsia nèhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnài sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquéé cuàchi dìquì-yá, te sàháyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quìvì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quìvì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùù iin riì. Ñàyùcàndùá cundáà ini-ndà, vètùni iá ñà-quida-nda chuun vù quìvì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nêyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-ndüá ndatnúhú-nê, ñàyùcàndüá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yâ. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yâ xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndüá nì cachitnúhu Isaías sàhaha na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemanì-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí núí, vâchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sàhà-yá, te cudî ìni sàhà nansa quidá-yá. Nùù anima-yâ cuàhìn caquìn Espíritu Ìì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà nââ-yâ xì nèhivì, ni mà cacánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còò. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándâhvâ xì ñà-có-tnùù vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sââ-yâ cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xì mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vâxi nùù-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu nì dándúvaha-ya nècuàchìmà, te nì nihì-né nì nacañàn-nè, te nì natùì stná nùù-né. ²³ Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A víhínì nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Còò, vâchi ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacánì ini nècuàchìmà, ñàyùcàndüá nì cachi-yâ xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, te náâ stnáhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnáhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cúndúú

stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tàvá stnahá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni tàhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cùí dandacú gá quisi cusáhnû má nùù tnaha-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sî-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco còó, vâchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-né.) Ñàyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-còni càchí viì-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí tavi-si, ñàyùcàndùá náhà xìcà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Iin tiàa ndacuì, mà cùí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vâchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vâtùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìi xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vâtùni níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìi ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàa-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhiví yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhiví nicanicuahàn.

Na ian nacúní-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vâha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vâha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sâha-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vâchi sàhà fruta-nu cundáa ini-ndà a yútnu vâha nduú-nu, ò á coó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán íá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vâchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsiá ñà-íá viì. Vâchi cuisì ñà-ñùhú chítu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàa quìvì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuahà-ne cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. ³⁷ Vâchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuàhàn-nè càcu-ne, te ò cuàhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divì ducán icúmí cuu stná xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuìn ini-nè na ní càhàn Jonás xi-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuìn iin ñà-malu nì quee antes nùu-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà ini-si mà cù, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vachi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-si còó inga ana inácaá, dandu quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuahàn-si nácuàca-sì inga usà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùu antes. Te cunaha-nsiá, divì ducán icúmí cuu stná xi nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xi nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xi stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càhàn-nè xi-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iín mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsi-daa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani.

⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamání íá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitù

¹ Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-ya ndè yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùu-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne.

³ Dandu nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xitù, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndóò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ìchà, vàchi cóni níhà' yohá.

⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gá tantu nì cana, te ò dava ga-ñà, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxin gà tantu nì cuàha. ⁹ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachi' —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá dísàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítàhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhivì ìi xí mii-yá íá ansivi, mate antes nìsa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni níhítàhvi-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàchì sañùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nìhítàhvi-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sañùhú ini-nè, icúmíâ cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe

cuàhà-né, doco quidámáxìní-nè; te mate iníni cuàhà stná-nè, doco có-sànìhì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndùá nì cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tìaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sáa-nsiâ mànihì inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cúndáà ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vâchi nsidaa nèhivì raza-nsiâ yohó, quidámáxìní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuàni-nè nùù-né. Vâchi có-cùní-nè cundehè-né (ichì yùhù), nì có-cùní stná-nè cunini-ne, nì có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vâchi cundáà inì-nsia sàhà ñà-ndùá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-ndùá iníni-nsiá. ¹⁷ Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nìsa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni níhìtáhvì-né ducán. Yáha ga nìsa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhìtáhvì-né ducán.

Ñà-ndùá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ Vichi cunini vâha-nsia, vâchi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhivì ì xì Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cúndáà vâha ini-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchìmà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudû gá ini-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vâchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndùá, dandahvìàmànè, te sadiàmà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú nèhivì iníni xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùnì dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhíví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xìní ùhì xì-né, te na quidì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià vii cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-nduú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xìní ùhì-xí nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià vii. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnua nduá, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quívì mà cuàhìn cachì xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojó, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhíví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhíví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhíví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuàhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúì cuàhà iñàha nùù-né, cuàhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcò ñuhíví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindè Jesús xì nèhivì cuàhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vàha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhivì yohó. Te tata vàha ma nduú nèhivì cusáhnû Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí'. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cúndóó gá-nè ñuhivì xi, ⁴² vàchi icúmí-nè ndiachi-né ini xìtnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhivì yohó. Nì cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índùxin

⁴⁴ Ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dìhùn cuáhà índùxin dèhé nùù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nèà, cudî gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuín, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tùi iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi na iin ñunù chìcáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèà yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòovàha-sì icà sicaté, te siaca chicuéhè, xítia-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xínu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vàha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachi-né ini xìtnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sání cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuahá vaha-ne sàhà ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vachi ináhá-nè ley sàhana, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xi, vátùnì tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sání nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guà nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcún yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì ñihítáhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vachi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicùì quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vachi có-xiníndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xi nèhivì xì-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vachi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdìhí ñani-te Felipe nani Herodías.

⁴ Vachi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-téné, doco yúhì-te nèhivì ñuu-te, vachi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núu Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàa quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà nùù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudii ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì

chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni iñàha nì cui nì cãcàn-ñã. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ñã) nùù dihi-ñá, te nì sãcùnaha-ñá (nansa cãcàn-ñã), te ñâyùcãndüá nì cachi-ñã xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cunî taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñâyùcãndüá nì dândácú-te ñà-nì còó nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò díni ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nêhivì dìni-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácàa ini iin charola. Ñâyùcãndüá, nì tnii ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñã dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsii ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá ini-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòó nêhivì. Doco nì xinitnùhu nêhivì cuàhàn-yà, te ñâyùcãndüá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya nùù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nêhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñâyùcãndüá nì dândúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnátuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñâyùcãndüá ndaquìndèè-ní xì nêhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiañà quixi.

¹⁹ Dandu nì dândácú-yá nì mácùndoo nsidaa nêhivì yucán nùù yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquìmanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñã nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùù nsidaa nêhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxin ùì icà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nêhivì nì xixi ma, nahì ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuì mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùù-xí yàha-ne inga

ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuáhà yucán. ²³Te na sání ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuáhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndüá ndé ndiàchì nihní-nu, vàchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nù-nú. ²⁵Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nù tòcuí. ²⁶Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayùhí cuáhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì caqui nù tòcuí sài ndé vaxi-ní.

²⁹Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndüá, nì nuu Pedro nù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nù tòcuí cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yùhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cuí. Ñàyùcàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóo-ní xì duda.

³²Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìin tàchì. ³³Te nì nàtùu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcuítasisi-né nù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándúvaha Jesús cuáhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndüá, yucán nì casaà cuáhà-né nù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶Te nì sacundahví-nè nù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà ún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndüá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

²—Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuáhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-nduá nì dándàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsiá ñà-nduú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: nì cóó tñùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú nì cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nê: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachì sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchìmà, dandu còò cá obligaciòn icúmí-nê ñà-chindee-né yuadíhí-nê, cachí-nsià. Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni nacoo-nsia ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsia. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Náhà xicà) ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sànahà na ní tìaa-ne ñà-nduá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñùhú-nê yùhù. Doco ini anima-nè, còó, vàchi xica ié cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá, vàchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsià. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchi nèhivì sàhà nì-iin ñà-xixí-né; còó. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-nduá nì cachí-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vàchi nú iá iñàha ñhùhívì yohó có-nduú ñà-nì chitnùnì ini Yuamánì iá ansivi, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vàchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán nì quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachí-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndàà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ínáhá-nsiá nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè

tixi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivi. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivi ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivi, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndàhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yuhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni nàxícónihí-yá nùù nècuàchì-mà. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndàhì guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisi nùù nècuàchì raza-ndà Israel ni techuún Dios yuhù cáhàn xí, vàchi nahi riì ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìn sìsì-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yuhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxío-ndá dità nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco ni cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tixi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yuhù.)

²⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndisá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivi

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, ni nana-ya iin yucù ni sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivi ni nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí,

vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te nì chitánduhù-ñánê nùù-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcàndúá, nì ndulocò nèhivì cuáhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ihìn, te nì nduvítà ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnáhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùní nacutià-nè nùhù-nè nú tàñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachì nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùì siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dándàcú-yá nì mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tniì-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuáhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dānácùitià-yá nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yá dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudíi ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhíndèè-né daquéè cuàchi-ne diquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmì cuun dàvì”. ³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vicò, dandu cachí-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsia nchichí-nsià, vàchi mate vátùni nacuni-nsià seña iá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nê, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihi-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan níhì-nsiá vàxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsià? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsià ñà-màdi pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xì-nsiá ñà-nì càquíñ-nsià cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, màdi ñá-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipino. Te nì ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù nècuàchì nduí cachi nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios ía nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhán mii-ní, Simón dèhe Jonás! vèchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnùu ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamánì íá ansivi nduú ana nì dàtnùu xì sàxìnìtnùnì-nì. ¹⁸ Te yùhù cachì xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmì-nì cunduu-nì na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xì ícúmì danátàquì. Te mate (nì queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùu ana xínduu tàcá nèhivì xì. ¹⁹ Vèchi cuàhìn daníhìtáhvì mii-ní (ñà-sàhà palabra cachì-nì) ícúmì yàha nèhivì ndè ñuhivì ìì xì Dios, na ian cucumi-nì ndahà cáa xán. Te nú cachì-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachì-nì xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachì-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ñà-ndùu-yá Cristu (nì quixi òquì-xì).

Nansa nì cachitnùhu Jesús ícúmì-yà cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachìtnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa ícúmì cuu xi-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Ícúmì-yà ndoho cuahà-yá, nì cachì-yà xì-né, vèchi ducán ícúmì quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu ícúmì-yà natiacu-yà tìxi ùnì quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yá, cachì-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihì-yá nùu-né, cachì-yà:

—¡Cuxio-nì nùí, vèchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quínì-nì xì! Cuisì chuun xì nèhivì ñuhivì yohó nduá nihnú inì-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu nacoó-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xì ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vèchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñuhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú nì cui-nè sàhì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vèchi mate ni níhi iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhivì, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùu Dios. Còó. Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ícúmì naxicocuín, cutnahá stnài xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gá ícúmì coo tnùñuhu xì, nahi tnùñuhu xì Yuamánì. Dandu nsidandà sàhà nsidaa nèhivì ñuhivì, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhivì yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha ìñù quìvì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndé dìni iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadàma-ya, tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà, vàchi nì natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te nì nanchii cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanáà nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavaha-nsi ùni siahva, nú cuní-nì; ian coo mii-nì, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vico nchii ndiaha. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vico mà, cachí-yá:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudíi inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi nì yùhí cuáà-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yá:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yùhì gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yànè, cachí-yá xì-né:

—Màsà nácánì-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsià vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿ìndù chuun cachí nècuàchì ley xi ve-heñùhu ñà-dihna icúmì naxicocuñ Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmì Elías naxicocuñ-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua cudíi ini-nè. Te ducán icúmì-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi nì nasaa-yá xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa nì quesaa nùù-yá. Te nì sàcuñ sisi tiàa ma nùù-yá, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vèchi cuàhà gá xichi xihì ihí-te. Yáha ga ndohó-te, vèchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuì. ¹⁶ Ñàyùcànduá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dacuaha-ní, doco màni cui dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; nì có-sâa-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiate quixi nùu.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vèxi nùu-yá), te nì dandàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndisâ-nsiá, ñàyùcànduá mànicùì. Vèchi ñà-ndáa nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndisâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vètuni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmî cuu ducán, vèchi nsidanicuú iñaha cui quida-nsia, nú xiníndisâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisì nìsa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú nì càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios, te cunihì dócô-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúu xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmî yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xì nùu-né.

²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmî natiacuú —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dihùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàa-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxì inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xì mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xì)?

²⁶ Dandu nì cachí Pedro:

—Divì nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nêhivì xínduu nêhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nê, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùní-ndà cuduchi ini ni-iin nêhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-ní mar yucù siaca, te quisi primeru nîhî-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihi-níà cùhùn chiyàhvi-ní nù nêcuàchimà, vâchi vâtùni sàà mà sàhà ndúi-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nêcuàchì dacuahá-yá nù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nù nsidaa nêhivì ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivì?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachi-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisì nduá cachì xì-nsiá yohó; nú màsà nâxícócuñin ini-nsià, te nâcùnihnu viì inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsià ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivì. ⁴ Ñàyùcànduá, iin nêhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ìì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñúhú nêhivì iin tètii nahi tètòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nê.

⁶ 'Nú ni datúcù iin nêhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xì, ñdahví-nè! Vâchi chicá vâha màcùndiacu iin yùù yódo dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ ñdahví nêhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xì! Vâchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yâha ga ndahví tiàa disàhà-xì tùcù-nè.

⁸ 'Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha nì táhndèà, te dacanà-nsiáñà, vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios), te cutiacu-nsià nicanicuahàn, mate sání ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn.

⁹ Te nú sàhà nduchinúù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vâchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì mindaa nduchinúù-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá xì ndúia, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tùcù

¹⁰ 'Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tètòhó, vâchi cachì ndài xì-nsiá, ndè ansivì ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùù Yuamáni'. ¹¹ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, nì quesai ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

12 ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi nì ndañuhu ma? 13 Te nú sàni natù-sì, dandu cudî gá ini-nè. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni tucù mà. 14 Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

15 Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchìmà. Te nú ni quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. 16 Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaa vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun. 17 Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

18 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuáchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

19 Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi nduì-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùu Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yâ quida-yaña, ndéni chuun nì cui nì cundúá. 20 Vâchi nú sàni nataca-nsià mate ùi ò ùni-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndà na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

21 Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé ùsà xichi, ò nadaa xichi?

22 —Còo —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu ùsà xichi ni cundúá.

23 Ñàyùcàndùá, ducán iá stná ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. 24 Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón inihíca cuàhà millón pesu nùu-né. 25 Doco còo ni-iñàha

icúmí-tê ñà-danáà-té. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdìhí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dìhùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùù sàhà rey mà nì sacundahví-te nùù-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xí, cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dándùtù nsihí-né ñà-ndùá iníhíca-té.

²⁸ 'Doco nì quee cuisì-té nùù rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchìmà iin cientu dìhùn plata nùù-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té dùcùn-né nì cachì-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-ndùá iníhíco nùù”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchìmà ñuhù nùù sàhà-té nì sacundahví-nè nùù-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xí cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí”. ³⁰ Doco còò, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadì-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-ndùá iníhíca-né. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndùá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachì-nè xì-té: “¡Peón malu ndùù-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-ndùá nì iníhíco, vàchi ducán nì sacundahví nùù”. ³³ ¿A có-ndiá icà stnáù cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachì rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndùá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachì danáà nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' iá ansivi xi mii-nsiá nú có-cùnì-nsiá cuicahnú ndisa ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachì Jesús.

19

Màsà cáte stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihì nì cachì Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya nècuàchì cuhì xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachì-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdìhí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachì-yà xì-né:

—Ádi sání cahvi-nsia nùù tutu ì ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachì stná-yà ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí

nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-né. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶Sàhámà có-nduú gá-nè díin díin nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuacátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés íá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndañá, dandu nacoò-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-cò-cùni-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhivì, còó, màdì dùcàn nisá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú ni caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nè. Te nú ni nándàhà stnà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stnà mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) ía chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàa mànihì inì-xi sàhà ñà-nduá nì cachì jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhítàhvì mànihì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihì iquicúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihì-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stnà-nè cuisì sàhà-ñá (cudû inì-nè quida-ne) chuun xì ñuhivì ìi xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùni-nè nandàhà-né. Nú ni sàa-nsià mànihì inì-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú còó, pues mà cúndàà inì-nsià).

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvì-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoò-nsià ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cadí-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàa ñuhivì ìi xí mii-yá ía ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàa iin tèchii nùu-yá, te nì cachì-te xì-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xí índù obra vaha guide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

17 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yuhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduì Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

18 Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmî chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuihná-ndá, ni màsà cáchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni cóò tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá; te nacua cuú íni-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

20 Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù iñàha cumàni gá guide?

21 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuahà ñà-cuicà íá ansivì. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yuhù —nì cachi-yà.

22 Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuahà-té. Ñàyùcànduá nì quihin-tè ichi mànuhù-té.

23 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhivì ì xì mii-yá íá ansivì. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ì xì Dios —nì cachi-yà.

25 Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

26 Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhivì, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vachi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

27 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoò-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsì, te vaxi-nsi nchìcùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor. Ñàyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsì nihì-nsí?

28 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsi-úxìn ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsi-úxìn ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì iñàha, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vàchi iin cientu gà tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-né, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònùù-né nùù-xí.

20

Ejemplu ni nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi sù-úvà

¹ 'Ducán iá ñuhiví ùì xí mii-yá iá ansivi nacua ni quida iin lamú, naha ni quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tùi-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivì, ñàyùcàndüá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhfin ni quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán ni xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcàndüá ni càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyùcàndüá, ni dandàá stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxíhúi, te yucán ni nihì tú-né iin ùì gà peón; stná càhùnì ni cuaà, ducán ni quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úún más gà tiàa yucán, ñàyùcàndüá, ni cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” ⁷ Te ni cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu ni cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá ituì, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ 'Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quihvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècuèndè stná nùù peón ni quihvi primeru”. ⁹ Ñàyùcàndüá, dihna tiàa ni caquihvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcàndüá ni quesaha-té daquéè cuàchi-tè diquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na

ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahní". ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: "Còò, amigo, màdì cuáchi nduá quidé. ¿Amádi sání ndòo sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nî, vàchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xì nacua chítnùní inì? ¿ò cumbídiâ inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchì mà?", nì cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vàchi mate cuáhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuàán-yá nsi-ùxìn ùì tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu, te icúmí-nê cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹ Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahní cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùì quivì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìin sìsì-né nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. ²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-nî?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní nihitáhvi ndùì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quivì sàà-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuahá-nî, te ingà-te ladu itní-nî.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndùì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànihì inì-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá nùì. ¿A vátùni cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiá yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-daníhitàhvi mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladùì, mà cúì, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni'

nduú ana chítnùní inì-xi índù nèhivì nìhitàhvi cundoo iin iin ladùì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùi ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìnáhá-nsiâ nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú núù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùù-xí, icúmí-nê cunduu-ne nahì peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì núì. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcundoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùi nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ìchí yucán ndoó ùi nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsì.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yàné, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni ñinì yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi

nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiá cuni-nsià nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, ni-hnú ndáhví ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùì nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dàndàcú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xì dèhe-sì. Dandu nì chitàndóó-né sicoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yási.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitànduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiñ fuera patiu veheñuhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiñ yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvì-né nùù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuáhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu ni catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùu-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te ni dándúvaha-yanè.

¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni candudana nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-íní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Jaan, íníní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xì mée tíquìn sàni dàtnùu stná-ní sàxínítnúní-xi, te ni ñhì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán ni cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán ni quidì-yá.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùnuu, ni quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihì-yà doco. ¹⁹ Te ni xini-yà jaàn yatni ichì mà íin iin nù-higu. Ñàyùcàndùá, ni tnàtuu-ya ndé íin-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu ni ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá ni ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà ndùá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vâha-nsia, te có-ndòó-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian ni cuu xì nù-higu yohó. Còó, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndísâ víi-nsiá, dandu ñihítâhvì-nsiá nsidaa ñà-ndùá ni cácan tâhvì-nsiá nùu Dios.

Nansa ni cachi tè-xíandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco ni catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xíandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù ni ñhì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidà-ní? ¿Ana divi ni dándacú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

24 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú nì nàxícónihí-nsiá nùì, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí. ²⁵ Cachi-nsiá xí ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ìi-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dàndàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cónì xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú nì cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùùn nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhí-ndà ndiá nduá quida nèhivì xì-ndà, vàchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì càhàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

27 Ñàyùcàndùá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùì dèhe-xi

28 (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nìsa là iin tiàa ndoó ùì dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá si-uva xi-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vàchi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuñin inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùì mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cónì sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xí índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dàndàcù yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní mà:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuìsì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíchi guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhivì ìì xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vàchi na ní quixi Juan Bautista cónì xíníndísâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichi vaha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xi, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cónì nàxícócuñin stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

33 'Cunini-nsia, vàchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì là iin lamú nì dānāndēe nducu yohò si-uva nùù ñuhù xí-né,

te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xìcà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchì mà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuì-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùù nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi ni ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchì mà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vaxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmì ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndatè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyucàndüá, nì catnii-tè nècuàchì mà nì tavà-ténê iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ 'Pues, vichi ¿ndiá nduá icúmì quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì inínì, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmì-né dandañuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhì ini-nète. Dandu después nanducu gà-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisì vídì tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchi ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vícò esquina vehe.

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacánì nùù tutu ìi). ⁴³ Ñàyucàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gà nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmì nìhitáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmì-né quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihì sahà-xí cavà ma, icúmì-né nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te inínì stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyucàndüá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán,

vàchi ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhiví ìì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcàndùá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì càna mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vachi sàni cuyucun comida; sàni xìhì buey xì nsidaa gà quisì ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì càna mà, cóni quìhín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu ítú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tniì xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte.

⁷ Ñàyùcàndùá na ní inini rey mà, cuàhà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dàndáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátù-ne nihitáhvi-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, vichi cuahán-ndâ ndè ichi nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dànatácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ 'Daní, nì quìhvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaèn iá iin tiàa có-ndixí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿índu chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixì-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicùì naxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaèn, te dacana-ndánè fuera ndé iín tnuú; (ndahví-nè), vachi yucán nduú lugar ndé yàha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà.

¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vātùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nù-yá, te cutnáhâ stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivì ndàcuisì inì-xì, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te ni có-yûhî stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátuni sáha Dios lugar chiyáhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùù-yá. Ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vâchi) dananí uun-nsia vâha guá-nsià. ¿Índü chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn xí-nsiá chíyáhvi-nsia sâhâ renta, cundehí.

Dandu nì sâha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsiâ cuàha-nsiâte, te cuàha stná-nsiâ Dios ñà-ndüá ndiá ìcà-nsiâ cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sâhâ palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quivì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá, nì cáhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndüá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiaa, te còò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandâhâ-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàmí ñuu-ndà yohó, te nì nandâhâ nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndüá, nì ndòo ñahàdihí-nè nùù ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùù inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcàndüá, na sâá quivì (cachí-nsià) natiacu nsii,

¿Índù tiàa ma nacuaca xi nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-úsà-nè nìsa là xi-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò; có-càchí vii-nsiá, vèchi có-cùndáà inì-nsia nansa cachí tutu ì xí Dios, ni có-cùndáà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sáà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndüá, itiácú ì nècuàchì nsii ma), vèchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiácú càhvì xì-yá ³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nècuàchì saduceu, mànicúí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñàyùcàndüá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùù-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-ndüá nì dándacú Dios nùù ley xi-ya, ¿Índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn ndüá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì nì dándacú-yá, (vèchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ì nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿Índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tixi poder xi

Espíritu Ìì xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchìmà nùù tutu ìì:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahì ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

⁴⁵ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gà ini-nè naxi-conihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcàndùá, quìvì nùù-xì cónì sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìì xí Moisés. ³ Ñàyùcàndùá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiaña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còó, vachi díín iñàha chináhà-nè, te díín iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchìmà, vachi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còó; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dúcùn ni-iin òndìndàhá-neà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchìmà, cuisì sàhà-ñá cundehe nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhnì itnì ndé ñuhú tutu ìì, doco puru itnì nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-yico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudí stná ini-nè ñà-càsàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiá ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vachi imindaa maestru icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchì-nsiá “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhívì yohó, vachi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchì stnáhá stná-nsiá “jefe”, vachi imindaa jefe icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá

idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu.

¹³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quihvi ñuhivì ì xì Dios: ni có-quihvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quihvi, sadí-nsiá nùù-né.

¹⁴ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi tùha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiá vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, te después sácuita-nsia nacuatú cuáhà-nsiá na ian vaha guá-nsiá. Sàháyùcàndüá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiá nihì-nsiá.

¹⁵ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácàhin-nsia, te yáha stná-nsiá mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yàha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ù tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

¹⁶ '¡Ndahví-nsiá! vachi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiá dacúndéhe-nsiá nèhivì índù iá ichì. Vachi cachí-nsiá xì-né ñà-màdì obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhá-ndá veheñuhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñuhu, cachí-nsiá. ¹⁷ (¡Ndahví-nsiá!) ¿Índù chuun có-sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxiní-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñuhu nùù oro mà? vachi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñuhu, ñàyùcàndüá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiá ñà-màdì obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ì xì Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùù mesa mà, cachí-nsiá. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia, te quidámáxiní guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiá chicá ndiaá mesa ì mà nùù nsidaa promesa? Vàchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né mesa ì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa iá nùù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né veheñuhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá iá ini veheñuhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ì xì Dios, xì stná mii-yá iá nùù silla mà.

²³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia,

mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chícá ndiaá, ni có-quihín casu-nsiàña, mate nacáníamà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehè ndàhví stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñhù nacoó stná-nsiá diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì ìndù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tìi, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócò-nsiá sàhámà. Ñàyùcàndüá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá). Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchì ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsia. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé ìndùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iguè nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chitúa ñà-cò-ndiaá.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-ìndùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndüá, nú yohòtèhè-nsiá nduú nècuàchì mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsiá, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndüá, icúmí techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-ìcúmí-nsiá quida

quini-nsia xì-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahni cuii-nsià ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndüá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xhì nù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xhì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú ini-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iín-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichì, fuerza icúmí-nsiâ cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsì ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vachi na techúûn-yánè sàà-nè nù-nsiá, dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nùí, na ian danátácá sùn pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tixi ndixìn-sí; doco còó, cónì cùnì-nsiâ. ³⁸ Ñàyùcàndüá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. ³⁹ Te cachí stnáì xì-nsiá, mà cùnì gá-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xì: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-ndüá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nìsa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, cùnì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yá xì-né:

—¿A xiní-nsià nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vachi icúmíá caà nsìhá quida nèhivì.

Ñà-ndüá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-nì jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú naxic-ocuíin-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vachi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhàjàn

cuàhà nèhivì nìhì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsià iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsià, vèchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xìnu tiempu yohó cundua mà: iá gà ñà-vàxi cuu. ⁷ Vèchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tê dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmí tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nê cahni-né. Vèchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúhú gà stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñuhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nìhì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhivì, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gà ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xi dècuèndè xìnu tiempu, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios; inicutu ñuhivì icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuiìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunudèhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-né. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁹ Te ñdahví stná nècuàchì ñahà cuhì cuàhàn tùinuù mée-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xì mée chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunudèhé-nsià mà, te màsà cundúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vèchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gà tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndè quivì coamà; te nì quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, te dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì xì-yà sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxíó-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu", te ò nú cachì-nè: "Cundehè-nsiá, yucán iá-yà". ²⁴ Vèchi icúmí quixi

cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduà icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cùníndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì natnúù fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndè inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quìvì naxicocuïn. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduà nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quìvì naxicocuïn Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchíí gá nì orá nì yoo. Te sìnsiví itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhiví. Te sìtnùù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íá naxicocuïn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nè cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vìcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví nì cùndóó-né.

³² Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndáà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná ini-nsià ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuïn nduá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachi yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ Doco nì quìvì, te nì hora naxicocuïn, nì-iin nèhivì có-ínahá-nè. Nì ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè; nì yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnài, cuisì Yuamání Dios inahá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quìvì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñàha ga cuun dàvì dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàà quìvì nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cóni sàà mànihì tnùní ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuïn yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùì nèhivì nùù

itú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnàhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² Ñâyùcàndüá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ìnáhâ-nsiâ ìndù quivì icúmí naxicocuïn yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne ìndù hora quixì tècuìhnâ ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cuì. ⁴⁴ Ñâyùcàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quivì có-nìhnú ini-nsiâ, divi quivì jaàn icúmí naxicocuïn.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nù èjemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñâyùcàndüá, nì nìhì-té chuun nù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vâchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidan-icúú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuèhè inì-te, te cachì-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuì-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xìni-tè cunì-te. ⁵⁰ Pues nú ducán ni quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vâchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananí úún vâha ini-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhivì ìi xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xìxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácání inìa, ñâyùcàndüá còò ndúte xìxìn nìsá nihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñâyùcàndüá nì tnii vahná nsì-ùxìn-ña nì quidià. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: “¿Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¿Naha-nsiâ casàhú-nsiâ xì-né!” ⁷ Ñâyùcàndüá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacucùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsiâ chii ndutè xìxìn xi-nsia nù-nsí, vâchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsí”. ⁹ Doco nì cachì compañeru-ña ma: “Còó, vâchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vâha cuahán-nsiâ cuiin-nsiâte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiâte”. ¹⁰ (Ñâyùcàndüá, cuàhàn-ña

cuiin-ñà.) Te na sání yàha-ñà cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchè ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchè nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchè nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchè mà. Ñàyùcànduá cachí stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índù quivì, te nì índù hora naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòò xì dihùn nùù peón-xi, áma nñhì-té nsida cuahà-téá

¹⁴ 'Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dihùn plata; ingà-te nì nihì ù mil, te inga stná-te nì nihì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ 'Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dihùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì nihì ù mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ù mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-ni, nì sate-tè tixi ñuhù, te nì sùxin-téá. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéá xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì naco-ní nùì, te vichi yohó iá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² 'Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ù mil, te nì nacuàha-tènéá xì stná inga ù mil, te nì cachì-te: “Señor, ù mil nì naco-ní nùì, doco cunaha-ní, yohó iá gà stná inga ù mil nì quide ganar”.

²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ 'Dandu nì tnàtuu stná peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù inahí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñaha mate cóni quidà-niá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì yùhî, te nì sùxin dihùn xí-nî tixi ñuhù. Yohó iá; naquihin-niá”. ²⁶ Dandu nì

cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ìnáhu ñà-quíndiái cosecha ndé có-xítuí, te xidándiái iñàha ndé có-quídáchúin, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dihùn xí, dandu quivì nsiaì vètùni nihì stnái dìquiá nì cui”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quíndiaa-nsià mìl dihùn jaàn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-ìcúmí ùxin mìl. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-ìcúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-ìcúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iin tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tè cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juicio xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Quivì naxicocuñin icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ìì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnú), ³² te (cani) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuàin nèhivì (vàha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nàcàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbèe. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vaha na ian nduú-né) riì, te ladu itnì icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) sìmbèe. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhiví ìì xí Yuamáni, vachi dècuèndè tiempo nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé' doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuí, nì dàcútàhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu nì dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnú, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsià yùhù. Te na ní sandiadì vehecàa, nì sàà stná-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì vaha yucán, icúmí-nè cachì-nè xì: “Stoho-nsi Señor, (còni cùndáa ini-nsi nì chindee-nsi mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsi mii-ní ñà-xihì-ní doco, te nì dàcùxí-nsi mii-ní, te ò xihì-ní tècuí, te nì taxi-nsi tècuí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te nì dàyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi còni xini-nsi ñà-còò dúhnú-ní, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ìnáhá stná-nsi nì cuhì-ní, ò ní sandiadì-ní, te nì sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnú, icúmí cachì xì nècuàchì-mà: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchi ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsià favor xì yùhù”.

⁴¹ Daaní icúmî càn stnâi xî nèhivî itá ladu itnî, te cachî xî-né: “¡Cuxio-nsia nùí! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xixìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xî nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vàchi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnâi tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sáha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cóni dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúí, doco còò ni-iin sícoto nì sáha-nsia yùhù. Nì cuhi vâhi, te nì sandiadi stnâi, doco cóni sáa-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivî mà, icúmî-nê cachi-nè xî: “Señor, mà nunca nì xini-nsi mii-ní na xihì-ní doco, ò xihì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vâha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiadí-ní. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsí nsidaamá nù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmî cachî xî-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chindéé-nsiá nèhivî ndahví yohó, ñâyùcànduá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmî cachî xî nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñâyùcànduá icúmî nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivî vâha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmî-nê nihítáhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivî, nandúcú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xî nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xî-né:

² —Sà-ínahá-nsiá ñà-tìxi ùi quivî icúmî nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivî Ñuhivî, icúmî yàhi ndahà nèhivî, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xî nècuàchì ley xi veheñùhu, xî stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnú nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahni-néyà.

⁵ Te nì cachi stná-nè:

—Chicá vâha màdi mahì vicò tnii-nda nècuàchìmà, vâchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivî.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìmà nduú iin nèhivî nì sandoho cuèhè lepra antes.

⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá ducùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, dandu tùì cuàhà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa cachí-nè, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vâchi iin ñà-vaha nduá quidá-né xí. ¹¹ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-ni quivì iè` xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì díní, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàa razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàa stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàa nèhivì ñuhiví nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìmà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn dihùn plata.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-nè índù tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìì

¹⁷ Daaní, nì sàa tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestru sà-ítúú meru quivì xí-yá, ñàyùcàndùá vehe mii-ní icúmí-yâ chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàa stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsì-ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²² Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí. ²⁴ Vàchi ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ì ñà-ìcúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ñdahví-nè! Chicá vaha màsà túnuù-né ñuhiví nì cui —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-nì.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnií-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vachi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnií stná-yá pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachi-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yohó. ²⁸ Vachi nahi nì mii nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vachi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué' ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ináhá-yá icúmí Pedro nacuaà-néyá

³⁰ Daaní, na ní nsihì nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vachi ducán cachi nùù tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codonùì nùù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducaní nì cachi gá stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yá xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vâchi yùhù cuahìn chicá nùù-xí càcàn tãhví nùù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ùì ñàní dèhe Zebedeo, cuahàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì que-saha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cuníà cahni dáhuán yùhù. Ñâyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuahàn-yà chicá nùù-xí, nì sàcùnduhù ndéé-yá, te nì xicàn tãhvi-yá nùù Yuamánì-yá, cachi-yà:

—Yuamánì, xicàn tãhvi nùù-ní, áma dácúxíó-ní (tnùndoho icúmí yàhi), vâchi nahi (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cúndúá; còo, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñin-yà vâxi-ya ndé nì ndòo nècuàchi dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquídi-nè. Ñâyùcàndúá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tãhvi-nsià nùù Dios sàhá màsà dándáhví ñà-malu mii-nsiá, vâchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quadandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuahàn-yà càcàn tãhvi-yá nùù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamánì, nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vâxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchìmà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vâchi sàdì vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacooyanè inga tu, te cuahàn-yà ñà-únì, te davani nì xicàn tãhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñin-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vâchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vâchi sà-ítúú quesaa ana cuahàn cahin xì.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuáhà gá tiàa xínihi xi espada xì garrotì. Cuenta xi dùtù xícusahnú vâxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsídaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñâyùcàndúá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachi-nè:

—¿Cuñaàvâha-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùù-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vâxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, nì sahnde-nè iin tùnnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní doá, vàchi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nê cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáà ini-ní ñà-vàtùni càcàn tàhví nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuáhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu tutu ìi ñà-dùcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vàxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècùhnà nduí, mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tnií-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndúá nì tiàa nèhivì xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yà mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tnii xi-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùù dùtù cusáhnù nani Caifás. Te divi vehe nècuàchì mà sàni nataca stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòò stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundàà ini-nè índù fin cucumí-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuàchì dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin ni túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachì-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùnì quívì naquidavàha saa-néà.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchì guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuàhàn, te cachì-ní xì-nsí a díví Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì mà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachì stnáì xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì

Ñuhìví na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcàndüá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xìñhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dñí-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuáá-ní ana nì cani xi-ní, vachi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tühèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ínáhí ñà-ndüá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuáhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-neyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùì nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vachi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachí Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ínáhí nècuàchìmà. Te nú tètñhù ndúí, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-neyà ùnì xichi. Ñàyùcàndüá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tñinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuáhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa ni xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana ni cahin xi-yá, ni cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcàndüá, ni naxicocuñin ini-nè, ni sàhàn-nè ni naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùù dùtù xícusahnú, xi nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xi nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá ni quide, vàchi còò falta xi nècuàchì ni dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco ni naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcàndüá, ni ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu ve-heñuhu, te ni quee-ne ni dàcuáhnâ-nè mii-né xi yohó.

⁶ Daaní, después ni dàtácá dùtù mà dihùn mà, te ni cachi-nè: —Có-sâha ley xi-nda permisú daquéé-nda dihùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yòhó ni xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcàndüá, ni ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xi) dihùn mà, te ni xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcàndüá disàhà-xí ni sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Nîi, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán ni cuu nsidaámà sàhà ñà-ni cùú ndisa ñà-ndüá ni cachitnuhu iin nècuàchì sànahà nani Jeremías, vàchi dohó ni tiaa-ne: “Cutu òcò ùxin dihùn plata ndiaá-yà, ni cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después ni natnii-ne dihùn mà ¹⁰ ni xiin-ne Itu Alfareru, nacua ni cachi Stoho-ndà Señor xi”.

Nansa ni cachi Jesús na iin-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iin-yá nùù-té. Dandu ni ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu ni cachi-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xi nècuàchì xídandacú, ni càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha ni cachí-yà. ¹³ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìqui-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-iñàha ni naxícónihî-yá. Ñàyùcàndüá, ni ndulocó gobernador mà.

Nansa ni cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te ni cui ndiadí ni cácan nèhivì.

¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu ni xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dañà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

18 Ducán nì cachì-te xi-né, vàchi sà-ìnhá-tê ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

19 Daaní, íá ìi-té nùu silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-iñaha xi Jesús, vàchi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàni ñuú ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

20 Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì cacán-nè dàña Barrabás, te cui Jesús.

21 Ñàyùcànduá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùu ùi nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàña?

Dandu nì cachì nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

22 Dandu nì cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

23 Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

24 Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xìcàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-iñaha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsià nduá.

25 Dandu nì cachì nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ni cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

26 Dandu nì dàña Pilatu Barrabás mà nùu nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

27 Dandu soldadu xì gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yà. 28 Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. 29 Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùníndáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuahá-yà. Dandu nì sàcuíta sisi-té nùu-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

30 Te nì casivi dii-teyá. Dandu nì ditá-te nù-iin ma ndahà-yá nì caní fuerte-te dìni-yá. 31 Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto

xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchìmà nì catnii-tè nì dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dìnì. ³⁴ Dandu nì cunì-te da-cohó-teyá vinu ia dácà tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyàá-yàñà, cónì cùnì gá-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhaha na ní cachì-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìnì cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchítñùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùitandiaa stná ùi tècùihnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stná-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchi ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-nì! vàchi cuàhàn-ní dacaá-nì veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì nsidavàha saa-nià, cachì-nì. Nú ducán fuerte guá-nì, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachì-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachì-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì danuú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachì-nè): pues nú ducán nduá, dandu nì dacácu-yanè vichi, nú cunì-yà, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachì-nè —nì cachì tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècùèndè stná tècùihnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dånàà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècùèndè càxíhuì xì ndé càhúnì nì nàcùìn tnùu incutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachì-yá:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cunì cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñà-sàni ndòo nihni nduá yohó?

47 Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

48 Ñàyùcàndüá, nì dàyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèá xì vinu nì xiò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvì-yá.

49 Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

50 Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xìhì-yà. 51 Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ì cortina cahnú sadí nihni quartu xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndé dìni-xí xì ndé' tìxi-xi. Te nì tnàa stná ñuhìvì, te nì ndàtà cavà nahnú. 52-53 Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índùxin nsii. Ñàyùcàndüá na sání natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé índùxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoó yucán.

54 (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhì gá-te, cachì-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

55 Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhâ-né xì-yá nì quixi ndé ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. 56 Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

57 Daaní, na ní cuaà quìvì yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. 58 Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchì mà iquicúñú-yà. 59 Ñàyùcàndüá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà iá ndoo. 60 Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcàndüá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtúì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcündiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. 61 Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dàndàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

62 Daaní, nì yàha quìvì mà, divi quìvì nduú vigilia xi quìvì descansu. Dandu meru quìvì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ù stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, 63 nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsi nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ù-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùnì quivì icúmí-né natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndüá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì ùnì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchì mà ñuuú, te tavà-nàné, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tñuhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stnà mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vaha-nsiaña nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuahàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candò stnà itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuahàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuahàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhà stnà-nè xì inga María mà. ² Datùha nì quesaha tnáa fuerte, vachi ndè ansivì nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dácúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquía. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yuhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayuhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcú-nsiá Jesús, divi ana nì xihì nhìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, cò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yâ codònuù-yá nùu-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cuni-nsiàya. Pues vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dáyáà-nè cuahàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudú stnà ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuahàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néya. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsià xì-né ñà-nì núhù-nè ndè ladu Galilea, vâchi yucán icúmí-nê cuni-nè yùhù.

Nansa ni dândàcú dùtù nùù soldadu ni sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu ni caquee stná dava soldadu ni sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te ni nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa ni cuu. ¹² Ñàyùcàndùá, ni nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te ni ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu ni sàha-ne soldadu mà vihi dìhùn, ¹³ te ni cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quidi naà-nsiá ñuuú, dandu ni casaà nècuàchì dacuahá Jesús, ni xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú ni cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-iñàha cuu xi-nsiá —ni cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, ni catnii soldadu mà dìhùn mà, te ni cachi-te xi nèhivì nacua ni sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá ni dândàcú Jesús nùù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, ni quihin nsì-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichi cuàhàn-nè ndè iin xaan ni cachi-yá xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te ni cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá ni cuyatni-ya, te ni cachi-yá xì-né:

—Yùhù ni ñihítáhví dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichi váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamáni, xì stná yùhù ana nduú Dèhemaní-yá, xì stná Espiritu ìi xí-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-nduá sàni dândàcú nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihì ñuhivì.

Yohó ni nsihì historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Nà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemanì-yá Jesucristu.

² Sàhana nìsa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cahàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvíi ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì cahàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùù Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùù Dios, te nì cuhii stná-nè nùù yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idi sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisì nduú siuhma tixi-ne. Te sica xi ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁷ Te nì cahàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Ni có-nâtùì (cundui ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuíi quidá í' mii-nsiá. Doco mii-yá, còò; tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmí-yâ quida ì-yánsià.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùù yùte Jordán. ¹⁰ Te na ní quee-ya nùù tècuíi mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu Ìì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní' nduu-ní, te cudii cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu Ìì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùì dico quivì ndé ndoó quisì yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-siyâ, (doco mànicuí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcùndiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te ni quesaha-yá cáhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios. ¹⁵ Te dohó ni cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcàndùá naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-ndùú razón ndiaha xí-yá.

Nansa ni cana Jesús cùmì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te ni xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xì-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te ni cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vàchi mà cùndúú gá-nsiá nècuàchì tavá xì siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xì nèhivì (nùù ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchì mà, vichì vichì ni nacoò-ne ñunù xì-né yucán, te ni tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu ni sàà-yà chicá nùù-xí, te ni xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xì-né. ²⁰ Te ni cana stná-yà ndùì-nè. Ñàyùcàndùá ni nacoò-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te ni catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

²¹ Dandu ni casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te ni dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá dàcuàhá-yánè, vàchi ni chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xì veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa iná cáá iin ñà-malu inì-xi. Te ni ndàhì-nè, cachì-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhì mii-ní: ana ì ni quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandàcú-yá núa, cachì-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoò tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, ni dàquídí fuerteà nècuàchì mà, te ni ndàhì ndeá, dandu ni quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nsi-daa nèhivì yucán, ni ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te ni ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachì-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhi dandàcú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu ni xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa ni dandúvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yòcò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dándácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yòcò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi nì quixi nùu-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sáha-ya càhàn gá-si, vàchi ináhà-sí ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xìcàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndé ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ì, vàchi divì chuun jaàn vaxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì xìcanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ì xì-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcuilìn sisi-né nùu-yá xìcàn tàhvi-né nùu-yá, cachi-nè:

—Nú cuní-ní, vátuni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachi-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachi-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-ìñàha xi nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùu dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni

nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vātūni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xi cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànìcùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nat-aca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quivì, dandu mànùhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcànduá luegu nì nat-aca cuàhà-né, nì có-núná gá índu cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xi-né ñà-nduú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoo yucán, mànìcùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá nì nana-ne dìnivèhé nì nacani-nè iyuhu dìniá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dānùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnù ini sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoo stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índu chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndoo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vàchi còò inga ana cui cuicahnú ini-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xi-né:

—¿Índu chuun nacání ini-nsia ducán? ⁹ ¿Índu milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né ni ndácuín-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsia ñà-ndisa icúmî derechu cuicahnú ini sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànùhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcànduá nsidaa-né, nì ndu-locó-nè, te nì ndenihi vàha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa ni cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, ni quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te ni nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te ni dàcuàhá-yánè.

¹⁴ Dandu ni yàha-ya (inga xaan), te ni xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te ni cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu ni ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó ni cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xì, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá.

¹⁶ Te nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, ni xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcànduá ni cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xì-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuàchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xì ana quidatatna xì-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana quidatatna xì-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xì vàxi càhàn xí. Còó, nèhivì cuàchi vàxi nanduquí, áma naxicocuñn ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndiá disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhivì yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na ínhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu ni tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-né:

—¿Índù chuun ínhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó, vàchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócô-nè. ²⁰ Doco vàxi iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócô-nè.

Ndiá disáhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá ni nacoó Jesús

²¹ 'Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vàchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé ni nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sìcoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sìcoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vàchi nú ducán, ndàtà-ñá, vàchi cahnsià quida vinu saa ma, te cuità-ñà, te cuchicuehe stná

iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè siccàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùu iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè siccàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cónì cãhví-nsiá (nùu tutu ìì) ndé nacáníá nansa nì quida David sãnaha na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtã vídì ìì, mate còò permisú cuxi-neã, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sãha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmã.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhã ñã-cunduu ñã-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòò iin quivì descansu, màdiã nì cùyúcún nèhivì sàhã-ñã (chicã nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhã nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiãa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiãa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí.

² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyã, áma dándûvãha-ya nècuàchì cuhí-mã cahan-né, te ducán nihindèe-né daquée cuàchi-ne dìqui-yá sàhã ñã-ndùá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiãa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiìn-ní, cuiìn-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì cãhàn-yà xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiã ìcã-ndã quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicã iá vãha quida-nda ñã-íã viì, te màdiã ñã-có-ndiãá? ¿Amádi chicã iá vãha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiã cahñì stnãhã-ndã?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñãha ni náxícónihî-né nùu-yá.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yã sàhã-né, vãchi caxin sãstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiãa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñhú-néyà.

Nansa nì nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guâ-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vàchi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcuítasisiá nùù-yá, cachá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándàcú ndee-yá nùà ñà-màsà cáchà ana divi nduú-yá.

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dándúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tava stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndùì nècuàchìmà nì dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachāmà na càhàn dāvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaan; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndùá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhá-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnùnì-yá, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yá ñà-cuní-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindée xí-yâ, cachí-nè

22 Daaní, nècuàchì ley xi veheñuhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne dìquì-yà, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nê ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnú. Ñàyùcàndùá, vátùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisì mà chindée xí-nè —nì cachi-ne.

23 Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. 24 Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. 25 Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. 26 Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yàchì nsiha, nú ducán.

27 Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavá-né ñà-icúmí-tê. Còó, vàchi dìhna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-ne ducán.

28 Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhí-nè dìquì-yà, vátùni cuicahnú ini-yà sàhà-né. 29 Doco nú ni càhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìi xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

30 Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì càhàn tnùhù dìquì-yà, vàchi cachí-nè ñà-ínácáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yà xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

31 Daaní, nì sàà stná dihi-yà xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà. 32 Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùù-yà, nì cachi-nè xì-yà:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

33 Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

34 Dandu nì xiconúù-yà nì indehè-yà nsidaa nèhivì ndoó nùù-yà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. 35 Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùu mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùu-yá. Ñàyùcàndüá, nì nana-ya iin lancha iin yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nisa ìa iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùu cavà ndé còo cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòó cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducán orá, nì ìchà, vàchi cónì níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyùcàndüá cónì cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùu ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-ndüá cachì.

Ñà-ndüá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhá màsà cùndáà ini nècuàchì cahíchì inì-xi

¹⁰ Na ní ndòo mii Jesús xì ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcàndüá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhìtáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios, mate nisa ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchì dava ga, còo. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ña màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndáà inì-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhà-ña màsà ndédúmá inì-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-ndüá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cùndáà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn ndüá? Pues nú cóo, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùu ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xì palabra xi Dios, doco yàchì vaxì ñà-malu dacúxíó-sì palabra nì ndòo ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùu cavà nduú nèhivì iníní xì palabra ìi, te luegu cudíi

ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùu xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnündoho, ò nú quidáquíní nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuïn ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudî stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vâchi xího sâstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì núu palabra xi Dios ñà-mà cùì nìhìndéá chindeá-né. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vâha nduú nèhivì iníní xí palabra ì, te xiníndísâ-néa. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-nduú-né na iin viú nì cana vii, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xícàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndañá tìxi iin canasta, ò tìxi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùi vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumíâ natùì claruá. ²³ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chítacùhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiá. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chicá nìhítáhvi-nsiá cundaà vâha inì-nsia. ²⁵ Vâchi nècuàchì sãñùhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icumí-nê nìhítáhvi-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vâha) ñuhú ini-nè, icumíâ cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòò-tè (nácòtò-teá); daaní sãñaà quidì-te. Doco tata mà, xítià te sahnúá, mate có-cundáà inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vâchi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xítià, dandu después caná sïcàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vâha, dandu yâchì icumí ndanchito cosecha, vâchi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vâha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi

tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vàchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhívì nduá, doco nú sàni chihi-ndaña, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùù nsidaa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòó casi mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuahà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtùì nsihi-ya sàhámà nùù-né.

Nansa nì dàcúcuïn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuï mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànácuïtà compañeru-yà nèhivì cuahà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuahàn-nè yàha-ne mar. Te cuahàn stná iin ùì gá lancha ndoó stná yucán.

³⁷ Doco después nì dàña iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuïí, nì xínu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuïhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuïí mar:

—Ihí-ní ni cóó, te ni ndúdádí.

Dandu luego nì cucuiïn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuïí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhí guâ-nsià? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yuhí sàstnùhù nècuàchìmà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luego nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xì, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi. ³ Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xì-né, mate cadena nì cúndúá. ⁴ Cuahà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla cãa, xì stná cadena. Doco siempre sahné-nèà, te dacuahì stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida viì xì sàxìnífnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucú xì mahì cueva mà, danácuêhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní

xini xicà-né Jesús, nì dàyáà-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcùin sísì-nè nùù-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhî mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùù-ní, ¿màsà dándóhó-nî yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchì mà, vàchi làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¿Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vàchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñàyùcàndùá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù nì cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dándáà-yáñà. Ñàyùcàndùá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mìl nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndùá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nisa ñuhu cuàhà ñà-malu ini-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòo nsihi sàxínitnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhí-nè. ¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu ini-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còo —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndùá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì

nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-né:

—Meru cucáhvì dèheyoquí. Cúhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní diquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cùì-ña.

²⁴ Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnáhá xí-yá nchícùn stná-né cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-né xì-yá ñà-cuàhà guá-né. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-né ndohó-né cuèhè nìi. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchìmà chindee-ñáné. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né dìhùn xí-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xiniñùhu-ne sàhá Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcúhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya, ²⁸ vèchi nì nacani ini-né: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-ni xi-ya, vátùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndàà nduá), luegu nì cucuìn nìi-né, te nì cuu ini-né sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dàndúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcànduá, nì naxicocuìn duma-yá yàtà-xì mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xì icà sìcoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-né xì-yá:

—¿A có-xiní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿indù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xì icà sìcoto xi?”?

³² Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhì-né, vèchi ináhá-né ñà-nduá nì cuu xi ini-né. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-né xì-yá nsidaa ñà-nduá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-nì contentu vichi. Iin-ni ni cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vèxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-né xì nècuàchìmà:

—Sàni xihì dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yá sàhà ñà-nduá nì cachi-né, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhì-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu

nèhivì, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè.
 39 Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xihì ñahà chiì yohó. Quidì uun ni-ña.

40 Doco nècuàchìmà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndùá, nì tavà nsìhí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì yâha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. 41 Dandu nì tnii-ya ndahà-ña, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì, ndacuiin xá.

42 Dandu vichì vichì nì ndacuiin-ña nì nacacanuu-ña, vâchi nahi ùxin ùi cuià xicá-ña. Te nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-ndùá nì cuu. 43 Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndùá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ni dácúxî-nèña.

6

Ñà-ndùá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

1 Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. 2 Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhìtáhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? 3 Vâchi iin ana tùha yàcún yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. 4 Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còó, có-quidáñúhú-ñánè —nì cachi-yà.

5 Ñàyùcàndùá, mànicùì quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndòò-yá ndahà-yá diquì-né, te nì nduvàha-ne. 6 Te nì ndulocó-yà ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùi

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuàhâ-yá nècuàchì ñuu yucán. 7 Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuàhâ-yá, te nì dândàcú-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te

nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-ìñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuh-matìxi-ne, ⁹ te ndìsàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùnì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juiciu xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchìmà ñihì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocufìn ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì kuhì, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcàndùá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcàndùá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì càhàn cuenta xì Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachi-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còò, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadì-te Juan, nì dándàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmànè. Ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cunì-te ndòò vàha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xì-ñà mate ñahàdìhì ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcàndùá nì cachi Juan xì-té:

—Có-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdìhì ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cunì-ña cahni-ñánè, doco mànicùì. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-ndùú-né iin nècuàchì nihnú ndáa inì-xì, te ìì stná ini-nè. Ñàyùcàndùá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchìmà nùù ñahà mà. Te cudí stná inì-te

cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàà-te cundaà vaha inì-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà mànè, vachi nì naxinu rey mà cuià, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuahà tè-cùsáhnú ñuu mà, xì cuahà stná comandante capitán, xì stná cuahà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdii inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá núi, te nihùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuahà-tèñá, mate nì cúnduá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnú-te, cuahà-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ñà cuahàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùu dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yachì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuahà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cùnì-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecà, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nisa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicao-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivi

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùu-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne xì ñá-nduá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivi, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vachi nì có-cusáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuahà guá nèhivi queé nsìhvi nùu-né. ³² Ñàyùcànduá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivi cuahàn-yà, te cuahà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcànduá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáa-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùu-yá. ³⁴ Ñàyùcànduá, na ní quee-ya nùu lancha mà, nì xini-yà cuahà gá-nè ndoó, te

nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi rii còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndúá, nì dàcuàhá-yánè cuàhà ìñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe.

³⁶ Ñàyùcàndúá, ndaquindèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachì-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndúá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachì-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yùcù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yási nùù-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè, ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codò nùù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuàhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchî. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vàchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndúá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu

nì càna ndee-né, vèchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vèchi nsi-daa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhî cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vèchi yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cu-cuiin tàchì mà. Ñàyùcànduá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vèchi cóni sánhî váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vèchi ùhì mànhî ini-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sáni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nì cadayáà-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vèxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-nduá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu vèxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndáhá-né. Ñàyùcànduá, nì caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vèchi modo jaàn nduhí ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vèchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhá-né, mà cúxí-né, vèchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vèchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xicàn tnhùhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿índù chuun có-nchìcùn-nè estilu xi xii-ndà? vèchi có-nduhí ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsià sàhana, vèchi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñuhù-nê yùhù, màdi ini anima-nè, vèchi xica ié` cahan-né. ⁷ Cahvi-né yùhù

tuxí-né, doco có-ndiáá, vâchi nêhivì úún nduú ana nì quidavâha xi ley chináhá-nè nêhivì, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dândacú Dios, doco ñà-nduú ley xi nêhivì úún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gâ-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vâtùni naco-nsia ñà-nduá nì dândacú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivâha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sâhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnũñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn úhí iin nêhivì dìquì iin yuadíhí-né, dandu icúmí-né cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vâchi cachí-nsiá vâtùni cachi iin nêhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vâchi sàni cachì sàhà nsidaamá ñà-nduá dihùn ì; vâchi sàni cachì: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nêcuàchìmà, dandu có-sâha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-né (xì dihùn mà). ¹³ Ñâyùcânduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chívâha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yúcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nêhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsidá cuàchi nì-iin nêhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còo. Ñà-nihnú ini anima-nè, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúníní vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yâha-ya ini vehe, te nì ndòo nêhivì cuáhà mà tûvêhé. Dandu nì ndàcàtnhù nêcuàchì dacuahá-yá nùu-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sânhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-lá fuera iquicúñú-ndà, nú nì quéa yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùu Dios. ¹⁹ Vâchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còo, tixi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nêhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vâchi anima nêhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñuhámà ini-nè, ñà-yùcânduá quidá stná-nè cuáhà ñà-có-ndiáá; vâchi nacámí quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nêcuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé nì nêhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhná-né; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tûha

quini stná-nè, te có-cùcáhàn núù-né; te cuàhà-né, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-nèa, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì ñà-lá-yà yucán; doco màncùí coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé iá-yà, nì sàcùin sìsì-né núù-yà, nì sacundahví-nè núù-yà áma táva-yà ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiühù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sihina cuati. Vàchi mà váha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchì mà xì-yà:

—Ñà-ndàà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tixi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcàndùá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcàndùá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu núù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchì mà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-cáhàn vii stná, te nì casaà-nè núù-yà, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yà ndahà-yà dìni nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yà nècuàchì mà, te nì dàquìhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tèdìí-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya núù yáa-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yáa-nè, vátùni cáhàn vii-né. ³⁶ Te nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cáchì-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más

cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá.
³⁷ Te yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tètòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dānácāhàn-yà.

8

Nansa nì dācūxí Jesús cūmì mil nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcāndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vāchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnāhā-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú nì dānācūtiè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuità-nè ichì, vāchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿ìndù nìhì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vāchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xìcān tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dāndācū-yá nì mácūndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà, te nì dācuàchí-yāñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te nì là stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcāndùá nì naquimanì stná-yá Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dātācā-nè ñà-ndùá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi ma, nahi cūmì mil nì sanduu-ne. Daaní, na sání dānācūtià-yá nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa nì xìcān nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, nì casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xìcān-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu nì sàcān cuàhà ini-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿ìndù chuun xìcān guá-nsià quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu nì nacoò uun-yanè, nì ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihí-né cuàhàn.

¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-ndùá ndatnúhú-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú inì-nsia (ñà-ndùá ni xini-nsiá)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guá sánihì inì-nsia! ¹⁸ Iá nduchinúú-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtàcá-nsiá?

—Ùxin ùià —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtàcá-nsiá?

—Ùsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga mànihì inì-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá ni quesaa nùù-yá, sacúndáhvî-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùù-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, ni tniì-ya ndahà nècuàchìmà, te ni tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchí-yà tèdii-yá nduchinúú-né, te ni chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùù-né. Dandu ni ndàcàtnùhù-yá nùù-né, a sàni natùinuù-né, á coó.

²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchinúú-né, te ni indehè nsíí-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchinúú-né, te ni natù nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì núhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchí-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu ni xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàna.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivì-yá. Doco tixi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachí-nè xì-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchì ini-yà xì Pedro, cachí-yà:

—Cuxio-ní nùì, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Cò-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhivì nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí. ³⁵ Vachi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vachi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-lá ñuhivì, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vachi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhán nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú

Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí stnàì nacuaí' mii-né quivì naxicocuïn. Vàchi icúmí naxicocuïn ñuhivì yohó, cutnahí xì ángel ì-xì quixi, te ndiaha gá icúmí nanchií' quida Yuamánì'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha iñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnahà-yà nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchií yéhà. Na cuxín yaa ñà-nduú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nè xì-yá. ⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhì nsidaa-né, ñàyùcànduá ni cóni cúndáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vícò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vícò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemaní' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dàndàcú-yá nùù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuàhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà.

¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua nì cudìi ini-nè, vachi ducán sàni cachitnúhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

14 Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca nùu nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nàá tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. 15 Te na ní xini nèhivì cuàhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vaxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. 16 Dandu nì ndàcàtnùhù-yà nùu-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsià xì nècuàchì yohó?

17 Dandu nì càhàn iin ana iín mahì nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùu-ní, vachi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùu-té, mà cùì càhàn-te. 18 Te ndéni nì cui iá-te, vaxa sahnì ihá-te, ducán-te, dandu queé chihìñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néa, doco màncúí.

19 Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiate quixi nùí.

20 Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahnì ihá-te, ñàyùcànduá nì sàcasàn-té, natùì nihní-te, te caná chihìñù yuhù-té. 21 Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. 22 Te cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vachi cuníà cahniá-te. Ñàyùcànduá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

23 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vátùni. Vachi iin nècuàchì xiníndisá, vátùni nihítàhvì-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

24 Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndisê vichi; te nú cô-sài cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndisá guè.

25 Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivì natáca. Ñàyùcànduá, nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi tèchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nàxícócuìn gò nansìhvu inì-te.

26 Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándàcùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì ditá-yà, te nì dándácuíin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicùì, vàchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùù Dios, te cunihii stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dèhé-yà, vàchi có-cùnì-yá cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yá cui-yà), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahnì nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quìvì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cóni sàà nècuàchì mà mànhì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vaxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùn-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicanì-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-nì quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vaxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndàcùcahan-né quìvì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhá xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Còo, màsà cádì-nsià nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhá mà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihi-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú ni dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vàchi chicá vàha màcùndiacu iin yùù yódo dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gà-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni táhndèà. Vachi chicá ñsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-nì ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni táhndè stná, vachi chicá ñsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-nì sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vàha ni tavá-nsiáñà. Vachi chicá ñsiaha sàà-nsiá xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vachi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nè (yàha-ne tnùndoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cundua mà, na ian nduhàdì comida) ñà-queá iin. ⁵⁰ Vàha ga iin, vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (iá vàha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsiá, te cundoo màni stná-nsiá.

10

Màsà cátè stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaa stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùnì iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nì dàndàcù Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùnì cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñá-cô-cùnì-nsiá cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcò ñuhiví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhiví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuàân-né nùù yuadíhí-nè. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhà-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùù Dios, te cuàchi nduú stná nùù ñahàdihí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú ni caté-nè ìi-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñà cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchìmà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá núi. Màsà cadí-nsiá nùá, vaxi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàa ñuhivì ìi xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vitá ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichì ñuhivì ìi xí mii-yá, dandu mà nunca sàa-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tàhvì-yá ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesà-te nùù-yá, nì sàcuìn sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachí-ní xì ndiá nduá quide, te nihitáhvì vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndiá nduá disáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vaxi còó ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa nì dandàcú-yá

quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndúú nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáchí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvî stnàhà-ndà. Te icúmí stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhî-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíi.

²¹ Dandu màni mánì nì indehè-yáte, vâchi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumánì gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihítáhvî-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vâchi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcànduá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá nihítáhvî iin nècuàchì càhvî xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhiví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndáa nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vâchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsî, te vâxi-nsi nchìcùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì naco-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nihítáhvî-né. Mate icúmí-nè naco-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhî-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vâchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nihítáhvî-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vâxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè

sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònù-né.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yâ cuàhàn-yâ xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yâ nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu nì tavà cuàán-yâ nsi-ùxìn ùi-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachí-yâ xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmí nècuàchì mà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dii-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacui — nì cachí-yâ.

Ñà-nduá ni xicàn Jacobo xi Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsi quidamanì-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu nì cachi-yâ:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsi coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánihi ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsià nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yáha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yáhi?

³⁹ —Jaan — nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsià ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yáha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-daníhitàhvì mii-nsià cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihitàhvì cundoo ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yâ, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xi Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yâ xì-né:

—Ináhá-nsià sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nùù-né. Vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nèhivì yucán.

43 Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchí nùù nsidaa-nsiá. 44 Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùù-nsiá, icúmí-nê cunduu-ne nahì peón chindéé xí nèhivì dava ga. 45 Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cónì quésài ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nùù-né nì quesài, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

46 Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. 47 Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcàndúá nì que-saha-né ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

48 Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndáhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

49 Dandu nì cucuìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

50 Ñàyùcàndúá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. 51 Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

52 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luego nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

1 Daaní, nì sàà-yà xì-nè yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì úì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuéé-nè nùù-xí.

2 Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiâsi quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiâsi, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehè iin vehe. Ñàyùcàndùá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn.

⁷ Ñàyùcàndùá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitándòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vàxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vàxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mií-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vàxi-ya. Te xíhì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuí-nu. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuico nì-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ìì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tãhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníní stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichi yúhí-nèyà, vachi ináhá-nè ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-nduá dacuahá-yá. Ñàyùcànduá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahni-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànùhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iin yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndé yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-nì nùu-xí icu, ¡sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra se-guru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vátùni dandacú stná-nè nùu yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì càcàn tãhvi-nsiá nùu Dios, nú xiníndísâ-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tãhvi-nsiá nùu-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúu-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùu-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dàndàcù nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú nì nàxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùí. ³⁰ Cachi-nsiá xì ana divi nì dàndàcù-xì nùu

Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní mii-nê, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándàcù-xì núu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índu chuun cóni xìníndísá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì úun nì cachi xì-né, (dandu ni mà quéé víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vàchi yúhî-nè ndià nduá cachi nèhivì xì-né, vàchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchi yuhù núu Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dándàcù-xì núu Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yuhù, mà cáhí stnáí xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì núí ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dándàndè-ne nducu yòhò sì-uva núu ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà núu medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuií-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-íñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dándàcùhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xi-né.

⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón núu-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón núu-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuií-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcànduá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmi ndutahvì xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachì-te. ⁸ Ñàyùcànduá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dácáná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nê nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gà-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá' palabra yohó:

Nì ia iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìì, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyùcànduá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùù nècuàchì fariseu quixi xi iin ùù nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhí stná-ní nì-iin nèhivì, vachi chináhá víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vátuni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á cóó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? Cunihì-nsia iin òhùn quixi, cundehià nansa iá'.

¹⁶ Dandu na ní quesaa òhùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana ònùù-xí, te ana òiquívì-xì itúú ìcà òhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nèhivì iníní, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxi-conihí-yà nùù nècuàchìmà.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yà nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndisà-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

19 —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahà mà, áma cóo iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii-ma cunduu mée mà”.²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xi iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne.²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná déhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xi nècuàchì ùni.²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò ni-iin déhe-ne nì ía (xi ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchì mà.²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Còò, có-cachí vii-nsiá, vàchi có-cùndáa ini-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya.²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vàchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne.²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu nì tiaa Moisés ndé cachá sàhà yutnù tii (xìxìn), te ía Dios mahì-nú, te nì cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvì nsì-Abraham, xi nsì-Isaac, xi nsì-Jacob”, cachí-yà.²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì sàhana ma), vàchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvì xi-yá. Ñàyùcàndùá, nì-iyuhu có-íá vii ñà-nduá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxi-conihí víi Jesús nùù nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nùù nsidaa ñà-nduá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vàchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá.³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì.³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùù ùi ñà-jaàn.

32 Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáà nduá, vachi imin-daa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnítùnín-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanítnahà-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ñà-jaàn chicá ndiaá nù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nù-yá; te ò ndéni promesa nì cùí —nì cachi-nè.

34 Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchìmà nù-yá; ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

35 Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchìmà, doco ¿índüví cuní cachàmà? ³⁶ Vachi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espíritu Ìì xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhî ndè cachi sàà cundeí nù nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nù-né”, nì cachi Dios.

37 Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuáhà yucán, cudû ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

38 Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vachi ñà-dii xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, dandu de-spués sácuíta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios, te indéhe-yá nèhivì daquéé-ne dihùn ini alcancia mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquéé-ne ùì dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñâyùcàndùá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu nì mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

⁴—Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icúmí quixi danani úun-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu.

⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíâ nàá stnahá. Vachi cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tñaa stná

yoho te yucán ñuhiví, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cundumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vâchi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuii-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcàndüá, icúmí-nê datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né diquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vâha cachi vate-nsiá ñà-ndüá xiníndisâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhiví icúmí cuiià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácání ini-nsiá ni-iyuhu índü palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còò, cuii nacua dachítnùní ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còò, divi Espíritu Ìì xí Dios icúmí dacàhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vâha inì-nsia dècuèndè sàà xinu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsihvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-ndüá icúmí-nê. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù ítú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te jndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèè chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsiá mà. ¹⁹ Vâchi yâha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndütù nsihí nèhivì ñuhiví nì cui. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcàndüá sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndisâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vâchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te

ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà mi-lagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí. ²³ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vàchi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsi-daa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuïn Jesús

²⁴ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsivì itándiáá ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vico xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuïn ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-né nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà ini-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì que-saha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ìtúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètùni cundaà stná ini-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuïn nduá; sà-ìtúú nihni. ³⁰ Te mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³² Doco ni quivì, te ni hora naxicocuïn, ni-iin nèhivì có-ìnáhá-nê, ni ángel ndoó ansivi, có-ìnáhá stná-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ìnáhá stná; cuisì Yuamánì nduú ana ináhá.

³³ Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vàha ini-nsiá, vàchi có-ìnáhá-nsiá índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán iá na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vàchi có-ìnáhá-nsiá índù hora divi naxicocuïn yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñùù, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vàchi nanáá icúmí naxicocuïn, ñàyùcàndùá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídì-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcàndùá, yùhù cachì xì-nsiá nacua cachì xì nsidaa nèhivì xí, ni cundóó tùha-nsia —nì cachì Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcu-né nansa tniì-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùì quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, ni nanducu-né nansa tniì dèhé-nè Jesús ñà-cuí-yà.

² Doco ni cachì-nè:

—Còò, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vàchi te nú còò, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì ni sandohe cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma ni sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachì-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guà-te?

⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùni cientu dìhùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachì-nè, cánahá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco ni cachì Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsià xì-né? Vàchi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcàndüá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-ndüá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudiì ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te ni saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcàndüá, ni quesaha Judas mà nandúcu-né índù modo dayáha-neyà ndahá nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìì

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xihì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dándacú-yá nù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìqui-xí ndé sà-iá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihìn ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsi-úxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì. Te yohó iá-né xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchì mà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nù ùi nsi-úxìn ùi-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xì, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nù cazuela yohó.

²¹ Ñà-ndaà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nù tutu ùi ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cui —nì cachi-yá.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchì-yáñà, nì dasàn-yá nù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì stná-yá Dios sàhà ñà-ñuhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nìi nduú-te, vachi divi sàhà nìi icúmí nacoi iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué' ndutè sì-uva

yohó dècuèndè cachi sàà nacocho saa tùi-te quìvì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhìví yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñà-ìnáhá-yá icúmí-nê nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuàhàn-nè xi-yá ndè yucù Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachi tutu ì: “Cuàhìn dacúxíóé pastor, dandu icúmí riì cuitià nihni-si”, cachá. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònú nù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nê nacuaà-ní yùhù. Tãháha ga coto lehe ù xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuai' mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducání ni cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvì-yá nù Yuamáni-yá

³² Dandu ni sàà-yà xi-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nù-xí càcàn tàhvì nù Dios.

³³ Dandu ni saca-ya Pedro xi Jacobo xi Juan, cuàhàn-yà xi-né. Te ni sàcòo-ya na ian yúhì-yà, te ni quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà. ³⁴ Te ni cachi-yà xi-né:

—Yáha ga ié tñunsi ini, na ian cunìà cahni dahuan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndòo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nù-xí, te ni sàcùnduhù ndèé-yá ni xicàn tàhvì-yá nù Dios, áma cui cuxio tñundoho icúmí-yá yàha-ya. ³⁶ Te dohó ni cachi-yà:

—Yuamáni', nsidaa iñàha vátuni quida-ní. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvì nù-ní áma cúxíó tñundoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùì, te ùhì cohià. Doco màdi ñà-nduá cunì yùhù ni cúnduá, cuisì ñà-nduá cunì mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé ni ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te ni xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xi Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoò tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad

xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee ìni-nsia.

³⁹ Dandu ni sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní ni cachi tu-ya xi Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te ni xini-yà tucutu quidì-nè, vachi sádi vahná-nè. Ni có-nànìhi tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu ni sàhàn-yà ñà-ùnì, te ni nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vachi sà-ia, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yahi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-ìtúú quesaa ana ni cahin xì.

Nansa ni tnii nèhivì Jesús, te ni suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ì-yá xi nècuàchìmà, dandu ni quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínìhi xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xi cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xi nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi ni tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu ni chitú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, ni tnii-tè Jesús, ni ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, ni tavà-né espada xi-ne, ni cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, ni sahnde-nè iin tùtù-té. ⁴⁸ Dandu ni cachi-yà xi nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xi garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nisa ìe xi-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ìì —ni cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu ni nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, ni xinudèhé-nè.

Iin tèchii ni xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te ni tnii stná-te. ⁵² Doco ni ndòo sìcoto xi-tè, te ni xinu-tè cuáhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá ni cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá ni sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnú. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá

cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó nadáa nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmá, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì túi càhàn ducán.

⁵⁶ Vàchi cuàhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-ndùá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuítà-tè nì càhàn tñùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè da-caá-né veheñuhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tìxi ùnì quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-ndùá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícóníhí-ní ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocuñin, ié ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vico cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucàndùá) nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¿Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu!

⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yá cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dìí-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuì-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì canì xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní canì-ne nùù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúun vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro iín-né nadáa stná-nè nùù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còò, tàcùnì nècuàchìmà, nì có-cundáa inì ñà-ndùá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ní nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhì Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ú; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñaha ga coto lehe ùi xichi, te ùnì xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsahnú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcànduá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóo?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá.

⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-ñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudû ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vèchi nì casahàn-te revolucíon dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-ndùú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xì-né, vèchi ináhà-tè ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té.

¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì

cácàn-nè dàñà Barrabás mà, te màdià Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiá.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòo vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcànduá nì dañà-té Barrabás. Te nì dàndàcú-te ñàhni cuí Jesús xì chirrión. Dandu nì dàndàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temáyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi ñi-teyá, te nì sàcùntasisi-té nùù-yá, na ian quidáñuhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihì nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xì iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù ítù. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divì nècuàchì mà nì tnii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidini. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì ñhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-ìin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà.

²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítñuhu índù-ñá ñisáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu ìtní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitñuhu tutu ì ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

29 Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! 30 Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

31 Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. 32 Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànàà-yá sàhà cuàchi-nda

33 Daaní, càxíhúì xì ndé càhúni, nì nàcuìn tnùù inicutu ñuhiví. 34 Dandu càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yá:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

35 Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

36 Dandu nì dáyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téá xì vinu nì xiò, nì chihi-téá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi naco-ndané cundiatu-nda, áma quixí Elías nanihi xì-né.

37 Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

38 Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndé dìni-xí xì ndé tìxi-xi. 39 Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xini-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachi-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

40 Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. 41 Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchì mà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-nèyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnàhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndé ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quìvì yucán. Te quìvì mà nduú stná quìvì icúmí-nê nsidayucun-nè sàhà quìvì descansu cunduu inga quìvì mà. ⁴³ Ñàyùcàndüá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhí-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gà sàni xihì-yà, á coó. Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tnùhù-té nùu témà a ndísá sàni xihì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndüá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndüá, nì xiin nècuàchì mà iin dahmà finu, te nihí-néà cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xì nsii sàni càan canúú icà cavà. Dandu nì dàtùí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quìvì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quìvì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xìnu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xì cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndüá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà yúhí-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiâ, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehe-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yà. ⁷ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yà, te cachi-nsià xì-né ñà-icúmí-yà codònùu-yà nùu-nsiá nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiayà, vàchi ducán nì cachi-yà xì-nsiâ —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vàchi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócô gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yuhí guâ-nè, cóni càchí-nè ni-ñàhà xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xicanuu xi-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xiníndísà nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñin nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xiníndísà stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dándacú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natù-ya nùù nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cóni xiníndísà-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-né càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cúníndísà-xán, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xiníndísà nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dānā, te ò nú nì cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-ñàhà cuu xi-né. Te icúmí stná-nè chitāndòò-né ndahà-né ñà-nè nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùù mà, vèchi ináhà nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaa iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ìa. Vèchi yùhù, sàni sài nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiaí tutu yohó) nùù mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vètùnì cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndàà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-ìcúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùù ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xinduu nduì nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuisì ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yà. ⁷ Doco còò déhe-ne, vèchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi nduì-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùù Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quìhvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sáhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vèchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvi-ní nùù-yá; ñàyùcànduá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vèchi cuahàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiávè. ¹⁴ Cuàhà gá icúmí-nsiá cudii inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na

cuahnu-ve, icúmí-vê ñihí-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ñi vinu te ñi ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñaha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espiritu Ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuahà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuín ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nê quida-ne nacua ñisa quida Elías sàhana, iin-ñi cunihnu ini-nè Dios nacua ñisa quida nècuàchì yucán, te iin-ñi chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nê càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchì mà dèhe-ne, te nàcùndoo vìi nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuahà nèhiví có-ndulócò xì Dios sàhà-ñá ñihí nècuàchì mà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavìi-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu ñi cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáa nduá cachi-ní? Vàchi yùhù, sàsàhnú cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te ñi cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya ñi techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachi xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ñi-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá ñi cachi xì-ní, vachi có-xiníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá ñi cachi xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhè mà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun ñi cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu ñi quee nècuàchì mà, doco mà cùí gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, ñi cundaà ini nèhiví mà sàni dàcùnì Dios nècuàchì mà ñàha na iá-nè veheñùhu, vachi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa ñi cuu ndisa ñà-nduá ñi cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después ñi cuee Zacarías ñi ìa-ne ñuu yucán dècuèndè ñi xínu quivì xinúcuáchì-né yucán, dandu ñi naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te ñi yàha iin tiempu, dandu ñi cundaà ini-nè sàñuhú mée xì ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò ñi ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudí ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vachi ináhá-yá sácùndiaa nèhiví yùhù; ñàyùcànduá ñi indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa ñi cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, ñi sàà ñhù yòò, te ñi techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani

María. Señorita nduú nècuàchì mà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuàhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnàhâ-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nihitáhvi-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun casàhú nècuàchì mà xì-né ducán? càhàn-nè. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vâchi ndiaha gá sàni nihitáhvi-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tûinuù-vé ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yâ nihì-yá, vâchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamáni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nìsa dandacú yohòtéhe-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yá nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xì ducán, como tàyóo ìi yúhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-ní xì poder ìi xì-yá; vâchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñâyúcandùá, ìi sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vâchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsahnú cuàhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà ìñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo nì-iin dèhe-ne. Ducán nì nihitáhvi-né nùu Dios, vâchi mà úhì quida-ya nsidanicuú ìñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còò, vâtùni; yúhù icúmí quide ñà-nduá cachí mii-yá. Vâtùni nì quidá-yá xì nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-nè iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchì mà casàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùu nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesà-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vâchi

cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-ní xí', dandu nì ndacùchí fuerte mée-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímání' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhî, dècuèndè vichi xì ndè' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xí; ì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yà cundehè ndahví-yà nèhivì càhvi xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xídandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-iñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yà chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcànduá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-nduá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa là ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mée tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cudî gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios icà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndacàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcànduá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vátuni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios.

⁶⁵ Daaní, nsidaa nêhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-nduá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachi-nè:

—¿Índù iin clase nêhivì cunduu mée yohó?

Ducán nì cachi-nè, vâchi cuahà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-nduá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachtinùhu-ne nansa cuahàn quida dêhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachi-nè:

⁶⁸ Cuahà gá naquímání-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vâchi sàni indehè ndàhví-yà ndohó nècuàchì nduú nêhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nêhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vâchi dècuèndè chicá sànahà sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vâchi ducán nì cachi-yà xì nêhivì xí-yá (sànahà), te nì cachtinùhu nècuàchì Ìì mà ⁷¹ ñà-icúmí-yâ dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu Ìì nì saquin-yà xì xì-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vâchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-nduá nì cachi-yà xì xì-ndà Abraham, icúmí-yâ cuidahan-yándô nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhì gà-ndà. Dandu vâtùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nêhivì Ìì xí-yá, nêhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá dìquì-xí ansivi, vâchi dihna miun icúmú càhùn xì nêhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tûha-ne. ⁷⁷ Vâchi icúmú cachtinùhu xì nêhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vâchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúu-yà sàxinítnùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxinítnùnì nêhivì có-sâà cundaà inì-xi, divi nêhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vâtùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudìi gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né canuu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nêhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhívì

¹ Daaní, quìvì yucán nì dándàcú tè-cùsáhnû César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnû-te nùu-xí. ² Ñà-yùcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùu ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùu lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vàchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sànaaha, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quìvì-né nùu lista mà. Te cutnáhâ stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchì mà. ⁶ Daaní, ndoó ì-né ñuu yucán, te nì sàà quìvì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, yucán nì quesaa-vè ñuhivì; mée nuu xì-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sìcoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vàchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùu nècuàchì mà, te ndiaha gà nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, nì cayùhì cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhì-nsià, vàchi cunaha-nsiá, yohó vaxi nihí iin razón vaha cunini-nsià, iin razón cudì ini nsidaa nèhivì ñuhivì nduá. ¹¹ Vàchi vichì ndè ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsià cuni-nsià yà, idáducùn-yá sìcoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsià divi ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí nì ndecoyo cuàhà gà ángel nì caquixi ansivi, cutnáhâ-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhì vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Diquì-xí ansivi nì queé cuàhà tñùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhivì yohó nì cúndóó víi nsidaa nèhivì cudì ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cùhùn-ndà vichì duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihì nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè

sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànuhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímànì cuáhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vàchi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quìvì, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nihì stná-yà quìvì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vàchi ñà-jaàn cunduu quìvì-yá nì cachi ángel na táñàha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quìvì cuhí quihmi María, vàchi nì quida-ne cumplir nacua íá ley xi Moisés sàhà nadaa quìvì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, ²³ vàchi dohó cachí tutu ì nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-nè cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisi mà ñà-cuì-sì cunduu-sì promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsì ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúì-nè dècuèndè cachi cuninùu-né ana nduú Cristu nì quixi nùu Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quìvì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-nèvè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vátùnì nacua-ní yùhù vichi, vàchi contentu íé, vàchi nacua nì cachì-ní xí, divi ducán nì cuu ndisa, sàni xini ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, nì chitnùnì inì-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yà datnùu-yà sàxinítnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducánì stná nècuàchì raza-nsí Israel, cuàhà gá tñùhùhú ndiaha icúmí-nsí nihì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú diquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú

mée yohó. Te icúmí-yâ cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhàmà icúmí cundaà inì-xi ñà-ndùá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nìhitàhvi-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìi-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vàchi ndui te ñuu ìá-nè yucán, xinúcuàchì-nè nùu Dios, iníhî-né, te xicàn tãhvi-né nùu-yá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsidaa ñà-ndùá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yâ.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yâ ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yá ùxin ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnáhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndùá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndácàtnùhù-né nùu tnaha-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátui-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuíin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivì nì nátui-ya, veheñùhu cahnú ìá-yà, dava mahì maestru xi ley ìi, iníni-yá ñà-ndùá cachì nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníni má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guá-yà, te naxicónihî nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María ìá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índù chuun nì quido xi-nsí ducán? vàchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsì.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò, có-nduá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùu Yua mií, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánhì ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaca-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-nduá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mií-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-nduá nì cachi yuadíhí-yá. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnú-ya, te nicanicuahàn ndeé vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudii stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuià cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mesmo cuià yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñanì-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisantias. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxínítnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcànduá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne: Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì càvà, icúmíà ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmí nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sàhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcànduá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vàchi cuní-nè cuhì stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vàxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-nduá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà càchì-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, còò ni-iñàha cuu xi-nda”. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vátùni nanduu stná

nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-íá cuàhàn cachi-yà índù nèhivì nìhì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu ni dácûâtâhvì-ndàné ian, nú icúmí-ndá uà. Te nècuàchì xíhì doco, ni dácúxì stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachíyàhvì, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùù Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvì-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá dîhùn nùù-né; ni màsà quídáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvì-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuíí quidá îí' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xì nùù yùhù. Ni có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yá quida ìi-yá anima-nsià tìxi Espíritu Ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Váchì vichì sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xì trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùni mà, doco mihi-ñá, icúmíâ coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còó, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nánsídá vii-nè modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, váchì iá-te xì ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-íá vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ù Juan Jesús na táñâha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhiì nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhiì stná Jesús. Te íin-yá yucán xícàn tàhvì-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu ìì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànùu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios cáhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudù cuáhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuià na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala

nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhì Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espíritu Ìlì xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ìlì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Òi dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyá, (doco cóni cúndéé-sì). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ì: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudû inì dacútâhvì' ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndúá nú ni mácuìin sísì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì' mii-ní nsi-daájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá icà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìni veheñuhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vàchi ducán cachí nùù tutu ì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoo chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sahà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sahàn-yá veheñùhu yucán, vàchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yá ini veheñùhu ma cuàhàn-yá cahvi-ya (tutu ì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espíritu ì xí Dios ini anímè, vàchi sàni sàha-ya yùhù chuun ì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nécuàchì ndahví, daaní, vàxi stnáì ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sahámà. Te vàxi stnáì cachitnùhi xì ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre guide; te nécuàchì cuaá, vátùni natù stná nùù-né guide, xì nécuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà guide. ¹⁹ Te vàxi stnáì cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáña nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe vaha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vaha-neyà, te nì ndu-locó-nè, vàchi yáha ga ndiaha cáhàn-yá. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nécuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ádi cuàhàn-nsiá cachi-nsiá xì’ nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun

có-dàndúvaha-ní mii-ní?" Vàchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndùá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xì ñà-xiñhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndàà nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhú nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàna, te cóni cùn dàvi ùni cuà dàva, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì iì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni níhitáhvi-né sàà Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nihitáhvi sàà nècuàchì mà vehe-xì. Daaní, stná tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndùá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvì, cuàhàn-nè dandiachi-néyà nì cuì. ³⁰ Doco nì yáha uun-ya mahi nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yà nèhivì sáhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchì mà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá dacuahá-yànè, vachi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahi nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa là iin tiàa iná cáá iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhi mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-sì, cóni dánàcuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndùá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

38 Daaní, na sání quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. 39 Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándàcú-yá nùù yòcò mà ñà-nì cúcuìàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

40 Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùù-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvaha-ne. 41 Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-sì, vachi ináhá-sì Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

42 Daaní, na ní tùnuù (inga quìvì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yànè, te cùhùn-yà. 43 Doco nì cachí-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios, vachi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamáni yùhù vaxi —nì cachí-yà.

44 Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

1 Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vachi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuíí mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xì-né, vachi tè-tává siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácúxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíí, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yànè, dandu nì cachí-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuí, te danuú-nsiá ñunú xí-nsiá, te tñii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niüyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátuni danuú tú-nsí ñunú xí-nsí nacua cachi-ní.

⁶ Daaní, na ní dànùú tú-né ñunú xí-né, nì tui cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunú xí-né ñà-cuàhà guá-sí.

⁷ Ñàyùcàndüá nì quida-ne seña nùu compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndüi lancha mà puru siaca, sàmèrù càhà-ñu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìn sisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vachi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vachi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnáhà xí-né, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vachi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vachi quivì nùu-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-ndüá icúmí-nè, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi íá-yà iin ñuu, te yucán íá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchì mà, nì xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcàndüá nì sàcuìn sisi-né nùu-yá nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátuni dàndúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùu-yá ñà-màsà cáhì-nè xì nèhivì, cuisì-ní nì cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchì mà icà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuàha-ne promesa nùu Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còò, vihì gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nèhivì nì nachitu nùu-yá, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ù cuerpu xi

17 Daaní, iin quìvì iá-yà dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvaha Jesús cuàhà nèhivì. 18 Daaní, yucán nì casaà gà stná itnii nèhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ñi cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùù-yá. 19 Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne dìnivèhé, nì nacani-nè teja, te nì dānùú-né camilla mà dècuèndè ndé iín Jesús mahì nèhivì mà. 20 Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

21 Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vachi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cui sí Dios”.

22-23 Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndùá nacání guá ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne. 24 Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

25 Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsi-daa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. 26 Dandu yáha ga nì ndulocó nsi-daa nèhivì mà, te nì ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándísá ini-ndà ñà-ndùá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

27 Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

28 Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoó nsihi-ne nsi-daa, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

29 Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì uún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. 30 Doco nècuàchì ley xi veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xì-né?

31 Dandu nì naxiconihí Jesús nùu nècuàchì mà, cachí-yà:

—Màdi nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còò; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. 32 Yuhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuìsì ini-xi vàxi càhàn xì. Còò; nèhivì cuáchi vàxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià disáhà-xí cónisá ínhû nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

33 Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá tè-fariseu, xí-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còò. Cò-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihì-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còò. 35 Doco vàxi iin quivì mà cóó gá noviu nùu-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhá ley saa xì estilu sànahà

36 Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñâ quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vàchi náhà-ñà. 37 Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tùhú, vàchi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitiá vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. 38 Ñàyúcàndüá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còò ni-iñàha cuu xán, te ni stná itni mà. 39 Iin tiàa tùha coho vinu tùhú, có-cuní-te vinu saa, vàchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vàha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

1 Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te

dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-néà. ² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quìvì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù-né, cachí-yà:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùù tutu ìì) ndé cachá` nansa nì quida David sàhana quìvì nì xìhì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-né? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quìhvi-ne, nì tni-ne dità vídì ìì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-né nì sàha stná-né, mate còò permisú cuxi-nda dità mà, cuisì dùtù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quìvì descansu nì quìhvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhá-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínánì-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quìvì descansu nduá, vachi nú ducán, dandu nìhì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacánì ini-nè. Ñàyúcàndúá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchìmà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní` cachi-nsiá xí nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quìvì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxin ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quìvì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tìnuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxin ùì-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchìmà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnánì-yànè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El

Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa ni chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te ni dàndúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, ni nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàa, te ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, ni casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, ni canduvàha stná nsidaa-né ni quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne, vèchi fuerte iá milagru xi-ya, vètùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, ni indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te ni cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vèchi sàni ñihitáhvi-nsiá ñuhiví ù xì Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xihì doco vichi, vèchi icúmí-nsiá sàa-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vèchi icúmí-nsiá sàa-nsiá cudii cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánahá-nè daquée cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudii ini-nsiá, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñndahví-nsiá! vèchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà ñhì gá-nsiá ni-ñàha.

²⁵ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vèchi icúmí sàa iin quivì tnaha inì-nsia. Te mii-nsiá nècuàchì cudii guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsia tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ 'Te ñndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vèchi divi ducán nìsa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nìsa ndenihi vaha stná nsidaa-né tètñuhù cachí càhàn cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yuhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra

vàha quida stná-nsià sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. ²⁸ Te càhàn vii stná-nsià xì nèhivì xícàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsià nùu Dios sàhà nèhivì quidá quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiá, dandu danácuíco stná-nsià inga ladu nùu-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuídáhán-nsiãñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsia nècuàchìmà, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiãñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vàchi nú cuisì nèhivì cuú ini-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiù sàhájàn, vachi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú ini-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuàha Dios premiù sàhájàn, vachi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùu nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùu-ndà, dandu mà cuàha Dios premiù sàhájàn, vachi ndè stná nèhivì cuáchi, ducán xiquida stná-nè, sáha too stnahá stná-nè dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñàyùcànduá, (cachì xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsià obra xì-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsiá naquihin-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiù xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vachi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyùcànduá, nacua cuhì ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhì stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuídá cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídá cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútàhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsià nihitáhvi-nsiá (nùu mii-yá), te ñà-nduá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha vii medida mà, ndè quidíníhní-teá ñà-quèe tnuà, te sádi vaha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùu-ndà. Pues, ducán iá stná na nihitáhvi-nsiá nùu mii-yá. Vachi divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná-nsiá nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà: —Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùu iin maestru, màdiá chicá ndiáá-nè nùu maestru xi-ne mà. Còo. Doco nú sàni nsihì nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

41 'Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vèchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchìnúù mii-né inácáá stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnú, te có-quihín casu-nè. 42 Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vèchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácáá dacúcuín nduchìnúù-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vèchi inácáá stná iin ñà-càhnú nduchìnúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùù mii-né, dandu vètùni cutùì viì nùù-né ñà-tavà-né xèhè tii inácáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

43 'Nú iá vaha iin yutnú fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. 44 Vèchi sàhà fruta-numa cundáà ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-càná sì-higu nùù-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisì mà nùù iin nducu yòhò iñù. 45 (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcàndùá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vèchi ñà-ñùhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùì vehe

46 'Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsià xì, doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

47-48 Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvì ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-néa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tènñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, doco cóni nduá, vèchi nùù cavà indúhá.

49 'Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhù ùún, còò cimientu xan. Dandu nì xinu stná tènñuhu nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa quidáchúûn nùù iin capitán

1 Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. 2 Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-né iin mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchì mà, meru cucáhvì-nè.

³ Ñàyùcàndüá, na ní xinitnúhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà.

⁴ Ñàyùcàndüá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùù-yá, te nì casa-cundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè.

⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñuhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihi-né razón xi nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nâtùì stnáì tnàtui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhí), vàchi iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xi capitán mà.

⁹ Na ní nsìhi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yá sàhà nècuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachi-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xinî ni-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yá yucán vaxi nèhivì xínsida xi iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná iì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachi-yá xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnàtuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya òndindàhá-yà icà-nú. Ñàyùcàndüá, nì cucuìta tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachi-yá xì nsii ma:

—Ndacuiin-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícachi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

¹⁷ Ñâyùcànduá, nì xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. ¹⁹ Ñâyùcànduá, nì cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñâyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dånátui-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá nì xinì-nsia yohó, xì ñà-nduá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhè, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihì stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñâyùcànduá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu nì cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú cóó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vaxi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vaxi divi nècuàchìmà càhàn tutu ìi sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida viì nècuàchìmà anima-nè, na ian nduviì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachì xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhivì, còo inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còo ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnáì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xì ana cuàhàn cunì tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó, mate nèhivì uún nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachiyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-ne cuhì-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnahá, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-ítasáhá-ndá; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nisa ìa-ne yohó, cóni sàxíxí-né comida vaha, nì cóni sàxíhí stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, nì cachì-nsiá sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhivì, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachì-nsiá sàhì ñà-yàha ga ndadí, te cachì stná-nsiá ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachiyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachì-nsiá. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñuhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì cànà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchìmà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-néà cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcuìn-nè yàtà-yá yatnì nùu sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènúu-némà nì dàndàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididìni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dàcánúú-né ñà-tnami ma ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, ini-nì mii-né nì nacani ini-nè, cachì-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú

Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-ndúú nècuàchìmà iin nèhivì cuáchi". Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Íá ñà-ndúá cunî cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xí' —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te ndúì-nè, xí-inihica-né dihùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, iníhíca-nê ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu iníhíca-nê. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-iñàha icúmí-nê ñà-danáa-né. Ñàyùcàndúá, tiàa iníhíca-nê nùu-ximà, nì dándütù-né cuenta xi ndúu nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá, vichi cachì-ní xí, ¿índù tiàa ma

chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xini-nî nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúú-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-nê sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-nê sàhí.

⁴⁷ Ñàyùcàndúá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nìhì-né perdón sàhámà nduá, (náhà xìcà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nìhì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¿Cò-ndúá ducán cachì Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu nì coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì

ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhiví ìì xí Dios. Te cutnáhâ stná-yâ xì nsì-úxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvâha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvâha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ûsà ñà-malu nì tavà-yâ nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhâ xí-yâ cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síá.

⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ìchà, vâchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá.

⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vâha nì còya, te nì xitìa viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Nì cúníní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Ndiá nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sànì sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsià sàhà ñuhivì ìì xí-yá, mate antes nisa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xì-né sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vâxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúníndísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudíi ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yòhò-xí nduú-né, iin ratu tii xiníndísâ-né, dandu na yâha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya,

doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-íá vii nandúcú-nê. Ñàyùcàndüá, ducán queá xi-né na ian nì cuu xi viú mà, nì dàhvia nì quida iñù, vàchi có-sàà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-neà, te sàhàmà nduú-né nahi viú nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíâ tui vateá. Vàchi nsidaa ñà-ndüá quidádèhé nèhivì, icúmíâ natui claruà, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá ichì váha, vàchi nècuàchi ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-né nihítàhvi-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na nì casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco màncüí quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiin tàchi, te nì nacuñuhu dadí tècuí mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndüá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchi fuerte vaxi ndé ñuhù íchí, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuí, yáha ga íá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndüá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchi mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuí. Dandu nì cucuiin ì nsidaámà, nì nàcuìin dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índü chuun có-nihnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndùá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùu-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchí. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndixí-né sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsii iá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá, te fuerte nì cachí-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhî), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhví nùu-ní jmàsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachí nècuàchì-mà, vaxi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Vaxi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdèhé-nè yucú sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá', vaxi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvià nùu-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucú ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tàhvià nùu-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-si); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxini-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndiá nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sìcoto vichì. Sàni nàcòò nsihi sàxìnítùnì-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayùhì nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùu-yá

ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, vâchi yúhî cuaá-nè. Ñâyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñâyùcàndùá, mànuhù nècuàchìmà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dàndúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dàndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndòò yucán, vâchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vâchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxìn ùì cuià xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñâyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnáhá xí-yá, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùì cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nìi, te sàni nsihi dihùn xí-né cuàhàn nùù cuàhà nècuàchì nì quidatatna xì-né, doco nì-iin nècuàchìmà, cóni níhì-né dàndúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixí ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùù icà sìcoto xì-ya. Te hora nchito ma nì cucuiìn nìi-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vâxi-nda mahì nèhivì.

¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dùcùn ndahà-xí icà sìcoto xì-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vâchi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ínahá Jesús ñà-ndùá nì quida-ne. Ñâyùcàndùá, vâxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuuìn sísì-né nùù-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníí-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-dísáhà-xí nì dàcàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vâtùni nùhù-ní vichi, te contenu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì cãhàn-te xi nècuàchìmà, cachí-te:

—Sànì xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachi-te, ñàyucànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dándacù-mà:

—Màsà yúhî-nî. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàa-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cónì sáha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsìi ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñâ. ⁵² Vàchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sànì xihì-ñâ. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cónì xihì-ñâ; quídi uun ni-ñâ.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcúndiaa-nèyà, vachi ináhá-né ñà-sànì xihì-ñâ nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tñii-yà ndahà-ñá, te nì cãhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñâ, te yàchì nì ndacuiìn-ñâ. Te nì dándacú-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ñâ. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñâ, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxìn ùì nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùì

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvì-yànè ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dánduvàha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhiví ùì xí Dios, te dánduvàha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàa-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàa quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùnì nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cundumà seña cónì quidá víi nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì cãhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dánduvàha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vàchi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachì-te:

—Yuhù nì sàhi orden tãhndè dinì Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cãhàn guá nèhivì sãhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachì-te. Ñàyùcànduá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sãhàn-nè. Dandu nì nacuaca-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcànduá, nì casàhú-yà xì-né, te nì cãhàn-yà xì-né sãhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqindèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò rancho yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachì-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachì-nè.

¹⁴ Vàchi nècuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsià xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxin, ùì dico ùxin nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì cãhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sãhámà. Dandu nì dàcuàchí-yãñà, te nì sãha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néà nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùì ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tãhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchimà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yuhù, cachí nèhivì?

19 Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

20 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

21 Dandu nì dàndàcù-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

22 Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmí ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacù, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacùì.

23 Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhâ-né xí (ñà-cui stná-nè). 24 Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-né mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. 25 Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cundúá iin bien xi-ne nú màsà sàá anima-nè cundiatú stná, te càcua. 26 Iin nèhivì, nú cucáhán nùù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vachi icúmí stnáì nacuai mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamání, xì sàhà ángel ì cacutnahá xí quixi. 27 Doco ñà-ndàá nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsià, te cuni-nsià nansa íá ñuhiví ì xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

28 Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. 29 (Daaní, na íá-yà yucán) xícàn tàhvì-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchì mà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnùù nihni ndiaha-ñá. 30-31 Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnùhú-ndá xì-yâ. Te tnùù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yâ cui-yà ñuu Jerusalén. 32 Te Pedro xì compañeru-nè, sádì gá vahná-nè. Doco na ní nsicuihnú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá

tnùu nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùi ndósàhnù-mà.
 33 Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vachi cóni cúndàa ini-nè nansa cachí-nè. 34 Daaní, sà-cáhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vicò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhì cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. 35 Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vicò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

36 Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yàmà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha ni cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa nùu iin tèchii

37 Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vaxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. 38 Te iin nècuàchìmà nì cáhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehè ndahví-nì tèchii xí, vachi mindaa-té nduú dèhi. 39 Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xíhì ìhí-te quidá, queé chihíñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùnìá nacoà-te.

40 Ñàyùcànduá nì sacundahví nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùì.

41 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vachi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàà-nsià cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmì coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

42 Daaní, sàvaxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá'-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nùá, te nì dánduvàha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té.

43 Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuáhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócò guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

44 —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmì yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vachi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

45 Doco nècuàchìmà, cóni cúndàa ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà, vachi nì ìa dèhé chuun ma nùu-né; ñàyùcànduá, cóni sánihì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, ni quesaha-né ni cuàà-nè ndácàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu ni cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá ni nacuaca-ya iin tètii ni chicaní-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te ni cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana ni techuun-xí vaxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhvì ini-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu ni cachi Juan xì-yá:

—Maestro, ni xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te quivì mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhá xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, ni sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Còò, màsà cádí-nsià nùù-né, vachì nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa ni cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cóni quidáñúhú xì-yá

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te ni techuún-yá itnii tiàa codònùù nùù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yá yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, ni casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya ni cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vachì sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà.

⁵⁴ Ñàyùcànduá, ù nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-dùcán ni cachi nècuàchì ñuu mà, dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihì nèhivì ñuu yohó, vachì ducán ni quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco ni dà-íhì Jesús nècuàchìmà, cachí-yá:

—Mii-nsiá, có-cùndàà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia. ⁵⁶ Vachì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù divi chuun ni quesai ñuhivì yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhì-nè —ni cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá ni cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, ni càhàn iin tiàa xi-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivi:

—Cunchicuùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchì mà:

—Señor mío, dihna ni núhì ñà-coo chíi gué` vehi dècuèndè (ni cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsìi-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuùn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíi) ndaquindéi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-ìtníi-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quée víamá. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yánè cùhùn-nè ùì ùì-nè codònuè-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yâ yàha stná-yà. ² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàa nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitoa. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xì-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanuú-nsiá mahì nèhivì daná, cunduu-nsiá nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsiá, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà casàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsiá, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóó mání mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúûn, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còó; iin-ni ni cúndóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsià iin ñuu, te candísâ nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensià, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvaha stná-nsià nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsià xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsià. ¹⁰ Doco nú ni sàà-nsia iin ñuu, te có-xìníndísâ nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachì-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsià nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiñà còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsià)”. Ducán cachi-nsià (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-né, (te cóni ndúlócô-né). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuîin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-né nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-né mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-né nana ducún-né ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-né nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-né yùhù. Te nú ni cáhìchì ini-né mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-né yùhù. Te nú yùhù nì cáhìchì ini-né, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-né mii-yá ana dichúún-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcúitià xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuîin ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudíi ini-né, cachí-né xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quivì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnáì ñà-malu cusáhnù, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa. ¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dàníhítáhvì stnáì mii-nsiá ñà-nú nì cuánihni-nsia còó ò sìduhma, dandu (còó ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsià nùù nsi-daa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhìandó, te yáha ga nacúndéa,

doco còò ni-ĩnàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudii ini-nsià vichi, doco màdi sàhà-ñá vátùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuiși xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà ñà-sàni sàcuítandiaa quivì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xí nì cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudii ini Jesús nì quida Espíritu Ìi xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamáni-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra Ìi xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòo dèhá` nùù nècuàchì nchichí; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxìnítùnì-nè. Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní quida-ní, te nì cudii inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yá:

—Nùù Yuamáni sàni nihítáhvì dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iiin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuiși mii-yá; te cuiși yùhù ináhá stnáì mii-yá, cuiși yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yá.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vachi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xin-inùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sànaaha, xì cuàhà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nihítáhvì-né cuni-nè. Te nisa cuni stná-nè cunini-nè ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè nihítáhvì-nè cunini-nè.

Nècuàchì samaritanu vaha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te nihítáhvì vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Dohó cachá: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì mà, có-cunì-nè cachi nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñâyucànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?
 30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadi-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, nì sahnì cuií-tené, grave nì dânácuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuéhè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúûn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchìmà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuéhè xi nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidùcún-nèà. Dandu nì chindànùù-ñané quisi ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dihùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachi-ní xí: nùù nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿índù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xì tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndé chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudû ini-nè coo-ne ñuhù núù Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñâyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha

ma nduá cudî ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vâha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvi-yá nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvi stná-nsi nacua nìsa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xícàn tàhvi-nsiá nùù Dios, dohó cachì-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivi quìvì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xícàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivi ñuhiví yohó. ³ Pan xi-nsi iin quìvì, iin quìvì taxi tahvi-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vâchi nsiùhù, xicáhnù stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivi nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùnì pan nùí, ⁶ vâchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-íñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còó, màsà dáñáná-ní yùhù, vâchi ndiadí vâha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùù ndácòì cuàhi mii-ní ñà-nduá xícàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còó, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né, ñàyùcànduá icúmí-nè ndacòo-ne cuàha-nèndó íñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihítáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vâchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nè nihítáhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcu xí ñà-vâha, icúmí tùi ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi nùù yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yañà nùù-né.

¹¹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiáte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiáte. ¹² Te ò nú nsìvì xícàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiáte. Còó. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivi cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà iá ansivi, chicá icúmí-yá

cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu ìì xí-yá nú ni cácan tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì diquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ìhìn xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vátuni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán.

¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindée, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á cóó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yá ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te nàá stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tna-ha-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vàchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindée sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vàchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódèr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindée xí-nè), ñàyùcànduá, vátuni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindée xí taví-si, ñàyùcànduá nàhà xicà ñà-vichi sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandacú ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-ìñàha cuu xi ñà-ìcúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cùí. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-ìcúmí-tèmà, te quida-nda xán nacua cudii ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindée xí danátáquì (nèhivì xí), ducán queamà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuîn iin ñà-malu ni quee nùù-né antes, doco cóni quíhvi ndisa-ne ichi Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sí ndé coo dadí-si; te nú ni cúndáà inì-si mà cùì, dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”.

²⁵ Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si

nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihi-sì ini anima nècuàchì mà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihi-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachi iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhán nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhiví, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-ndà nansicáhán nèhivì inínì xí Palabra ì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xì Dios. ³⁰ Vàchi milagru xì Jonás mà, ñà-yucán nì sanduu iin seña nùu nèhivì ñuu Nínive. Doco divì ducán icúmí cuu xì stná yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xì, te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juicio, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuìin stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (có-ndulócò nèhivì). ³² Te quivì coo juicio mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì yucán, nì naxicocuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còo, có-nàxicocuìin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-nda anima-nda sàhà-ñá vátuni datnúu Dios sàxinítnùnì-nda

³³ Iin lámpara, có-nàcuìcun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá; ni mà cuían tìxi iin icà; còo, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuá cutuì nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúu-nda nduú ñà-tùnúu iquìcúnú-nda. Ñàyucànduá, nú iá vaha ma, dandu vátuni cutuì nuù-nda ñà-quida-nda nsidanicuú iñaha. Doco nú cuhí nduchínúu-nda, dandu nàcuìtnùu núu-nda. ³⁵ Te ducán stná xì anima-nda. Ñàyucànduá, cuidadu cundoo-nsia,

còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxìnítùnì-nsià datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iín tnúú, vèchi cunduamà na ian nchií ndiaha inicutu sàxìnítùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnúú fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchì fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndúá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chivàha) mii-nsià nècuàchì fariseu, vèchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá'. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vèchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vèchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínàhá-nsiá ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquicúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútàhvi stnahá-nsiá, dandu vètùni cundaà inì-nsia iá vii nsidaa ñà-ndúá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlocò-nsià sàhàmà, vèchi có-nìhnú ndàcuisì ini-nsià, nì mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoó stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vèchi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsiá; te na sàhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhú tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vèchi na iin yavi xi nsii, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nàhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sàha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vèchi túha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate

mà cúndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dûcùn ni-iin ðìndàhá-nsiáñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vâchi tûha-nsia quidavâha-nsia monumetu nùù ñaña xi nècuàchì nîsa cahàn cuenta xi Dios sânahâ, doco ðivî xîi-nsiá nduú ana nî sahnî xî nècuàchîmâ.

⁴⁸ Ñâyùcândüá, ducán queá na ian cudîi ini-nsia sâhâ cuàchi nî quida xîi-nsiámâ, vâchi dihna mii-né nî sahnî xî nècuàchîmâ, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavâha-nsia monumentu xi nsîi ma.

⁴⁹ Ñâyùcândüá, dohó cachí Dios ñà-nchîchí guâ-yâ: “Cuàhâ profeta icúmî techuín, te câhàn-nè xî nèhivî ñà-ndüú razón xi. Te cuàhâ stná nècuàchî apóstol icúmî techuín nùù-né. Doco nèhivî malu mà, cahñî-né nèhivî xî, te nú coó, siquiera taxi-né nècuàchîmâ”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivî tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sâhâ nsidaa profeta nî casahnî nèhivî dècuèndè tiempu nî cuàha ñuhivî. ⁵¹ Ñà-ndáà nduá cachî xî-nsiá, icúmî nèhivî tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sâhâ nsidaa profeta nî xîhî mà dècuèndè tiempu nî xîhî Abel xî dècuèndè tiempu nî xîhî stná Zacarías, ðivî Zacarías nî sahnî-né mahî veheñùhu cahnú xî mesa ì ndé sahmî-né ñà-câmâni-ndâ Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchî ley xi veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sâhâ (vehe ndé dacuahá) nèhivî cundaà ini-nè (sâhâ Dios), doco nî chidèhé-nsiá ndahâcâa nuna yehè vehe ma. Ni cóni quíhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sâhâ-yâ, te nî sadi stná-nsiá nùù nèhivî cunî quíhvi dacuahá —nî cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nî nsihî nî cachi-yâ nsidaájàn, dandu nî xidâ ini nècuàchî ley xi veheñùhu ma, xî stná nècuàchî fariseu, te nî caquesaha-né nî câhàn ndee-né xî-yâ, cunî-nè câhàn-yâ, te cachi-yâ sâhâ cuàhâ iñâha, ⁵⁴ áma cáchî-yâ iñâha ñà-cui daquéé cuàchi-ne ðiquí-yâ.

12

Icúmî cundaà inî-xi sâhâ nsidaa nèhivî danani úún nduú nèhivî vâha

¹ Vichî sâni nataca chitu cuàhâ mil nèhivî, dècuèndè sânihni tnahâ-né. Dandu nî câhàn Jesús xî nèhivî mà. Primeru nî câhàn-yâ xî nècuàchî dacuahá-yâ, cachî-yâ:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidâ nècuàchî fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), ðivî ducán còò stná permisú quida-nsia na quidâ nècuàchîmâ, danani úún-né nduú-né nèhivî vâha.

² Cunaha-nsiá còò nî-iñâha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmîâ tûia, te cunitnúhu nèhivî sâhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndüá nî cachi nèhivî na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmî palabra mà natúi vate stná ndé nchîí orá. Te mate caya nî câhàn iin

tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuìtià), vàchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí` xì-nsiá: màsà yùhí-nsià ana cui cahni xì cuiisì iquicúñú-nsià; còò, vàchi nú sàni xihì-nsià, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí` xì-nsiá ana ndiá ìcà-nsiá yùhí-nsià. Xiñuhu yùhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi animà-nsià andea nú sàni xihì-nsià. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhí-nsià.

⁶ 'Sàhà cuiisì ùi tunì dicó-né ùhùn chòlihi. Doco ni-iin quisi mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididíni itá dìni iin iin nèhivì. Ñàyùcàndúa, màsà nácání inì-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu iin chòlihi tii, te ò nùu cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí` xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-ndùú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnái cachì nùu ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-ndùú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnái mii-né nùu ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càmàn ùhí iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vātūni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìi sàni càmàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñatuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñùhu, ò nùu juez, te ò nùu tè-nihí chuun, màsà nácání ini-nsià nansa naxiconihí-nsiá nùu-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espíritu Ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsià —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligru ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iin mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càmàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahvì-nsí (nùu yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni níhí cundui juez nsidandaì sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-ndùú stnái iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni cóo cuàhà gá biene xi-nda, có-cùnì cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu nì nacani-yà xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nìsa là iin tècuàcà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachì-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vätùni sàà nàcòvaha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuiqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-lá cuàhà iñaha iá vaha. Vätùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuà; vätùni quetatuì vichi, vachi iá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco ió! vachi ñuu vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòo xán?”, nì cachí-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñaha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùù Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, nì sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tùi ñà-cundixi-nsia. Còó, ²³ vachi màdi cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùù sìcoto ndìxi-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-sì, nì còò vehe icúmí-sì, nì còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñaha; doco Dios, dacútiácú-yàsi. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsià nùù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìni-nsiá, te nacání inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsià dìni-nsià sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúûn-yá, nì có-quidavàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùù rey Salomón (nìsa là sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiáá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcàndüá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cécánúú-nsiá cahnì-nsiá dìni-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vachi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco ndohó, iá Yuamánì-ndà Dios, te ináhá-yà xiñuhu nsidaámà nùù-ndà. ³¹ Ñàyùcàndüá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ìl xí-yá, dandísá nihì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumáni gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí` xì-nsiá, màsà yúhî-nsiá, mate mà túù-nsiá, vàchi sàni chitnùnì ini Yuandi-aha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhìvì ìì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vàha mà ini iin itni mà sàa tèhì, vàchi ndè gloria yucán, mà sàa ndañuhá, vàchi mà quíhín tècuìhnà-ñá, nì mà cúsíquidí stná. ³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta iá vàha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-nda —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vàchi sà-itúú-yá naxicocuûn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchìmà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchìmà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vàchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé` sinduhá nì nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-tê nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi tècuìhnà quíhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quíhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vàchi iin quìvì có-nìhnú inì-nsia naxicocuûn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xìcà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsihù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vùi-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchìmà quìvì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchìmà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahni cuií-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnàhà stná-te xì tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quìvì

có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ínáhá-tê, dandísá nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xìníndísâ xí-yâ.

⁴⁷ 'Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-íníni-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tê ñàhni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nèà). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchì mà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vâchi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacání inì ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí inì-nsia vâxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còò, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé quivì nùù-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùni-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dìdo iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xini-nsia itá vìcò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vâxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhivì xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìnitnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñà cui mànhì inì-nsia índù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensiá cuàhàn nùù tè-nìhì chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tènsiá sàà nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tènsiá ndahà comandante xi-tè, te chicadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni

dànaà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dandàcú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisi nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-ténè. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá nì san-duu-ne nèhivì cuáchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàháma nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vàchi divi ducaní ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia.

⁴ Te ináhá stná-nsià nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsià chicá nìsa ìa cuàchi nècuàchì mà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vàchi dècuèndè mii stná-nsià, divi ducaní icúmí stná-nsià ndañuhu-nsiá nú màsà náxícócuìn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cónì cuáha quisi vídì-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nìsa ìa iin tiàa icúmí xí iin ñuhù íá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàà tiàa ma iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò ni-iin sìhigu-nu nì ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì tèndiáá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuià quixí indéhí, áma níhì sìhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vaha; có-cùnì cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoò gà-nínu dècuèndè inga cuià, vàchi cunì dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nùsí; te nú cóó, dandísá, tàhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dandúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábado íá-yà iin veheñùhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quìhvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuià dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuitá yaa-ne quidá-si, ñàyùcàndüá xicá todo-ne, mà cùì nácuìn ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nàcuìn ndàà-nè. Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì

dandacú nùù veheñùhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vàchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñù quivì ùún iá quidachuun-nda; ñàyùcànduá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sáhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xì-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcànduá, amádi ndiá icà stná-nè dàña stná-nè nùù cuèhè itnúi xí-nè, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùni cuìà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xiní ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuáhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xítia palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vè inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vaxi stná-sì quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàqué-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quihvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vàchi ñà-yohó cachì xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivì cucuni quihvi yucán, cuáhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda

cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì dìvéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcàndüá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-nê cachi-nè: “Còó, tàcùnî mii-nsiá, (ni có-ìnáhî) ìndù nì quixi-nsia”.²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachi-nsià: “Nsiùhù, nisa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihi-nda (tècuí); te mii-ní, nisa dacuaha-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsì”.²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nê cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùnî mii-nsiá, ni có-ìnáhî ìndù nì quixi-nsia. Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià iladu, vàchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnú-ma.²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsià cuni-nsià na yáha xii-ndà Abraham ndè ñuhiví ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nê màcùndoo-ne nùu Dios ñuhiví ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsià ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guá-nsià).²⁹ Vàchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhiví ì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vaxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnu stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhiví ì xí-yá.³⁰ Vàchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùu-né nùu-xí (quìvì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quìvì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-nî quecuaán-nî yohó, vàchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xì tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvaha stnáì nècuàchì cuhí, dandu quìvì ùni cuàhìn dansihí chuun xì”.³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vàchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ '¡Ndahví mii-nsià nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsià nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùu-nsià dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsià nùì na ian danátáca sùun pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tixi ndìxì-sí; doco còó, cóni cùnì-nsià.³⁵ Ñàyùcàndüá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnáì xì-nsiá, mà cuní gà-nsià yùhù ndè cachi sàà quìvì cachi-nsià xí: “Ndiaha

gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa ni dándúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dándúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsià xí’.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dándúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿ama cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànicuí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xí-né. Ñàyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vèchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñúhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni cóo nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnáhà xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vèchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñanì-ní, ò tnaaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còò, vàchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuèhè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vàchi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùè-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempo cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nìsa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cànà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vàchi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: "Còò, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cunde-hiá. Nì cuicáhnú ini-nè sàhí", cachì-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còò, vàchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quidá ví-sí, á coó. Nì cuicáhnú ini nècuàchìmà sàhí", nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còò, vàchi làcà nì nandàhí, te ñàyùcànduá, mà cúí cùhìn".

²¹ 'Ñàyùcànduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: "Cuahán-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuèhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí".

²² 'Ñàyùcànduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: "Sànì quide ñà-nduá nì cachi-ní xí, señor, te vátùni cundoo más gá nèhivì". ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: "Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vàchi ñà-yohó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi".

Nansa ni cachi Jesús xi-ndà ñà-iin-ni ni nacání ini-ndà cunchicùn-ndàya

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xi-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcàndüá nì naxicocuñn-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xi-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gà-nè ñà-ndüá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vächì nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vächì nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vächì nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xi-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xi inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxin mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùù òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xi tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñaha icúmí-nsiá, vächì nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xí.

Ejemplu nacání sàhà iin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga iin, (vächì nsidá ádiá ñà-xixì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵ Vächì còò cá chuan, mà cundüá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xi cuàhà gá stná nèhivì íá cuàchi-xi, vächì cuní-nè cunini-ne ñà-ndüá cachí-yà.

² Dandu nècuàchì fariseu, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudû ini-nè cutnahá-né xi nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xi nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi naco-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndàsì? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndàsì, cudû ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¿Nahà-nsia cundoo-nda cudû ini-ndà, vâchi sàni natù iin xì nì ndañuhu nì cuí!”

⁷ “Te yùhù cachí stná i xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudû ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudû ini-nè sàhà nècuàchìmà nù 99 nèhivì nihnú vâha inì-xi, vâchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ “Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xì ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndañúhú ian, amádi nacucùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudû ini-ndà, vâchi sàni natù dihùn xì nì ndañuhu nì cuí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stná i xì-nsiá, ducán cudû stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa ià iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi nìhì-nsí nù-ní”. Ñàyùcàndùá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtácá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-tê, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xì-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihì dihùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te nù iin lamú ñuu yucán, te nì nihì-té chuun nù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndùá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yucù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò nì-iin nèhivì sàha xi-té nì-iñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nù-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní cuí quidá doco. ¹⁸ Chicá vâha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nù Dios, te nsidá cuàchi stná nù mii-ní. ¹⁹ Ni mà natù cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní

cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té.
²⁰ Ñàyùcàndüá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

“Te xica ñì vaxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì ñàyáà-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùù-né. ²¹ Dandu nì cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùù mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. Mà nátùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachi-te. ²² Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu ñìnindàhá-te; nì nácuáìn stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vàchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichì (sàni nsiaà-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té nì cuí, doco vichì sàni natùì-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ ‘Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùù itú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùù nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà ndüá cùù-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndüá nì cachi yua-ní ñà-nì càhní-nsí chelù ndatnù, vachi sàni natùì dèhe-ne, te còò nì-ñàhá nì cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndüá, nì xidà ini ñani sahnùmà, có-cùni-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càhàn vii-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachi-te xì-né: “Cunaha-ní, sàcání cuà ié` nùù-ní quidáchúìn, te iníni nsidanicuú ñà-ndüá cachì-ní xì; doco tàñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichì sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndüú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndüá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xì-te”, nì cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xì. Te nsidaa ñà-ndüú biene xi, stoho stná` nduú stnáù. ³² Doco vitni ndiá icà-ndà quida-nda vicò, te cudii ini-ndà, vachi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichì yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaà-te vichì”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá ví

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì là iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndüá, nì cana-ne tèmà, cachì-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndüá quidà-ní? vachi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní

núí. Pues vichi icúmí-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní núí, vàchi cuàhìn tavi mii-ní nùu chuun xi-ní ñà-ndùù-ní mayordomu”, nì cachi-nè. ³ Ñàyùcàndüá, nì quesaha-témà nacání inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vàchi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùu chuun xi. Ndahví, vàchi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnáí caridad, doco cucáhán núí. ⁴ ¡Á! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùu chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùu lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùu nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nùu lamú xi?” ⁶ Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùì dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-ndüá quidá-te. Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì-té sàhà-ñá cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhíví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nèhivì datnúu Dios sàxìnítùnì-xì.

⁹ Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihi dihùn xí-nsiá mà, vätùni cuàha Dios sàà-nsià nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vätùni quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu nì mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcàndüá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhíví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndùù ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanítnahà-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchuún, mà cúí coo ùì patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu icúmí-tè cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò nì cachí-ndà, iin-ne coo vaha xi-té, te inga-nè cahíchì inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cúí ini-nsià sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nùu Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, iníni-né nsidaa ñà-ndüá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vàchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dihùn. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivì cuní-nsià ndee vâha-nsia, na ian ni cúndúú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yâ ñà-ñuhú ini anima-nsià. Vâchi ñà-ndúá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtúia nùù mii-yá, vâchi ñà-chicá có-íá vâha nduá nùù-yá.

Iin palabra ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñuhiví ìì xí Dios

¹⁶ 'Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) ni sandiaa ley (xi Moisés) xi stná palabra ni cachi profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vâxi duha ni quesaha xítia cuentu sàhà ñuhiví ìì xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñuhiví ìì mà.

¹⁷ 'Doco ley (sànahá) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vâha; vâchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xi ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa ni cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ 'Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa ni cuu xi iin tècuicà xi stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaró

¹⁹ 'Nisa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xi cuàhà gá sìcoto chicá vii. Te nsiquívì nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè.

²⁰ Te nisa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaró, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vâxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàa-si nsìhi uhì ìcà-némà. ²² Daaní, ni sàà quívì ni xìhì-nè, te ni caquixi ángel ni nacua-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xì-ndà Abraham. Daaní, después ni xìhì stná tècuicà mà, te ni ndùxin-tè. ²³ Dandu (ni sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsìi. Te yucán ni quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu ni ndacoto-tè ni xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaró. ²⁴ Ñàyùcànduá, ni ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaró quixi-ne dandaxín-né dìnindàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yáí, vâchi yáha ga ndohí ié` mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco ni cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vâchi na nisa itiacù-ní ñuhiví, vâha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaró yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yáha-ne. Doco vichi sàni nìhítàhvì-né cudìi cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vâchi mahì nsiùhù yohó xi mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcànduá, mate ni cùcáhàn-nsí yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yáha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”.

27 Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvî nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. 28 Vàchi yucán ndoó ùhùn ñanì, te cunî càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsì”. 29 Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-ìcúmí-tê libru ù nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníní-te ñà-nduá cachí nùù tutu mà”. 30 Dandu nì cachi-te: “Còò, tío Abraham, vachi nú ni nátiácú iin nsì, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tê cuu-tè arrepentir”. 31 Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cúní-te cunini-tè ñà-nduá nì cachi Moisés, te ni ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàa-te naxicocuïn inì-te mate ni nátiácú iin nsì (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

1 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivì tùcùn-nè ichì có-ndiàà quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà.

2 Vachi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcùn-nè ni-iin ñà-cuati yohó. 3 Nàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Te nú ni náxícocuïn inì-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né.

4 Mate ùsà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cùú-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

5 Dandu nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindisá víi gá-nsì.

6 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nùù-ndà

7 ’Nì cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiaá-te quisi xi-nda. Doco nú nì nsiaa-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? 8 Còò, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní

ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a naquímanì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vâchi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiâ, cachi-nsiâ: “Còò ni-iñàha ni quidá-nsí, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dândúvâha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vâxi ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¿Stoho-nsí Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchì mà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ dacuní-nsiâ dùtù ìcà-nsiâ.

Ñàyùcàndúá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvâha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvâha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihi vâha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñ sîsî-né nuù-yá, naquímanì-néyâ. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxin tiàa nì nduvâha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né ni nâxícócuñ. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñ naquímanì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuiñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vâtùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndúá nì nihì-ní nì nduvâha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nuù ñuhíví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nuù-yá índu tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhíví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mâdiá nduchínú-nsiá cuni-nsiâ ñuhíví ì xí Dios. ²¹ Mà cúndúámâ ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, cachí-nè yohó iá ñuhíví ì mà, te ò yucán iá. Còò, vâchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhíví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vâxi iin tiempu na yâha ga cunì-nsia cundua tiempu ndi-aha (naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, doco tãnáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñ, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsiâ xì-né, màsà cúncícùn-nsiànè. ²⁴ Vâchi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivì ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuahà iñàha icúmí ndohi; vâchi

icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sàna, ducán icúmí cuu stná na sàa meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁷ Vàchi tiempu xi Noé mà nìsa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhivì), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nìsa quida-ne dècuèndè nì sàa quivì nì quihvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì nì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàna, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahnàn quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuín, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ 'Quivì mà, nú ndoo nèhivì dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhàmà. Cuisi-nì nì cùnù dèhé-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà naxícocuín-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ 'Yùhù cachì xì-nsiá, na sàa ñuú naxicocuín, dandu ndé quidì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachì): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cónì sácáhvì-tè Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xì. Te sàhàn nècuàchì mà nùù juez mà, cachì-nè: “Nsi-dandaà-ní chuun xi, vachi iá iin nècuàchì xinì ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cónì cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachì-te inì-ni mii-té: “Yàha ga sàhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcàndùá mate có-càhvì Dios, nì có-càhvì stnài nì-iin nèhivì, doco cuàhàn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vachi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchìmà).⁷⁻⁸ Ñàyùcàndüá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú nduí te ñuú xícàn tàhvi-né, te sacúndáhvi-nè nùu-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuïn inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ûi tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùu Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuïn-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “An-sivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnái ni-ñàha, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stnái na quidá tè-dàchíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùu cada ùnà quivì iníhí' íá dòqu' ùi quivì, te nùu cada ùxin pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchìmà.

¹³ 'Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iin-né, cucáhán nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndüá, iin-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùu guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuàchi nduí”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-né nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè ñhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitàndóó-yá ndahà-yá dìni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìi xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cóó

(vità ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nihì-né quìhvi-ne ñuhivì ìì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nihí chuun, nì xìcàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachi-ní xì' ndiá quide, te nihítáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndiá disáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínahá-ní nansa nì dandàcú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco temà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhivì ìì xí Dios! ²⁵ Uhì gà stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu iquì; doco chicá uhì yáha iin tècuicà ndè ñuhivì ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoò ìì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios, te sàhàmà icúmí-né nacoò-ne iñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-né, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), ³⁰ vachi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-né nihítáhvi-né vida xi-ne ñuhivì yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhivì vaxi xi-nda, dandu nihítáhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³² Vàchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xí. Te icúmí stná-te sivi dií-te nùí, te cahni cuí-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùni quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndáa ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànihì ini-nè, vachi nahi palabra dèhé nì sandua nùù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dånátùì-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchì yucán iá iin nècuàchì cuaá xícàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divì Jesús de Nazaret cuàhàn yáha. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuàhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchìmà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dåndàcú-yá ñà-nì cùndáca nèhivì nècuàchìmà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchìnúù-ní, cachí xì-ní! Vachi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcànduá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímaní-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-nduá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yáha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dáchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicúì ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán,

vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì dàyáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vachì yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vachì vichi icúmí sài vehe-ní.

⁶ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-néyà mànuhù vehe-ne, cudî ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dándàhví nì quihìn dihùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vachì nacua nì quida yohótéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vachì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tùcù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-ndüá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vachì sà-ítuú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó).

¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ìa iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcàndüá, (na táñaha ga quihìn-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuñin icúmí-nsià quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè).

¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchìmà, ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cuní-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátùni nì nihì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuñin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dándacú-né cànà nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vachì cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua.

¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dihùn”.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-té: “¡Vátùni iá! Peón vaha

nduu-ní. Ñâyùcàndùá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vâchi viì gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. 18 Dandu nì tnàtuu peón ùì, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. 19 Ñâyùcàndùá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”. 20 Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vâchi nì chivàhià nùù iin sicoto. 21 Vâchi yúhî mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-ní, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. 22 Dandu nì cachi nècuàchì dândàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiaí iñàha ndé cóni quidáchúûn, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. 23 Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dàcùhùn dihùn xí nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vátùni nihì stnáì dìquía ni cuí?” 24 Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dihùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dihùn oro jaàn”. 25 Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. 26 Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. 27 Doco nèhivì xiní ùhì xì, te có-cùnì-nè cusahnúì nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùì, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

28 Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. 29 Te sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. 30 Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. 31 Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

32 Dandu luegu nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. 33 Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

34 Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

35 Dandu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sicoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi 36 nì

quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitànduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sá-itúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu daya nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádí nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cónì cúndáà inì-nsia. Ñàyùcàndùà, vichi sàni ndòò dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàà stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihì-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cónì nácúnì-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñuhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñuhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñuhu xi, icúmíâ cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquivì sàhàn-yà veheñuhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcú-né nansa cui dandáñuhú-néyà. ⁴⁸ Doco mànicuí nihì-né nansa quida-neà, vaxi nsidaa nèhivì cuàhà mà, inínì vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnâhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dândacú núù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnái nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xì. ⁴ ¿Ana divi nì dândacù-xì núù Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dândacù-xì núù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivì úùn nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vachi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nìsa cahàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndáà ini-nè ana divi (nì dândacù-xì núù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dândacù-xì núù quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin lamú, te nì dânándèe-ne nducu yòhò sì-úvâ nùù ñuhù xì-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicâ-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sání sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xi-né, dècuèndè nì dânácuèhè tèmâ-né, te fuerza nì tavâ-ténê nùù ñuhù ndé iá ñà-tátá mà.

¹³ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vachi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vâxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndáté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda

stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

’Pues vichi, ¿ñdiá ndüá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nê nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vàchi dohó cachá:

Ñì ìà iin cavà nì cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nê nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùì tnii-neyà, vàchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-ndüá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcàndüá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-ìá viì dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yùhì stná-ní nì-iin nèhivì; còó, vàchi chináhá víi-ní ñà-ndüú ichì váha Dios.

²² Ñàyùcàndüá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsì, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùì? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachì-nsia xí ana dìnúù-xí, te ana dìquívì-xí itúú icà dihùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divì rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndüá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcàndüá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa ni cachi Jesús íá nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, ni casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xíníndísâ-né ñà-ícúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndüá, ni xicàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco còò déhe-ne ni ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, ni sandoo usà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnü-ma, ni nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco ni xihì-nè, te còò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, ni nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco ni xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná déhe-ne. ³¹ Daaní, ni nandàhà nècuàchì ùni xì ñahà mà, doco ni xihì stná-nè; te divi ducán ni cuu xì nsi-úsà ñàní mà; doco divini, còò ni-iin déhe nsidaa-né. ³² Daaní, último ni xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndüá, na sàa quìvi (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nisa ìa xì-ñá? —ni cachi-nè.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàá nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Ni mà cúí gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì àngel, cunduu-ne déhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru ni cachi Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìi (xìxìn); ni cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcàndüá, itiacú ìì nsii ma), vàchi nècuàchì ni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiacú càhvi xì-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —ni cachi Jesús.

³⁹ Dandu ni naxiconihí dava nècuàchì ley xì veheñuhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, ni nsihi ni càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin ni sàhandee inì-xì ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-ìñaha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu ni cachi Jesús xì nèhivì cuàhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa íájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, ni tiaa-ne nùù libru ìì nani Salmos, te dohó ni cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), ni cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàa cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, ni cachi Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, ni cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà

iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-dii xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí, te nì dàquéé-ne ù ñà-úhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndacàtnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-nduá nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì sà-ítúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándahví ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te

cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàa quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchicùn-nsiá nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolucíon, màsà yúhí-nsiá, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tãñaha ga nsihì tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíá nàa stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhì xì nèhivì.

¹² Doco na tãñaha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùu tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùu rey xì nùu gobernador (ñà-daquée cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsiá nùu nsidaa-né ñà-nduá xiníndísá-nsiá. ¹⁴ Doco iin-nì cunihnu ini-nsiá; màsà nácánì ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùu nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mií, icúmí chindeí sàxínítnùnì-nsiá ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùu-né. Te mii-né, ni mà nánìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ Daaní, ndè stná yuadíhì-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tnaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùu tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàa-nsiá ndañuhu-nsiá (nùu); ni-iin ididíni-nsiá mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-nì ni cúníndísá-nsiá, dandu nihì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsia sà-ítuú quivì cuàhàn-te dandañúhú-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyücànduá, na sàa quivì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánìhvi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nihì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàhana. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñaha cuhí cuàhàn tùinuù méè-xì! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xí méè chichi! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nihì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùu guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-quadachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza

dandacú-né nù ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuíñ Jesús

²⁵ Quìvì yucán icúmí coo cuáhà seña nù orá, xì nù yoo, xì stná nù sìtnù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhivì yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhì guá-nè ndoo-né ndiatú-né cuu ñà-ndúá cuáhàn cuu ñuhivì. Ndè stná sìtnù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsià dìquì-xí, vàchi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsià cuú ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètùni cundaà inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì nduá.

³² Ñà-ndáà nduá cachì, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra cachì yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vàchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacáni cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhivì yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanáà sàà quìvì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vàchi na ian (nanáà tnù iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhivì. ³⁶ Ñàyùcàndúá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vètùni càcu-nsia nù nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nihítàhvi-nsiá natù-nsia màcùndoo-nsia nù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi Jesús.

³⁷ Quìvì yucán, veheñuhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquìvì dàtnàà vaxi tu-ya veheñuhu. Ñàyùcàndúá, nèhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñuhu, vàchi cunì-nè cunini-ne nansa cachì-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandú-cú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-itúú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nandú-cú-nê nansa nìhì-né cahni-né Jesús, vachi yúhì-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndüá nì cachi Judas vátuni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco ni cúndüá na có-ndòo cuáhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quìvì yucán xihì stná iin lelù nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndüá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsiâ ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócó xì iin yoo tècuì. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévi íá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nê dacuní-nè mii-nsiá índù íá iin vehe cahnú pìsu dìquì-xí ndé sà-itá víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsiá ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuáhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndüá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsì-úxin ùì nècuàchì nì nìhì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vachi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vachi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na

sàa quìvì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

17 Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimanì-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvà ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. 18 Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvà ndè cachi sàa tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

19 Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáña; dandu nì dasàn-yáña nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquícúñuì nduá, vàchi cuàhìn cuàhatahvì vida xì (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu de-spués), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùu-xí) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

20 Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yaña), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xì ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vàchi nahi nì nduá, te icúmí nì cuitià sàhà-ñá nìhitáhvi ndiaha-nsiá.

21-22 Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùu mesa yohó. Te mate ñà-ndàa nduá, icúmí cuì, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, jndahví-nè! —nì cachi Jesús.

23 Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùu-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

24 Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. 25 Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùu nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. 26 Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùu-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahvi ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. 27 Vàchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùu chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xì quidé xì-nsiá.

28 Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì, te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi. 29 Ñàyùcànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán nìhitáhvi stná mii-nsiá quide, nìhì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. 30 Vàchi na sàa

quìvì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nìhìtáhvì stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ù ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ìnhá-yâ icúmí-nê nacuaà-néyâ

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisu quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchí-ndá nùnì. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvì sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvì sàni sàà-ní naxicocuíin inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yâ xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñâha ga coto lehe sîndühá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nèhivì-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yâ xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndacú nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quìvì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vâchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-ìcúmí espada, chicá vâha ni dicó-né dùhñù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vâchi dohó cachá` sàhí nùù tutu ì: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiâa malu”. Ñâyùcàndúá, yùhù cachí (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vâchi nsidaa ñà-ndúá cachá` sàhí, icúmíâ cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yâ nùù Yuamáni-yâ Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yâ Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá.

⁴⁰ Te na ní sàà-yâ lugar cuní-yâ, dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

41 Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sáà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcuìin sìsì-yá nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios, 42 cachí-yà:

—Yuamáni, xicàn tàhvi nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmí yàhi, vachi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñá-nduá cuní yùhù nì cúnduá; còò, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

43 Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. 44 Vachi yáha ga nacání ini-yà. Ñàyùcànduá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñì-yá, doco tètñì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

45 Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. 46 Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñá-sàni quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuíta-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándàhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

47 Na càhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vachi iin ana nìsa cutnahá xì nsì-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá. 48 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

49 Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

50 Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. 51 Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. 52 Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcú xíndiaa veheñuhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnií-nsiá yùhù), vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduú, 53 mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñuhu cahnú, te cónì tnií-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñàhà chii quidáchuùn yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnúù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhí Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndisá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndàà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vachì nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, ni có-cùndáà ini ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yucán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policía xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì canì-tèyá.

⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì canì-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì canì xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì cànà nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí xi-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndácàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihí stná-nsiá nùù, te nì mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmî coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcàndüá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsià, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcàndüá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vèchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dáyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsì, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsì yohó, vèchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùù rey cahnú César, vèchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuìdà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á coó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá).

Ñàyùcàndüá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcàndüá, nì dáyáha-tèyá ndahà rey mà, vèchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vèchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-tèyá. Vèchi cuàhà gá ñà-ndüá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcàndüá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùù-yá, doco còò ni-ìñàha ni nàxícónihî-yá nùù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuìta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá.

¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-tèyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dànúhù-tèyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì

yucán nì nàcòvòhà stnahá Herodes xì Pilatu, vèchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nìhí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vèxi, vèchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchìmà, doco ni mii stná-nè, cóni cèhì stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vèchi còò ni-iñàha iníhíca-nê. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vèchi fuerza icúmí-tè dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuáhà itá yucán, iin-nì cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-né:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dàñà cuní-nsi! —nì cachi-nè, ¹⁹ vèchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndùá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuáhà mà, fuerte nì càhàn-te, vèchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-né:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsi!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha disáhà-xí cui-nè. Ñàyùcàndùá, icúmí-nê ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnàhâ xí-nè, vihi gá fuerte nì cána ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì cána-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vèchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndùá nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còò. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-ndùá nì xicàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xini-te vèxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù ítú. Te divi nècuàchìmà ní tniì soldadu, te nì dàcuidá-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndùá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchícùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yà xì-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha nì cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vàchi vaxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhán nèhivì còò mée-xi. Chicá nsiha màsà cécú ni-iin dèhe-nda nì cuí, te màsà cécúmí-ndá ni-iin mée dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sácú vaha nì caá yucù ò lúnsì dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Vàchi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù íchí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ù tiàa nì quida falta, cutnáhâ stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iqui Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùi tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ináhá-nê ñà-ndùá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì nihì iin iin-tè na ní idàdìquì-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe vaha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sácùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitánínì-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yûhî stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni ñhì nsi-daa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá ìcà-ndà ndoho-nda, vâchi iá ndisa cuàchi-nda, ñâyùcànduá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-ìñàha iníhí-cá-yâ.

⁴² Dandu nì cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quìvì naxicocuñ-ní cusahnu-ní ñuhìví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndàà nduá cachì xì-ní, quìvì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xì cundoo-nda ñuhìví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dandàa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhùì nì dàhvi orá, te nì nàcuìnn tñuù inicutu ñuhìví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhùnì nì cuaà. Te ini veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni quartu yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachì-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachì-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vâha-tè Dios, cachì-te:

—Ñà-ndàà nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnàhâ-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhá xí-yâ, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vâha nduú-né, vâchi ndàcuìsì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dandàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vâchi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-ìcúmí-yâ cusahnú-yá ñuhìví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquìcúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidùcùn-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xì nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tãñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quìvì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-ítúú cunduu stná quìvì descansu. ⁵⁵ Ñâyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa

cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quìvì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quìvì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnàhâ stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùì ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vàchi sà-ìtiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùni quìvì icúmî natiacuí”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dùcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxìn iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xìníndisâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòò itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacání cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùì nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quìvì yucán cuàhàn ùì nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùì hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùì nècuàchimà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tñùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nê ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Càhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana càhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísá stná xì-yá, te nì ndulocó-nsi nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xìnì-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsiá! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yá ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúi-ya nùù-né nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòò-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu nì yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòò-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tñii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nihì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dätú-i-ya nùù-ndà nansa cuní cachi tutu ìì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuìta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuáhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuáhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùxin iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanáà nì sàcuìin Jesús dava mahi-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsia? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsia màdì ihna nduí, vàchi ihna, còò iquicúñúà, doco yùhù, iá iquicúñúú sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dácuní-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísà ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudíi ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcànduá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nisa ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dätú-i-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-icúmí ndohi, te cui, dandu tixi ùnì quivì natiacuì. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha

ma inicutu ñuhìví, vèchi icúmí-nsiâ cùhùn-nsià càhàn-nsià sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuïn ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsià razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsià nsidaa ñà-ndùá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcàndùá testigu xínduu-nsià. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsià. Ñàyùcàndùá, yohó nì cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundi-atú-nsià ndudu ì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcuíta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichi mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudû gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa iá Dios, vàchi nì nanduu-ya nèhivì

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùù Yua-nda Dios iá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya iá nùù Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha iá ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, ni-iñàha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúù ini-yà nèhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichi ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúù ndiaha-yá ini anima-nda; te nsidaa ñà-íá ichi ñáa ma, cóni cùì cundeá nùù-yá.

⁶ Nisa ìa iin tiàa nì nìhì chuun nùù Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndácuisì xì nèhivì nansa iá mii-yá ana datnúù xì sàxìnitnùnì-nda sàhà-ñá vátùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúú ana datnúù ndiaha xi ini-nda, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa iá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vàchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúù ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvî-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-nèyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhìtáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nìhì-nda nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nèhivì (chica ndiaá), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-ducán cuní iin nèhivì coo. Cóo, sàhà cuisì-ña ducán cuní Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa iá Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì iá iquicúnù-xi. Te nisa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá iá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vàchi mindaa Dèhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vaxi mii-yá ana chicá ndiaá nùì, vàchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhú ini-yà, ñàyùcàndùá nùù mii-yá sàni ñìtáhvi stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vàchi ley sàna nduá nì dātúí Moisés antes, doco vichi sàni dātúí-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá. ¹⁸ Còò ni-iin nèhivì nì xìnì xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá iá nùù-yá, sàni dātúí yà-yùcán nansa iá Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùù Juan, te cutnàhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchí veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchìmà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcàndùá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cónì cachi-nè á cóó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduú mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú cóó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càmàn cuenta xì Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vàchi icúmí-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì nì catechuun-xi-nsì vàxi-nsì. ¿Ndíà cachí-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduú ana càmàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàna na ní càmàn-nè cuenta xì Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índu chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te ni có-nduú stná-ní mii-yá icúmí quixi càmàn cuenta xì Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúní-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vàxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátui (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xìhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quìvì, dandu nì xini Juan vaxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxíó-yá cuàchi nèhivì ñuhivì. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachi: nchícùn gà vaxi-ya nùí, vachi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vachi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cóni nácùnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida ií' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácùnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ií' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xí: “Na cùnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhì), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida iì xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcàndüá, yùhù, sàni xinì, te datúí nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quìvì, te yucán iín Juan, cutnáhâ-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vaxi nùù Dios.

³⁷ Te ùì tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

³⁹ —Nahà-nsiá, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndüá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yà sàcuaà yucán, vachi nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachi cunì cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro. ⁴⁵ Ñàyùcàndüá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vàha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñâha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinituí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinituí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuìsì nduá cachî xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivì, dandu quecoyo ángel xì Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé iin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quìvì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá

xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcàndüá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sànì nsihi tècuí vidi sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha nacoó-ní ñà-jaàn nù yùhù, vachi tàñáha ga sàà meru hora xì.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá ññù barril yùù, iin ian vātùnì cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu.

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacuhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nù nècuàchì iin sáhnù nù vicò.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchì nì catavà xì-té, ináhá-té. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndaté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, cóò, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yaña. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ù quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndüá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né rì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dñhùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñuhuma, mii-né xì rì xì-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yà dñhùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¿Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vèchi màdì yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ì ndé cachá': "Yáha ga cuàhà nacánì ìnì sàhà veheñùhu ì xí-nì ñà-màsà dándâñùhú nèhivì ñà-ì icúmíá".

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá: —Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tìxi ùnì quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ûi dico ìñù cuà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-niá tìxi ùnì quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdì veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; còò, vèchi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyucànduá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-ducán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-nduá cachí nùù tutu ì, te nì xinindisá stná-nè ñà-nduá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuàhà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cónì icúmí-yá nècuàchimà seguru, vèchi ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad icúmí-yá cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vèchi ináhá-yá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì cáhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì divi mandu xi Dios vèxi-ní, vèchi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-iin nèhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduú palabra yohó cachí` xì-ní: nú màsà nácácú sáá iin nèhivì quida tècuì xì stná Espíritu ìì, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhiví ìì ndé cusáhnú Dios. ⁶ Vàchi nú sàni cacu-nda nùu yuadíhí-ndá, dandu iquicúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndà. ⁷ Màsà ndúlócô-ní ñà-nì cachí xì-ní icúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ìnáhá-nsiá ìndù lugar vaxa, ni ìndù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì ni nacacu nì quida Espíritu ìì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿ìndù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-ní jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ìin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní. ¹¹ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí` xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsí, divi ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá. Te datúì stná-nsì nùu-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsì, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá cáhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyùcànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cáhìn xì-nsiá sàhà gloria (xì Dios).

¹³ 'Ni-iin nèhivì tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sàhana) na nísá ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ 'Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhiví, nì sàhatahvì-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísâ-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuáchi nduá disáhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ 'Nú xiníndísâ iin nèhivì Dèhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nèhivì có-xiníndísâ, sà-íá vaxi castigu xi-ne nùu-yá, vachi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-disáhà-xí vaxi castigu mà dìquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndácuisì ñuhiví yohó ñà-datnúà sàxinítnùnì nèhivì, doco chicá nì cudìi ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúù Dios, vachi quini iá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xì sàxinítnùnì-nè, ni có-tnátuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né.

²¹ Doco iin nêhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuisì, cudî ini-nè tnàtuu-ne ndé iá palabra datnúú xì sàxìnítùnì-nè, vâchi cuní-nè cundaà ini nsidaa nêhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòo chii-yá xì-né, dandu nì cuhii nêhivì cuàhà gá nì sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá î stná-nè nùù iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vâchi ñuhú cuàhà tècuì yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nêhivì ñà-cuhii-né, ²⁴ vâchi tàñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nêhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vâchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùù Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nî ana nîsa ìa xì-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá î stná-nè nêhivì, te cuàhà gá nêhivì sàhàn nùù-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nêhivì, mà cúí nîhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiâ nansa nì cachì: “Yùhù, có-ndùì (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduí, te dihna vâxi nùù mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnâhâ xì-né. Doco iá stná padrinu iladú, inínì-né, te cudî ini-nè na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudî inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yâ nîhì gá-yà tnùñuhu xì-yá, doco yùhù, cóo. Cueé-ni cueé-ni icúmí nêhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dîquì-xí nì quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yà nùù nsidaa-nda. Iin nêhivì ñuhiví yohó, nêhivì uún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó càhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nêhivì, doco có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísâ iin nêhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamáni-yá càhàn-yà, vâchi màdì iyuhu-ní Espíritu Ìì sàni níhítàhvi-yá, cóo. Sàni nîhì nsihí-yá Espíritu Ìì. ³⁵ Te cuú

ini Yuamàni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dáyáha Yuamàni-yá nsidanicuú ìñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì Dios, nìcanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì có-xiníndísá, mà-níhì-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmí-né nihì-né nùù-yá, te sà-ítuá vàxan.

4

Nansa ni yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdi mii Jesús nì quidá ì xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ì xì-né. Dècuèndè más gá nèhivì xí-yá nì cuhì nùù nèhivì nì quida ì Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuahà guá nèhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndúá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ìnhá nècuàchì mà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichi mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá nì nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhana, vàchi ñuhù nì ndutahvì-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòo chii-yá, vàchi caní ichì nì xìca-ya, te xávî-yà. Nahi càxíhúì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùù pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te nì cachi-yá xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuí coho-ní nùù yùhù? vàchi nsidaa nècuàchì ñuu-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-nduú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vàchi có-cùndáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútàhvì-yá tnùmanì xí-yá nùù nèhivì; nì có-ìnhá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuí nùù-ní. Vàchi nú nì cùndáà ini-ní, dandu càcàn tahvì-ní nùí, te dacútàhvì mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-ìñàha nihì-ní tavà-ní tècuí yohó, vàchi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahí?

¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu nì nacoo-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà mà cahan-ní?

13 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuíí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nê cui-nè tècuíí después. 14 Doco nú ni cohó-né tècuíí dacutâhvi yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhú tècuíí ini-nè, te ndéà ndiaha-té dècuèndè nihitâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

15 Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuíí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuíí, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

16 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

17 Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí-ní còò ì-ní, 18 vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdi ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàà-ní.

19 Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. 20 Doco estilu xi xì-nsí nduá cahvi-nsí Dios òni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còó. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

21 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vâxi iin quivì, dandu màdi cuisì òni yucù jaàn, ni màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. 22 Mii-nsiá, có-ínahá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, inahá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. 23 Cunaha-ní, vâxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nê cahvi-néyà, te cahvi stná-nèyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yá quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. 24 Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyùcànduá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndàyá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

25 Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhî quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xi nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndàà.

26 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

27 Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cundàà ini-nè ìndù chuun ndatnúhú-yâ xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni

xìcàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yà xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yà xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vèchi nì nacani-ne xí nsidaa ñà-ndùá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vèxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vèchi iá ìi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìcúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-ndùá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Còo. Ñà-ìtiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vèxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiacuì. ³⁵⁻³⁶ (Ináhì) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí-xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vèchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-íá ndanchitò. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nihì-né ñà-vàha xi-ne, te cudii gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihì stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nihì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun mà; còo, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì còo chii gá-yà ñuu-nè; te sàhàjàn nì là ga-yà ùi gá quìvì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vèchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴² Ñàyùcàndùá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-ndúá nì cachì-ní nì xìníndísâ-nsí; còó, vàchi vichi sàni inini stná-nsì mii-yá na cáhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcàndúá sàni cundaà ini-nsì ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhìvì; meru Cristu nduú-yá —nì cachì-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì ìa Jesús ñuu yucán ùi quivì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachì ñà-có-quidáñúhú nèhivì iin tiàa cáhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudii ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yà, vàchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuìi uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xì gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vàchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcàndúá vàxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dándúvaha-ya dèhe-ne, vàchi sàcùcáhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachì Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàa-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachì nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachì-yà xì-né, ñàyùcàndúá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-ìtúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vàxi, te nì cachì-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn tnùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachì-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³ Ñàyùcàndúá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachì-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndúá, nì xinindisá-nèyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahì corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Rì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuéhè, nècuàchì yáha ga nì ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuí mà. ⁴ Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quìhvi mahì-té, icúmí-nê nduvàha-ne nùu cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cùndúá, icúmíâ cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuí mà, 38 cuà icúmí-nê cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuà iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-nî nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácùchí tècuí, te quìhvi stnàì mahì-té. Vàchi na meru sàì, dihna inga-nè nì sàà-nè nùì, te nuú-né ndé ñuhú tècuí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivì yucán, quivì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quivì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndàcàtnùhù nèhivì mà nùu tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nê nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vachi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñuhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuíìn-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né.

¹⁶ Ñàyùcàndùá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-nê nansa cahnì-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamánì, iin-ni quidáchúûn-yá nsìquívì, ñàyùcàndùá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndùá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vàchi màdì cuisì-ní có-chîvâha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-iñàha, cuisì ñà-nduá sàni xinì quidá stná Yuamánì Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stnáì.

²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhì, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichì sàni xinì-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà yùhù, dandu más gà icúmí-nsià ndulocó-nsià.

²¹ Vàchi nacua danátíacú-yà nècuàchì nsii, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndùá, vátuni danátíacú stnáì ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándáa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidáñúhú-nê mii-yá. Vàchi nú màsà quidáñúhú-nê yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, dandu queámà na ian có-quidáñúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxì.

²⁴ 'Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndísà-né mii-yá nì techuun-xí vaxì, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàa-nè cuni-nè juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gà-nè ladu ndé xihì anima-nè. ²⁵ Ñà-ndáa nduá yohó cachí xì-nsiá: vaxì iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemanì Dios ndàhì fuertí, te canì nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nìhì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichì nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamánì, nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemanì-yá nduú. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stnáì. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxì iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-nè tiacu-nè na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nìsa quida vii, nìhì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cónì quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nìhì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamánì-yá nì quesaa-yá ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xi mií, mà cúí quide ni-iñàha. Cuisi nacua nì sàcùnàhí, divi ducán nsidándài sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándài sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá ìcà cundua, vàchi divi Yuamání' nduú ana nì techuun-xí nì quesai ñuhivì, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cùní mií.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cùndúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiàá mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, te ñà-ndàà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí' xì-nsiá, ñà-jaàn cachí' sàhà-ñà nìhì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudìi inì-nsiá sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vàchi iin ana datnúù xì sàxìnítùnì-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñàha chicá fuerte nùù palabra nì cachi Juan sàhí. Vàchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvi Yuamání' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátùni cundaà inì-nsiá ñà-divi mandu xi mii-yá vàxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nìhnú stná inì-nsiá ñà-nduá cachí-yà, vàchi có-xiníndísâ-nsiá yùhù ana vàxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ìì, vàchi ducán nìhì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìì mà. ⁴⁰ Doco có-cùnì-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ 'Yùhù, có-xìcánuí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa nihnú ini mii-nsiá; ináhí có-cùú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamání' vàxi, có-xiníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsiá nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vàha-nsiá nùù ana nduú mindaa Dios, còò, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. Ñàyùcànduá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùnì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà túxí inì-nsiá yùhù cuàhìn daquée cuàchi dìquì-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còò, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cúí, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vàchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xiníndísâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà

sàa stná-nsià cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa ni dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daaní, ni quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhâ stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vâchi sàni xini-nè nansa ni quida-ya milagru ni dândúvâha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu ni nana-ya iin yucù yucán, te ni sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ìtúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xí nècuàchì raza Judea. ⁵ Te ni indehè-yá, ni xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vâxi nùù-yá, ñâyücàndüá, ni cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán ni cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ínahá-yâ nansa cuàhàn-yà quida-ya; ni cachi uun-ya xi-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñâyücàndüá, ni cachi-nè xì-yá:

—Còo, ni mà sàa ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi ni ñà-jaàn mà sàa ñhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu ni cànàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te ni cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàa cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì ni mácùndoo-ne ñuhù.

Ñâyücàndüá ni sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vâchi iá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil ni sanduu-ne. ¹¹ Dandu ni tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, ni naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te ni dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, ni dàcuàchì-néà ni sàha-ne nèhivì ndoo yucán. Te divi ducán ni quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, ni ñhì-né nacua cudí ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñâyücàndüá, ni dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi ni xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà ni cuyodò gá ùxìn ùi ìcà sàcàtè chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñâyücàndüá ni cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuí mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuáhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndùá, ducún nì nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-ítúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yuhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yá xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuáhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-né imindaa-nú nisa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá inì-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vachi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì que-saà-nu ndé ndoó nèhivì cuáhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-néyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yá xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhî índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdì sáhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còò. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nìhì-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhiví yohó, vachi sacù-nì tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ñi cutiacù-nsia nicanicuaàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú

Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vâchi nùù Yua-nda Dios sàni nìhìtâhvì ñà-quide chuun ìì xí-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vâha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vâha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vâchi xìi-ndà, na ní saxica-ne yucù dâná, nîsa còyo ñà-ndiaha nani maná nîsa xixi-ne, vâchi ducán cachí nùù tutu ìì: “Nùù ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nîsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xìi-nsiá nùù Moisés sàhana ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vâxi ansivi. Còó. Yuamání nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vâchi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhiví.

³⁴ Ñâyùcàndùá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduú nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsiá. Vâchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stná-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsiá nansa quidé, te có-xiníndísâ-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamání ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchì mà, icúmí-nê (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxí ni-iin ana cuní tnàtuu nùù. ³⁸ Vâchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñâyùcàndùá nì quei gloria nì quesai. Mà vâxi quide ñà-nduá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndià nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvì-yá yùhù; có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñâyùcàndùá, ndéni nèhivì ni cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vâchi ducán nì chitnùnì ini Yuamání. Dandu quívì xìnu tiempu, icúmí-nê natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñâyùcàndùá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhí-nê. ¿Índù chuun cachí-nê ndè gloria nì quixi-ne?

43 Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? 44 Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nê yùhù nú cónì níhítáhvi-né ducán nùu Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú ni níhítáhvi-né ducán, dandu na quívì xínu tiempu, icúmí danátíacuí-nê. 45 Sàhana nì tìaa nècuàchì profeta nùu tutu ì, te dohó nì cachi-nê: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nê. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníní xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nê, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

46 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xinínùu xì-yá, (divi yùhù). 47 Nà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhítáhvi-né. 48 Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nê nicanicuahàn. 49 Xìi-nsiá nìsa xìca yucù dāná, nìsa xixi-ne nùnì ansivì nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. 50 Doco pan cāhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùu gloria nì quea vāxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gā-nê. 51 Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vāxi, te nú nì cúnchícùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nê, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nê. Te ¿Índù iñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xì cunduu pan mà, vāchi icúmí cuàhi vida xì cuenta xì nèhivì ñuhivì sàhà-ñá nìhì-né cutiacu-nê —nì cachi Jesús.

52 Ñàyùcàndùá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nê entre mii-né, cachí-nê:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nê ñà-caxì-ndañá?

53 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nìi, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. 54 Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né nìi, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê, te icúmí-nê natiacu-nê na xínu tiempu. 55 Vāchi cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te nìi, ñà-coho-nda nduú stná. 56 Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né nìi, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnài ini anima mii-né.

57 Yùhù itiácúì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vāxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducáni stná xì nsidaa ana saxí xì yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nê. 58 Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xìi-nsiá sàhana, vāchi siempre nì xihì-nê. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nê.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

— Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísá nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yá nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

— ¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñà-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsià yùhù mánaní ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cui-sì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vàchi còò ni-íñàha nihì-ndà nùajàn. Cui-sì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsià. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísá ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yá ana xínduu nèhivì có-xiníndísá, te ináhá stná-yá índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá.

⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

— Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhítáhvì-né ducán nùù Yuamáni'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhà gá-nè xì-yá cacanu-u-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yà xì ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá (cóni quecuáân):

— Mii-nsiá, ¿a nacoò stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

— Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsì nùù-xí, vàchi cui-sì sàhà palabra xi mii-ní níhítáhvì-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-nduù-ní Cristu, divi Dèhemani mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

— Ùxìn ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vàchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cui-sì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-u-ya ladu Judea, vàchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichi

sà-ìtúú iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñâyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vaha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuaha-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitài fama xi-nda nù nèhivì, dandu mà quídá dehé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñâyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-níà cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vachi cunaha-nsiá, ni ñani-yà có-xiníndísá-xí-yá.

⁶ Ñâyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vātùni quida-nsia ñà-nduá cudíi inì-nsia. ⁷ Te mà cúnì ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vachi cachí xì-né chuun quini nduá quídá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vachi yùhù, tañáha ga cùhìn, vachi tàsàà quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo ìi-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dehé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vaha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vachi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni càhàn vate-né sàhà-yá, vachi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán.

¹⁵ Ñâyùcànduá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá càhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì dìni yùhù taví ñà-nduá dacuahí nèhivì. Vachi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-nduá chináhi. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-nduá cuní Dios, vātùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhi, a divi dìni mí queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vachi nú inì-ni mii-nda chítñùnì ini-ndà índù palabra chinaha-ndà, dandu nàhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndà nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu

vàtùni cundaà inì-xi, ñà-ndàà nduá cachí-ndà, màdiá dan-dahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-nduá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahni-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-nì nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios ìcà-ndà. Doco màdi mii Moisés nduú ana nì chitnùní inì-xi ñà-coo estilu mà, vàchi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcànduá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà ìcà iin mée. ²³ Cundehe-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsià seña mà ìcà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cuní-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dandúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñuhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià càhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhiví yohó

²⁵ Ñàyùcànduá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né? ²⁶ Doco cundehe-nsiá, jaàn iín-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te cóa cachí nècuàchì cuní dandáñuhú xì-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nù Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, cóo, vàchi sà-ínáhá-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vàchi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cúndàà inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcànduá, ndee ní càhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñuhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ní mií nì ndácú inì quixi; cóo. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhí mii-yá, vàchi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcànduá nù mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vàchi tàñáha ga sàa quivì cuu

xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-nduá cachì nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcànduá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmì nùhì nù ana nì techuun-xì vaxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsia yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà?

³⁶ Có-sànihì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate nì nándúcú-ndánê, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tènùhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmì Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xìnù vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu nì quixí-né nù, te coho vaha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndisá iin nèhivì xì, ducán queá nù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nù tutu ì —nì cachi-yá.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu Ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndisá-xí-yá, icúmì-nè nìhitàhvì-né Espíritu Ì mà. Doco tãháha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vàchi tãháha ga nanihì Jesús tñùnhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá`.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísâ-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cónì sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dàndàhvì Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còó, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xiníndisâ-né.

⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, ni có-ínahá-né nansa cachí ley ì, sàháyùcànduá icúmí-né ñhì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì cáhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nèmà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñàni), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà ini-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cónì quidá víi

¹ Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vàxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru inahá ley sàhana, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá, vàchi ñahà

mà, nì càhàn-nè xì iin nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne.
 4 Ñàyùcàndüá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. 5 Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-nê cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

6 Ducán nì cachi nècuàchìmà, áma cáchí-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán ñihìndèè-né daquéé cuàchi-ne diquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìndìndáhá-yà. 7 Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndüá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cundúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

8 Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. 9-10 Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndüá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòo, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchìmà iín. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquéé cuàchi diquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

11 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stnài cui-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuìln-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxìnítnùnì nèhivì ñuhivì

12 Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxìnítnùnì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcàndüá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán ñihìtáhvì stná-nè vida ndiaha, vàchi mà nunca cunduumà ichì ñáa.

13 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vàha-ní mii-ní.

14 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mii cáhìn sàhà-xí, doco vátùni cundiaa mà, vàchi ináhí índù nì quei vàxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiá índù nì quei vàxi, ni có-ínáhá stná-nsiá índù icúmí nùhì. 15 Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchí nú quidá víi-né, ò á coó. 16 Doco nú ndisa indéhi sàhà-né, dandu ñà-ndácuisì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhâ stná Yuamání xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. 17 Cachí ley xi-nsia: xì ùi testigu vátùni cunindisa-nda ñà-ndáa nduá cachí-nè. 18 Pues,

cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamáni', te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ínahá-nsiá yùhù, ni có-ínahá stná-nsiá Yuamáni'. Vàchi nú ni cúnahá ndisa-nsia yùhù nì cùí, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin ni tnii-xi-yá, vàchi tãñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivì có-xiníndísá

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xi nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiá, icúmí-nsiá cui-nsiá xi cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcànduá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhivì yohó. ²⁴ Ñàyùcànduá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xi cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndísá-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachi xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduì. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guè cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisì nduá cachì mii-yá ana díchúun-xí vàxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachì xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánhì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcànduá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduì ana cachì xì-nsiá, te màdì dìnì míí chítnùnì inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dandàcú Yuamáni' nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachì xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamáni' nì techuun-xí vàxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnàhà stná-yà xì; mà nunca nacóó-yá yùhù, vàchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudì ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníni xí Dios, te ndoó nèhivì iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì càhàn Jesús xì nèhivì xinindísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-nì cunindisá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndúú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-ìcúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yòhó cachí xì-nsiâ: nsidaa ana tûha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dândàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùù nècuàchìmà.

³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiâ, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtéhè-nsiâ. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiâ yùhù, vâchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-ndúá cachí xì-nsiâ. ³⁸ Cuisì ñà-ndúá sàni xinì nùù Yuamání nduá cachí xì-nsiâ, te ducán stná mii-nsiâ, ñà-ndúá nì inini-nsia nùù yua-nsiâ, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúú yohòtéhè-nsiâ nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiâ nacua nisa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiâ yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiâ, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiâ ni-iin xichi cóni cùnì Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiâ quida-nsia xí. ⁴¹ Doco mii-nsiâ, nacua quidá yua-nsiâ, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndúú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí ía, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúú yua-nsiâ nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání míí inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànihì inì-nsia ñà-ndúá cachí xì-nsiâ? Pues divi sàhà-ñá mà cundéé inì-nsia cunindisá-nsiâ palabra xi. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiâ, te nacua cudî ini

quisi mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dacahní stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-iñàha nduú ñà-ndàà, vâchi còò ni-iin palabra vâha nihnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducání tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì, ñàyùcànduá có-xiníndísâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿indù chuun có-càchí claru-nsiàñà? Doco te nú ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudî ini-nè cunini-ne palabra vâxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcànduá có-íniní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nèhivì sànahà

⁴⁸ Dandu nì cáhàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñà-ndàà nduá cachí-nsì, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhàn xì-nsiá), cuisì cuní quee tnùñuhu xí Yuamání. Doco mii-nsiá, cahíchì inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquì nansa tavà nèhivì tnùñuhu xí mií, vâchi iá iin ana quida-xì ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidan-dàà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú ni chívàha iin nèhivì ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsì iá ñà-malu anima-ní, vâchi sànahà nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nèhivì chívàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxì inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà Abraham? Vâchi còò gá ndómà, xì stná profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cundiáá mà. Vâchi divi Yuamání nduú ana icúmí tavà xì tnùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana cáhvi stná-nsiá, cachí-nsiá.

⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú ni cachí có-ínáhí-yà, dandu cunduu stnáì tè-tnùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yà. ⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudî ini-nè ñà-nihítàhvi-né cuni-nè tiempu (quesà ñuhiví yohó). Ñàyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxin cuià, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

58 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-lé’.

59 Ñàyùcàndüá nì dâtácá nècuàchìmà yùù cuàhàn-nè cahni-néyà nì cùí, doco nì quee dèhé-yà veheñùhu ma nì chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nùù-xí, te nì xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhí-nê iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni còò cuàchi nì quidá nècuàchì yohó, nì stná yuadíhí-nê. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndüá nì cuu xi nècuàchì yohó ducán.

⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmí quide obra ndiaha nì sàcùnahí nùù mii-yá ana nì techuun-xí vaxi; vaxi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuìin tnùù, dandu mà cùí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhivì yohó, chuun xi nduá datnúi sàxinítnùnì nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihì nì cachi-yà ducán, nì dàcòyo-ya tèdii-yà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dácánúú-yâ nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhù tècuìi pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cunì cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùínúù-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nê antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nìsa ìa xicàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còò, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduú.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà:

—Iin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dácánúú-né nùí, te nì cachi-nè xí: “Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní”. Ñàyùcàndùá, ducán nì quide, te nì natùinuí’.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù íá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndáa inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nùù nècuàchì fariseu. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dånátùi-ya nùù nècuàchìmà.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nùù nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuù-né. Dandu nì cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dácánúú-né nùí; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuí’.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vàchi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còò, vàchi nú nècuàchì cuàchi nì cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yohó.

Ñàyùcàndùá, nì tahnèdè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dånátùi-ne nùù-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùù tè-raza Judea, cóni xíníndísá-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndùá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì sahumà, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yohó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, ni có-ínáhá stná-nsi ana nduú nècuàchì nì dåndúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Vátùni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñàyùcàndùá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vàha ndàcàtnùhù xì nùù mii-né.

24 Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tñũñuhu xí Dios; vèchi nsiùhù, ináhá-nsî nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì càhàn xì-ní.

25 Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á coó. Cuisi imindaa ñàha ináhi: divi ñà-antes nisa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

26 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndià nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xì-ní?

27 Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachì xì-nsiá nsidaámà, te có-xiníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yàha-nsia ladu xi Jesús?

28 Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánahá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xiì-ndà) Moisés iá-nsi. 29 Ináhá-nsî nì càhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, nì có-ìnahá-nsî índù ladu nì quixi-ne.

30 Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Nì có-ìnahá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dándúvàha-ne nduchìnuí. 31 Pues ináhá-ndá ñà-có-ìniní Dios na xicàn tàhvi iin nèhivi có-quidá víi. Doco nú nihnú vaha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xicàn tàhvi-ndà nùu-yá. 32 Te ni dècuèndè sànahà có-xinítñùhu-nda coo ana danátùì xi nùu iin nèhivi cuaá dècuèndè quìvi nì cacu-ne. 33 Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vèchi nú coó, mà cúì quida-ya ni-iin milagru.

34 Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesà-ní ñuhiví sà-ìá cuahà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuahàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

35 Dandu nì xinitñùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcàndùá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

36 Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xí ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

37 Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vèchi divi nduú yùhù ana càhàn xì-ní vichi.

38 Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

39 Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesà ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vátùni nìhì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcùndàà vàha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndàà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnàhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gà cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndàà vàha ini-nsià), te claru ináhá-nsiâ nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, iá ìi cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà riì

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vaxi quidacuihna xi riì xì-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóò, nècuàchì ñirí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì ñirí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì riì xì-né, nacúni-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sàcòdònùù-né nùù-sí cuàhàn-nè; te viví-ni xínchicùn-siné, vàchi ináhá-sí tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, cóò, mà cùchícùn-siné. Xinúdehé-si nùù-né, vàchi có-nàcúni-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cùndàà ini-nè ndià nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi riì, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té riì xí. Doco nèhivì nduú nahi riì xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduú, ñàyùcànduá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhivì, te nìhì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin riì sáhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-sì.

¹⁰ Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahnì-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, cóò, sàhà ñà-cui nìhítàhvi nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì quesà (ñuhiví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vàha. Te sáhi vida xì sàhà-ñá nìhì nèhivì nduú nahi riì xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiàá xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoò-tésí, vàchi có-nduú ndisa-tè

pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyucànduá nú nì xinì-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdèhé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xítia nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócô-te sàhà-sí.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vâhi nêhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamán' yùhù, ducán ináhá stnài mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nêhivì xí, vâchi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nêhivì nduú nahi riì xí. Te mate díin xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhin cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiai-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamán' sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mii cuàhià. Vâtùni cuàhià, te vâtùni danátíacùì mií, vâchi ducán nì nihítáhví' nùu Yuamán'; divi ducán nì cachi-yà xì —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchi ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaa ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còò, màdì iin nècuàchì inácaa ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xínu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachì xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamán', te nì quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vâtùni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vâchi có-nduú-nsiá ana nduú riì xí, nacua nì cachì xì-nsiá. ²⁷ Vâchi nêhivì nduú nahi riì xí, iníní-né na cáhìn xì-né. Te ináhí-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuaàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, nì còò iin tavà xì-né nùu ndahí. ²⁹ Vâchi nùu Yuamán' nì nihí nêhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùu

mii-yá; còò iin cui dandáñúhú-xí-nê nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamáńí, iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹ Ñâyùcàndüá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtácá tu-ne yùù ñà-caníyuu-néyà, te cahní-néyà. ³² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vàha sàńi quide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì ñihítáhví nùù Yuamáńí. Pues ¿índü obra xi (có-ndiàá), te sàhámà cuní-nsià cahní-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còò, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsi cahní-nsi mii-ní; còò. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchi, ñâyùcàndüá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vàchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá sàhà nèhivì sànahá ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xì Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuisì nduá cachí tutu ìi. ³⁶ Doco yùhù, mate ní ñihí iin chuun ìi nùù Yuamáńí, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-càchí nduí Dèhemaní-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-ndüá nahi obra quidá stná Yuamáńí, dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xíndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamáńí anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida ìi Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñâyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nìsá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-ndüá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàńi xini-nsi) —nì cachi nècuàchì mà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú

nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchí-né tàtnà tnmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididíni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuáhà-ndà Dios nduá, te quee cuáhà stná tnuñuhu xì Dèhemani-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuáhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchimà, nì cuee chii gá-yà ùì quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchimà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vachi nècuàchì ladu mà, cuáhàn-nè cahni-né mii-ní xì yuù nì cúì, te tàyáha cuáhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxìn ùì hora nchií orá nùù-ndà, ñàyùcànduá mà úhì canuu-nda ndui, te mà cáquhì sàhà-ndà, vachi tnuù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-datnúù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quídì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcànduá, cùhìn dansícuihnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vachi nú quídì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vachi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídì-ndà na quetátú-ndà; doco cóó, sàhà ñà-xìhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, chicá claru nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vachi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuáhàn-ndà cùmì quivì inácaá-ndà cueva ndé índuxin-nda.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndùá, nì casaà stná cuáhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nànhicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-nduá ni cácan tàhvì-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, ícúmí-nè natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvì stnáí vida ndiaha. Ana càhvì xí, mate sàni xihì-nè, doco ícúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndísá-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísá-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndè inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vàchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuahandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndùá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuáhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsì ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xì-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsì?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

35 Dandu nì sacu stná-yà. 36 Te sàháyùcàndùá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

37 Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dānátùì Jesús yohó nù-xí.

¿Índù chuun mànicúì dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúì-nè nì cúì? —nì cachi-nè.

38 Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índuxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sácàn ndee ini-yà nì sàà-yà. 39 Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

40 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

41 Ñàyùcàndùá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìqui-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-nì, Yuamáni', vachi nì inini-ní ñà-ndùá nì xicàn tàhví nù-ní. 42 Te ináhî, ducani inínî-nî yùhù na xicàn tàhví nù-ní, doco ducán cachî xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúnínî nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-ndùù-ní ana nì techuun-xí vaxi 43 —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

44 Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idáducún î-né sicoto. Te nuhní stná ndahàsáhà-né, te nù-né, idáhvi stná iin sicoto. Dandu nì dāndācú-yá nù nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te ni cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahnì-néyà

45 Ñàyùcàndùá, cuahà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-néyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divi nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchì mà xínduu-ne.

46 Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. 47 Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchì mà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vachi cuahà gá milagru quidá Jesús.

48 Te nú nì nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchì mà. Te nú ducán, dandu caquixi

tè-romanu, dacaá-te veheñuhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-nda yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuìa yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsia ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-nda yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; cóó, vàchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuìa yucán, ñàyùcàndùá Dios nì dàchítùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-ìcúmí-yà cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Cóó, vàchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhiví.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídadacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴ Ñàyùcàndùá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, cóó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchimà veheñuhu cahnú ndatnúhú-né, ndacàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á cóó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á cóó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-ìcúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchimà tnií-neyà.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmì

¹ Daaní, cumáni gá iñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dànátíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yà xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gá-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu

ni nacuahá-nète xi idìdìni-né. Te inícutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cuí? Vàchi vátùni tùi ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndàñá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xí nsidaa nècuàchì mà, te tùha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma.

⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vachi sàhà-ñá sà-ítúú quìvi cundùxin, ñàyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvi ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàa stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vachi sàni natiacu nècuàchì mà. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vachi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàa Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quìvi. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndüá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vachi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tùi iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachí nùù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhî-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ináhá-nè ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihi-yá tñùñuhu ndiaha xì-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

17-18 Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vàchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

19 Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsià ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cun-dehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcu-né Jesús

20 Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. 21 Te nì tnàtuu-ne nùu Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsi càhàn-nsi xì Jesús.

22 Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndúi-nè cuàhàn-nè nùu mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. 23 Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. 24 Cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhàmà có-chihì-ndañá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà'. 25 Pues ducán iá stná xì vida xì nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhiví yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. 26 Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu ni cúnchìcùn-nè yùhù, te ndéni nì cui ni sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xí. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùí, icúmí Yuamání quidañuhu-yánè.

27 Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùu Yuamání ñà-nì dácàcu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xí vichi? Còò, vàchi divi sàhà ñà-nì cùu-xí ducán nduá nì quesai ñuhiví. 28 Te vichi dohó cachí xì Yuamání: “Tavà-ní tnùñuhu xí-ní cundehè nèhivì”.

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xí.

29 Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi sàhà yùhù nì cáhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì cáhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ìtúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà ñuhìvì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisì dandacú núu ñuhìvì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátàquì cuàhà nèhivì núí.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índù modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchica cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananà ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-ndùu-ní Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Pues ¿nansa íá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuú ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vachi (vaxi iin quìvì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cundáa tnùnì ini-nè índù nùu-xì sàa-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàa-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúu ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchìmà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàa-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vachi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsi xì-né, mate cuáhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicùì gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vachi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxiní-nè quidé.

Ñàyùcànduá, có-cùnì-nè cundehè-né ichì yùhù, ni có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùnì stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nèhivì raza-yà nì xinindisá stná-nèyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchí vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yùhí-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóo gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vàchi chicá nì cudì ini-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì ñuhiví, te màdì nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchì nèhivì ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndisá nèhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisá-né; cóo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vaxì xiníndisá stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vaxì. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúi nùu nèhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndisá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhivì ñà-ndùá cachí, te có-chívaha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchì-ne, te ñihì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóo, vàchi màdì sàhà-ñá dandohí nèhivì nì quesai ñuhiví yohó. Cóo; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchì nèhivì cahíchì inì-xi, te có-càndisá-né ñà-ndùá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa ñihì-né castigu na sàa xìnu tiempu.

⁴⁹ Nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, màdì dìnì mií nì quèa; cóo, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcùnahí nùu-xí; divi mii-yá nì cachi-yà xí ñà-ndùá cuní-yà cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhí, nú nì cúníndisá-nsiá ñà-ndùá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, nacua sàni cachi-yà xí, divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàa vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quivì icúmí-yá quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xí-yá ndoó ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá nì (quida-ya iñaha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudíni-yà xì (nèhivì xí-yá). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùu tè-xídandacú), vàchi ducán nì dānácānī ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-dandacú-yà nùu nsidanicuú iñaha, te ináhá stná-yà ñà-nùu Yuamáni-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcàndùá, nì nacooyà ñà-xixí-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chichuhni nihni-ya iin sìcoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tniì-ya iin tina, te

nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después nì nsida ìchí-yáñà xì sìcoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàà-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-nî nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sânìhì inì-ní índù ìñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vaxi iin quivì, dandu sàà-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì ònì, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vachi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vachi ináhá-yâ ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundaà inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán?

¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xì, te Stoho-nsì Señor cachí stná-nsiá xì. Te vètùnì iámà, vachi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vachi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá.

¹⁶ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Stná iin tè-nihì-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndáà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhî índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ìì, ducán ndisa sàni cuu xí, vachi dohó cachá: “Tin tiàa cutnáhâ xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”. ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yáhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàà cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí xì-nsiá:

nú xiníndísâ nêhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísâ-né yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndísâ stná-nè mii-yá nì techuun-xí vâxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúun cuáhà ini-yà, te nì cachtñùhu-ya xì nêhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì’.

²² Ñâyùcàndüá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nù-né, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nù-yá. ²⁴ Ñâyùcàndüá, nì quida Pedro iin seña nù nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-né nù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dandaxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tñii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quìhvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndüá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-nià.

²⁸ Doco nêhivì dava ga cutnâhá xí-yâ yucán, cóni cundáa ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-ndüú nècuàchìmà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tñii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-ndüú palabra saa nì dandacú Jesús nù-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví, vichi sàni nihì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamáni) Dios. ³² Ñâyùcàndüá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nihì gá stnái más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnái xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàa-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn

nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú nì cuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, dandu sàhàjàn vətùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-ìcúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cui sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndáà nduá, tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichi sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Mäsà nácání gá ini-nsià; cuisì cunihnu ini-nsià Dios, te cunihnu stná ini-nsià yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamání` iá cuáhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndáà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cui. Doco icúmí codònùì nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii` ndé cundoo stná-nsià xì. ³ Daaní, na nsihì quideàmà, dandu icúmí naxicocuñn nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndáà inì-nsià índù iá`, te sàcùndáà stná inì-nsià índù ichi sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichì mà, vachi có-cùndáà ini-nsià índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnái ñà-ndácuìsì, te nduú stnái ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdi sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamání. ⁷ Doco nú inahá-nsià yùhù, dandu inahá stná-nsià mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínahá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsi cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsi.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnáhí xì-nsiá, te ¿a tàñáha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsià yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsià Yuamání` nduá, te còò

cá necesidad cachì-ní ñà-cùnì-nsià cundehè-nsiáyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñuhú saín vida xi ini Yuamání, te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachì xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínà, vàchi ini anímè iá Yuamání, te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsià). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñuhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísâ-nsiá mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsià milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nèhivì yùhù, dandu vātùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vātùni quida stná-nè, vàchi icúmî nùhì ndé iá Yuamání. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmî quideà, dandu chicá más nihì Yuamání tñũhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha nì cui nì cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

¹⁵ 'Nú cuú ndisa ini-nsià sàhí, dandu icúmî-nsiá chivàha-nsiá ñà-nduá dandacuí nùù-nsiá. ¹⁶ Icúmî cacán tàhvi stnáì nùù Yuamání, dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-ìcúmî quixi ma, nicanicuahàn icúmî-yâ coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachí-yá. Nèhivì dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nihì-né Yà-ì mà, vàchi có-tuí-yá nùù-né, te nì có-ináhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiáyà, vàchi sà-íá-yá cutnàhâ-yá xì-nsiá, te después, icúmî-yâ yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vàchi icúmî naxicocuíñ ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúni gà nèhivì ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vātùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-ìtiácuì, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàà quivì yucán, dandu cundaà vaha inì-nsiá ñà-iin-ni nduí xì Yuamání, te cundaà stná inì-nsiá ñà-sà-íá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnáì.

²¹ 'Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néà cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmî Yuamání cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúi nansa nduú modo xi nùù-né.

²² Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdi Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿Índù chuun cuisì nùù nsiùhù icúmí-nî datúi-nî nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quidá-nî ducán xì dava ga nèhivì ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí xi-né. Dandu Yuamáni', icúmí stná-yà cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsi nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xi-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còó, Yuamáni' nduú ana chítñuní ini-xi ñà-nduá cachí xi-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xi-nsiá mientras ía ve xi-nsiá yohó. ²⁶ Doco ía inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamáni' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìi mà, icúmí-yà chinaha-yà mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yà mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachì xi-nsiá.

²⁷ 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátuni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvì stnáì mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivì ñuhiví yohó, díin modo ndoó díi-né. Còó, màsà nácání ini-nsià sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhí-nsià. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachì ñà-icúmí nùhù xìqué, dandu naxicocuñ. Te nú ni cuú vaha ini-nsià sàhí nì cùí, dandísá cudìi gá ini-nsia ñà-nì cachì icúmí nùhì ndé ía Yuamáni', vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xi-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachì xi-nsiá, vátuni cunindisá víi-gá-nsià.

³⁰ 'Pues vichi, mà cáhàn cuàhà gué` xi-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhiví ñà-cuú ndisa inì sàhà Yuamáni', te cuní quidandise ñà-nduá nì dandacú-yá nùì. Ñàyùcànduá, ndacuíta-nsia cúhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò si-uva

¹ Ñà-ndàà nduá, ducán ié` xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduú. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisì vídià, tãhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu tãhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisì vídì cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamáni' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xí. ³ Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsià ñà-sàni càhìn xi-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni nì cúníhnu vaha

ini-nsià yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsià, vâchi ducán iá` na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá` ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuâha ga quisi vídì. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vâha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsià ni-iin ñà-vâha.

⁵ Ñâyùcàndùá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vâha ini-nsià yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsià, dandu vâtùni quida stná-nsià cuâhà gá ñà-vâha. Doco nú màsà chindéí mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cùnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vâchi dítâ-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vâha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-ndùá cachí` xì-nsiá, dandísá, vâtùni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios ndéni iñàha nì cui, te nihì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuâhà gá ñà-vâha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamání` quee, te sàà stná-nsià cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn viì xì'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání` sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñâyùcàndùá, iin-ni ni cundóó màni-nsiá nùú. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívâha-nsia ñà-ndùá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo màni-nsiá nùú. Vâchi yùhù, chívâha stnáí ñà-ndùá cachí Yuamání`, ñâyùcàndùá màni gué` nùù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaèn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdí stná ini-nsià nacua cudí ini yùhù, vâchi cuní` cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cúú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní` quida stná-nsià.

¹³ 'Nú ni cúí iin nèhivì sàhà iin ana iá vâha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yâha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vâha-xí nduú stná-nsià nú ni quidá ndisa-nsia ñà-ndùá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cáchí guè xì-nsiá ñà-ndùú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùú; cóò, amigo-xi cachí` xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xi, có-cundáà ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cachi Yuamání` xí, ñâyùcàndùá, náhà xìcà, amigo-xi sàndùú-nsiá.

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì ini ñà-cùhùn-nsià, quida-nsia cuâhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-ndùá ni càcàn tàhvi-nsiá nùù Yuamání`, te ndácùcahan-nsiá quiví, gesuru nihì-nsiáñà.

17 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñúhú dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-ndúú nèhivì xí-yá, vâchi ni cóni xiñùhù stná-nè mii-yá

18 'Na xiní-nsià xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsià ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. 19 Doco nú iin-ni nì cúníhnú stná ini-nsià na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñàyùcàndúá xiní ùhì-nènsià, vâchi có-nìhnú gá ini-nsià nahi mii-né. 20 Doco xiñuhu nsinuu inì-nsià nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Vâchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú nì chívàha-ne ñà-ndúá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-ndúá cachi mii-nsiá. 21 Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínahá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vâxi.

22 'Nú màsà quésài ñuhiví yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnisdá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. 23 Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. 24 Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoo gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-ndúá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnisdá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcàndúá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. 25 Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-ndúá cachì nùù tutu ìi xí-né ndé cachá: "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-íñàha disàhà-xí nduá".

26 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùù Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ìi ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Nùù Yuamáni' icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnúù ini-yà mii-nsiá sàhí. 27 Dandu icúmí stná-nsià càhàn-nsià xì nèhivì sàhí, vâchi ndè quivì primeru xicánúú-nsiá xí.

16

1 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nàxícócuñ ini-nsià. 2 Vâchi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nùù veheñùhu xi-ne. Te vâxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdîi gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. 3 Doco sàhà-ñá có-ínahá-nè Yuamáni', te ni có-ínahá stná-nè yùhù, ñàyùcàndúá icúmí-nè quida-ne ducán. 4 Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quivì cuu xi-nsiá ducán, vâtùni nsinuu ini-nsià ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ìi xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vèchi yohó ié cutnáhî xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùù mii-yá ana nì techuun-xí vâxi. Te ni-iin-nsiá có-ndâcâtnùhù-nsiá nùù indù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachi xì-nsiá ñà-nduá nì cachi, ñâyùcânduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáa nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vèchi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndáa ini-yà nèhivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndáa ini-yà nècuàchimà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndísâ-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vèchi yùhù, mànuhí nùù Yuamání (íá an-sivi), te mà cúní gà-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vèchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sì cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá iñàha cumánì gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vèchi tãñáha ga cui mànhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìi, te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñá vâtùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-ndùú ndisa palabra ndàcuisì. Vèchi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còò, cuisì cachi-yà ñà-nduá iníní-yá cachí (Yuamání). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vâxi xì-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vèchi nùù yùhù icúmí-yâ nihí-yá ñà-ndiaha ìi xí, te datnùú-yà sàxínitnùnì-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamání, divi stoho stná nduí. Ñâyùcânduá cachí xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ìi mà nihí-yá nsidaa ñà-ndùú ñà-ndiaha ìi xí, dandu datnùú stná-yà sàxínitnùnì mii-nsiá.

Ícúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchi icúmí-nè ndudùì ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vèchi mànuhí nùù Yuamání. Doco sacù-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñâyùcânduá, nì ndàcâtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-né, cachí-nè:

—Ndíá nduá cuní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuní tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùù Yuamání-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíá nduá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu

gà tiempu coo ga-yà yohó? Có-cùndáa ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yá cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhámà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cuní-nsià ndàcàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-nduá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yòhó cachítnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhiví dava ga ndoó ñuhiví, còó. Icúmí-né cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cúndóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùù-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vàchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vàchi cudii gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuáhà gá cuhúún inì-nsia vichì, doco yùhù icúmí cuní tui mii-nsiá después, dandu cuáhà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhiví, mà cúí cadì-nè nùù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsiá ni-iñàha nùí, vàchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá nùù Yuamání, dandu nihì-nsiá nsidaa ñà-nduá xícàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá iñàha. Doco vichì ni cacán tàhvi-nsiá ducán, te nihì-nsiáñà, dandu chicá cudii ini-nsiá.

²⁵ Ndè vichì cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà nácání gué` ejemplu xì-nsiá, vàchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamání. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdi yùhù cacán gué nùù-yá sàhà-nsiá, cachí. Còó, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cacán tàhvi-nsiá). ²⁷ Vàchi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísà stná-nsiá ñà-nùù mii-yá nì quixi. ²⁸ Vàchi (ñà-ndàà nduá), nùù mii-yá nì quixi nì quesai ñuhiví yohó; te vichì icúmí nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùù-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Vichì ndisa, claru cáhàn-ní. Màdi ejemplu uun nduá cachí-ní vichì. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsì nì cundaa ini-nsì ñà-ínahá-ní nsidanicuú iñàha. Te mate tãñáha ga ndàcàtnùhù-nsí nùù-ní sàhà iñàha, (doco vátuni cachì-ní xì-nsí). Ñàyùcànduá vichì xiníndísà vaha-nsi, ñà-ndàà nduá, nùù Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndísà vaha-nsia vichì? ³² Cunaha-nsiá, vaxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí

nacoo-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdi ndisa ndòo mií; còò, vàchi cutnâhâ stnâi xì Yuamánì'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá sàhà-ñà ni cúndóò-nsiá contentu ñà-nìhnú vâha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quíní nêhivì xì-nsiá na ndoó ìi-nsiá ñuhivì yohó, doco màsà cùhúún ini-nsiá sàhâjàn, vâchi yùhù, sàni cundeí nùù nêhivì malu ñuhivì yohó.

17

Nansa ni xicàn tàhvì Jesús sàhà nêhivì xí-yá

¹ Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamánì-yá:

—Câhìn xì-ní Yuamánì'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dêhemanì-ní, xíquèn ñà-nì tàvâ-nì tnùñuhu xí nùù nêhivì ñuhivì, dandu vâtùni quee stná tnùñuhu xí mii-ní quide.

² Vâchi sàni chitnùnì inì-ní ñà-ndahâ yùhù cundoo nsidan-icuú nêhivì. Dandu nêhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nêhivì xí, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùì. ³ Te ¿ìndù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vâchi mii-ní, ñà-ndâcuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduì ana nì techuun-ní vâxi ñuhivì.

⁴ Vichi sàni dàxínui chuun nì dândâcù-ní nùù quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhâ tnùñuhu xí-ní. ⁵ Ñâyùcândüá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamánì' ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tnùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xì tnùñuhu xí nacua nìsa ìe antes na táyôo ñuhivì.

⁶ 'Mii-ní, nì nacâxin-ní dava nêhivì ñuhivì yohó, te nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nêhivì xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-ní. Nêhivì xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nêhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivâha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñâha nì sàhatahvì-ní yùhù, sâ-ínâhá-né ñà-nùù mii-ní nì nìhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachi-ní xí, sàni cachi stnâi-ñà xì-né, te mii-né, cudû inì-nè xì palabra mà, te cundâà vâha ini-nè ñà-nùù mii-ní nì quei vâxi, vâchi xiníndísâ-né ñà-divì mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhivì.

⁹ Vichi xicàn tàhvì nùù-ní sàhâ-né, màdi sàhà dava ga nêhivì ñuhivì, còò, cuisì sàhà nêhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nêhivì xí; vâchi nêhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nêhivì-xí, nêhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nêhivì xí mii-ní, nêhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnùñuhu xí.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóó gué ñuhivì yohó. Icúmì nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Íi Ndiahí. Doco nêhivì nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmì-né candòo-ne. Ñâyùcândüá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhâ-ñà iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né

ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dayáha-ní nùí, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vachi ducán icúmí coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nù tutu ì sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmànasai nù-ní. Doco ñà-yòhó nduá cachí na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñá ni cúndóo nèhivì-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhi-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchìmà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhiví yohó, ñàyùcànduá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ Daaní, xicàn tàhvi stnáì ñà-nì chínáhà-nínè ñà-nduú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhivì nihnú ì inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndàcuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnáì, techuín mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vàha xi mii-né ié' dispuestu quide nsidaa chuun ì (iá gà quide), dandu vètùni sàà stná-nè cunihnu ì ini-nè nú sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndàcuisì.

²⁰ Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xicàn tàhvi. Còo, vachi icúmí mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchìmà yùhù. Ñàyùcànduá, sàhà nècuàchì yucán xicàn tàhvi stnáì.

²¹ Daaní, xicàn tàhvi ñà-nahi iin-ni nèhivì ni cúndúú nsidaa nècuàchìmà, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini animè, te yùhù, iá stnáì ini anima mii-ní. Ñàyùcànduá xicàn tàhvi ñà-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vètùni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tnùñuhu xì yùhù, ducán sàni nihitáhvi stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini animè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cuú stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcànduá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchìmà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí', te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvi-ní yùhù, vachi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhivì ñuhiví,

tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhî mii-ní. Te nèhivì cutnâhá xî yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúi nùù-né nansa iá-nî nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nìhì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nìhì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tnii-tè Jesús

¹ Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-ya nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnâhá-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vâchi cuàhà xichi sáhàn-ya xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñâyücàndùá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nìhì stná-nè itnii policia nùù dùtù xícusahnú xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-tê lámpara xì nù-ñhúhú xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xi-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yá nsidaa ñà-ndùá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-ya tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

⁵ Te nì cachì-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnâhá-né xì nsidaa tèmà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma canduà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñâyücàndùá, nú yùhù nchìcùn-nsiá, nacoò-nsia nèhivì xí yohó nì núhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-ndùá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cóni ndáñúhú-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xi dùtù cusáhnù, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vâchi yùhù, icúmî yàhi ñà-ndùá nì chitnùnì ini Yuamánì' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús ni sàà nùù dùtù cusáhnû

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, ni catnii-tèyá ni chicuhnì-teyá. ¹³ Te ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vèchi dido dùtù cusáhnû cuà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana ni càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá càhà-xí ndé cuàhàn Jesús vèxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nè dùtù cusáhnû. Ñàyùcànduá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu ni quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, ni ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyùcànduá, vèxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te ni càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu ni cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te ni cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xì stná policia. Te ni xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaà-té, vèchi cúvixin ga. Te yucán ni tnàtuu stná Pedro, iín-né nadaà stná-nè.

Nansa ni ndàcàtnùhù dùtù cusáhnû nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnû, ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcànduá, ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-ñàha ni chináhá dehí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mii; nùù nèhivì ni inini xi ñà-nduá ni cachi chicá vaha, vèchi mii-né ináhá-nè ñà-nduá ni cachi.

²² Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu ni cani-tè nùù-yá, cachi-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—Nú cóni càhàn vií' tuxi-ní, dandu cachi-ní xì' índù palabra cóni càhí vií'. Doco nú còò ni-ñàha ni càhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús ùì gà xichi

²⁴ Dandu ni dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnû nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadáà-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xì Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachí-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnahà tiàa nì tàhndè tùtnù-xì; te nì cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndè vehe gobernador; te yucán nì dàyáha-tèyá ini vehe. Iín vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quìhvi-tè vehe yucán, vàchi nú ni quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú ni cundúú-né iín nècuàchì cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cundácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsiá sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahnì-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachtùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yà cui-yà. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahán-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùù ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-nduú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó ni cundúá, dandísá icúmí nèhivì-xì cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xì sàhà-ñá màsà yáhi ndahà

nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu íá, mà ndúdává xí ñuhíví yohó.

³⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyùcàndùá nì quesai ñuhíví yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xì ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándàà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sànì càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiadi cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcàndùá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-tèmà, cachí-te:

—Còò, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsi dàñà. Barrabás chicá vaha ni dáñà —nì cacachì-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuihnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavaha-tè iin sìcàté iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiàà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sànì sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà ini-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú díni-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz nì cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vâchi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsî iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhí-te, ⁹ te nì nansìhvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cónì càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ínáhá-nî ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuì mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùní ini mii-yá iá ansivì ducán. Sàhámà tiàa nì dándàcú quixi nù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu nàhà claru có-nduù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vâchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándáa-te chuun. Te silla mà, iín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cui-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndisá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisi imindaa rey xi-nsì iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndüá, nì candisá Pilatu ñà-ndüá xicàn nècuàchì mà; nì dándàcú-te ni cui Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-téyá nchìca

cruz, mii-yá xì inga ùi stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchí: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”.

²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vàchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn nì tiaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachì-nè:

—Màsà cáchí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivi raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchí-te sìcoto xi-ya nùu nsicùmì-té. Chii chiá nì ñhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-ni cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñã. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñã cundaà ini-ndà ana ñhì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñã nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachtñuhu nùu tutu ìi ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índu-té ñhì xì ñà-nduá ndìxí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iin stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iin stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iin stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iin dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iin mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yà ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ìi, ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—Xíhi tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu nì xìò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chíhi-téa dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-téa vinu mà, te nì dácùhùn-téa nùu yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-ìá.

Te nì nàcuíndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquihvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxi Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsìi ma nchìca cruz, vèchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndüá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz. ³² Ñàyùcàndüá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquìsàhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndüá, cóni sàhnù gà-te iquìsàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te nì dàñà nìi-yá xì tècuí. ³⁵ Yùhù nì xinì nsidaájàn, teayùcàndüá nacání xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yùhù ináhì, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúníndísá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquìhvi-tè (càa) ìcà-xì”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsiamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vèchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisù nùu Pilatu nanihi-ne iquìcúñù-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquìcúñù-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichì nihì-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquìcúñù-yà nùu cruz, te nì chidùcún-neyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vèchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ittuu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsii-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-ittúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndüá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyà, vèchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vèchi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iin

tneu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndùá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndàà ini-nsì índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhâ-né nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchìmà nì sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchícùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùu-yá, doco có-índúhá xì sìcoto dava ga; iladú índúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco nì mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ì ndé cachí ícúmí-yá natiacu-yá. ¹⁰ Daaní, ndùì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xi Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndàà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiàá yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xí índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihìn-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuîn-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vèchi tàñáha ga nani nùù Yuamáńí. Còò. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vèchi nahi ñanì xínduu-ne. Te cachì-ní xì-né ñà-ìcúmí nani nùhì nùù Yuamáńí. Te cunaha-nsiá, Yuamáńi mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

18 Ñàyùcànduá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

19 Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsi-daa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vèchi yùhì-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachì) nì sàcuìin Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

20 Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diin tixì-yá. Ñàyùcànduá, cuahà gá nì cudii ini-nè ñà-sànì xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. 21 Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamáńí yùhù nì quesai, ducán techúin stnài mii-nsiá cùhùn-nsiá.

22 Daaní, nì sivi tàchì-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu ìì ini anima-nsiá, cachì! 23 Nú ni cuicáhnù inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sànì ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnù inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchì-ne —nì cachi-yá.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

24 Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchì-mà, te Cuatí cachì stná nèhivì xì-né. 25 Ñàyùcànduá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sànì xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquìhvi dìnìndàhì ndé nì xida mà, te daquìhvi stnài ndahì ndé (nì nacuehè) diin tixì-yá, te nú coó, mà cùnìndísê —nì cachi-nè.

26 Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadì vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìin-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

27 Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní ònìndàhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxí. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchí gà-ní có-xìníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vachi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú ni cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá òsàhá-xí nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiáá nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachí nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vachi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nihì stná-nsiá.

21

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì diñùù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ù nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, nì sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tùinuù, yucán nì sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nihì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchìmà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu nihì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca nì nihì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihì nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacú-nè, vàchi cui sí sícoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvànè mahì tècuí cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuaaha-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iín-nu nù ñuhù íchí, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchí, te nì xini-nè yucán ndoo tnuù sàxín, te sà-ítádoó stná siaca chóhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcànduá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì dítá-nè ñunù mà nì naxìnuu ndè nù ñuhù íchí. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadì inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuaaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nù-yá ana nduú-yá, vàchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnátuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nù-né. Te nì dasàn stná-yà siaca (nì chòhò mà) nù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùnì xichì nì ndecunu Jesús nù nècuàchì dacuahá-yá na sání natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihì nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhì nù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-nì cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè. Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhì?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhá-nì cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà rii.

¹⁷ Daaní, ñà-ùì nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhì?

Pues vichì nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùì xichì ndàcàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nì. Ñàyùcànduá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rii xì-ndà. ¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndâà nduá cuàhàn cachitnùhì xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sícoto

xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudî inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudî inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachítnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quivì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùu-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tìaa icúmí cahin xì-ní?”

²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàa quivì naxicocuñ, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcànduá, nì xìtià cuentu nùu nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni cachi-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàa quivì naxicocuñ-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tìaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí, vachi ináhí cachí ndài xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tìaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús xì ñà-ndùá nì chinaha-yà ndè quivì nì quesaha-yá xì ndé quivì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñàha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcù-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùì dico quivì nì ndòo ga-yà ñuhivì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stnà ñà-ndùá nì quida-ya sàhà-ñà cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stnà-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhivì ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còo —cachì-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nihitàhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamánì comprometer, divi ñà-ndùá nì cachi stnàì xì-nsiá antes.

⁵ Vàchi ñà-ndáà ndùá, tècuì nìsa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsià nduhiiá tìxi sacu quivì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacání ini-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quivì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vachi cuisì Yuamánì iá ansivi chítnùní inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nihitàhvì-nsiá quivì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducàn stnà ini ladu Judea, xì stnà ndè ladu Samaria xì dècuèndè stnà inicutu ñuhivì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vico mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe

váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcùita stná ùì ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchì mà nì nècuàchì xí-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vèchi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yâ naxicocuín-yà. Vèchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yâ naxicocuín-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vèchi yatni iá ñuu mà nùu yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne diquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì mà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì-né nùu Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gà stná nècuàchì ñahá.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñánì, sàhana nì chindee Espíritu Ìì xí Dios xì-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tniì xi Jesús. Te ducán nì cuu, vèchi ñà-nduá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vèchi Judas mà, nìsa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nìsa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tniì-ne dihùn, te sàhà dihùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ìì-né nì quecoyo ìì sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñàyùcànduá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vèchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìì ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cúndóo gá nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nìsa xicanuu-ya mahì-ndà dècuèndè tiempu nìsa quida ìì Juan xì ndè quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcànduá, nì catavà-né ùì nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xicàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-ní nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcànduá, nùù ùì tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vàchi nècuàchìmà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcànduá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxìn iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu Ìì xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáá nì tiacu-nè ndè dìquì-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchií ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo dìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu Ìì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúù Espíritu Ìì sàxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhiví. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi iníní-né cáhàn nècuàchìmà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùù-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndè religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iín-né cutnáhá-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí inì-nsia, doco còó. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-nduá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sànaaha na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xínu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahvì' nsidaa nèhivì Espiritu Ìi xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíà càhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùì-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmí quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahvì' nècuàchì xinúcuáchì nùì, tiàa-ne te ñahà-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitáhvi-né Espiritu Ìi xí, dandu càhàn-nè ñà-nduú razón xí. ¹⁹ Te diquì-xí ansivì icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmí cucuu nùì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nùì, dandu sàà quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xì quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vaha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhà vaha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xì (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-nì nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànátíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùù tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vàchi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sànaaha sàhà-yà, vàchi dohó nì cachì-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xí nicanicuaàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahí' sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù,

te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudìi ini animè, te nì naquimaní (mii-yá), vàchi mate ni ndúxin iquicúñùì, doco ináhí iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vàchi dohó sàni cachì xì Dios: “Ináhí, mà nácóó-nì animè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsii; còò, yùhù tè-ndùú dèhemani-ní, mà cuàha-ní tnani iquicúñùì ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cunḡaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-nì dacúdù inì-ní yùhù, vàchi seguru icúmí naxicocuñn cundehí nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhá-ndá nì sàà xii-ndàmà nì xihì-nè, ñáni, dandu nì ndùxin-ne, (ináhá-ndá), vàchi ñuu yohó nduú ndé indùxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachitnùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchimà, ñàyùcàndùá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì dácùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vaha anima nsii, ni mà tnánì stná iquicúñù-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsì, vàchi testigu nduú-nsì. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuàhá Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espiritu Ìì xí-yá. Ñàyùcàndùá sàni dàquixí fuerte Jesús Espiritu Ìì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te inínì-nsià vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sànaha ma), tàñáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còò, vàchi palabra yohó nduá nì cachi-nè: Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, ni cúnáhá vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihi nì inini nèhivì cuàhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini. Cuàhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vaha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhiì-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivì Jesucristu sàha ñà-dùcán ndoo cuàchi anima-nsià, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu Ìì xí-yá anima-nsià; ³⁹ vàchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà Espiritu Ìì xí-yá nú ni

cúníndísá-ndá na caná-yàndó. Vâtùni nihìtáhvi-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vàchi cuàhà gá nì càhàn-nè nì dātùí-ne ichì-yá nùù nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nê ndañuhu-né, vàchi malu-nè. Ñàyùcàndùá, nacoò-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuàhà gá nècuàchì yucán, nì cudìi ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mil nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xì nècuàchì xiníndísâ. Te divi quìvì yucán nì cuhìi nsidanicuú-né.

⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni mánì ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xìcàn tàhvi stná-nè nùù Dios.

Nansa nìsa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísâ xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-nê, nìsa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-néa, nì tui dihùn, te nì dasàn-né dihùn mà según iá necesidad nùù iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquìvì nìsa nataca-nè veheñùhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudìi ini-nè, te ndóo vàha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vàha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudìi stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchìmà. Te quìvì quìvì más gá nèhivì nì càna nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùì cáca

¹ Iin quìvì cutnáhâ Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhùnì nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vàchi divi hora yucán nìsa xìcàn tàhvi nèhivì nùù Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu mà nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquìvì nìsa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhivì. Ñàyùcàndùá, yucán nìsa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùù nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quìhvi stná-nè, te sàhámà nì xìcàn-nè iin caridad nùù nècuàchìmà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùù Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Ni còò plata nihí, te ni còò stná oro. Doco ñà-nduá sái guide. Ndácùcahín quìvì Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiìn-ní caca-ní.

⁷ Dandu ni tnii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, ni ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha ni ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì ni ndanchito-ne, ni ndacuiìn-nè, te luegu ni quesaha-né xicá-né; ni quìhvi stná-nè veheñuhu, cutnàhâ-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, ni xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te ni nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nìsa là Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gá ni ndulocó nèhivì mà, nacánì ini-nè sàhà ñà-nduá ni cuu xì tiàa ma, te ni nduvàha-ne.

Nansa ni càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa ni nduvàha ma, itnúi ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñuhu yucán, ni nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivì, dandu ni càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù ni dánduvàha xì nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còó, màdì sàhà fuerza xì nsiùhù ni níhì nècuàchì yohó caca-ne, te ni màdì sàhà ñà-ì guá stná-nsì. Còó.

¹³⁻¹⁴ Xì-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana ni chitnùnì inì-xì ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xì-yá. Doco mii-nsiá, ni dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te ni nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyâ. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yà, doco (còni ndulócô-nsià), iìn tè-sàhmi ni xicàn-nsià dañà. ¹⁵ Dandu ni sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, ni dãnátíácú-yà Jesús. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nìhnú vaha ini-nsì mii-yá, te ndácùcahan-nsí quìvì-yá, ñàyùcànduá ni ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiânè. Náhà xicà sàni nduvàha vaha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihì inì ñà-còni cúndáà inì-nsia nduá, ñánì. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, ni còni cúndáà stná ini-nè, ñàyùcànduá ni quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá ni cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá ni cuu ndisa ni quida-ya. Vachi ñà-ìcúmì Cristu ndoho-ya, divi nduá nìsa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán ni cuu ndisa.

¹⁹ Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi,

te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vàchi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmí-yâ coo-ya ndè cachi sàà tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vàchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhaha na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vàchi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhaha na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú ni cóo iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhaha nìsa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nìsa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nìsa càhàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ì cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì”, nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vàchi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nàxícócuñin ini-ndà, te naco-nda ichi malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní càrà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru càhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caque-saa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnáhâ nècuàchìmà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnáhâ stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndô ini-nè ñà-chináhá Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tni-ne nècuàchìmà nì chicadi-ñané vehecàa, te sàhà ñà-sàni cuaà, ñàyùcànduá nì candò-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xi Dios, cuàhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiàa xinindisá.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnû, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnû nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahà dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro

xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchìmà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachí-nè:

—¿Ana òvalor-xì nì càhàn-nsià sàhà-xí nì quida-nsia ñà-nduà nì quida-nsia? ¿Ana òiquívì-xí nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu òì xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xícàn tnùhù-nsiá nùù-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pues nì cúnáhá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divì Jesucristu de Nazaret nduú ana òiquívì-xí nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xìhì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíhì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yá na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíhì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yuù vòcò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sáha xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhívì còò inga gà ana òiquívì-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhívì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhì Pedro càhàn-nè, te có-yùhì stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-nì dàcuàhá cuáhà-né, còò, vachi cónì xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà ini-nè, divì Jesús nìsa cutnahá xi nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, mà nì cùí nìhìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì dandàcú-né ni cáquéé nècuàchìmà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-nè:

—¿Nansa quida-nda xi nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsi nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhì-ndané ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús, ni màsà dácuahá gà-nè ni-iin nèhivì sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachí mii-nsiá, te ò ñà-nduá cachí Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhìhin-nsí. Vàchi ndiá òcà-nsí

càhàn-nsì xì nèhivì ñà-ndùá sàni xinìnù-nsí xì ñà-ndùá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chícá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vàchi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhì stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivì cuáhà ñuu-nè, vàchi nsidaa nècuàchìmà, naquímáni-né Dios sàhà ñà-ndùá nì cuu. ²² Vàchi tiàa nì nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuià xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvi nèhivì xí Dios nùu-yá, cuní-nè nacuahandee inì-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-ndùá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-ndùá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-nì nì xicàn tàhvi-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xì ansivì, ñuhù íchì, mar, xì nsidaa stná iñàha já inicutu ñuhivì xì ansivì. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcàhàn xì iin nècuàchì sànaaha cahvi xi-ní, divì xì-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhivì ñuhivì, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cánahá guâ-nè dìquì Dios? ¿Índù chuun nacání guâ inì cuáhà raza nèhivì quida-ne ñà-có-ndiàá? ²⁶ Vàchi cuáhà rey xícusahnú ñuhivì yohó, nì sàcuíta listu-te xì dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cunì ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divì ñà-ndáà nduá, vàchi ducán nì cuu, divì ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuáhà nèhivì inga nación, vàchi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemanì-ní Jesús, mate divì-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-ndùá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vàchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsì Señor. Te vichi (xicàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-ndùá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhì-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vátùni cachitnùhu-nsi palabra ì xì-ní, te mà yúhì-nsì. ³⁰ Xicàn tàhvi-nsí nùu-ní ñà-nì dándùvàha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ì xì-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvi-né nùu Dios ducán, dandu nì ndacùchì vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu ì xì-yá inì anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ì xì-yá, cóni yúhì-nè.

Nansa nìsa quida nècuàchì xiníndísâ, iin-ni cahnú nìsa là biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínítnùnì nìsa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísâ. Còò ni-iñàha nìsá xídáhán-né nùù ñanìtnaha-ne, vàchi iin-ni cahnú-ní nìsa là nsidaa ñà-nduá icúmí-né. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vàchi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùù-né Stoho-ndà Jesús na sání natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nèhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyucànduá, cóni quídámánì ni-iñàha nùù ni-iin-ne, vàchi nècuàchì nìsa là ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nìsa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vàchi quivì mà, iin ana nácuàhandee ini xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nìsa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-néà. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòa ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nìsa là iin tiàa nani Ananías xì ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrá mà nduá nì tñii nècuàchì tiàa ma, te nihí-néà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu ìi xí Dios, vàchi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vètuni quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sání dicò-níà, ¿amádi dihùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdi nùù nèhivì nì càhàn tñuhù-ní. Còó, nùù Dios nì càhàn tñuhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì natahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yùhí cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidúcùn-te nsi ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñàha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nùù-né, cachí-nè:

—Cachí-ní xì, ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchìmà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndùì-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu Ì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchìmà nù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xinì-te, ñàyùcàndüá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsi-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì yuhí nsidaa nècuàchì xiníndísá ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívi nisa nataca-nè nù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxínítnùnì nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cónì sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vaha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nisa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ichí, dava-ne nù cama, te dava-ne nù yui, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yáha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-ndúu nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa nihítahvi-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dándàcú-né nù nècuàchìmà quida-ne. Ñàyùcàndüá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñàyùcàndüá, nì naxicocuín-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachi-te:

—Ñà-ndáà nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnû, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né.

²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsià vehecàa, yucán sàndòó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xi policia xi-tè, te viví-nì nì saca-tè nècuàchì mà vaxi-ne, vachi yúhì-te nèhivì cuáhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñàyùcàndùá, ndacá-te nècuàchì mà nì quesaa, te nì sàcuíta-ne nùù nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnû:

²⁸ —¿Amádi sàni dàndàcú-nsí nùù-nsiá ñà-màsà chináhà gà-nsià nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsià sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsià ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxi-conihí-né nùù nècuàchì mà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsí ñà-nduá cachí Dios, te màdi ñà-nduá cachí nèhivì ùún. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuáhà-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnû, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yá nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xininùù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ìì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yá, nihítàhvì-né ndèe Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñùhù-nè nècuàchì mà. ³⁴ Doco nùù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhà xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dàndàcú-né quee cuaán chii nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndòó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu ini-nsia nansa nì cuu tiempu na ní la iin tiàa nani

Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cùmi cientu nèhivì nì quìhvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitià nihni nsidaa nècuàchì nchícùn xi-té, te ducán nì nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihì-té nì dáyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitià nihni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí` xì-nsiá vichi, nì cúnàhá nècuàchì sàni tnii-nda jaàn. Chicá vaha nacoo-ndané, vèchi nú inì-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndüá quidá-né, dandu icúmiâ ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dándacù-xì nùu-né, dandu mà nunca nihì-ndà cadì-ndà nùu-né, te cachí`, còtó Dios nàá stnàhà-xì-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, nì dàjuùn-nè nècuàchìmà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuií-nè nècuàchìmà, te nì chinaha-ñáné ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañà Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudû ini-nè ñà-nì natûi stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívì vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chináhà stná-nè nèhivì yucán, cáhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-néamà.

6

Nansa nì cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vèchi ñahàcuáán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyùcàndüá nì cana nsì-úxìn ùi apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-ndüá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xì palabra xi Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì.

³ Ñàyùcàndüá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tnùñuhu ni cundúú-né, te ni cóó chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios.

⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùu-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudìi ini-nè ñà-ndüá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcàndüá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vaha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. Te

nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religión xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivi mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùu nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nì chindóó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xì Dios, vàchi cuahà gá nèhivi ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuahà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa nì tniì Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivi, te nì quida-ne cuahà milagru ndiaha, vàchi cuahà gá icúmí-nê gracia xì Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivi, nì que-saha-né náâ tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivi sàhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivi Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicuí nihindèè-né màcòdonùu-né nùu Esteban, vàchi chindéé Espíritu Ìi xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè.

¹¹ Ñàyùcànduá, nècuàchì náâ xì-némà, nì nducu-né iin ùi tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcànduá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dànácuìdà-nè nèhivi ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tniì-ñané, te ndacá-ñánè nì casaà nùu nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tè-jaàn, vàchi quini cáhàn-te dìquì veheñùhu ìi xì-ndà, xì dìquì stná ley ìi xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-icúmí quixi Jesús de Nazaret, te da-caá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dàma estilu xi-nda, divi estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivi ndoó Junta mà, nì indehè-né nùu Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-nduá nì cachi Esteban na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A divi ñà-ndàà nduá (xicachi nècuàchì jaàn), á cóó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñánì, vàchi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sànaaha dècuèndè na iá ì xì-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tãñáha ga nadãma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá,³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuu-ní yohó, te nacoo-ní tnaaha-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”.⁴ Ñàyùcàndüá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì càhàn tu Dios xì-né, ñàyùcàndüá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi.⁵ Doco cóni sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquiera iin ñuhù tiì. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacútãhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néà, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne.⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-icúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchìmà-né, nì cachi-yà; te cuàhà icúmí-né ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuià cundua.⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnáì nèhivì cuichuun-xì tnaaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà.⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-icúmí tàhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcàndüá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi ùnà quivì nì sàcùnihì seña icà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxin ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà.⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcàndüá nì dicò-né nècuàchìmà nùù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iá-nè ñuu yucán,¹⁰ nì dáyáha-yanè nùù nsidaa tnùndoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ùì nùù-té ñuu mà, dècuèndè nì cachì-te ñà-dandacú stná-nè nùù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ Daaní, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-nihì gá-nè ñà-cutiacu-nè.¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà.¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtúi José mii-né nùù ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José.¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob

xì nsidaa stná tnaḥa-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùnì dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xìhì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xii-ndà iquì nsii mà, te nihí-néà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xii-ndà Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchìmà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quihvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndáà inì-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì dàndàhvì-te xii-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dàndàcú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùnuù Moisés ñuhiví, te cudî ini Dios sàhà-vé. Cutu ùnì yòò nì là-ve xì yuadíhí-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-né nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vàha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vàha-ne càhàn-nè sàhù, te nì là stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ 'Daaní, na cuàhàn-nè xìnu-ne ùi dico cuà, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaḥa-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaḥa-ne. Ñàyùcàndùá, nì nacuidahan-nè nècuàchìmà nùu tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaḥa-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaḥa-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còò, cóni cécùndáà ini nècuàchìmà.

²⁶ 'Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaḥa-ne nâ stnahá. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè nachindovii-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: "Señores, ¿índu chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñaní xínduu-nda?" ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: "¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nùu-nsí? Còò, còò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsiùhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahnì stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?" nì cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daaní, nì yàha ùi dico cuà iá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-né ìcà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xìxìn iin yutnù tii. Te mahì ñuhu mà nì natùu iin ángel. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ñà-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè càhàn

Stoho-ndà Dios xì-né, cachí-yà: ³² “Yùhù nduí Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhì-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ìi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoo ñuu Egipto. Sàni tiacuí xítana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcàndùá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndùá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnahà-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahì yutnù tii mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchì ini tnahà-nda daa na ní cachi-nè: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còò permisù nsidandaà-ní chuun xi-nsí”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucù dàná (ndé nì xìcanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnahà-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsiá cahvi-nsiá ñà-nduá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsiâ), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dàná yucán, cutnàhâ-né xì nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhâ stná-nè xì mii-yá nì càhàn xì-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còó, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchì ini-nè nècuàchìmà, vàchi cuisì cùnì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònnù nùù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cùndàà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisì cunduu promesa nùù chelù mà, te cudíi gá ini-nè, vàchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né).

⁴² Ñàyùcàndùá, nì naxicocuín ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sìtnúù. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vàchi dohó cachí-yà nùù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuià nì xìca-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia) nìsa nihi-ndá xicánúú, divi yùù yócò nani Moloc inácaa ini vèha, xì stná stohò-ndá nani Renfán nàhà nahi sìtnúú cahnú. Vàchi figura-ña mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohó ndè nùù-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dandàcú-yá nùù Moisés ña-quidavàha-ne vehe ìi mà, te ndudava xì ñà-nduà nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcànduà, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòa nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-nèa nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùù ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vàchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcànduà, ñuu yohó nì ndòo vehe ìi mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcànduà, nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, áma cuàha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vàchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitàhvi nì quidayucun xì veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ 'Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, màdi cuiis veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vàchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcànduà, mà sàa nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vàchi màdi iin xaan-ni ié` quetátú.

⁵⁰ Còó, yùhù nduú ana nì quida vàha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñá-jaàn nì quidavàhi xì ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee íní mii-nsiá. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vàchi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñàyùcànduà mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xiní ùhì-nsià Espíritu ìi xí Dios; vàchi divi nacua nìsa quida xii-ndà sàhana, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vàchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchì mà, mate nduú nècuàchì mà ana nì cachitnùhu

ñà-ìcúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùù

Dandu nèhivì iníni má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiàá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espiritu Ìì xí Dios. Dandu nì indehè-né dìquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnúù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iín Jesús ladu cuahá-yà.

⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhiví.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchìmà. ⁵⁸ Nì tavà-ñané ñuu mà ñà-cahni-ñané xì yùù. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòo nùù iín tiàa chiì nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuahà yùù dìquì nècuàchìmà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¡sà-ìá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuùnn sìsì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, xícàn tàhví nùù-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xí.

Te na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhiví, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

¹ Te Saulo mà, cudíi stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xì-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcàndùá, nì xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inícutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cóni xitià-nè.

² Daani, (nì nsihì nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuahà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quíhvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xitià mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítia-nè razón ndiaha xí Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-nduá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dàndúvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu inì-xi. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì nì dañà ì cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhê. ⁸ Ñàyùcànduá, nì cudìi sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuià íá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihítahví-té. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xiníndisá-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xí Dios icúmí-tê. ¹¹ Ñàyùcànduá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàa Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios xì sàhà ichì Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhìi stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhìi stná-te. Dandu iin-nì nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-nduá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-nduú palabra ì xí Dios. Ñàyùcànduá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñà nandèe stná Espíritu ì xí-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñaha ga nihítahví nècuàchìmà Espíritu ì, cuisì-ñà nì cuhìi-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì sàa Pedro xi Juan yucán, te nì chitàndòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ì xí Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihítahví nècuàchìmà Espíritu ì xí Dios ñà-nì sàcùitandoo ndahà apóstol dìni-né, dandu nì cahìn-te dihùn nùù nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahví stná-nsià yùhù ndudu ì mà, vachi cuní stnái chitàndói ndahí dìni nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu ì xí Dios —nì cachì-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Nì sàa-ní ndañuhu dahuun-ní xì dihùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vátuni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùù Dios. ²¹ Có-nduá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vachi anima chicuéhè icúmí-ní nùù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùù-yá, áma cuicáhnù ini-yá sàhà-ní

ñà-nì nacani quini guá inì-ní. ²³ Vàchi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbidia inì-ní, te ñuhú inì-ní, vàchi sadí cuàchi-ní nùu-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-íñàha nacua nì cachi-nsiá jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ìi xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoo nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stnà-nè xì nèhivì mà ñà-nduú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndè cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcànduá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yàha stnà iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, divi ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahvi-né tutu ìi nì tìaa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu ìi xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcànduá nì dàyáa Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchì mà tutu nì tìaa Isaías. Ñàyùcànduá, nì xicàn trùhù-né nùu nècuàchì mà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-nduá cahvi-ní, á cóo?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còo, mà cúí, vàchi còo iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuàchì mà nùu Felipe ñà-nì nàná stnà-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ìi cahví nècuàchì mà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stnà-te ndómà cuàhàn ndé cui-nda, te divi na ian cùhíhín iin riì tìi na dátê-si, ducán nì quida stnà ndómà, cóni càhàn-nda. ³³ Doco nèhivì, nì cahíhì ini-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuídá cuàchi uun-nèndó, mate còo cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndô. Te vichi mà cóo gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí; ¿índù nèhivì cáhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías ni tiaa xán, doco ¿a divi mii-né cáhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu ni quesaha Felipe ni nacani-ne ñà-ndúá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchìmà, te ni cachitnùhu nsihi-ne nansa íá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, ni casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuíí. Te ni cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuíí. ¿A íá ñà-cùmàni quide? vàchi cuní cuhii stnàì vichì.

³⁷ Dandu ni cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vátùni.

Dandu cachí nècuàchìmà:

—Yùhù xiníndísê Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndúá, ni dàndacú nècuàchìmà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúi-nè ni nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuíí mà. Te ni quida ì Felipe nècuàchìmà. ³⁹ Dandu ni caquee-ne nùù tècuíí mà mànana-ne. Te na iin cachí ni ndiachi Felipe ni quida Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, ni ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá ni quihin tu nècuàchìmà ichì mànuhù-né, cudíí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto ni natùì-ne, te ñuu ñuu ni yàha-ne, dacuítia-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè ni sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa ni quìhvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xídà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcàndúá ni sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² ni xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahví nècuàchì dandacú) nùù veheñuhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihì-né permisù nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cúndúú-né. ³ Ñàyùcàndúá, ni quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-ítúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé dìquì-xí ansivi ni tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te ni sàcasàn-né ñuhù ni quidamà, te ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?

⁵ Dandu ni cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te ni cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quíni-ní xí mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùù garrocha —ni cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhî guâ-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíà nduá cuní-nî quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiìn-ní, cuahán-nî ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuahàn ichì mà, nì yùhí cuaá-te, vâchi nì inini-tè iá ana nì càhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiìn Saulo, te nì nacuna-ne nduchìnúù-né, doco mànicuí gá cundehè-né, (vâchi sàni cuaà nduchìnúù-né). Ñâyùcànduá íditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì ìa-ne ùnì quivì, có-tùínúù-né, có-xìxí-né, nì có-xìhí stná-nè tècuí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nuù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihìn-ní ichì cuahán-nî calle nani Calle Ndàà, te yucán nducuní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xícàn tàhvì-né núí. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánì-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní ònì-né, te nì ònì-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuahà nèhivì sàni cachi-nè xì nansa quidá nècuàchì mà, ñà-cuahà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nuù dùtù xícusahnú ñà-tñii-ne nsidaa ana ndácùcahan xì quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-nî, vâchi sàni nacàxin nècuàchì mà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nuù nèhivì ndoó cuahà inga ñuu, xì nuù stná tè-xídandacú yucán, xì nuù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmì cachitnúhu stnài xì-né ñà-cuahà guá icúmì-né ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñâyùcànduá, nì quee Ananías mà cuahàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitándòò-né ndahà-né ònì nècuàchì mà, cachí-nè:

—Ñánì Saulo, ichì vâxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vâxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu ì xì-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchìnúù Saulo, nahi chididà ònì sandua, te nì natùì dahuun nduchìnúù-né. Dandu nì ndacuiìn-nè, te nì cuhii-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne,

dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quivì, nìsa là-ne xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùu-nè, cachí-nè:

—¿Amadí nècuàchì yohó nduú tiàa nìsa là ñuu Jerusalén nìsa dandáñúhú guá xì nèhivì ndácùcahan xi quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihì tnúni gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vachi claru nì dātú Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùu nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndüá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhi-té cahni-ténè. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cuní tèmà quida-tè xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ñuú nì saca nèhivì xì Jesús-nè, cuàhàn-nè dìquì nama ndiadí nùu ñuu mà, te yucán nì dānùú-ñānē yàtà nama mà, inácáá-nè ini iin icà sicutè.

²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndüá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, nì yùhí-nè, vachi có-xiníndísâ-né ñà-ndáà ndüá nchícùn ndisa Saulo ichi mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndüá, nì saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùu nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yùhí-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-nè cahni-ñānē. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xì Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligru mà. Ñàyùcàndüá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vātùni nataca cuéyàà nèhivì xí

Jesús. Ñàyùcàndüá nì nacuàhandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vâchi nì chindee stná Espíritu ìlì xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nêhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuìà indúhu-né cama, vâchi sàni dàña ìlì cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nêhivì-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichi Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa ìa iin nêhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndüá, nì dàcùchì nêhivì nsii ma tècuí, te nì chinduhù-néndò iin cuarto dìquì-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nêhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì quihin Pedro ichi vâxi-ne cutnâhâ-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nêhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vâchi na nìsa itiacu nsi-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sìcoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nêhivì mà ñà-nì cáqueé-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìin sísì Pedro, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchinùù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stná nêhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nêhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà

Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhì iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachì nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnũñuhu cahvi ndisa xi Dios, te chívàha ndisa-ne tnũñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xi nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè mà, te nì cachì ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhì cuàhà-né; dandu nì cachì-nè:

—¿Ndíá iá, señor?

Te nì cachì ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndúá xícàn tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùu-yá. ⁵ Ñàyùcàndúá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchì dacáhì xì iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmì cachì xì-ní nansa ndíá icà-ní quida-ní —nì cachì ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luego nì cana Cornelio ùì mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùu-né, vachi iin nècuàchì cahvi víi xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñanè cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúi inga quivì na sá-ítúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro dìnivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cunì-nè cuxi-ne. Ñàyùcàndúá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñàha ga coo listúamà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sánì-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivì, te yucán iá iin sìcoto na iin dahmà cécùhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, mànua dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàtì, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiin-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachì Pedro:

—Còo, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíá ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana cáhàn xì-némà:

—Màsà cáchì-ní quini iá-sì, vèchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vù quisì jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì cáhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá. ¹⁷ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndiá nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vèchi sàni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, meru cáhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á cóo.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndiá cuní cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu Ì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cuní cáhàn xì-ní.

²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-ní xì-né. Màsà nácání inì-ní, vèchi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vèxi nùù Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià cáhàn xì-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vèxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùù capitán Cornelio vèxi-nsi. Nècuàchì ndàà cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívaha vù-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel Ì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì caná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne cáhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dàyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnáhâ stná-nè xì Pedro cuàhàn.

²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnáhâ vaha xi-né, vèchi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-nè xì nècuàchìmà, nì sàcuìn sisi-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachì-nè:

—Ndacuiìn-ní, vèchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ínáhâ-nsiá nansa iá ley xi nsihù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sàha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñhù Dios-nè, te ò

nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndùá, na ní cana-nsia yùhù quixi, cóni càchí á cóó. Vichi duha nì quihin ichì váxi. Ñàyùcàndùá, cuní cundaà inì ndià nduá disáhà-xí nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi càhùnì nì cuaà nì sandua. Te iníhí' iá dòquí, te xicàn tàhví nùù Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xinì, ndiaha gá nchií sìcoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndùá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhi xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmí-nè càhàn-nè xì-ní”. ³³ Ñàyùcàndùá, vichi vichi nì dàsai razón ñà-quixi-ní. Te vátùnì nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùù Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na iá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndàà nduá, có-càhíhì ini Dios ni-iin nèhivì. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi ví iin nèhivì mii-yá, te quidá ví-né, dandu icúmí-nè ndee vaha-ne nùù-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui nì cundúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá ñà-nduá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsì Israel, nì dàquésáa-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduú-yá.

Pues inahá vaha-nsia ñà-nduá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivì, te nì quida iì stná-nè nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitià stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te inahá stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espíritu Ìì xí Dios. Ñàyùcàndùá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xininùù-nsí nsidaa ñà-nduá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nèhivì, doco màdì nùù nsidaa-né. Còó, cuisì nùù nsiùhù nècuàchì nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùù-xí, vachi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùù xì-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stná-yà xì-nsí nì xixi-nsí (nùù mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsí nùù-yá ñà-dacuítia-nsi

palabra sàhà-yá nùù nèhivì, cachi-nsì xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xì nèhivì sàni xìhì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios sànaaha, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vātùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espíritu Ìi xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru cáhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníní má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní cáhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhí vaha-ne Dios. Ñàyùcànduá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xi Pedro, vachi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nìhitáhvi Espíritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcànduá nì cachi Pedro xi nècuàchì raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nìhitáhvi stná nècuàchì yohó cumi-né Espíritu Ìi xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còò iin cuní cadì xì nùù-né ñà-cuhì-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xi compañeru-nèmà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida ìi-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcànduá, na ní nsihi nì cuhì nsidaa nècuàchìmà, dandu nì sacundahví-nè nùù Pedro ñà-nì còò chii gá-nè iin ùì gá quivì xì-né.

11

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní cànà-né nùù nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitiá cuentu nansa nì cuu nì xiníndísá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcànduá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì xiníndísâ. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-nè nùù-né, te nì quesaha-né xítñùhu-ñané, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun nì quìhitnaha-ní xì nècuàchì có-nchîcùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xi nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachí-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xicàn tàhvi nùù Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù iñàha. Nì xini iin ñà-nduú nahi dahmà cahnú cécùhun nsi-cúmì punta-ñà diquì-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié. ⁶ Indéhe váhi, te nacání inì, ¿ndiá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yùcù, quisi cuàtì, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì: “Ndacuiìn-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco

nì cachì xì-yá: “Còó, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndiá ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì càhàn-yà ansivi, cachí-yà xì: “Màsà cáchì-ní quini iá-si, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vì-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ùni xichi nì càhàn-yà xì ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandú-cú-né yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu Ì xì: “Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchìmà cùhùn, doco màdí cachì-ní a ndísá, á coó”. Dandu ní saqui ìñù compañerù iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuahàn-nsí (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsí), nì quìhvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè ìin iin ángel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vàchi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xì-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí càhìn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xì Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsìnuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndáà nduá, tècuì nisa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xì Dios icúmí-nsià nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihítàhvì stná-nè Espíritu Ì xì Dios nacua nì nihítàhvì ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vaha màsà càdì nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsìhi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòo vaha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachì-nè:

—Pues ñà-ndáà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítàhvì ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xì Jesús. Ñàyùcànduá, cuahà nècuàchìmà nì xitià nihni cuahàn cuahà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndé stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì càhàn stná-nè palabra xì Dios, doco xì cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne

ñà-ndùú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vàchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yáha ga nì cudì ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvì Dios nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-siempre Stoho-ndà Señor ni cahvi xi-né. ²⁴ Vàchi Bernabé mà, vàha ndisa ini-nè, vàchi chitu anima-nè Espíritu Ìì xí Dios, te xiníndisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcú-né Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuià totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchìmà nì sàcuìn-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu Ìì xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhivì. Te ñà-ndáà nduá, vàchi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcàndùá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vàha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátùnì cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchìmà, nihí-néà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòà ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dándàcú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vàchi nì dándàcú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchìmà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudì ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcàndùá nì nacani inì-te chicá vàha tniì stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndùtáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì tniì stná Pedro, te nì sàcùndiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmì cùmì-té nì sandiaa xì-né, te cùmì turnu iá nsiquivì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchìmà ñà-cundehè nèhivì-né, (te

cui-nè). ⁵ Ñàyùcàndüá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuahà gá nì xicàn tàhvi-nè nùù Dios sàhà nècuàchìmà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuú antes quìvì cuahàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quídì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itníf-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diin tixì Pedro, nì dándácòo-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuìn-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnàhá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhnì-ní siuhmatìxi-ní, te nacuaìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcàndüá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuahàn-nè, doco cóni cúndáa ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduá cuú xi-né, á coó, vachi na ian sání-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùù ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuahàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhné-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuahàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáa nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñaha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuahàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuahà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-nè nùù Dios. ¹³ Dandu nì dácàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ñà cunini-ñà ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchì Pedro. Doco ñà-cuahà guá cudii inì-ña, cóni nácúná-ña yehè; nì dàyàà-ña nì nansìhvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divì Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xiníndísá-né, ñàyùcàndüá nì cachi-nè xì-ñá:

—Ádi sàni culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáa nduá.

—Còò —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníni-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcàndüá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ;divi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì

cuu ndahà Pedro ñà-nì cúnínì nècuàchìmà ñà-nduá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì ñihì-né nì quee-ne ve-hecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchìmà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dándacú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cónì nátùi-ne. Ñàyùcànduá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco miì-né, cunì-né nàcùndoo vâha-ne xì-té, vâchi ndè ñuu-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nèmà. Ñàyùcànduá, nì ñihì-né nì nàcùndoo vâha-ne xì iin ana xinúcuáchí nùù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-nì nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùù rey mà tixi Blasto mà, (áma níhì-né nàcùndoo vâha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquín-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcànduá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto viì xí-te, te nì càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchìmà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdì nèhivì ùún càhàn! ¡Iin dios nduú ana càhàn!
—cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha nì dùcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vâchi cónì tàvâ-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcànduá, nì saxi sìndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xinu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xi-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnùhu razón xì Dios. Te nècuàchì chicá xíquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-nì nì sahnù xì gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te inihî stná-nè nùù-yá ndoó dòcò-nè, dandu nì cachi Espíritu Ìì xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xì Saulo vichi, vâchi sàni nacàxin mii-né. Ñâyùcànduá, nacoò-nsianè nì cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —nì cachi-yâ.

³ Ñâyùcànduá chicá nì inihî-né, te nì xicàn tàhvi stná-nè nùù-yá. Dandu nì chitàndòó-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cundujàn seña ñà-sàni nihì nècuàchìmà chuun ndi-aha). Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchìmà cuàhàn-nè.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñâyùcànduá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vâchi sàni techuún Espíritu Ìì-né cùhùn-nè. Te nì sàà-nè ñuu Se-leucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñuhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te nì càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhâ stná Juan xì-né, xinúcuáchí nècuàchìmà nùù-né. ⁶⁻⁸ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè nì sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vâchi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùù iin nècuàchì nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchìmà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vâchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xì Saulo, daquítñuhu-tè nùù nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndísâ stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì cächí stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè, ñâyùcànduá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-nî, vâchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cùú inì-ní sàhà-xí, vâchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndácuisì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñâyùcànduá icúmí-ní nihì-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùì ga nùù-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùù témà, te nì nàcuìn tnùù dahuan. Ñâyùcànduá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cuditá xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-nduá nì cuu, dandu nì xinindísâ stná-nè palabra xi Dios, vâchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía íá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga íá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchìmà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía íá ladu Pisidia. Te quìvì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xícusahnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ì nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nù Pablo xì Bernabé, cachí-nè:

—Nú íá iin conseju vaha cuàha-nsia nsihù, vètùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cúndóó dádí nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini vaha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vàchi sàhana nì nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xícá î-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsihí-yánè nù ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ù dico cuà nì xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dàndáñúhú î-yá nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nìsa dandacu-xi nù xii-ndà mà, vàchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nìsa la dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nù-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcànduá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchìmà nì dàndàcú ù dico cuà nù ñuu-ndà.

²² Daaní, después nì dàcúxíó Dios nècuàchìmà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vàchi dohó nì cachi-yà sàhà-né: “Sàni xinì, vaha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudí gá inì sàhà-né. (Vàchi ináhî) icúmí-nè quida-ne cumplir nsidaa ñà-nduá cunî coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xì nècuàchìmà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùní ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñàha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xi nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñà nì cùú-né arrepentir,

te cuhiì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhivì yohó, dandu nì càhàn-nè xì nèhivì, cachì-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sàni yàhi, dandísá vàxi ana nduú mii-yá. Vàchi yùhù, ni có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndìsàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ 'Ni cúnínì vàha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahvi stná xì Dios, vàchi nùù mii-nsiá sàvàxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñáni. ²⁷ Vàchi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cóni cúndáà ini-nè ana nduú Jesús, ni cóni cúndáà stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sànhaha ñà-ìcúmì nèhivì cahni-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vàchi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dáyàha-tèyá ndahà nèhivì cahni xì-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ 'Ñàyùcànduá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ìì icúmì cuu xi-yá, nì dandòhó-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xì-yá, testigu xínduu-ne, nacánì-né xì nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ 'Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vàchi nacua nì quida Dios xì xii-ndà comprometer ñà-ìcúmì-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vàchi dohó cachì Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùì ndé cachì-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-ìtiàcù-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, iá gà más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñà cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúì gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vàchi dohó nì cachi stná Yuamáni-yá xì-yá: “Nacua nì cachì xì David ñà-seguru icúmì cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmì quida stná xì mii-ní”, nì cachi-yà sànhaha.

³⁵ 'Ñàyùcànduá, nùù inga alabanza ìì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachì-nè: “Mà cuàha-ní tèhì ana ìì xí-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndáà nduá, nì quida vii David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-nè, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnàni iquicúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còó. Cóni tnàni iquicúñú-yà, vàchi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcàndüá, ni cúnáhá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátùni ndutu cuàchi-nda, ñàni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú ni cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vátùni, vàchi nsidaa ana xiníndísâ xí-yâ, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiâ nacua ni cachi nècuàchì sàhana ndé ni cachi-nè:

⁴¹ Cundehe váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchi inì-xi, vàchi cuàhìn guide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúníndísâ-nsiá, mate claru ni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, te sàhámà cuisì icúmí-nsiâ ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsià ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán ni cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa ni càhàn Pablo xì cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquíá íá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñùhu ma, dandu ni sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nácání gá-nè xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu.

⁴³ Ñàyùcàndüá, na ní nsihi ni nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñùhu ma, dandu ni tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza ni yàha ndé religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, ni càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni ni cúnchícùn-nè ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, ni yàha ùnà quivì, dandu ni nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né ni cumanì cunduu nsidanicúú nèhivì ñuu mà ni nataca ñà-cunini-ne palabra ì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu ni cumbìdia ini-nè, te ni càhàn ùhí-nè dìquì ñà-ndüá ni cachi Pablo; quini ga ni càhàn-nè sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhí-nè; ni naxiconihí-né nùù nècuàchì mà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá ni nihitáhvi-nsiá cunini-nsia palabra ì xí Dios, doco vichi sàni cahíchi inì-nsia palabra mà, na ian có-cuní-nsià natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá icúmí-nsí càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán ni sàcùnaha-nsí nùù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vàchi dohó ni cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñù-ní ini anima nèhivì nsidanicúú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, ni cachi Dios.

Ducán ni cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi ni inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga ni cudì ini-nè; palabra vaha ndisa ndüá yohó, ni cachi-nè. Dandu ni xiníndísá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì ni chitnùní ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán ni xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco

nècuàchì raza Judea (cò-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stná nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì nìhì-né nì ndulocó nsidaa nècuàchìmà nì quida-ne. Ñàyùcàndüá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñáné ñuu mà cuahàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tñia ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmí nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuahàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísá nì candò ñuu Antioquía mà, cuahà gá nì cudii ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu ìi xí Dios.

14

Ñà-ndüá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàà Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quihvi-ne veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndüá, cuahà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuahà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cónì xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndüá, cónì cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísá. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quivì nì sandoo-ne yucán, te cuahà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cónì yúhí-nè, vàchi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndáà nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahnì-né nècuàchìmà xì yùù. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchìmà, nì xinitnùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuahàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì rancho cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Listra, nì canì yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nisa ìa iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán nì quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùù caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísá vaha nècuàchìmà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì càhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-ndùá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhivì yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, cáhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndùá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cachi-nè xi Pablo, vàchi chicá cáhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nìsa ìa stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndùá, vèha cuáhàn tèmà xì cuáhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsìquì nì nducutu xi ita, cuáhàn-te cahni-tésí cunduu-sì promesa nùù Pablo xì Bernabé nì cùì. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dáyáa-nè nì quihvi-ne mahì nèhivì cuáhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xì-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì úún nahì mii-nsiá. Te divi vaxi-nsì cachitnùhu-nsì xì-nsiá ñà-ndiá ìcà-nsiá naco-nsia yùù yócò yohó, vàchi còò ni-ìñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xì ansivi xì ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-ìá ñuhivì. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhivì modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yàndó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vàchi màni gá quidá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudìi cuáhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà, ùhì nì sadi-nè nùù nècuàchìmà ñà-màsà cáhni-né idunsìquì-mà cunduu-sì promesa nùù-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítnùhu-ne nùù nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñáné nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuáhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì naco-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndísà ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnàhá-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuáhàn-nè chicá nùù-xí ndè ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcàndùá, cuáhà nècuàchìmà nì xinindisá stná, te nì dàcuáhá-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuàhandee ini-nè nèhivì xiníndísâ, cachí-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúníndísâ vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vàchi cuàhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví ì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnú cunduu ana codònuù nuù nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-né nuù Dios, te nì inihii stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vàchi divi-ya nduú ana sàxíníndísâ-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìnu dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vàchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vù chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì nacani nsíhi-ne xì nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndísá stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quivì nì ndóo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhâ-né xì dava ga nècuàchì nchícùn ichì-yá.

15

Ñà-nduá nì ndatnuhu nèhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísâ, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xì Dios ìcà-nsiá, vàchi nú coó, còo salvación xi-nsia, vàchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoò xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xì Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchìmà, te nì cucahnú chuun ma. Ñàyùcànduá, ndúi-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcànduá, nèhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè

xì nêhivì xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichì mii-yá. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì cudìi ini nècuàchì iníní má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nêhivì xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-nduá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísá stná ichi-yá, nì ndacuíta-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xi Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sàhana xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyùcànduá, nì nataca cànúú nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ìnhá-nsiâ nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñàni. Nùù tàcá-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndi-aha xí-yá, te cunindísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ìnhá-yâ nansa iá anima nsidanicuú nêhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya xì nècuàchì mà nacua nì quida stná-yà xì ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yànè Espíritu Ì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchì mà sàni ndee vaha nùù-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhí vaha-ya ndohó xì stná mii-né, ñàyùcànduá nì nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindísá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿índù chuun có-ndôo ini-nsià xì ñà-nduá nì quida Dios, te cachí-nsià xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sàhana ma, vâchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te nì xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà càcu stná-ndà sàhà ley mà), vâchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuisì gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nêhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nêhivì inga raza, te nì chindee-yànè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihi nì cacahàn nècuàchì mà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachí-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-nduá cuàhàn cachì, ñàni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yà nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nêhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tiaa nècuàchì profeta sàhana, vâchi dohó cachí iin tutu mà:

16 (Cáhàn Dios, cachí-yà): “Ícúmî naxicocuîin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xî David, vàchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmî-nê nàcùndoviî-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàmà, ducán icúmî raza David mà nanihìtáhvi sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmî stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhìvì, vàchi nèhivì-xì xínduu stná-nè”.

18 'Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni cachitnùhu-ya ñà-dùcán icúmî cuu.

19 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichì Dios: chicá vàha màsà cuáhachuún gá-ndàné xì ley sàhana ma. ²⁰ Chicá vàha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùù-né, te cachi-ndà xì-né ñà-mà vàha caxì-ndà comida nì sàcùndoo nùù yùù yócò, vàchi sàni ndòo quinia. Ni màsà cáhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà caxì-nda cuñu quisi dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxì stná-ndà nì. ²¹ (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vàchi ley xì Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó cuàhà tiàa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-nèa ndé natácá-nè veheñùhu —nì cachi Jacobo.

22-23 Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús, te nì nacàxin-ne ùì nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-ìcúmî chuun nùù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì mii-yá, cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dànacánì ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xì Dios ìcà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhana, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá nì ndulocó-nsiá nì quida-ne. Doco màdì nùù nsiùhù nì ndàcú nùù-né ñà-dàcuàhà-né ducán, còó. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-nì nì ndatnuhu vàha nsidaa-nsí, te nì cachi-nsì chicá vàha nacàxin-nsì iin ùì nèhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vàchi sà-ínáhà-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cúí. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsí, te cutnàhà stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-nduá nì ndatnuhu-nsí. ²⁸ Vàchi cachí Espíritu Ìì xì Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vàha màsà dándácû-nsí ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin

ùì ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-nduá nì sàcùndoo nùù yùù yòcò, te màsà cúxí-ndá nùì; nì màsà cáxi-nda cuñu quisì nì sàhná uun; te ni-iin nèhivì, màsà càhàn-nè xì ana cónì nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú nì chívàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vùi-nsiá cundua. Ni cúcuéê ni-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dānátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudii ini-nè, vāchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì càhàn stná-nè nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, vāchi nduú stná-nè profeta cachítnùhu razón xì Dios. Ñàyùcànduá chicá nì sàà nècuàchì mà nì sàcùnihnu vāha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquìndèè stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán. Ñàyùcànduá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndi-aha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanuu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñ-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xì Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanìtnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cónì cùnì-nè, vāchi tuxí íní-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchì mà cùhùn, vāchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchì mà-né màndixi-ne, cónì sàhàn gà-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcànduá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicuí cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhàmà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà ñà-nì chindéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te

iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahvi xi Jesús nì nacuañhandee ini-nè nècuàchìmà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnáhâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chiì nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcàndüá, nì saca-ne nècuàchìmà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea ìcà-né sàhá màsà cúdúchí ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vàchi nsidaa nècuàchìmà, ináhâ-nê ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-ndüá icúmí-nê chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùù nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndüá, nì nacuañhandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùní Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè ìn iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dàndàcú Espíritu Ìi xí Dios nùù-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndüá, nì yàha-ne ndè chicá nùù-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sáha Espíritu Ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndüá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùní Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcàndüá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vàchi sàní cundaà ini-nsì, Dios nduú ana techúún-xí-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsì xì nèhivì ladu mà ñà-ndüú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvâ Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsì dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsì ñuu Neápolis.

Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsi chicá nùu-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsì nì sandoo chii-nsí itnii quìvì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quìvì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivì xícàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcàndùá, nì sàà-nsi yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xi Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sícoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndùá na ní càhàn Pablo palabra ì, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhii stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacundahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu vaha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachí-nè.

Te vátuni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quìvì cuàhàn-nsi ndé xícàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii inácáá iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñàyùcàndùá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dìhùn níhi-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchí nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachítnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichi ndé càcu anima-ndà —nì cachí-ña.

¹⁸ Pues nsìquívì nì quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcàndùá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá inì-ña, cachí-nè:

—Ndácùcahín quìvì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuáhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà inì-te ñà-mà níhi gá-te dìhùn sàhà-ñá. Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-téné nùu nècuàchì nsidándáá sàhà chuun, te nì cachí-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntô-te nècuàchì ñuu-ndà. ²¹ Díin estilu chináhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vachi nècuàchì romanu nduu-nda.

22 Dandu nèhivì cuáhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcàndüá nì dándacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi ndùì-nè, te cani-tèné xì vara. 23 Te na ní nsihi nì sahnì cuìi-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiáá yucán ñà-nì cúndiadí vaha nècuàchìmà. 24 Ñàyùcàndüá, nì dáyáha-ne nècuàchìmà ndè chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnú cahnú.

25 Daaní, nahi dava ñùu ndoó-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te inínì stná tè-xíndiadi gà mà. 26 Dandu nanàá nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcàndüá nì nuna nsihi yehè, te nì dàñà tnahá nsihi cadena nuhnì tè-ndiadí mà. 27 Dandu nì nsicuihnú inì nècuàchì ndiáá mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcàndüá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahnì-né mii-né ni cuí, vàchi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihi tè-ndiadí mà. 28 Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsà quídá quínì-nì xì míi-nì, vàchi ndoó nsihi-nsi!

29 Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùù nùù-né, te nì quìhvi-ne ndè inì vehecàa ma, ndé quídí cuisì-né, te nì sàcuìin sisi-né nùù Pablo xì nùù Silas. 30 Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsià xì, ¿ndiá nduá guide, te càcu animè?

31 Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùù-né, cachí-nè:

—Cuisi cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivì vehe-ní.

32 Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-ndùù palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. 33 Daaní, divi hora ñuú mà nì saca-ñané cuàhàn-nè xì nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé nì ducùn. Daaní, vichì duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. 34 Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudìi ini-nè, vàchi sàni xinindisá-né Dios vichì. Te cudìi stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

35 Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policia cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàñà Pablo xì Silas. 36 Ñàyùcàndüá, nècuàchì ndiáá xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dándacú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcàndüá, màsà nácánì gá inì-nsia, vàchi vátùni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachi-nè.

37 Doco Pablo, nì cachi-nè xì policia yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuìi-nsì nùù nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsì na ní sàcúndiadi-nsì yohó. Sàháyùcàndüá, mà cándisá-nsì quee

dèhé-nsì. Cuní-nsì ni cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policia mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcànduá, nì yuhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te iá stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùù nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, na sání quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcànduá ùnì semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcànduá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahá xí-idònnùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisá-te palabra mà, vàchi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcànduá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te nì nacana gà-te nèhivì cuáhà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xì Silas, vàchi cuní-te tavà-ténê fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcànduá, nì tavà-té Jasón xì iin ùì gà stná nècuàchì xínindisá-xí-yà. Te ñuhú níhí-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntò xì nèhivì inicutu ñuhiví. ⁷ Te Jasón yohó, nì dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócò-nè sàhà ñà-nduá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi tèmà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá cuàhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì

dàndàcú-te ñà-fuerza nì dàquíhvi Jasón xì compañeru-nè dìhùn nduú fianza, dandu nì cadaña-né.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xì Jesús ndoó yucán, ñuú nì tavà déhê-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vàha-ne palabra ìì xì Dios. Nsiquívi nì nanducu váha-ne nùù tutu ìì ñà-cùnì-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea nì xinindísá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xì-idònùù, xì cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcànduá, nì sàà stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìni nèhivì ñuu mà, nì dànácuída-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcànduá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi nì dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndé yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni queé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnàhâ-né nì sàà ndé ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuàhà ini-nè sàhàmà, ñàyùcànduá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nìsa sàhàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndácùhun tna-ha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùù-né. Ñàyùcànduá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guâ tè-jaàn xì-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachi-te, vàchi inínì-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nùù ñuu mà. Te yucán nì ndacàtnùhù témà nùù-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñùhù sàà dacuaha-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcànduá

cuní-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-nduá cáhàn guá-nî jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vàchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudî ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcànduá, nì sàcuîin Pablo nùu nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá. ²³ Vàchi na xicánuí yohó nì xini itá cuàhà ñà-nduá cahvi-nsiá; te nì xini stnáì yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñúhú-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ínáhá-nsiá Dios mà, te quidáñúhú-nsiâyà, doco yùhù cuàhìn cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùu ansivi xi sàhà ñuhiví, vachi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá núa. Ñàyùcànduá, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vàchi itíacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xì-yá, vachi còò ni-iñàha quidámánì nùu-yá; còó. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yàndó, ñàyùcànduá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xì índuvì nùu-xì cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itíacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánuí-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùu. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vachi cónisá cundáà ini-nè. Doco vichi, nùu nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuîin ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuàhàn-yà ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví, te nihì-né nacua ndiá ìcà. Te sàni cachi stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùni cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsi cunini ga-nsi cáhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúûn lugar nani Areópago mà, te quìvì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñhà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ùi ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñhàdihí-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu ía ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma ía ladu Italia, vàchi nì dándàcú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàa stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnáhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúûn-né, vàchi iin-ni oficiu icúmí nsi-daa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quìvì descansu sáhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vàchi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé ía Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchi ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè dìquíá. Ñàyùcànduá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cún sídá cuàchi nú ni sàa anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsià sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsí càhàn xì-nsí —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnáhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán.

⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inùu xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhii-né.

⁹ Daaní, iin ñuuú nì dàsání Dios Pablo nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-ní, te màsà cú-íhín-ní xì ni-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né. ¹⁰ Vàchi yùhù ié` cutnáhí xì-ní,

te còò iin quida quini xi-ní, vèchi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcàndùá, iin cuà dàva nì là Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-ndúú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùù tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, diín nduú modo chináhá-nè cahvi-nda Dios, vèchi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cùí, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quini tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vètùni candisé ñà-sànicuàchi-nsia sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còó, vèchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsiá, xì sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vèchi yùhù, mà nsídándái-ñà —nì cachi-te. ¹⁶ Dandu nì dàndàcù-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchì mà, te nì sahnì cuí-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa nì naxicocuïn Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì là Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vèchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndùá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdihì nècuàchì mà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vèchi divi ñuu yucán icúmí ndò Priscila xì Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xì nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchì mà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gà. Doco cóni cándísá-né, ²¹ vèchi nì cachi-nè:

—Icúmí nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì nacava vicò sà-itúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuïn yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì mà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa là-ne

iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ì xí Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vaha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vachi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te dii gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduá, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xì Juan Bautista nduá ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né cáhàn ndee-né xì nèhivì sáhàn veheñùhu xì raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcànduá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchìmà nansa meru iá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yàha-ne nùu-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú ni cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùu nècuàchìmà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihítàhvi cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vachi nì càhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníní-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùu témà, iníní nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ì Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xì Dios, ¿a ní nihítàhvi stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu ì xí-yá?

—Còo —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsì a ñá-íá Espíritu ì, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dañùhù xì Juan Bautista nduá nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndàà nduá, nisa quida iì Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepenitir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachì Pablo, dandu nì canduhì sàà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitàndòò Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espíritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yànè dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ùì tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì la ga Pablo ñuu mà, sáhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa iá ichì ndé dándacú Dios, te dacàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cúnchícùn viì-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdì ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-néà, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì naco Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuàhá-né nècuàchìmà nsiquivì. ¹⁰ Te ùì cuà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidan-icuí nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvì Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé sìcoto itándiaa icà-né sáhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndacùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachì-te xán: “Yùhù ndacùcahín quivì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndá”, cachì-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá`:

—Yùhù ináhì Jesús, te ináhá stnài ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

¹⁶ Dandu tiàa inácaa-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ducùn ndàhà tnàhá-te xi témà, te nì cundee-té nùù nsì-úsà tèmà, dècuèndè nì dànàcuèhè stná-te témà, te nì dandiàchì ì-té sìcoto xi temà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yáha ga nì yùhí-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndisá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta

nì quida-ne. ¹⁹ Te cuahà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itùì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùì dico ùxin mìl (50,000) dihùn plata ndiaá'. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni là chií ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáì ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùì nècuàchì xínúcuáchí nùù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-màcòdònùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quee nècuàchìmà cuahàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòò chii gá-nè nì là-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xân. Chuun xi nècuàchìmà nduú ñà-quidachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tnaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuahà gá chuun nisa nihì maestru quidáchuún stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñàni. ²⁶ Doco sàni xinì-nsia, te ò sáni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivì ñuhiví, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuahà nèhivì ñuu-ndà yohó, xì cuahà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndùá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè trùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhiví. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì inini nècuàchìmà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuahà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tñii-ne ùì compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnáhá xì Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchìmà.

Dandu nsidaa nèhivì cuáhà yucán, ñuhú-né nècuàchìmà carrera cuàhàn-nè, nì caquìhvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quìhvi-ne càhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cónì sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xídandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcànduá nì dásàa-te iin razón nùù-né, sacúndáhvî-te ñà-màsà quìhvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cónì quìhvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-nì cána ndee nèhivì cuáhà mà, mate tucu tucu xícachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcànduá chicá cuáhà-né nì cónì sáha tnùnì ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìn-nè nùù nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì càhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcànduá, nì dànáhà ndahà-né áma mácuñdoo dadí nècuàchìmà, vachi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùì. ³⁴ Doco nèhivì cuáhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchìmà, dandu iin-nì nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-nì nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuáhà mà. Dandu nì cachì-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amádi sà-ínahá-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divì mii-ñá ní quee ndé ansivi nì nacava-ñà ndé` yohó? ³⁶ Pues (ínahá-nè), te mà cùì cachí-nè có-nduá ñà-ndáa. Ñàyùcànduá, ndiá icà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vachi nècuàchì nì tnii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cónì quidá quini-ne xì veheñùhu xi-nda, nì cónì càhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú cunì Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu nì cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán nì canícuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gá chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vachi vichi sàndòò-ndà tixi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vachi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà nánihì tnùnì gá ini-ndà nansa cachi-ndà xi-né ndiá disáhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-nduú secretariu mà, dandu nì dànúcuìtiá nsihì-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì càhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá nì cúníhnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùu-xì ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùnì yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-ténê. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhà stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuìta-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsihù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsi nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-ndùu palabra xi Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vachi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuahà ñuhu tnùu nihni ndé ndoó-nsí cuarto dìquì-xì mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sádi vahná-te ñà-nì cucanì guà hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pisu ùnì. (Ñàyùcàndùá, nì nuu nèhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhì-nsià, vachi itiacù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te canì tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vachi sàni natiacù-te, te ñàyùcàndùá nì cudì gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònùù-nsí nùù Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vàchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vàchi cuní-nè cacasahà-nè cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcàndüá, ñuu Asón mà nì nacuat-nahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùù-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsi ladu Samos, te después nì sàà stná-nsi ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàà-nsi ñuu Mileto. Vàchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vàchi yàha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xì nècuàchì inúù chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inúù chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesàì ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsià nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnáhì xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchì nùù Stoho-ndà Señor. Vàchi cóniásà ìa cuadúì. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñuhú-tè yùhù. ²⁰ Te ináhá stná-nsià ñà-cónì chidèhì ni-íñàha cunduu ñà-vàha xi anima-nsià. Còó, vàchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnáì dacuahí-nsià dècuèndè vehe-nsia. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xí, a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachì xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùù Yua-nda Dios, te cunihnu vàha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansíhi anímè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cùndàà inì nansa cuu xì yucán. ²³ Cuisì ináhì ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachì Espíritu Ìì xì Dios ini anímè ñà-ìcúmì cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcání inì sàhámà, vàchi có-ndulócò guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisì cuní daxínu vii' chuun icúmì, dandu cudii inì. Vàchi cuní quide cumplir chuun nì nihí nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xìcanui càhìn palabra sàhà ñuhivì ìì xì Dios. Doco vichi, ináhì mà cúnistnàhá gá-ndà.

²⁶ Ñàyùcàndüá, dohó cachì xì-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu

anima iin-nsia, yùhù mà cúnsideá cuàchi guè, ²⁷ vàchi sàni dàcuàhí mii-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios quida-nda, cóni chídèhí ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyucànduá, cundiaa vaha-nsia mii-nsiá, te cundiaa vaha stná-nsiá nsidaa gá nèhivì xí Dios, vàchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsiá nù Espíritu Ìi xí Dios. Ñàyucànduá, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vàchi xì nìi-yá sàni dànaá-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ Yùhù ináhí, nú sàcuàhìn, dandu icúmí ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìn-nsiá. Na quidá quisi íhì, có-dàcácu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà xì-nsiá. ³⁰ Te nù nsidaa stná mii-nsiá icúmí dava nèhivì quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cúnchícùn stná-nsiá ichì mii-né. ³¹ Ñàyucànduá, cuàhà gá cundoo tùha-nsia, te nsinuu ini-nsiá nansa nì quide, vàchi unì cuà nì ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nìsa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nìsa cahìn xì-nsiá, ndè nìsa sacu stnáì sàhà-nsiá.

³² Pues vichi nì ndóo-nsia xì Dios, te nì cundiaá-yànsiá, ñánì. Te nì cúnchícùn-nsiá palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú nì cundéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsiá cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsiá ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nihitáhvi stná-nsiá cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi nì quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi ináhá-nsiá, xì ndahí nìsa quidachuín, te ducán nìsa tui ñà-nduá nìsa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsiá nsidaa ñà-nduá nìsa quide, te sàhámà vátuni cundaà inì-nsia ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xì. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yá: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútâhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, nì nsihi nì cachi Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcùitasisi nsidaa-né, te nì xicàn tàhvi Pablo nù Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì tutuyuhu stnahá-né nù-né, ³⁸ vàchi yáha ga nì nàcùndoo nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúnì stnahá gá-nè. Dandu nì sàndaca ichi-ñánè dècuèndè nù barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichì cuàhàn-nu. Primeru nì yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì nì sàà-nsi ñuu Rodas, te después nì sàà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsi iin barcu icúmì cùhùn ladu Fenicia. Ñàyucànduá, yutnù yucán nì nana-nsi

cuàhàn-nsì. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yàha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsi nì ndòo ñuu mà. Dandu nì sàà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùù ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsi xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcàndùá, ùsà quivì nì sandoo-nsi xì-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu ìì xí Dios dava nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi ùsà quivì mà, dandu nì quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, te nì sàndaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiàa xi ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsí nì sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùtasisi-nsí nì xicàn tàhvi-nsí nùù Dios, dandu nì ndaquindèè tnahá-nsí, te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhú-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhà xì-nè, te nì sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù ùsà tiàa (nìsa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndoó xínduu señorita, te sàni nihitáhvi stná nsiçúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùù-nsí, nì ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèà sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu ìì xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátixi-xi yohó, icúmì stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyùcàndùá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsi nùù Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsià, vàchi yàha ga cuí sentir ñà-quidá-nsià ducán, vàchi dispuestu ié` màcùnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùì stnài yucán sàhà Stoho-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicúì cadi-nsi nùù-né, còò ni-iñàha nì cachí gá-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùì nècuàchì xiníndisà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén)

ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quìvì nchícùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsì ñuu mà, dandu nì casàhú-nsì xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsì. ¹⁸ Daaní, inga quìvì cuàhàn-nsì xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúù xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchìmà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xicà, te (nì quida-ne chuun ìi xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchìmà, dandu nì naquimanì-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxini-ní ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xì Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chinàhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihín casu gà-nè sàhà ley mà, nì có-xiñùhù gá màcùtuu seña xì Dios icà dèhe-ne, nì có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xì raza-ndà. ²² Ñàyùcànduá ¿ndiá quida-nda? vachi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùù Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después datè tehe dìni-né. Vachi nú ducán ni quida-ní, dandu vátùnì cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhú-né sàhà-ní, vachi (cuninùù-né) quidá víi-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

²⁵ 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàà-ndà iin carta nùù-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxí stná-nè nì, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóó-né xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsì-cùmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quìvì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quìhvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachiñùhu-ne nadaa ga quìvì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quìvì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaaní xinu quìvì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xinì-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcànduá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuàhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa càhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiàá raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiàá stná ley xi-nda, te ni có-ndiàá gà stná veheñuhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivì inicutu. Te màdi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còò, vàchi ni saca stná-te iin tè-raza sìquini ni quìhvi-tè xì témà veheñuhu yohó. Ñàyùcàndüá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmí vehe ì yohó.

²⁹ Ducán ni cachi témà, vàchi antes ni caxinì-te xicánúu Pablo ñuu mà cutnáhâ-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te ni catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma ni sàhàn ini veheñuhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcàndüá ni nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, ni dàyàà-nè vaxi-ne ni nachitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo ni tavà-né nècuàchì mà fuera veheñuhu cahnu-ma, te vichi duha ni nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-né modo nansa cahnì-né Pablo, dandu ni sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu ni nacuaa comandante mà cuàhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te ni dàyàà-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu ni cucuita ì-né, cóni cànì gá-nè Pablo. ³³ Dandu ni tnàtuu comandante ni dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni tñii-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùi cadena. Dandu ni ndàcàtnùhù-né nùu nèhivì cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndià ni quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán, cána ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicuí cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-cána guá nècuàchì mà. Ñàyùcàndüá, ni dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni cùndacá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témàné ni nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivì cuàhà mà, ñàyùcàndüá fuerza ni sàcùnsida-tè Pablo ni nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, cána-ne, cachí-nè:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivì cuàhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu ni cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A iá permisú càhàn tí xì-ní?

Dandu ni cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní càhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùù-ní tè-ñuu Egipto ni quida revolución daa, te ni idònùù-ní nùu cùmì mìl tè-tèhì ni saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còò —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui

mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùu-ní áma táxí-nî permisú càhìn xì nêhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

40 Dandu nì sàha comandante mà lugar càhàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-nè nùu cuai mà, te nì dánhà ndahà-né ñà-nì cúdádí nsidaa nêhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchìmà, dandu nì càhàn-nè. Doco puru dàhàn (nêhivì ñuu mà) nì càhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

1 —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhìn càhìn sàhà mií —nì cachi Pablo.

2 Dandu nêhivì cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né càhàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gá Pablo:

3 —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tûnuí ñuhiví, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nîsa dacuaha-xí. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá vâhi nsidaa ñà-ndùá cachí ley xì xii-ndà, vâchi yâha ga nîsa cunì chivâha víí ley xì Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

4 'Daaní, nì quesahí dandohó stnáí nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nîsa chicuhnì, te nîsa chicadi-nè; dècuèndè cui stná-nè nîsa cunì. 5 Ináhá dùtù cusáhnû ndoó vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vâtùni cachi stná-nè nansa nîsa quide nú nì cúcáhán-nê, vâchi ináhá-nê (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nihí tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcàndùá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhìn tniî nsihi nêhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

6 Ñàyùcàndùá, xiqué cuàhìn (ichì mà). Te nahi càxíhúi nì sandua na sá-ítúú sài ñuu Damasco mà, dandu nanàá nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè dìquì-xí ansivi nì quixi nduà luz mà. 7 Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì càhàn iin ana càhàn xí, cachí-yà: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” 8 Dandu yùhù, nì cachi xì-yà: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yà. 9 Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnúù luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cóni tiàcú-nè ñà-ndùá nì cachi-yà xí. 10 Dandu nì cachi xì-yà: “¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?” Dandu nì cachi-tu-ya xí: “Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuè-ní ñà-ndùá sàni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yà. 11 Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùù ndiaha nì xini mà, ñàyùcàndùá nì ndañuhu vista xí.

Te sàhà-ñá có-tùínúí, ñàyùcàndùá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañeruí, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsì ndè cachi nì sàà-nsì ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chívàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí vaha stná-nè nècuàchìmà. ¹³ Pues divi nècuàchìmà nì sàà nì sàcùlìn nùí, te nì cachi-nè xì: “Ñàni Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí xì-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natùinuí, te vètùnì nì xinì mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì: “Mii-yá nisa cahvi xii-ndà, dècuèndè sànahà nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà ini-ní sàhà-yá, te nihitáhvi stná-ní cuninuù-ní mii-yá único ana ndàcuisì ini-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, vichi icúmí-ní cáhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-ndùá nì xinì-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiìn-ní, te cuahán-ní cuhiì-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xì.

¹⁷ Daaní, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhví nùù Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xinì mii-yá, te cachí-yà xì: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúníndísà-né ñà-ndùá cachi-ní xì-né sàhí”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yá, cachí: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ínahá-nè nansa nisa quide antes, nisa nacàhin veheñùhu tnií nècuàchì xiníndísà-xí-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuí stnáì-nè. ²⁰ Stná nèhivì xí-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnáì na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Nì cuí-nè, nì cachi stnáì. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xì: “Quee-ní yohó, vàchi icúmí techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndè ndoó nèhivì inga raza”, nì cachi-yà. —(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xí nì inini nècuàchìmà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nì cuí dahuun tējaàn! ¡CÓ-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-né yàcá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dándàcú comandante coronel mà nùù soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà ini-xi ndià disáhà-xí càna guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihi nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sàha ley xi gobiernu quida-ní xì dohó, ñà-cahnì cuí-ní yùhù? vàchi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tàñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vàchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixì comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachi-ní xì, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachí tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dìhùn nì dàquìhvi, te nì nìhì stnàì nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, còó, vàchi dècuèndè nì quesàì ñuhiví nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuií xì-né nì cuií, luegu nì naco-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhí-nè sàhà ñà-nì dàndàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xí cáhàn tnùhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhni nècuàchìmà, te nì dàndàcú-né nataca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnùmà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè:

—Ñánì, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quivì vichi, còó ni-ìñàha dandohó gá xì anímè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dàndàcú-né nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì càní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàní uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-nì jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xì sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dàndàcù-ní nùù-té ñà-nì càní-te yùhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánàhá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnù iá nùù Dios ndùù-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñánì, cóni cùndàá inì nduú ndómà dùtù cusáhnù. Vàchi cachí libru ìì: “Màsà cánàhá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùu nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndüá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñánì, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísê iá tnùndé ini natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndüá sanícuàchi nèhivi sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-ícúmí-ndá natiacu-ndà, ni còò ángel, ni còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndüá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuíta stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùu nsihù, còò falta xi nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáà ndüá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xi Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndüá (cuidadu ni cúndóó-ndá) còtó Dios nàá stnahà xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhivi mà, ndè yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndüá, nì dándacú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùu nècuàchì yucán, nì nacua-tèné mànuhù-té xì-nè ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quivì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iin-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cùhúun ini-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-nì càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuìl ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sàà Dios cahni-yándô.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnáhâ xì nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xì-né:

—Nsihù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsì ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsì quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsiá favor nùu comandante coronel, cachi-nsiá xì-né ñà-cùnì-nsiá ndàcàtnùhù gá-nsiá nùu Pablo, te sàhájàn ndüá cuní-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu

nsiùhù, cuàhàn-nsì cuita tùha-nsi ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nìsa ìa iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachitnùhu-tè xì Pablo.

¹⁷ Dandu nècuàchìmà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùù comandante coronel, vèchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùù comandante coronel, te nì cachi-te xì nècuàchìmà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùù-ní, vèchi nihí-te iin razón vèxi.

¹⁹ Dandu nì tñii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tnùhù-né nùù-té:

—¿Índü ìñàha cuní-ní cachi-ní xí?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùù-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùù nsidaa nècuàchì xídandacú, vèchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndacàtnùhù gá-nè nùù tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vèchi cuahà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, màs ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gá-te, ni mà cóhó gá-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante témà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì ni-iin nèhivi ñà-ndüá nì cachitnùhu-ní xí.

Nansa nì dàsáa comandante Pablo nùù gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsià ñà-caquihin-nsia ichì cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùi dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-ìin sãñaà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuitá iin ùi idu cunúú stná Pablo, te nì cundacá víi-ténè sàa nùù gobernador Félix.

²⁵ Daaní, nì tiàa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá: ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te casàhú tnùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténè nì cuí, dandu nì sàa yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùù témà, vèchi sàni cundaa ìni nduú-né iin nècuàchì romanu.

²⁸ Daaní, cuní cundaa ìni ndià dìsàhà-xí dacuidá cuàchi

guá-tené, ñàyùcàndùá nì saquìn-nè nùù nsidaa tè-xídandacú nùù raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-nè ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñhù xi mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stnài nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñhù-tênê. Ñàyùcàndùá, vichi duha nì dandacuí sàa-nè nùù mii-ní; te nì dandacú stnài nùù tiàa xicáhàn tnùhù mà ñà-nì sàa stná-te nùù-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn nduá nì tiàa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàa-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuñin tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòo-tè xi Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàa ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùù gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihì nì cahvi tèmà tutu mà, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dandacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsì-Herodes.

24

Ñà-nduá nì cachi Pablo xi Félix na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnù nani Ananías xi stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchìmà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nùù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú nì canà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì cáhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádî nsidaa-nsì caní tiempu ñuu-nsì yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsì. ³ Ñàyùcàndùá, nicanicuàhàn naquímànì-nsì mii-ní ndéni nì cui nì cúndóó-nsì ñà-nì quida-ní xi-nsì cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuáha chuún gá-nsì mii-ní, ñàyùcàndùá sacúndáhvî-nsì ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cáhàn-nsì.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhnè dava-tè nèhivì raza-nsì inicutu ñuhivì. Idónuu-té nùù nècuàchì nchìcùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsì. Ñàyùcàndùá, nì tnii-nsite, te mii-nsì cuàhàn-nsì nsidandaà-nsì

sàhà chuun ma modo xi-nsi nì cùí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùù-nsí. ⁸ Dandu nì dàndàcú-né nùù-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùù mii-ní nú cuní-nsi canicuàchi-nsi sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichi vátùni cundaà ndisa inì-ní ndiá dísàhà-xí sanícuàchi-nsi sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùù mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndàcuisì ndùú nsidaájàn, nì cacachi-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùù Pablo ñà-vátùni càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Yùhù ináhi cuàhà cuà iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsi yohó. Ñàyùcànduá, cudí inì ñà-vátùni càhàn sàhí nùù-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùi quivì cuàhàn-ndà nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni náí xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánàcuídè-nè, ni nèhivì sàhàn veheñùhu, ni stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhí, doco còò ni-íñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachí ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícuìn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahvi stná xì-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísé nsidaa ñà-itúú nùù tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndísà stnài nsidaa ñà-nduá nì tiaa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá, vachi icúmí nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù, nicanicuàhàn quidé lucha ñà-màsà cóo ni-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vachi ni-iin cuàchi có-cùní quide nùù Dios, te ni nùù nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuà có-ìé` ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahvì nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnài promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá dísàhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnài mii (nacua cachí ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánàcuídè nèhivì, nì cóni quidá stnài ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsi nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà càhàn tnùhù-né sàhí, dandu ndiá icà-né màcuìta stná-nè nùù-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè iá iin falta nì quide na ní ìe nùù nsidaa tè-xídandacú, dandu ni cachí-nèa vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí xì nsidaa nècuàchìmà nì cachí ñà-xiníndísé icúmí-ndá natiacu-ndà —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué' sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vachi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dandàcú-te nùù iin capítan ñà-nì cundiáa-te Pablo, doco màsà cundiadí dahuun-ne, te ni màsà cadí stná-te nùù ni-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñàné, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yàha itnii quìvì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vachi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vaha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì càhàn Pablo xì ndúì-nè, dansítanùù ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vù-ndà sàhà-ñá màsà quídá ndevàha-nda nansa ni nì cui, vachi icúmí coo iin quìvì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachi-te, vachi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañá-ténê. Ñàyùcànduá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùì cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quíhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cónì tàvá-te Pablo libre, vachi cuní-te ndòò vaha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tìxi ùnì quìvì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vachi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòò-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tìxi iin ùì quìvì icúmí stnáì naxicocuñ yucán. ⁵ Ñàyùcànduá, yucán ni cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnáhâ-nsiá xì cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátùnì canicuàchi-nsia —nì cachi-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxìn gà quìvì ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xídandacu-ma).

Dandu inga quivì nì yàha Festo ndé ndundáà sàhà nèhivì, te nì sàcòo-tè. Dandu nì dandàcú-te nì queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuìta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicuí nìhìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidè dìquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidè dìquì veheñùhu xi-nsi, ni dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòò vàha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndüá, nì cachì-te xi Pablo:

—¿A cándisá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandaì sàhà ñà-ndüá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xì-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndüá yohó ié. Te mii-ní, sàvaha ináhá-ní còò falta nì quidè dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiqué, te xiñuhu cui, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sàha razón xì-té nansa quida-tè, dandu nì cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátùni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàà stná rey Agripa xi Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhú-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòò-ne yucán, ñàyùcàndüá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, nì ndòò iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo). ¹⁵ Ñàyùcàndüá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-ndüú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivì nansa ni nì cui. Còò, vàchi dihna icúmí-tè cuita-tè nùù nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndüá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandàcú nì tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuìta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanícuàchì-ne sàhà

nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còó, cóni sándúá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xhì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáà vaha inì nansa chicá vaha guide xì chuun jaàn. Ñàyùcàndúá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcàndúá, nì dàndàcuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-ndúá cachí nècuàchìmà.

—Vàtùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundáà sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dàndàcú Festo ñà-nì tàvâ-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi ni ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còó ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcàndúá, sàni nacani inì, te icúmî techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còó ni-iñàha cui cachí ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndúá sàni tàvâ cànúí-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vachi cuní nanducu-nsiá índù iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vachi có-ndúá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còó ni-iñàha cachítñuhu ñà-ndúú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndúá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vàtùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vachi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndúá nì càhàn tñùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudí inì vichi, vachi ináhâ-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáà stná inì-ní sàhà nsidaa

chuun ndatnúhú cuáhà-ndà. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvi` nùù-ní ñà-nì còó calma xi-ní cunini-ní ñà-nduá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-né nansa nìsa quide na ní sandui tèchii. Dihna nìsa ìe ñuì, dandu nì sàhìn nìsa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-né yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vètùni cachi-nè nansa nìsa quide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religiòn xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanícuàchì-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisi ñà-xiníndísé palabra nì quida Dios comprometer xi xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì nduú nsì-ùxìn ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-nduá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnái, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí sanícuàchì nèhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsià ñà-vètùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndá, vètùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nìsa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xi nèhivì ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nìsa quide ñuu Jerusalén, vàchi ndè nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuáhà nèhivì xí Jesús nìsa sadì vehecàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahni-té nècuàchì mà, stná yùhù nì sadandáa stnái. ¹¹ Te nìsa nacàhin stnái nsidaa veheñùhu cuachi nìsa nanduquí nèhivì xí Jesús ñà-dandohí-né áma níhíndéí nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuáhà guá nìsa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nìsa sàhàn stnái ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhìn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnù. Ñàyùcàndùá, iá permisú-xi cuàhìn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhúi nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhìn mà nì xini yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xì compañeruì, ndè dìquì-xí ansivi vàxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì nàcasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuì nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xì: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xì? Cuisi mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vàchi na quidá quisì caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní”.

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu nì cachi-yà xì: “Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vàchi sàhà-ñá nì xini-ní yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùù, cunduu-ní testigu sàhà ñà-nduá nì xini-ní vichi, xì sàhà ñà-nduá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní mií quivì vàxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní

xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùu-né, nùu mii-né xì nùu stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúu Dios sàxinítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñáa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vàchi nú ni càhàn-ní xì-né, dandu vátuni dàña-né nùu ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Ndotu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ìì xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nìhìtáhvi stná-nè cuàhà ñà-ndiaha”, nì cachi Jesús xí.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndüá nì cachi-yà xí na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vàchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stná ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachi xì-né ñà-xiñhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xi Dios, dandu quida viì-né nacua ndiá icà-né nú ndisa sàni naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachi xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn ndüá disáhà-xí nì tñii nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñuhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cui. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndüá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí, cachí xì-né ñà-ndüá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-ndüá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnùu-yà ichì ndiaha-yá nùu nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Càhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnùnì-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquí ndüá, vàchi ñà-ndácuisì ndüá cachí xì-ní. Càhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn núí càhìn nùu mii-né, vàchi ináhà-nè sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándüá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-ndüá nì tiaa nècuàchì profeta sànaha. Pues yùhù ináhì, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachi-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumáni, doco cahnú gá Dios iin-ni ni quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xinindisé

mii-yá. A sácú vâha ni cúníndísâ stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì iníní yohó. Cuisì-ní có-cùnî cunuhni stná-nsiâ cadena nahi mií³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuìta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-nê, cachí-nè:

—Ni còò falta xi nècuàchì jaàn dìsáhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cãcàn-nè yâha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa ni dàyâha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiadí, nì yâha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhâ xí soldadu xì meru rey César Augusto, vâchi sàni cachi tè-xídandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nìsa là stná iin tiâa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn, lìn nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñâyùcàndüá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vâchi sâdaaní cuâhàn-nu quihin-nù ichi nùhù-nu, te icúmí-nù yâha-nù ladu Asia. Dandu nì dítá-nu nì quihin-nù ichi cuâhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yâha iin quivì, te nì sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sâha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñâyùcàndüá nì sâhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nìhì-né ñà-ndüá xiñuhu. ⁴ Dandu nì dítá tu barcu mà ichi cuâhàn-nu, te nì yâha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dûcùn guá tàchì nì yâha-nsi, vâchi ladu nùu-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yâha-nsi chicá nùu-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsí ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñâyùcàndüá, divi barcu mà nì dândacú-né nana-nsi, te cuâhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuâhà quivì nì xica cueé-nu, vâchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sâha ga tàchì caca gà-nu. Ñâyùcàndüá, nì sâha-nù vuelta nì yâha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yâha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsi nùu ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yâha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú ni

cùhùn-nu). Ñàyùcàndùá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà),¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sài nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú nì cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-ndùá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-ndùá cachí stná stohò-nu, te màdì ñà-ndùá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndùá iin lugar vaha yaha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndùá, nì cachí-nè chicá vaha cùhùn-nè nùù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vètùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vàtùni cùhùn-nsì. Ñàyùcàndùá, nì quihin tu-nsì ichì cuàhàn-nsì orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vaxan, tàchì yódo ladu nìnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsì, mànicùì gá nìhìndèè-nsì caca ndaà-nu ladu vaxan, ñàyùcàndùá nì sahnde ini-nsì, vàchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yaha-nsì iladu ñuu tii nani Clauda indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nìhì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnúndúù-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà nduà-nu. Te nì yuhí stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusì, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndùá, nì dānùú-te sìcoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yaha ga caná ì tàchì dàná mà. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì dāndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùnì nì dāndiàchì ndahà stná-nsì nsidaa gá ñà-nduá nìhì-nu. ²⁰ Dandu nì yaha cuàhà gá quivì, te có-tuì orá, có-tuì sìtnùù, te yaha ga dúcùn dàvitàchì daná mà nsiùhù. Ñàyùcàndùá, còò gá tnùndé ini càcu-nsì nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yaha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsì có-xìxì-nsí, dandu nì sàcuìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachí-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vaha nú nì inini-nsia yùhù nì cùì ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandisá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúùn inì-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cùì-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xinì yatni ndé (indúhì) nì sàcuìn iin ángel xì

Dios nù. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchì nù-xí. Pues divi ángel mà nì cachi-nè xì: “Màsà yúhî-nî, Pablo, vâchi icúmî-nî sàà-ní nàcuìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhvî Dios mii-nsiá, vâchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnâhâ xî-nî cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñâyùcàndùá contentu nì nácùndoo-nsia, compañeros, vâchi nacua sàni cachi Dios xì, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmîâ. ²⁶ Doco antes icúmî-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yâha ùxìn cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, nì tuxi inì-te ádi sáni cuyatni-nù nùù ñuhù íchî càhàn-té. ²⁸ Ñâyùcàndùá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhù tècuì yucán, te nì cundaà ini-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñâyùcàndùá, nì yúhî-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhù ini mar. Sàhàmà nì dānùú-te cùmì càa nahnú xì barcu ndè cahà mar sàhà-ñá màsà cáca gà-nu. Dandu ndiatú cuísi-té tūinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cunì-te cunu-tè. Ñâyùcàndùá, nì sàcuíta-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvî-te, vâchi lancha tii ma nduá nì dānùú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñâyùcàndùá, nì sàhàn soldadu mà nì sahnè-te cable itácaá lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn tūinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vâha cuxi-nsia iñâha, vâchi sàcuàhàn-ndà ùxìn cùmì quivì có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacání ini-nsiá. Ñâyùcàndùá sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vâchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vâha-nda, vâchi cunaha-nsiá, còò ni-iñâha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tñii-ne iin pan, te nì naquimani-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchí-nèa, te nì quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñâyùcàndùá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhù barcu ma, ùi cientu ùni dico sàhùn iin (276) nèhivì nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùù mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi nì xixi nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùmí-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tūinuù claru, (nì xini xicà-té

yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cóni nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusì orilla-ñà, te vàha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, nì sahdè-te cable xi càa itnúi xí-nù mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàñà stná cable nuhní yutnú chipála dacaca-xi-nù. Te nì nana stná sicoto ndee itáníní ladu nù-nù (ñà-dítà tàchì-nù). Ñàyùcàndùá nì quesaha-nù nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchí mà.

⁴¹ Doco nì sàà-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nù-nù, doco cahà-nù, nì quesaha nì sachi ì-ñà nì quida tècuí dúcùn ndee guá ìcà-nù. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacunì-te cahni nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vachi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcàndùá, cóni sáha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dándacú stná-nè nù nècuàchì túha dutè ñà-dihna mii-né nì quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundòò candee-né diquì yutnú nduú tabla, ò inga yutnú xí barcu nì sachi. Ñàyùcàndùá, ducán nì nihì nsihí-nsì nì quee-nsi ndè ñuhù íchí, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihì nì càcu-nsi nùù mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsì nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsì ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsì, vachi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndùá nì nducu stná Pablo chii tutnú íchí. Doco na meru daquéè-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dàná xínu-sì nùù ñuhu, te nì tninùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcàndùá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácáá còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmí-tè danáà-te sàhà-té. Mate sàni càcu-tè nùù mar, doco mà níhì-tè cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachì còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiatú úún-né, vachi tuxí ini-nè cuàhàn xiun ndahà Pablo, ò nú coó, nanáà nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-ìñàha ni cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachì-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dándùvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, nì dáyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vächì cuhí-nè cuèhè daxin. Dandu nì quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, nì chitandóo-né ndahà-né dìquì nècuàchìmà, te ducán nì nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvàha stná-nè. Ñàyucàndüá, cuàhà gá nì cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xinu ùnì yòò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sáhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnú nì la yucán inii tiempo vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnú nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xi-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyucàndüá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tixi ùì quivì nì sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xí Jesús vaxi-ne, vächì sàni xinitnúhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùnì Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimani-né Dios, te nì ndòo-ne contenido.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnàhá xí-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihì-né permisu coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùnì quivì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chícá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñánì, còò ni-iñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cónì càhíchì stná inì estilu xì xìi-ndà. Doco nì tñii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié ñuu Jerusalén, te nì dáyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yucán, nì xicàn tnùhù váha-tè núí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù nì cúí,

vàchi còò ni-iñàha disáhà-xí cuì. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cónì cùnì-nè dàñí. Ñàyùcàndüá, fuerza nì xìquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhì. Doco ni-iyuhu có-ndüámà ñà-cùnì daquée cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-dìsáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsià, te càhìn xì-nsiá yohó, vàchi vichi ndisa sà-íá iin tnùndé ini ndiaha xí nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divì sàhà-ñà (xiníndísè tnùndé ini ndiaha ma), ñàyùcàndüá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta nì quixí ladu Judea cáhàn sàhà-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquée cuàchi-xì dìquì-ní. ²² Doco cachí-nì xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vàchi nsiùhù cuní-nsì cundaà ini-nsì, vàchi nsidanicuú lugar cáhàn ùhì nèhivì dìquì ichì mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcàndüá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, cáhàn Pablo xì-né, datúí-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xi Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vàchi cuní-nè dacúníndísá-né nècuàchìmà, te cahví-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iníni má, nì xiníndísá-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdì iin-nì ni xiníndísá nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà ndüá nì cachi Espíritu Ìì xí Dios xì xì-ndà sàhana na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vàchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-nì, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachí-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàà-nsià mànhì ini-nsià. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cùndáà ndisa inì-nsia”. (Ducán cachí-ní xì nècuàchì raza-ní.)

²⁷ Vàchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxìnì-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànacuàni-nè nùù-né, vàchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cùnì stná-nè cunini-ne, nì có-cùnì stná-nè mànhì ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nìhítàhvì nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuà nìsa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sáa nùù-né, ³¹ cachítnùhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhìví ìì xí Dios, vàchi libre íá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yà xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnúu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùu tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemani-yá, te cachá' ñà-ndùu-yá iin descendencia xi rey David, vàchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diín lugar nì quixi) anima ì-yá, vàchi Dèhemani Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vàchi mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni ñihítàhvì nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sàà stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tñũñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vàchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiàyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-mànì guá-nsiá nùu Yua-nda Dios, ñàyùcànduà nì cana-yansià sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-nda Jesucristu ñà-nì cuáha-yansià gracia, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímánì (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndisâ-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinìtnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nùu-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemani-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndàà nduá nsinúú cuáhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvì stnáì áma cóo iin quivì ñihì tiempu sàni nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vàchi cuáhà gá cunì sàni sàhà-ñá ñihítàhvì gá-nsiá más ñà-nduà cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuahandee inì-nsia. ¹² Te ò ni cachí-nda, ñà-cùnì-nda chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vàchi nsidaa-nda, iin-ni xiníndisá-ndáyà.

¹³ Ñàni, cunì cundaà ini-nsiá ñà-cuáhà gá xichi nacání inì sàni ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sàdí nùu. Doco vichi ndisa, (vihini sàni), vàchi stná ndé ndoó-nsiá cunì quida stnáì

chuun ìì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vàchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí cáhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nùù yùhù, dispuestu ié' sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndüú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcáhán nùì cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vachì cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vátuni càcu anima-ndà quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cùndüú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhiví. ¹⁷ Vachì divi sàhà razón ndiaha ma datúì Dios nansa cui ndee vaha-nda nùù-yá nú nì cùníndísà vaha-ndayá, vachì cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu ìì: “Nú sàni ndee vaha-nda nùù-yá ñà-xiníndísá-ndáyâ, dandu vida ndiaha nihitáhvi stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-quidá víì, vachì quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ínahá vaha-ne sàhà ñà-ndüá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vachì sàni datúì-yañà nùù-ndà. ²⁰ Vachì dècuèndè nì sàcòò ñuhiví nàhà claru ñà-ndüá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-ndüá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Nàhà xicà icúmí-yâ poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundáà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcàndüá, còò ni-iin ñà-disáhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vachì na nisa inaha-néyà antes, cóni cáhvi ndisa-neyà nacua ndiá icà-né, nì cóni náquímànì stná-nèyà. Cuisì inì-nì mii-né nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, màncùí gá mànhì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichí guá-nè cáhàn-né, ñà-yùcán nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yà nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisì nahnú, xì quisì cuàti, (te nì cahvi-néñà).

²⁴ Ñàyùcàndüá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà nì cùhùn-nè ichì sìquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì iquicùñú-nè, cóni chivàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-ndüú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá

ana nì quidavàha xi ñuhiví nì càhvì-né; còó, cuisì-ní ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùù-xí, màdi nùù mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còó, entre mii-ñá nìsa quida-ña cuàchi. ²⁷ Te ducání stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vàchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nìhì stná ìcà-té (cuèhè), vàchi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cúdí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun stná-yànè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxinítnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá ìcà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vàchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuéhè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahni stnahá-né, vàchi náà stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te cáhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vàchi quini ga cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vàchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-íní-né ñà-nduá cachí yuadíhí-nè. ³¹ Ni có-sàa-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhì stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vaha-ne ñà-ìcúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndulócò-nè, mate ináhá-nè ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néa, ndè cudí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí ini-xi chicá vaha-ne nùù ñanìtnaha-ne

¹ Ñàyùcànduá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì nì cúnduú-né, te xítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vátùnì cachi stná-ndà dohó xì-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcànduá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vàchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcànduá, ¿a tuxí ini-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vàchi mate xítñuhu-ní nècuàchì quidá xi

cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vâchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi inì-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-nduá dísàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñàyùcànduá cáya, te cáya castigu ñhì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vii, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà ñà-nduá quidá-némà nandúcú-nê nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nùu-yá), vâchi cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá, te cundoo stná-nè nùu-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchìcùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñhì-né ñà-cùdúchí guá inì-yà sàhà-né, vâchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá víi ma, ñhì-né cundoo ndiaha-né, vâchi ñhì-né natùì-ne nùu Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñhítàhvì ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vâchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nê ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná nèhivì ináhà vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vâchi nú ni quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vâtùni ndee vâha-ne nùu-yá. Doco nú cuisì inínì uun-neà, dandu mà cùndiáàmà. ¹⁴ Vâchi dava nèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco tûha-ne quida-ne cumplir ñà-nduá cachá, vâchi inì-ni mii-né nacání ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vâchi cuisì ñà-cundehè-ndàné nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sàñhì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhà vâha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te stná sàxìnítùnì-nè, ducání cachí stná` xì-né. Vâchi dava xichi dandohó sàxìnítùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíà tûia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yá nacooya juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivàha stná-nè ley

xi-ya

17 (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani nèhivì raza-nsì. Te cuàhà nèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-ìcúmí-nê ley ì xí Dios; ñàyùcànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vàchi mii-yá càhvì-né, 18 te ináhá-nê ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàucahá cuáhà-né ley ì mà, ñàyùcànduá cundáà ini-nè índù iñàha nduú chuun vii, te índù ñá-còó. 19 Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa nèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùù ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. 20 Cuisì mii-né cui dacúndéhe xi tè-neciu iin ichì víi, vàchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ináhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì mà, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùni mànihì ini-nè nsidanicuú iñàha, te cundáà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. 21 Pues vichi, nú ducán cudíi guá ini-nè dacuahá-né nèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vàchi cachí-nè xì nèhivì ñà-màsà quidá cuihná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuihná stná mii-né? 22 Te cachí stná-nè xì nèhivì ñà-màsà càhàn-nè xì inga nèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchì ini-nè ñà-nduú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuihná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? 23 Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-ìcúmí-nê ley ì xí Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. 24 Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-ndà, ñàyùcànduá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

25 Cunaha-nsiá, ñà-ìtúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà. 26 Ñàyùcànduá, nècuàchì (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. 27 Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúí claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsì Judea, vàchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nê tutu ì, te itúú stná seña mà ìcà-né. 28 Ñàyùcànduá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ìtúú seña xi Dios, ¿a cui sí sàhà ìcà-ndà nduájàn? Còó. 29 Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuisì ini anima-ndà nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nihnú vaha ini-ndà nduá, màdi iin ley nì tiaa nùù tutu. Te nú iá (vii ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda, doco nùù Dios, màdi nùù nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndùù-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéâ. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhìtâhvi nèhivì raza mà cucumi-né tutu ìì cachítñuhu palabra xi-ya. ³ Vâchi mate có-xiníndísâ dava-ne, doco có-cuní cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vâchi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nù tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Claru icúmí tui ñà-cuisi mii-ní cachí xì ñà-ndùù ñà-ndáâ, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nâhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhámà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá ví-yá na sâha-yândó castigu sâhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisi nì cachì palabra jaàn sâhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vâchi nú ducán nì cundúá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sâhà cuàchi-nda ni cúí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tñùñuhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tñuhu, vâchi tuxí ini-nè ñà-sâhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan nì cundúá ñà-quee tñùñuhu xì-yá sâhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sâhà cuàchi-nda ni cúí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amâdi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiââ, dandu chicá quee viá ni cúí? (Doco còó, màsà cachí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhâ nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmâ, icúmí-nè ndoho-ne sâhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vâchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísâ chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vâchi sàni cundaà vâha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vâchi ducán cachí stná nù tutu ìì:

Còò ni-iin ana nihnú ndâcuisì inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sâà cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá ví-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te tûha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dâná. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tâhvi chihán-nè dìquì ñanitnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmâ.

¹⁵ Yàchì gà nacání ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stnâ-nè Dios, vàchi có-nìhñú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoo tìxi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcànduá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùu Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sàhàmà. Mà úhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tnùñuhu xì-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dānāà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcànduá uun-ni sàhatahvì-yándò gracia xi-ya, te sàhájàn vātùni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùní ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuitià nìi-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vātùni nì quida-ya xì nèhivì sàhana na ní dāyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disáhà-xì nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndāà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vātùni ndenihi-yándò na ian nduu-nda nèhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndenihí vaha guá xì mii-xì? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vii-né ley ì? Còò, divi sàhà-ñá mà cúndiáá gà ni-iñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdì ñà-chivàha-nda ley (sàhana ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còò.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vàchi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vàchi imindaa Dios iá, te vātùni ndee vaha nsidaa nèhivì nùu-yá nú ni cúníndísá-néyà,

có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley nì sàha-ya? Còó, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmì cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa nì quida Abraham sàhana

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xiì-ndà Abraham sàhana? ¿Nansa iá ñà-nduá nì nihitáhvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nihì-né ndee vaha-ne nùù Dios nì cúì, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nùù mii-yá, còó, mà cúì. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ìì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá nì nihì-né nì ndee vaha-ne nùù-yá”, cachá’.

⁴ Pues, ni cachí-ndà iá iin ana quidáchúûn nùù-ndà. ¿A cutáhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-ìnhíicá-ndà nùù-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xì ichì Dios), vachi mate còò obra nì quida-nda, doco nú xinindisá-ndà mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nùù mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivì cuáchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàhana, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá iá xì nèhivì nihitáhvi ndee vaha nùù-yá mate còò obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà:

Nansicáhán nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhán-nè nù cò-ìtníí gá-ya cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nihitáhvi stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cúisi nèhivì iá seña xi-ya icà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vaha-ne nùù-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-disáhà-xí nì ndee vaha-ne nùù-yá? ¿A sàhà ñà-ìtúú seña mà icà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùù-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cund-uamà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùù-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vachi tàñáha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxìnindisá-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchì xinindisá-xí-yá, mate còò ni-iin seña mà icà-né, doco xinindisá-né, te ducán ndeé vaha stná-nè nùù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà icà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cúisi sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vachi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchì mà na tàyóo seña mà icà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuisì-nì nèhivì xiníndísâ nìhítáhvì xán

¹³ Sàhà nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhítáhvì-né cucumi-né ñuhìvì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yúcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vaha-ne nù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivàha-ne. ¹⁴ Vàchi nú cuisì ana chivàha xì estilu sàhà nìhítáhvì, dandu mà cúndiáá gà ñà-xiníndísá-ndáyâ, ni mà nìhítáhvì gà stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vàchi nú sàhà ley sàhà ni cúndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vachi modo jaàn vátùni dacútáhvì stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nìhítáhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhà, te ducán stná ndohó ana xiníndísâ nahi Abraham mà. Vachi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-ndúú stná nècuàchìmà xii nsidanicu-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nù tutu ù (na ní càhàn-yà xì-né), cachí-yà: “Cuàhà gà descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyúcàndúá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nù Dios. Vachi nì xinindisá vaha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsii, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóò ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàhà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xì-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-nê yáha ga sàsàhnú-né. Vachi sà-ítúú xínu-ne 100 cuià, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gà coo dèhe (ñahàdihí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vaha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xì-né, cóni ía-ne xì duda, vachi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vachi nì xinindisá-né ñà-vátùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà xì-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nìhnú ini-nè ducán, ñàyúcàndúá nì ndee vaha-ne nù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ù, doco màdì cuísi sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vachi stná ndohó, vátùni ndee vaha stná-ndà nù-yá nú nì cúníhnú vaha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vachi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nìhì-ndà nanduu-nda nèhivì vaha nù-yá.

5

Nansa íá ñà-ndiaha ù nìhítáhvì-ndà nú sàni ndee vaha-nda

nùu Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcànduá, ndiaha gá sàndòò-nda nùu-yá nì quida Stoho-nda Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nìhnú ini-nda mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatú cuàhà anima-nda, vàchi (nsìquívì) níhì-nda gracia xi-ya, te cudíi gá stná ini-nda ndiatu-nda sàa quívì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudíi ini-nda. Còò, vàchi cudíi stná ini-nda nú icúmí-nda yàha-nda tnùndoho, vàchi sàhájàn cutùha-nda quidandee ini-nda. ⁴ Daaní, nú sàvátùni quidandee ini-nda, dandu ñà-cudiì ini Dios sàhà-nda queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-nda cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùu-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-nda, dandu seguru nihì-nda consuelu mà, mà dándáhvî-yándó. Vàchi sàni sàhatahvî-yándó Espíritu Ìì xí-yá, te divi Espíritu Ìì nduú ana chináhá xì-nda ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-nda.

⁶ Vachi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-iñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vaha ma nì xihì Cristu sàhà-nda, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vàchi iin nèhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vaha ni cùndúú nècuàchìmà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee ini-xi cui sàhà inga nèhivì nú vaha ndisa ini nècuàchìmà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nda cuú ndisa ini Dios sàhà-nda. ⁹ Te vichi sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nùu-yá. Ñàyùcànduá, vichi, chicá más icúmí-yâ dacácu-ya anima-nda nùu castigu xi-nda, vàchi ñà-sàni ndòò vaha-nda nùu-yá nduá. ¹⁰ Vàchi antes, na ian xiní ùhì-ndàyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemanì-yá sàhà-nda, ñàyùcànduá nì nàcùndoo vaha-nda nùu-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhì càcu dahuun-nda nùu-yá, vàchi sàni natiacu Dèhemanì-yá, te itiácú-yà. ¹¹ Te yáha ga cudíi stná ini-nda sàhà-yá vichi, vàchi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-nda Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-nda nì nàcùndoo vaha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòò cuàchi ñuhivì. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcànduá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivì nchícùn gà, vàchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vàchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivì ñuhivì, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndáà nduá, có-itnífì Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còò ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni

nì xihì stná nsidaa nèhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhivì, ¹⁵ doco có-ndùdává cuáhà-ñá. Vàchi tnùmanì níhì-ndà nùu mii-yá, tucu iá nùu ñá-ndùá nì quida Adán, vachi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchìmà, cuáhà sàstnùhù nèhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vachi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvì-yá cuáhà nèhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùu-ndà.

¹⁶ Te ñà-ndùá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-ndùá nì cuu na ní sàhatahvì Dios ndohó, vachi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nèhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuáhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nihitáhvi-ndà nùu-yá, te ndeé vaha-nda nùu-yá.

¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nèhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-ndùá nì quida mindaa nècuàchìmà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xì nèhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-ndùá nì quida imindaa Jesucristu, vachi sàhà mii-yá vètuni nihì-ndà vihi gracia; nihì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vaha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiáá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùu nsidaa nèhivì, pues ducán iá stná xì obra vaha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vètuni nihì nsidaa nèhivì ndee vaha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nèhivì sàhana cóni ínini xí-yá, ñàyùcàndùá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivì cuàchi. Te ducání stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-ndùá cachí Dios), te ducán nì nihì cuáhà stná-ndà nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuáhà cuàchi quidá nèhivì. Te ndisa, cuáhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvì Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vachi antes na ian nì cundee cuàchi nùu nèhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nihì-ndà quida vii-ndà nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vaha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nihì gá-ndà más gracia?

² Còó, mà váha, vèchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-disáhà-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sá-ínáhá-nsiâ nansa nì cuu na ní cuhiì-ndà, nì sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcànduá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùù-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàà stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. ⁶ Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà nì xihì-ndà xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxinítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà níhì gá cuàchi-nda cundeá nùù-ndà, nì màsà dándácù gá stná-mà nùù-ndà. ⁷ Vèchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-ndañá. ⁸ Ñàyùcànduá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísà stná-ndà icúmí-ndá cutiacu-ndà cundoo-nda xi-yá. ⁹ Ináhá-ndá nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gà-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itiácú (ndiaha-yá), iá-yà nùù Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-ndà na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quidá gá-ndà cuàchi. Te ni cúníhnú stná ini-ndà itiácú ndisa-nda nùù Dios quidá Stoho-ndà Jesucristu.

¹² Ñàyùcànduá, mientras itiácú-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhivì yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, nì ndahà-ndà, nì sàhà-ndà, ni-iin xaan xi-nda. Còó, vèchi có-queé víámà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-ndà, te vichi nì dáyâha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá ni cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vèchi mà dándácù gá cuàchi-nda nùù-ndà, vèchi màdì ley sànahà nduá nchícùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

Iin ejemplu nacání nansa nìsa ìa xi-nda na táñaha ga cucucuachi-nda nùù Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sànahà ma nùù-ndà? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vèchi sà-ínáhá-nsiâ nansa iá na sàà-ndà ndahà iin lamú, pues divi peón xì

temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùù-té. Te ducání iá stná xì anima-ndà, vàchi nú ni quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndá sàà-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu sàà-ndà cunihnu ndàcuisì ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùù cuàchi-nsia; cuisì ñà-iá vii xinúcuáchí-nsiá nùù-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiá sàhà (peón quidáchúùn) ñuhiví yohó, vàchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñàyùcàndüá, dohó cachí xì-nsiá: nacua nìsa cudì guá inì-nsia cunchicùn-nsiá ñà-iá sìquini, te yáha ga nìsa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná inì-nsia cunchicùn-nsiá cuisì chuun iá vii, dandu nìhì-nsiá cunduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, na nìsa ndoo-nsia nùù ndahà cuàchi-nsia, cóni sá-íníní-nsiá ley xi ichì víi. ²¹ Doco còò ni-iñàha ni nìhì-nsiá nùù inga ichì mà, vàchi cuisì-ní ñà-dandáñùhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vâ-nsiá sàhà ñà-ndüá nìsa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiá nùù Dios; sàni dàhì stná-yà sàxínítnùnì-nsiá, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiá nìcanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nìhì-nda. Doco ñà-ndüá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndi-aha-nda nìcanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-ndà nansa nìsa ià xi-nda na táñàha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ínáhá-nsiá nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà ùhì cundaà stná ini-nsiá palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínáhá-nsiá (ñà-cuisì-ní) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùù-ndà. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ìì-né mientras itiácù-va nècuàchìmà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu mà cúndiáá gà ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisù coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vàchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìì-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúndüá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vàchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xì Cristu, ñàyùcàndüá, (ínáhá-ndá) có-dàndacú gà ley sàhana ma nùù-ndà. Libre iá-ndà vichi, vätùni cundoo-nda xì inga stoho-ndà,

divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cùdî ini mii-nda nìsa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-ndà nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-ndà quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-ndà cui-ndà nì cùí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùu ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndàcú gá ley mà nùu-ndà, vátùni cunucuachi-nda (nùu Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdìá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xi-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índù iñàha có-íá vii nú màsà cáchítñuhu ley mà. Por ejemplo, nú màsà cáchí ley mà ñà-mà váha xihò-ndà (ñà-ícúmí ñanìtnaha-nda), dandu yùhù mà cùndáà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà nì cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseú xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndáà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nìsa cudì gá inì ié' ñuhiví, te còò ni-iñàha nì sándúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quivì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda nì cuí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cùí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhí nansa cachí ley mà, ñàyùcàndùá nì dàndàhvíà yùhù, te (nì cundeá nùí), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcàndùá, (ináhá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-ndùá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá'; vàha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vàha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà cáchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdì ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vàha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vàha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi nì cachi Espíritu ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdì libre ié' quide ñà-íá vii, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi ni

có-cùndáa vaha inì nansa iá ñà-nduá quidé, vachi ñà-cùdî inì sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cùnî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhî, inii mií nacua nduí nèhivì, còò ni-iin ñà-vaha. Mate cudî inì quide ñà-lá viì, doco có-nànihî nansa quida ndisea. ¹⁹ Vachi chuun viì cunî quide, có-quidéa; te chuun quini có-cùnî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cùnî quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaa inì, ducán iá xì; na quivì cunî quide iin chuun viì, dandu sadí ñà-chìcuéhè iá ini anímè nùí. ²² Ñà-ndáa nduá, ini anímè cudî inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-lá stná inga ley (chìcuéhè) ini ndahàsáhi', ñà-yúcán nduá sadí xì nùù ñà-vaha nacáni inì quide, te cundéámà nùí ñà-quide cuàchi cunî cuerpu xi quide. ²⁴ ;Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquìcúñú malu icúmí? Vachi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchî nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquìcúñú, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cuníá) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nìhnú ini-ndà sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí Dios. ² Vachi ñà-lá-ndà ndahà Yà-ì mà, ñàyùcànduá sàhà Jesucristu níhítáhvi-ndà vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndà libre nùù ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándô. ³ Doco ley sàhana ma, mànicùí (chindeándô), vachi mà sàa nèhivì chivàha viì-néa, ñàyùcànduá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dèhemani-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuàchi, (dandu nì dànàa-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá mà nùù-ndà ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vaha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-nì ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí Dios nduá nihnú ini-ndà.

⁵ Vachi nèhivì tùha cunchicùn ñà-nduá cudî ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxìnítùnì-nè. Doco nèhivì nchícùn xì ñà-cùdî ini Espíritu Ìì xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ì mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá

nihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàà-ndà cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìì xí Espíritu xi Dios nduá nihnú ini-ndà, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cudîi ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-ndà Dios nduá, vâchi nú ducán, dandu có-íá gà-ndà sujetu nùù ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vii-ndà ley mà. ⁸ Ñàyùcànduá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cúí natùi-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nihnú gà inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu ìì xí Dios anima-nsiá; còò. Ñà-nduá cachí Espíritu ìì nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nèhivì còò Espíritu ìì xí Cristu anima-xi, có-nduú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-ndà, dandu ñà-sàni ndee vâha-nda nùù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-ndà nùù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xìhì iquicúñú-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dãnátíacú xì Jesucristu, te ñà-íá Espíritu ìì xí-yá ini-ndà, ñàyùcànduá mate ni cuí-ndà, doco icúmí stná-ndà natiacu-ndà quida-ya, vâchi inácaa Yà-ìì mà ini-ndà.

¹² Ñà-jaàn nduá dísáhà-xí có-xiñhù quida gà-ndà nansa ni nì cui nacua cudîi ini mii-nda quida-nda. Còò, ñánì. Màsà cundóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vâchi nú ni quida-nda cuisì ñà-nduá cudîi ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcànduá, ni cuáha-nda chindee Espíritu ìì ndohó, dandu nihì-ndà dandáñúhú dahuun-nda chuun (siquini) cuní-ndà quida-nda, te nú ni nihì-ndà ducán, dandu vida ndiaha nihítáhvi-ndà. ¹⁴ Vâchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu ìì xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùù mii-yá sàni nihì-ndà Espíritu ìì xí-yá, doco Yà-ìì mà, có-nduú-yá iin ana dandacú ndéé nùù-ndà, te ò dayúhì xì-ndà. Còò, siempre chindéé-yândô ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamánì!” vâchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-nduú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahvi-ndà ñà-cuicà-yá nùù-yá, vâchi icúmí-ndá cutnaha-nda xi Cristu nihítáhvi stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vâchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùù-yá. ¹⁸ Vâchi iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-nduá nihítáhvi-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-nduá nì quidavâha Dios, ducán íá na ian ndiatú stná, vâchi

cuàhà gá cunià sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vàchi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhìvì yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cùnì miá nì cùú ducán, còó; sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yàndó iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhìvì yohó, mà cùndúú gá` iin lugar nì cuchicuehe; vàchi icúmì cununa ndisa ñuhìvì, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhìvì yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhìvì saa. ²³ Te màdì cuísi ñuhìvì nduá quidá ducán; còó, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihitáhvi-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìì xí-yá, vàchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùù-yá. Ñàyùcàndùá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vàchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nihì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuéyàà-nì nì cùndiátú-ndá dècuèndè cachi cuni-ndáñá, vàchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nihì-ndà nduá, vàchi nú sàni nihì-ndà iñàha, dandu mà cáchì gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìì xí Dios, chindéé-yà ndohó, vàchi có-cùndáà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Yuandiaha-nda modo ndiá icà-ndà, doco Yà-ì mà, cáhàn nihni-ya sàhà-ndà nùù Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìì xí-yá, vàchi Yà-ì mà, cuisì ñà-ndùá cunì Yuandiaha-nda nduá xícàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmì-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùnì ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vàchi nsidaa nèhivì sà-ìnhá-yà dècuèndè antes, divi nì chitnùnì ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùnì ini-yà cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nèhivì nì cana-ya, divi nì nihì stná nì ndee vaha nùù-yá. Te nsidaa ana nì ndee vaha nùù-yá ducán, divi nì nihitáhvi stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùù-ndà. ³² Vàchi cunaha-nsiá, ni Dèhemanì-yá

cóni cùhí ini-yà; nì sàhatahvì-yándô nì xìhì-yàmà sàhà nsi-daa-nda. Ñàyùcàndùá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yándó nsi-daa ñà-nduá xiñuhu gá-nda. ³³ Te vichi, ¿a íá ana cui dacuidá cuàchi dìquì-ndà nú sàni nacàxin-yándó? (Còó, mà cúí), vàchi sàndèníhí vàha-yandó. ³⁴ Te ¿a íá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vàchi divi Cristu nì xìhì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuamáni-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sàhà-nda. ³⁵ Daaní, ¿a íá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-nda? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhá tnùndoho ni cóó, te ò cuàhá vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíni nèhivì xì-nda. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni cóó tnama, ò nì yáha ndahví-nda, ò nùu cuàhá peligrú íá-nda, te cuní nèhivì cahni-néndô, doco iin-ni cúú ini Dios sàhà-nda. ³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcàndùá ndui te ñuú nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian rii nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cúú ini-yà sàhà-nda, te chindéé-yándô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sàhà-nda mate ni cuní-nda cuàhá vida, te ò ni sáa-nda cui-nda, te ò ndéni iñàha nì cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-nda cundoo-nda nùu-yá; mate ni cóó cuàhá tnùndoho quìvì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxíòándó nùu ndahà-yá, vàchi cúú ini-yà sàhà-nda, te sàhà Stoho-nda Jesucristu (sàni indehè ndàhvì-yándó).

9

Icúmí Dios chindee-yá nèhivì raza Israel

¹ Nèhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yâ ñà-ndaá nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachì ndài xì-nsiá, vàchi inácáá stná Espíritu ìì xí Dios inì, ñàyùcàndùá, ináhí ini anímè ñà-ndaá nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhá gá tnùnsí ini ié', te nicanicuahàn íá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vàchi (nacání inì) sàhà ñanìtnahi, divi nèhivì raza xi. Dispuestu ié' nihìchìhén, te ndañuhí nùu Cristu nì cùí (sàhà-ñá ni sáa tnahi càcu-ne nùu-yá). ⁴ Vàchi divi descendencia xi xì-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nisa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yanè ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùu-yá na cahvi-néyà. Te cuàhá gá ñà-ndiaha

ìi nì quida-ya comprometer xì-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcòo; te iin nèhivì ñuu-nsì nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-ndà mii-yá, vàchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùù nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúnihnú ini-ndà sàni yàha uan. Vàchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ìi xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vàchi nì cachi Dios xi nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nihitáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còo ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vàchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vàchi nì la iin palabra nì cachi sahnú-yá xi nècuàchìmà, divi ñà-yòhó: “Ìin quivì señaladu icúmì quixi, te daa sá-íá dèhe (ñahàdihí-nì nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá íá, vàchi íá stná ñà-nduá nì cuu xi Rebeca, ñahàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² nì cachi Dios xì-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmì cunucuachi nùù luchì nchícùn gà”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñàha ga tùinuù mée mà, tàñàha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íá vàha. Doco ñà-jaàn nì cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nàcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nùù tutu ìi: “Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còó, có-xiñùhí-te”, nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cò-quidá ví Dios nduámà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vàchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: “Cuisì yùhù icúmì cachì ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdi ñá-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sáhandee íní-nè quida-ne; còó, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vàchi nùù tutu ìi itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitñuní inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundei nùù-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhiví sàhí, nansa íá poder xi”, nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vātùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còó, màsà cáchí-ndà ducán, vàchi có-ndudává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán

xi-yá? Vàchi ni cachí-ndà iá iin quìdi nì quidavàha iin nèhivì. ¿A vátùni nú ni cachá` xì-né: “¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?” Còó, ²¹ vàchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdí ini-nè. Vátùni tniì-ne chiì barru, te tavà-né iin quìdi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quìdi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quìdi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còó, (tucu iá), vàchi na iin quìdi finu nduu-nda nùù-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nihitáhvi xì tñũñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísì nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachì xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachì xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cónì sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sàì cachì ñà-màni gá-nè nùí. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachì ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dehe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusì cuàtì ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vàchi ñà-nduá sàni cachì Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó nì cachì stná Isaías mà:

Ansivéhe Stoho-ndà Señor, vàchi dandacú-yá nùù nsidanicuú iñàha; te nú mà dácâcu-ya iin ùi-ndà nì cuí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachì-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachì-ndà): mate cónì sánándúcú-nè nansa cui ndee vaha-ne nùù-yá, doco vichi vátùni nihitáhvi-né ducán nú ni cúníndísâ-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vaha-ne nùù-yá, doco còó, cónì níhì-né natùì-ne nùù-yá ducán.

³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihitáhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-néyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùù, te nì sàcasàn-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachì Dios nùù tutu ìì, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te

ndua-nè, vâchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nê cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuïn ini-nè.

10

Ndèni nèhivì ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vâtùni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa anímè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhví nùu-yá. ² Pues ñà-ndàà nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cúndàà vâha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyúcàndüá, ducán queá na ian sàni cahíchi ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vâchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vâha-nda nùu-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá nì cùì. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-ndüá cachí ley mà, dandu nihì-ndà cutiacu ndi-aha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vâha-nda nùu-yá, (dandu ni cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhívì yohó— còò; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-ìcúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tìxi ñuhívì”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxìnu yohó. Còò. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vâha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsì xì-né xiñuhu cunindisá-né mii-yá. ⁹ Vâchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vâchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyâ, te ndee vâha-nda nùu-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn nihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vâchi dohó cachí tutu ìì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxicocuïn ini-nè ñà-nì xinindisá-né mii-yá”. ¹² Vâchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùu-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vâchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvi-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vâchi nsidaa ana ndacùcahan xi quìvì-yá, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tàñáha ga cunindisá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná

nansa cunindisá-néyà nú tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel nì càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachí stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì nì xinindisa-xi ñà-ndùá nì cachi-nsì xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsì Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà ini-ndà, dihma icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-ndùá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa nduá sàni inini-ne palabra mà, vachi (cachí tutu ì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cundaà ini nèhivì Israel, ñàyùcàndùá (cónì xiníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé cáhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsià nèhivì inga ñuu ñà-ndùú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiâ cumbìdia inì-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmí chindeí-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachi Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó nì cachi-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xì antes, sàni nihitáhvi-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cónì sándúlócò-nè sàhì, doco vichi sàni dàtnùì sàxinítnùní-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vachi ndui te ñuú iín càhìn xi-né, te caná stnài-nè, doco có-iníni-né, cutu càhàn-nè dìquì palabra xì”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoò nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cachí-ndà ducán. Vachi cunaha-nsiá, yùhù nduú stnài iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stnài nduú Abraham, te descendencia xi xì-nsí Benjamín nduú stnài. ² Vachi nèhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sànhà sàni cachi Dios ñà-nèhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcàndùá, màdì-ñà sàni nacoò nihni-ya nèhivì xí-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sà-ìnhá-nsiâ nansa cachí tutu ì ndé cáhàn Elías, xicàn tàhvi-né nùù Dios, nacání-né xì-yá ñà-cuàhà guá cuàchi

nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-nè xì-yá: ³“Nsiùhù nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nèhivì, te sàni dàndùtù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsí Señor: làcà mindaí ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahnì-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còó, vàchi sàni chitnùní inì ñà-cundoo ùsà gà mil nèhivì-xí mà cáhvì xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndísá xí-yá vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cúndiáá obra xi-ne nùù-yá nì cúí, dandu mà cúndiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cóni níhì-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nìhítáhvì xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùní inì Dios cucumì nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ìan quidì-nè, quidámáxìní-nè, na ìan cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quivì vichi, ducán iá xì-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sàà nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cúndúámà; te nì sàà stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuàhàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vàchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disáhà-xí sàni nìhì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcàndùá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndòo nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchìmà sàni nìhítáhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàà quivì nàcùndoo vaha nècuàchìmà xì Dios.

Nansa nì nìhítáhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni níhì chuun cacanuì cachítñhì palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cuní quida vii' chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nèhivì raza xi, àma ndúdù stná ini dava-ne (cunindisá

stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùu Dios, te sàhàmà nì nihì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùu-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòo nú sàni nandudii tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xhìi iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhaha sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìi dócò-ndà nùu Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ìi stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vachi nú ìi yohòtéhè-né sàhaha, dandu ìi stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnú; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnú nì natnii tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vachi sàni nihitáhvi stná-nè ñà-ndiaha ùi nìsa icumí cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vachi nècuàchì raza-nsì Israel, na iin yutnú tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnú yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà ní tãhndè iin ùi rama yutnú tàtá, te nì natnii tnahá xi iin ùi ndahà yutnú yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vachi rama yutnú yùcù nì natnii tnahama, sà-itiácúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnú tàtá mà; dítã fuertèa tècuìi nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsiá ñà-ndiaha ùi xì nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí inì-nsiá chicá ndiaá-nsiá nùu nèhivì Israel mà, vachi divi sàhà nècuàchì mà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ùi mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnú nì natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnú mà itiácúà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtìmà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsiá palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vachi (nì quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian nì tãhndè chiò yutnú finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnú yùcù”. Pues ñà-ndáà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisì sàhà-ñá cóni sãihnú gã ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate núu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiàyà nduá. Màsà cútúxí ini-nsiá chicá ndiaá-nsiá. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsiá cuidadu. ²¹ Vachi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhájàn) nì cuxio-ne nùu-yá nacua nì cuu xi chiò yutnú tàtá nì tãhndè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana nì quihvi de-spués, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátùnì cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vachi nècuàchì raza nì tucù inga ichì mà,

cóni dácâcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsiá gracia xi-ya, vâchi nú coó, dacúxió stná-yà mii-nsiá nùù-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú nì nácúníndísâ-né mii-yá, vâtùni (nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnì tnahá tú chiò yutnù nì tãhndè mà, vâchi Dios, icúmí-yâ poder quida-ya ducán. ²⁴ Vâchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nìhítãhvì-nsiá cuàhà ñà-vâha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queámà na ian nì tãhndè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnì tnahá-nu xi iin yutnù tâtá. Pues nú sàni nìhítãhvì mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhì nansìhvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vâchi queámà na ian danátñi tnahà tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tãhndèa.

²⁵ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nìsa ìa dèhé antes còtó cachi-nsiá ñà-chicá nchichí-nsiá. Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxiní-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quìhvi ichì mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùù tutu ìi:

Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñúhú-yâ nsidaa ñà-có-ndiáá nì quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sãhnúí xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cãhìchì ini) nèhivì Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vâha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchì mà, màni cuàhà vá-né nùù-yá sàhà xii-né, vâchi nì cachi-yà xi xii-né icúmí-yâ nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihìn-ya ñà-nduá sàni sãhatahvì-yándô; ni mà túha stná-yà naxicocuñin ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándô.

³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni ínínì nècuàchì Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá nì indehè ndãhvì-yà vichi. ³¹ Te ducání iá stná xì mii-né, mate có-íníní-néyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndãhvì-yànè nacua nì indehè ndãhvì stná-yà mii-nsiá.

³² Ñàyùcànduá, nùù mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuàchi có-íníní xì-yâ. Te divi sãhájàn vâtùni iin-ni cundehè ndãhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gá nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sãstnùhù stná-yà, ináhá-yâ nsidanicuu ìñãha. Te ináhá-yâ ñà-nduá cachí-yà, xì ñà-nduá quidá-yá, mate nèhivì, có-sãnihì ini-nè. ³⁴ Vâchi còó ni-iin ana cundáa ndisa ini-xi nansa nihnú

ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán sáha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xicàn tòó-yá iñàha nùu-xí, te cunihica-yá nùu-né; còó. ³⁶ Vàchi mii-yá nì quidavàha xi nsidanicuú iñàha, te sàhà poder xi-ya iá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhiví yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì quée gà más tñũñuhu) xí-yá, ñàyùcàndüá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhè cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuàhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndüá, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñáni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sáhatahvî-ndàyá, doco iin ñà-ìtiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ìi cudî ini-yà sàhà-xí, vàchi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvi vii-ndàyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nèhivì ñuhiví yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxínitnùni-ndà sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vàchi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní-yà quida-nda, vàchi cuàhà obra vaha cudî ini-yà quida-nda, xì cuàhà ñà-íá vii.

³ Yùhù sàni nihitáhvî gracia nùu-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndüá, cachî xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-ndüá ndiá ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sáhatahvî-yá iin iin-nda cunindisa-ndayá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuàhà ñà-ndüá icúmíá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducání iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà, vàchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcàndüá, iin iin-nda sàni nihitáhvî-ndà iin ñà-vaha cui quida-nda según nansa nì sáhatahvî-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcàndüá, nú sàni nihitáhvî-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùu-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá nì cúnsihi ini-ndà quida-nda nacua sàà-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni nihitáhvî-ndà cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñanìtnaha-nda nduá nì nihitáhvî-ndà, dandu divi ducan nì quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihitáhvî-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan nì quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nihitáhvî-ndà nduú ñà-dacútáhvî-ndà ñanìtnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-ndà, doco màdi sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivì-ndó. Còó. Te ò nú nì

nìhítàhvì-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco viví-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì ñìhítàhvì-ndà nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cúdí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichì Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánánî uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vaha. Còó; cuisì ñà-íá vii nì cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vàchi iin-ni ñani xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tnùñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quidà-ndà. Xì nsidaa anima-ndà ni cúnúcuáchí-ndá nùù Stoho-ndà Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-ndà sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá. Te nú yáha-nda tnùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn nì càcàn tàhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chéndéé-ndánê. Te siempre ni quidañúhú-ndá nècuàchì sàà visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivì quidá quíní xí-ndá, nì càcàn tàhvì-ndà sàhà-né, màdi-ñá càcàn chihán-ndà diquì-né.

¹⁵ Nì cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudí ini-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-ndà tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahví ini-ndà. Màsà cúníhnú ini-ndà nchichí gà-ndà. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà nácání ini-ndà naxi-cocuín-ndà quida stná-ndà xì-né nacua nì quida mii-né xì-ndà. Siempre ni cuáhandee stná ini-ndà quida vii-ndà xì nsidaa nèhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàà-ndà quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-ndà xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchítácùhá-ndà ñà-nduá quidá nèhivì xì-ndà. Nùù Dios ni ndóo nsidaájàn, vàchi dohó cachí-yà nùù tutu ì: “Cuisì yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa inàha. Nsidaa ana inihíca, icúmí-né danáà-né quide, cachí Stoho-ndà Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú íá iin ana xiní ùhì xì-ndà, te xíhì-nè doco, ò xíhì-nè tècuí, dandu nì dácúxí-ndánê, te nì cuáha stná-ndané tècuí coho-ne. Vàchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-né nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-ndà nacua quidá nèhivì malu xì-ndà; còó. Ni quidá víi-nda xì-né, vàchi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùù-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníní-ndá nècuàchì xídandacú, vàchi Dios nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú

lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùu mii-yá nì nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcàndüá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmí-nè nihì-né. ³ Vàchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-ndüá ñà-dayúhì xì-ndà te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisi nècuàchì có-quidá víi icúmí-nè dayúhì-nè. Te nú có-cùnì-ndà dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudii ini-nè sàhà-ndà. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhì-ndà, vachi autoridad mà, icúmí-nè derechu dandohó-nèndó, te vátùni quida-neà. Vachi na ian nùu Dios xinúcuáchì-nè na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcàndüá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñá yúhì-ndà nihì-ndà castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnsidá cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí chíyàhvi stná-ndà renta nùu ñuu-ndà. Vachi autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchì-nè, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu danàa-ndà ñà-ndüá iníhíca-ndá nùu iin iin nèhivì. Nècuàchì xicàn dìhùn sàhà ñuu-ndà, ni cuàha-ndané, xì stná nècuàchì xicàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóó tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-iñàha màsà cúníhíca-ndá nùu nèhivì. Doco ñà-ndüá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndà sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndüá cachí ley ì nduá. ⁹ Vachi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndüú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quidácuíhñá-ndá; ni màsà cáhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndüá icúmí nècuàchì mà. Te íá gà más ñà-ndüá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vachi ñà-ndüá cunì cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vachi còó dañu quidà-ndà xì-né. Ñàyùcàndüá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida vii-ndà cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vachi ináhá-ndá nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñàyùcàndüá màsà cúndóó-ndá quidámáxinì-ndà, vachi vichi chicá sàcùyátnì quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nìsa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítúu tiempu danátnùu (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vachi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yàchì icúmíá yàha. Ñàyùcàndüá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-ndüú

chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúù-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanu vii-ndà nacua datnúù-yà ini-ndà. Te nacoo dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xi-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà càhàn stná-ndà xi nèhivì cóni nándàhà xi-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà nâá stnahá stná-ndà, te màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-ndúú ñà-chìcuèhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísâ stná-nè mii-yá, doco có-sâà-nè cundaà ini-ne (nansa íá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-ndà xi-né, doco màsà nâá-ndà xi-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vàchi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; íá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sâà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcàndúá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vachi iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchì mà nùù Dios. ⁴ Vàchi nú xítñuhu tñaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víamà. Cuisi lamú xi nècuàchì mà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcàndúá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vachi ádi vátùni sàà-nè quida vii-né, vachi icúmí-yâ chindee-yánè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnú-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vaha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vaha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nùù Stoho-ndà Señor xixí-néà, te naquímání stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùù stná mii-yá có-xixí-néà, doco naquímání stná-nèyà (sàhà ñà-ndúá xixí-né).

⁷ Vachi màdi micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdi inì-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vachi nú itiácú-ndà ñuhivì yohó, divi nùù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcàndúá, a ducán itiácú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì

xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-nì sàà-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nsli, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcànduá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-ndá màcuíta stná-ndà nùu-yá, dandu cachi-yà xi-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiácù, ñàyùcànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcuítasisi-né nùì, te cachi-nè (divi Dios nduì).

¹² Ñàyùcànduá, vètuni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcànduá, màsà cuítnùhu ga-ndà ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda.

¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còò nì-iñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xi-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-ndà.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tuxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vachi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cuú gà ini-ndà sàhà nècuàchìmà nduá. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cudí guá ini-ndà cuxi-nda, vachi sàhà stná nècuàchìmà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vètuni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachi iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xixi-ndà ò ñà-xihì-ndà. Còò, vachi nùu mii-yá ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudii stná ini-ndà quida Espíritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùu Cristu nduá, te cudí stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùu stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacuaàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-ndà) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhájàn dandáñúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhí, iá permisú caxì-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxì-ndañá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxì stná-nè. ²¹ Chicá vaha màsà caxi-nda iin cuñu,

ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxì-ndá ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá ni chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuáchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndá xi duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuáchi nduá ñà-caxì-ndá iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxì-ndañá, vàchi có-xiníndísá ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cùdũ inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàyùcànduá, ndohó tè-sà-xiníndísá fuerte, ndiá icà-ndá quidandee ini-ndá sàhà ñanìtnaha-nda nú tàñáha ga cunindisá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndànè, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdũ inì-ni mii-nda. ² Vivì-ni ni quida-nda xi ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vaha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vàchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nè nacuahandee ini-nè. ³ Vàchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisì ñà-nduá nì cùdũ inì-ni mii-yá. Vàchi dohó cachí stná nùù tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamàni-yá), cachí-yà: “Ñà-nduá nì canàhá nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàhana nùù tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuahandee stná ini-ndá, vàchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndá ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndá ducán, te nacuahandee stná ini-yàndó. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá xicàn tàhvì ñà-nì cùndóó mánì nsidaa-nsiá nacua cunì Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xicàn tàhvì stnài ñà-iin-ni ni cúnìhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímànì stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamàni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndá) cóni cáhìchì ini-yá ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cunì cachà: nì quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsì Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá nì cachì Dios xi xii-nsì sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya

dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì indehè ndàhví stná-yà mii-né, te vichi vātùni naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ìì:

Icúmì naquimanì' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te tavi tñũñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùù inga xaan xí tutu ìì mà dohó cachí stná:

Vātùni cudìi stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudìi ini nèhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, nì náquímanì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá':

Icúmì quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cundu ñà-cusahnú-yá nùù nèhivì nsidaa ñuu, te icúmì-nè cahvi-ne xì-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tñundé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcànduá xicàn tàhví sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yà ñà-nì cúndóó-nsiá contentu, te ni yáha vaha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmì coo tñundé ini xi-nsia quida ndudu ìì xí Espíritu ìì xí-yá.

¹⁴ Ñánì, có-ìé` xì duda sàhà-nsiá; ináhî, vaha ndisa ini-nsiá, te cundáa vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá), vātùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichì váha. ¹⁵ Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xì-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú inì mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vàchi (chuun quide ducán) nduá nì nihitáhví nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhí ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanuì mahì nèhivì nsidaa ñuu cachítñuhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Jesucristu. Vàchi cuní sàa cuàhà-né nùù-yá na ian nì cúndúú-né promesa dóquì' nùù-yá, dandu cudìi stná ini-yà sàhà-né ñà-sànì nduhii stná anima-nè nì quida Espíritu ìì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcànduá vātùni cudìi inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, cóò, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitñuhi xì nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-nduá nì quide, te ducán nì xinindísá cuàhà nèhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ìì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcànduá, inicutu sàni cachitñuhi razón ndiaha xí Cristu ndé ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico. ²⁰ Vàchi ñà-nduá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitñuhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cuní cùhìn ndé sà-íá ana quidà xì chuun ìì mà. ²¹ Cóò, vachi cuní coo nacua cachí tutu ìì:

Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nê cunìtñuhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-nê sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcàní cuà cuàhà gá cunì sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chíndéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nèhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nèhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, ni nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vachi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcàndùá, ni cudìi ini nècuàchì xicà mà nì dàcútàhvì tñahá-né, vachi ducán ndiá icà-né quida-ne, vachi divi nùù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vaha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiuhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcàndùá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-ndùá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhì ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ñi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñánì, yùhù ináhì, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ñi. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-iin-ni ni càcàn tàhvì-nsiá sàhì nùù Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvì stnáì nùù-yá. ³¹ Càcàn tàhvì-nsiá sàhì ñà-nì càcui nùù ndahà nèhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xi nèhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvì stná-nsiá nùù-yá sàhà ñà-nì cúdìi ini nècuàchìmà sàhà ñà-ndùá cunihì cùhùn. ³² Dandísá vètùnì cudìi stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cunì-yà sàì, te después coo chíi xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xì Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní casàhù-nè xì nsidaa nèhivì ináhà-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nùù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcàndùá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùù-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda

xi nêhivì xí-yá, vâchi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nê sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vâchi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nêhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Cásàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nìsa cutnahá stná xì quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùí, ñàyùcàndùá yùhù naquímánì mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nêhivì cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te cásàhù stnái xì nsidaa gá nêhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, cásàhù stnái xì Epeneto, vâchi màni gá-nè nùí; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te cásàhù stnái xì María. Ináhî, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te cásàhù stnái xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndùì-nè iá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, cásàhù stnái xì Amplias, vâchi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te cásàhù stnái xì Urbano, vâchi iin-ni nìsa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, cásàhù stnái xì Estaquis, vâchi màni stná nècuàchìmà nùí. ¹⁰ Te cásàhù stnái xì Apeles. Iin nêhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhù stnái xì nsidaa nêhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhù stnái xì nècuàchì ñuì nani Herodión. Te cásàhù stnái xì nsidaa nêhivì vehe Narciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhù stnái xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcàndùá cásàhù stnái xì-né. ¹³ Daaní, cásàhù stnái xì Rufo. Iin nêhivì vâha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhù stnái xì-né, vâchi na iin dihi mií nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhù stnái xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhù stnái xì nsidaa-né, xì stná Olimpás xì nsidaa gá nêhivì xí Dios cutnâhâ xí-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhù tnahá víi-nsiá ñâ-xínduu-nsia nêhivì ìì xí mii-yá. Daaní, nsidaa nêhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhù stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhnèdè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cóni dàcuàhá-nsiá. Nacoó dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vâchi nêhivì quidá ducán, màdì nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchí-né, cui-sí-ní gustu sìquini xi mii-né nduá

quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyùcàndùá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tûha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudû inì sàhájàn, doco cuní ñà-más gà ni cúndáà vâha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cuní m̀ànìhì tnùnì ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòo-sì tìxi-xi cundehè-nsiá, vâchi mii-yá, tûha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnâhâ xì quidá-nsí chuun ìì xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùnì) nècuàchì ñui nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnâi xì nsidaa-nsiá, vâchi iin-ni xiníndísâ stná-nsiâ Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì dìvéhé-xí ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhí cahnu-nda mii-yá. Vâtùni nacuahandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ìa dèhé caní cuià dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vâchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnùù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítìà palabra mà inicutu sàhà-ñã cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míí-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míí-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni naquímànì-ndàyà nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnài iin ana nì cànà ñà-cucumí chuun ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnàhâ stnài xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahví xí Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ìi xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xì Stoho-ndà Jesucristu, te nì cànà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ìi inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xì quivì-yá, vèchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu, te contentu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímànì Dios sàhà-nsiá, vèchi cuáhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñà xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihítàhvì-nsiá nùù-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundáa vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcàndüá, na xiní nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vètùnì cundaa ini-nè ñà-ndáa nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vèchi có-cùmànì gá ni-inga modo nihítàhvì gá-nsiá tàhvì ndiaha nùù-yá, te vichi ndiatú cuéyàa stná-nsiá naxicocuïn Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndàyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nùù-yá quivì naxicocuïn Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vèchi vètùnì cahví-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nùù Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì nsínúú inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà náâ stnahá-nsiá, ñánì. Iin-ni iñàha ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cúndóo mánì-nsiá, te iin-ni iñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vèchi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachí-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñánì. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí, vèchi díin díin iñàha cachí iin iin-nsia. Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachí-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuáhà partidu xí Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, ni cóni quidá ìi cuáhà-nsiá, cuisì Crispo xí Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ìi, còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mií na ní quida ìi nècuàchìmà. ¹⁶ Pues,

ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì stnáì, doco có-ináhá guê` a ní quida ì gué` más gà nèhivì, á coó. ¹⁷ Vàchi màdì-ñá quida ì nèhivì nduá nì dandacú Jesucristu nùì, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichí uin xì-né cundujàn, còó, còtó mà nátù tnuñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchica cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdiá càhàn nchichí-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchica cruz; doco ndohó nècuàchì dácacu-ya, còó, vachi nùù ndohó, cahnú poder icúmì palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yà) nùù tutu ì:

Cuàhìn dandañuhí nsidaa palabra xícahàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí ini-xi ináhá guá, icúmì dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñàyucànduá, mà cùndiáá gà ñà-nduá cachí guá tè-nchichí ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sàhana, te ò yáha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vachi sàhà obra xi Dios sàni cundaà ini-ndà có-ndiáá palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichí guá. ²¹ Cuàhà gá nandúcú-né nansa cunchichí-nè, doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-màdì sàhà ñà-jaàn nìhì-né cundaà ini-nè sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vachi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuítìà palabra ì xí-yá inicutu, te na xiníndísà nèhivì, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xicàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cunì-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xihì Cristu nchica cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhàjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhà-ndá cahnú cuàhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísà-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vachi mate ni tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachi nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèàmà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñánì. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhivì, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿índù chuun? Divì sàhà-ñá dandúcàhàn-yá nèhivì cachí xínduu

ana nchichí guâ. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñã nducahan nèhivì tuxí inì-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiàá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùù nècuàchì tuxí inì-xi ndiaá guâ. ²⁹ Daaní, quivì icúmí nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nùù-yá, mà cúníhnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùù mii-yá sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundoo-nda nùù Jesucristu, te datnúù-yà sàxinítnùnì-ndà, dandu níhì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemani-yámà sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-nda nì quida-ya, vàchi Dèhemani-yá nduú ana nì dānāà xì sàhà-nda, te nì càcu-nda. ³¹ Ñàyùcàndüá, ducán iá nacua cachí nùù tutu ì: “Nú cuní-nda tavà-nda tnùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhá-nda ñà-cuisi Stoho-nda Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisi sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdì palabra nchichí nduá nì càhìn xì-nsiá; còò. Ni màdì palabra finu guá nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còò, vàchi nì nacani inì ñà-màsà càhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xihì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiá ndè nì cuité, te ndè nì quidi stnà ñà-nácánì guâ inì ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xì-yá. Màdì palabra vico uun xì maestru nchichí nduá nì càchì xì-nsiá daa; còò. Espíritu ì xì Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vàchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xì nèhivì ùún. Còò, micuísì ndudu ì xì Dios nduá cuní cahvi xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúûn stná-nsì na càhàn-nsì xì nèhivì sàxiníndísà vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùù ñà-ndüá càhàn nècuàchì nchichí ñuhivì yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhivì yohó. Vàchi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhivì. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xì Dios nduá càhàn-nsì.

Datnúù Espíritu ì sàxinítnùnì-nda sàhà palabra nchichí xì Yua-nda Dios

Antes nìsa ìa dèhé palabra mà, cónisá cundáà ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-nda cundaà ini-nda sàhà palabra mà, te ducán nihítáhvì-nda sàà-nda gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhivì yohó, cóni sàà-te cundaà ini-te palabra nchichí ì mà,

vàchi nú ni cùndáà inì-te ni cui, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ìì:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhìtáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cun-inùù-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ináhá-ndá nansa iá, vachì ducán sàni quida Espíritu ìì xí-yá. Vachì Espíritu ìì, ináhá-yà nsidan-icúu ìñàha; ndè ináhá stnâ-yà nsidanicuú ñà-nduá nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacání inì-xi sàhà ìñàha; pues còò inga nèhivì cundáà inì-xi sàhà ñà-nduá nihnú ini nècuàchì mà, cuisì miini-né ináhá-nè. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-nduá nacání ini-yà, cuisì-ní Espíritu ìì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhivì yohó nduá ni níhì-ndà; còò. Divi Espíritu ìì xí mii-yá nì nìhìtáhvì-ndà, te sàhá yùcán nduá vátùni mànhì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhìtáhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúi-nsi nùù nèhivì nihnú vaha ini xì Espíritu ìì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nèhivì ñuhivì nduá cáhàn-nsi na datúi-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhá Espíritu ìì nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nihnú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxìnìtùnì mii-né, mà cúí sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ìì xí Dios, vachì nahi palabra loco nduá nùù-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànhì ini-nè, vachì cuisì nú ni chíndéé Espíritu ìì nèhivì, dandu vátùni sàà-nè mànhì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnúù Espíritu ìì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundaà vaha ini-nè sàhà nsidaa ìñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nihnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vachì ducán cachí nùù tutu ìì:) “Còò ni-iin ana cùndáà ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nìhìtáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán iá, ñàni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), màncùí dacuahá vahi mii-nsiá, vachì tàñáha ga cunihnu vaha inì-nsia nacua cuní Espíritu ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán nihnú inì-nsia, na ian nihnú iquin ini-nsiá, có-sànhì víi ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sàha-nda cuisì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnái xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundaà ini-ndà nduá nì dàcuàhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vachì cóni

sàa-nsià cundaà inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàa-nsià mànhì váha inì-nsia. ³ Vàchi nihnú ì inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vàchi ñà-cúmbìdia inì-nsia, te náâ stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhivì? Te divi sàhà ñà-jaàn nàhà claru nihnú ì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vàchi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchí nùu Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsià palabra ì xí-yá. Ñàyucànduá, cada iin iin-nda xi chuun nì nihitáhvi-ndà nùu-yá. ⁶ Vàchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiá palabra ì). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios nì quee viì (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì càhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchuùn primeru, xì stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsì nùu-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tnùmanì xì-ndà nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchuùn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dandàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsià. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te nì quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóo nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhì mà. ¹¹ Màsà cachí-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); cóo. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vachi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida viì-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né oro, ò plata, ò yùu yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né yutnù, ò mihì, ò ñuù. ¹³ Dandu después icúmí sàhà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra nì quida iin iin-nda. Vachi na sàhà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xixìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùu obra xi-nda nùu Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsà cócó obra xi-nda,

dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vàha xi-nda nùù-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà níhì-ndà ñà-vàha cuàhàn-ndà nihì-ndà ni cùí, doco anima-ndà, vátùni càcu viá, mate cunduamà na ian (ni chindee-nda mii-nda nùù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsìnúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ìì ndé iá Dios? Vàchi iá Espíritu ìì xí-yá ini anima-ndà.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú ni dándãñúhú iin nèhivì ñà-ìì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchì mà nda ñuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vàchi ndé iá-yà, yáha ga ìì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ìì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsià mii-nsiá, vachi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nùù nèhivì ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nèhivì) sàni culocó-nè, vachi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vachi ñà-nduá tuxí ini nèhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nùù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Icúmí Dios cundee-yá nùù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítnùnì guâ ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcàndùá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nèhivì. Vachi nsidanicuú nèhivì, xi nsidanicuú ñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútiácú-ndà, te ò nì sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vachi nsidaa ñà-nduá cùù xì-ndà quivì vichì, ò quivì vaxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida nì yáha nècuàchì apóstol nì nihì chuun nùù Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachí jaàn xiñuhu ndanihi nèhivì nsiùhù ñà-ndùù-nsí ana xinúcuáchí nùù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndáà nduá nì nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivì palabra ìì nisa ìa dèhé sàna. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida vii-nsí chuun ma, vachi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùù chuun xi inga nèhivì.

³ Doco yùhù, có-ndùlòquì nú cachí-nsià ñà-quidá vííí, ò á cóó. Ni có-nàcání stná inì nú cachí dava ga nèhivì ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùù iin juez. Ni yùhù, có-càchí stnáì sàhà mií, a quidá vííí, á cóó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxínìtnùnì mií, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vachi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachi a ní quida viíí, á cóó. ⁵ Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda, vachi tàsáà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuíñ-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichì. Dandu mii-yá datúí-ya

nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vìi iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xì-nsiá nsi-daájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ìi, vàchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíchi ini-ndà; còó. ⁷ Vàchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivì. Nsidaa ñà-nduá sàni nìhìtáhvì-nsiá, ñà-nduá nì dácútáhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahvì uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhámà, vàchi ñà-nì cutahvì uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nduçuca-nsiá. Sàni ndanchito ducùn-nsiá na iin rey cahan-nsiá, te menos nì ndòo nsiùhù nù-nsiá. A sácú vàha nú ni cúndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàa stná-nsì cutnahá-nsì xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxì ini, na ian nì cúndúú-nsì nèhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsì. Doco cunaha-nsiá,) indèhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsì Cristu, ndenihì nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gà-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhìndè-nsì cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñũuhu xí-nsiá nù-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhi-nsì doco, xíhi-nsì tècuí, còò ñá-cundixì vìi-nsì. Sahní cui stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsì yoho yucán, vàchi còò ni-iin xaan ndé cundoo sáin-nsì. ¹² Ndee quidáchúûn-nsì, te nú cánàhá-nè xì-nsì, dandu viví-ni naxícónihì-nsì nù-né. Te nú quidá quíni-né xì-nsì, dandu quidándéé ini-nsì. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsì, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndenihì-né nsiùhù nahi mihi chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachì xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nù-nsiá nduá? Còó, cuisì sàhà ñà-nì sàà-nsiá cundaà vàha ini-nsiá, vàchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nù. ¹⁵ Pues mate ni cúndóó ùxìn mil ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vàchi yùhù nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesu-cristu, ñàyùcàndúá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvì nù-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vàchi mii-né, nchícùn vìi-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nù. Pues divi icúmí cáhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhi, ndee

xícahàn dava-nsia, vèchi tuxí inì-nsia mà sài ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchì icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sàhà nècuàchì càhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nê ndudu ìì, á coó. ²⁰ Vèchi ley xi ñuhivì ìì xí Dios, màdì palabra uun nduá. Còò, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsià xì nansa cuní-nsià quide. ¿A cuní-nsià sài, te càhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsià sài càhàn màní xì-nsiá, te cundoo vii-ndà?

5

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xì iin tiàa cónì quidá víi xì iin nècuàchì ñahà

¹ Cachí nèhivì nacaní-né xí ñà-íá iin-nsia nì ìa xi dihi (quín-xì). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ìnhá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsià), vèchi tuxí vá ini-nsià ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcùndoo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuàán-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié', doco na ian jaàn iá anímè cutnáhì xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcànduá, cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ìì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quivì-yá, te cachi-nsià xì nècuàchì mà ñà-ìcúmí-ndá nacoò-ndané nùù ndahà ñà-malu, te ducán nìhì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuíta-nda nùù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sànahà na nisa cuxio nsihi pan nihí levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vii gá xí quida-nsia vichi, doco còò, có-íá vii ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ìnhá-nsiá dichu cachí: "Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ"? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xitià inicutu.) ⁷ Ñàyùcànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cónì queé ni iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vèchi mii-yá, sàndèníhì-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còò falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú promesa), vèchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndùtáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcànduá ndohó, puru ñà-nduú ñà-ndàà cuisì ni cúnchicùn-ndà. Màsà dátíáá uun-nda quida-nda ñà-íá vaha, vèchi queámà na ian có-chìvaha vii-ndà vicò mà; te màsà cúníhnú chicuéhè stná ini-ndà, te ni màsà quidá-ndá ni-iin

ñà-ia quini, vâchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chîvâha vii-ndâ vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tâtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu nì tiai antes nì cachì xî-nsiá ñà-màsà cútnáhâ-ndâ xí nèhivì túha càhàn xî ana cóni nándâhâ xî-né. ¹⁰ Ducán nì tiai nùu-nsiá, doco có-cùnì cachâmâ ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vâchi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútnáhâ gá-ndâ xî nècuàchìmâ, vâchi ñuhivì yohó ndoó cuáhà ana có-quidá víi: xího-né cucumi-né cuáhà ñà-cuicà, o xidácuíhnâ-nê, te ò xicàn tâhvi-né nùu ñà-cò-nduú Dios. ¹¹ Doco ñà-nduá nì cachì nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-ndâ (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhâ gá-ndâ xî-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahâ, te ò túha-ne xihò-né ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-nduú Dios, te ò túha-ne canáhâ-nè, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidácuíhnâ-nê, dandu màsà cútnáhâ gá-ndâ xî-né. Nì nácóó dahuun-ndané; nì màsà cuáhandee ini-ndâ cuxi-nda xî-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandâi sàhà cuàchi nèhivì có-nchìcùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiâ cachi-nsiâ nansa cuu xi nèhivì cutnáhâ xí-nsiâ nú nì sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñâyùcànduá, dohó cachì xî-nsiá: nì cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cùhùn-ndâ nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhâ-ndâ, cachì Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahâ-nsiá sàhâ-nsiá nùu iin juez có-xiníndisâ-xí ichì Dios. Chicá vâha nùu nèhivì xí mii-yá nì ndúndâà sàhâ chuun xî-nsia. ² Amádi sâ-ìnhâhâ-nsiâ ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndâ nsidandaà-ndâ sàhâ chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempo vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndâ nsidandaà-ndâ sàhâ-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-ndâ sàhâ chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñâyùcànduá, nú iá iin pleitu xî-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchìchí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachì uin xî-nsiá áma cúcáhán nùu-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-ndâ nchichí mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhâ chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiâ), vâchi sáhàn-nsiâ sanícuàchi stnahâ-nsiá sàhâ-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndisâ (xí Jesús) sáhàn-nsiâ.

⁷ Ñâyùcànduá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vâchi có-ndiá ìcà-ndâ canicuàchi stnaha-nda sàhâ-ndâ. Chicá vâha nì cuàha-nda quidaquini-ne xî-ndâ, te quidandee ini-ndâ. Chicá

vàha nacoo-ndané cah̀nìndàhvì-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahá ini-nsià sàhà-nsiá. Còó. Dècuèndé quidáquínì-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsià ñà-nduá icúmí-nê, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ìnahá-nsiâ ñà-mà níhì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá, vâchi mà cúndiátû anima ni-iin nèhivì nchìcùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ù nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècuìhnà, ni-iin stná ana tûha xího xì ñà-ìcúmì inga nèhivì, ni-iin stná tè-xìni, ni-iin stná tè-tûha canàhá, ni-iin stná tè-sàhnìndáhvì xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhtáhvì xì ñuhivì ìì xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nìsa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ì stná anima-nsià. Ñàyùcànduá, nèhivì vâha sanduú-nsiá nuú mii-yá vichi. Ducán nì cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìì, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vâchi nì chindee stná Espíritu ìì xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachì nèhivì): “Vàtùni quida-nda ñà-nduá cudî ini-ndà”. Pues vihini, doco màdì nsidaa iñàha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-ndà, doco màsà cuáha-nda cundee ni-iin ñà-có-ìá vâha nuú sàxínìtnùnì-ndà. ¹³ Vâchi dohó cachì stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmì ndújààn, vâchi vâxi iin quivì icúmì Dios dandáñúhú-yâ nsidaàjàn. Te cuerpu xi-nda, ¿ìndù chuun icúmìá? Pues màdì-ñá coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachì víi-nda nuú Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nacula nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmì-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vâha coo stná-ndà xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yà sàndù-ndà? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsinuu stná inì-nsia nansa iá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xi iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vâchi ducán cachì tutu ìì: “Ìin-ni nèhivì cunduu ndú-ì-nè, (nècuàchì tiàa xi nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xì inga ana cóni nándàhà xì-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quínì guâ xì iquìcúñú-ndà. Doco nú nì quida-nda iin falta xì iin nècuàchì

ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùu cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiâ ñà-vehe Espíritu Ì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vâchi sàni nihítahvì-ndà Yà-ì mà nùu-yá? Ñàyùcànduá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dãnáà-yá sàhà-ndà, te sàhámà nsidaa ñà-nduá quidà-ndà na itíacú-ndà xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá ni cùndúá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá ni tiaa-nsia nù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-íà-nè xì ni-iin nècuàchi ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchìmà iin cuàchi, chicá vâha ni nándàhà-né; te ducání stná nècuàchi ñahà, chicá vâha ni cúcúmí-nè ì-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-né quida ndisa-ne cumplir chuun ni nihì-né ñà-coo-ne xì ñahàdihí-nè. Stná nècuàchi ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vîi-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ì-né. ⁴ Màdi micuísì nècuàchi ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ì-né, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchi tiàa. Te ducání stná nècuàchi tiàa ma, màdi cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdihí-nè, vâchi icúmí cachi stná nècuàchi ñahà. ⁵ Màsà cáchí-nsiâ “còó” nùu nècuàchi vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiâ cunihii-nsiá iin ùi quivì sàhà-ñá càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios. Dandu después nacua stnahá-nsiá, vâchi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxínitnùnì-nsiâ ñà-có-cùndéé gâ ini-nsiâ cunihii-nsiâ.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá, doco màdi ñà-dàndacuí nùu-nsiá nduá; còó. Cuisì cachí xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsiâ nansa iá iin ñà-vâha cui quida-nsia. ⁷ Vâchi yùhù, cudii inì nú ni quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-ìé xì ni-iin nècuàchi ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa ni nihítahvì-ndà nùu Dios, vâchi tucu tucu sáhatahvì-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì nsidaa nècuàchi ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchi tàñáha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-còni nándàhí). ⁹ Doco nú mà cùndéé ini-nè cunihii-né ducán, dandu ni nándàhà-né chicá vâha, te màsà càcánúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sàni nandàhà, iá ndisa ñà-nduá dandacuí nùu-né. Te màdi cuisì yùhù cachí xì-né palabra yohó; vâchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí-yà: ni-iin nècuàchi ñahà màsà nácóó-né ì-né. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchìmà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nácóocuiin-nè nacua stnahá-né xì ì-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchi tiàa, màsà càtéstnahá stná-nè xì ñahàdihí-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá nacání uun inì, vàchi có-nduá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndísâ ñahàdihí-xì, màsà cátè-nè nècuàchìmà nú cudúì ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ì-nemà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndísâ ì-né, doco chicá vaha màsà cátè stná-nè ì-né, nú cudúì ini nècuàchìmà coo ndisa-ne xì ñahàdihí-nemà. ¹⁴ Vàchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndísâ, doco sàhájàn chicá mà ùhì cundiatú stná ì-né nùù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndísâ, nú nècuàchì xiníndísâ nduú ì-né. Doco nú nduú-nè có-xiníndísâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xiníndísâ-né, (mate imindaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndísâ-má quecuaán-né, dandu mà cùtnúú-ní, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndísâ nì ndòò, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà nì cùndúú-né. Doco ¿índù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manì-ndà. ¹⁶ Vàchi iin nècuàchì ñahà, có-ìnáhá-né ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ìnáhá stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdihí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachì xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vàchi nú sà-ítúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcùtua ìcà-ndà. ¹⁹ Vàchi seña mà, nú itúá, ò nú có-itúá, còò ni-ìnáha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-nduá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiàá. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quìhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cùndóó ì-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòó-nsiá libre, fuerza quidáchúûn-nsiá nùù lamú xi-nsia, te ducán nìsa ìa stná quivì nì quìhi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsià sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha nì quidá stná-nsià aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúûn-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùù mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùù-xì, divi mii-yá. ²³ Te sàni dànàà-yá sàhà-ndá. Ñàyücànduá, màsà cuáha-nda quida-nda chuun nì dàndacú ana nduú nèhivì ùùn.

24 (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachí xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na táñaha ga quìhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóó ì stná-ndà vichi, ñàni.

25 Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tàñaha ga nandàhà. Còò ni-iñaha ni cachí Stoho-ndà Señor xì sàhà nècuàchìmà, doco sàhà gracia xi-ya, vátùnì cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun ini: 26 chicá vaha iin-ni ni cúndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vàchi tiempu ùhì nduá vichi. 27 Ñàyücànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà catéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. 28 Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chiì, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cuní ndoho guá-nsiá.

29 Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñàni. Ñàyücànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. 30 Te nú sacu-nda (sáha iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhájàn. Te nú cudí ini-ndà sàhà iñaha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiaá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yáha ga xiñuhá nù-ndà. 31 Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhájàn, vàchi ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

32 Yùhù, có-cuní nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-iñaha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudí ini-yà. 33 Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vàchi nándúcú-nè nansa cudí ini ñahàdihí-nè. 34 Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nù iin nècuàchì còò í-xí. Nècuàchì còò í-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vàchi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ì xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ì-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vàchi nacání ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. 35 Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vaha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nù-nsiá iin modo có-ndiá íqué. Cuisì cuní quida-nsia ñà-íá viì, te nihì-nsiá cunucuachi ví-nsiá nù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cù chivàha-nsia.

36 Pues ni cachí-ndá iá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xì ana cudí ini-te, te có-quidá ví-té ñà-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vátùnì quida-tè nacua nihnú ini-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñâ, màdì cuáchi cundua. 37 Doco nú iin-ni sàni nacani vaha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vátùnì quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá ví-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te

mà, señorita quida ì-ñá seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyùcàndüá, (ndúìajàn, vátùni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñâ, vátùni iá ñà-ndüá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ì-né ndè cachi sàa cui nècuàchì mà. Doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ni cundúú stná inga tiàa ma iin nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ì xì Dios sàxìnítùnì.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-ndüá chindóó nèhivì nù ñà-ndüá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-ndüú ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gá-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sàa-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumàni gá ñà-cundaà vâha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcàndüá, ñà-yòhó ndüá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivì nù ñà-càhvi-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te cò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-ndüá cachí nèhivì ndüú ana cahvi-né ansivi ò ñuhiví, vâchi cuàhà iñàha cachí-nè ndüú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá nì quidavâha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ì xì-yá nì sàcò nsidaa ñà-ìá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sànihì vâha ini-nè sàhàjàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísá, quidá ì-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà ndüú ofrenda chindóó nèhivì nù, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñàyùcàndüá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè ndüá, vâchi tàñàha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdì xì ñà-ìtiácú-ndà icúmí-ndá ndee vâha-nda nù Dios, vâchi nú sàni saxì-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cùnì-ndà caxì-ndà iñàha, iin-ni iá stná-ndà, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu nì cundóó-ndá, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cundáà ini-xi sàhámà,

te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te nì quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì nì xini xì-nsiá mà, nú nì cùndúú-né iin nècuàchì có-cùndáà vaha inì-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sáhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñàyùcàndüá, có-queé víámà, vachi nú ni quida-nda cuàchi nùù ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùù stná Cristu nì quida stná-ndà cuàchi queámà, vachi sàni dàtúcù-ndà sàxìnìtnùní nècuàchìmà ñà-có-sâà-nè cundàà vaha ini-nè. ¹³ Ñàyùcàndüá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-nduá cuní caxí nì cùí, dandu chicá vaha màsà nunca caxì gué` ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúûn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinìnùù stnáì. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xinindisá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúní dava nèhivì yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vachi ñà-sàhà yùhù sà-xìníndísâ-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nùù mii-yá sàni nìhìtáhvì chuun quidé.

³ Vichi cuàhàn cachì iñàha xi-nsiá, vachi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsi, te cundaca-nsi iin ñahàdìhì-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoò-nsi chuun xi ñuhivì yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vachi ducán iá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdi cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiáá xì yutnù quisì vídì, saxí stná-te iin ùi-si; te ò nú quisì ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tèndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñá có-nduì mii-yá, ñàyùcàndüá, có-ndiáá palabra cachí jaàn. Còó, vachi divi ducán cachí stná ley ì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ì, te nì cachi Dios: “Màsà cùñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdi sáhà-ñá màni guá quisì mà nùù-yá nduá disàhà-xí nì càchí-yà ducán. ¹⁰ Còó, sàhà ndohó

nì cachi-yà ducán, (vàchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua iá stná xì iin nècuàchì xitù, te ò iin peón dacóyo nùni, nihnú ini-nè nìhì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuáha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nù-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xìcàn-nsi ni-iñàha nù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni càcàn-nsi iñàha cadiàmà nù nèhivì, te mà cúníndísà gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sá-ìnhá stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sáa yucán. Vachi dùtù xinúcuáchì nù mesa ì ndé xìxìn quisi nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nàhà claru sàni chitnùni ini Stoho-ndà Señor ñà-ducán quida stná nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nìhì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nù-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná ini-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xi. Còó, chicá vaha òihna ni cuí, te (màdiá quidejàn), vàchi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-nduá cudú guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitnùhi; doco có-nìhnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vàchi nihnú inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú cuisì yùhù nì chitnùni inì cacanui xì palabra mà nì cúí, dandu vi-hini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundaà ini-ndà iin chuun ì nì nìhì nù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nìhì chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmanì nìhítáhvì? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quíyàhvi, mate iá derechu xi càquàn, doco có-xíquèn nù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còò ni-iin ana cachi xì nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ìé` sujetu nù nsidaa nèhivì áma vihini sàa stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xì chívàha stnáì estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhi xì-né, áma sàa dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate nù yùhù có-ndiáá gà ley sànahe xì-némà, doco voluntad xi mií nchicùàn áma sàa stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daanì, nú ié` cutnáhi xì nèhivì có-nchicùn estilu

xi ley mà, dandu có-nchícùn stnàì-ñà, áma (chíndéé stnâ mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-ndùì iin nèhivì còò ni-iin ley xi Dios nùù-xí; còò, vâchi nchícùn ndisa stnâì ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié' cutnáhí xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnâì na quidá mii-né, áma níhí' dacuní stnâì dava-ne ichì váha. Vâchi ducání quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnâì, áma sáà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñá chicá quee tnũñuhu xí razón ndiaha xí-yá, dandu nihítáhvì stnâì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ìnáhá-nsiâ, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xì premiù, mate cuáhà-té nì dàdává stnahá-te. Pues ducání iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihítáhvì stná-ndà nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóó fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cuní-te nìhì-té (iin premiù tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sìcàté ndahà cuì yutnú cuñuhu ònì-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá nìhì-ndà nú nì cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù sáhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhí índù nùù-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sáhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhí ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùù ñà-xíhoé quide. Có-sáhi ñà-quida ndevàhi xì mií, còtó mà nátùì guè nùù mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà cáhvì-ndá figura nahi nìsa quida nèhivì Israel sàhana na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xi nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nìsa xìca-ne tìxi còndàhvì iin vìcò xí-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcàndùá, na ian cùù-xi-ndà na cuhíi-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhii stná-nè tìxi vìcò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-nì nìsa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-nì nìsa xihì stná-nè tècuíi ndiaha, divi tècuíi nì cana nùù iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vâchi nì cutnahá stná-yà xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcàndùá cuáhà sàstnùhù-né nì xihì nùù yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xi nèhivì sàhana mà, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Nì màsà cáhvì stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vâchi ducán

nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuíta-ne nì ìtasaha-né (nùù figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vèchi después nì xihì òcò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor, vèchi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tniì-sìné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (diquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cùndáà ini-ndà (màsà quidá stnâ-ndà ducán). Vèchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùù tutu ì sàhà-ñá cundáà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndùá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùù Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàà-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nìhnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndùá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduá. Te vètùni cahvi viì-ndà xì-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndùá mà cùndéé ini-ndà sàhà-xí. Còó, vèchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datúí Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vètùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cùndóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùù Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxì-ndá ñà-ndùá nì chindoo nèhivì nùù figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xì, amádi ndisa á coó, vèchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundáà inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítáhvi-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nùù-yá. Te na xixí stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñù-yà (sàhà-ndà). Sà-ìnáhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nahi imindaa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoó, vèchi iin-ni pan (ì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehe-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùù mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cùní cachàmà ñà-ìtiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ìnáhá xí Dios, ni có-cùní cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, íá ndisa ana ònùù-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùù ñà-malu sàha-neà, màdì nùù Dios. Te yùhù, có-cùní dahuin cunihnu ini-nsiá quisì mà. ²¹ Vèchi còò

permisu cuitahvì-ndà coho-nda copa ìì xí Dios, te después coho stná-ndà ñà-nduá sáha-ne ñà-malu; còó. Vàchi còó permisu cuxi-nda pan ìì xí Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxí-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cuní-nsià dacuídà ini-nsià Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsià chicá fuerte-nsià nùù-yá? (Doco mà ndísá.)

²³ (Ñà-ndaà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudíi ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcànduá, màsà nándúcú-ndà ñà-nduá cudíi inì-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vaha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dìcò yàhvi, vètùnì caxì-ndañá. Còó necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhámà, ²⁶ vèchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhivì yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xiníndísá-xí-yà, te cudíi ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vètùnì caxì stná-ndà nsidaa ñà-nduá taxí nècuàchì mà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùù figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchì mà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vèchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndà quida-nda ñà-nduá cuní inga nèhivì cachí ìì gá inì-xi. ³⁰ Vèchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-nduá saxí-nda, ñàyùcànduá còò ñà-dìsàhà-xí cundoo nèhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-nduá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-nduá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tññuhu ndiaha xí Dios ni cùnduá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchì ini-ndà ni-iin nèhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhivì inga raza (có-xiníndísà), te ò iin nèhivì cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsià nacua quidá yùhù, có-nàndúquí ñà-cudíi inì míí, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchì ini nèhivì sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcànduá, nacua quidá yùhù, ducánì quida stná mii-nsiá, vèchi divi Cristu nduú ana nchícùn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vèchi iin-ni nsinúú inì-nsià yùhù, te nsinúú stná inì-nsià palabra ni cachì xì-nsiá

ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichi cuní cundaà inì-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchì ñahà, ducaní nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-nduá ducán cacàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-néàmà, vàchi có-nduámà tnùñuhu xí dìni-né. ⁵ Doco nècuàchì ñahà, nú xicàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ídàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà dìni-né, vàchi davani queámà na ian sàni daté tehe-né. ⁶ Vàchi nú có-ídàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu chicá vaha ni daté cuati dìni-né. Te nú ni cúcáhan nùù-né daté cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cúdàhvi dìni-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìni-né, (na xicàn tàhvi-né), vàchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyùcànduá, xiñuhu tavà-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tnùñuhu xí nècuàchì tiàa tavá-né, ñàyùcànduá (xiñuhu ni cúdàhvi dìni-né). ⁸ Vàchi màdì (iin iquì) nècuàchì ñahà ni cúyúcùn nècuàchì tiàa. Còó. Iquì tiàa ni cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ii-né, ñàyùcànduá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xiñuhu cudàhvi dìni nècuàchì ñahà, te cunduamà seña ñà-íá ana dandacù-xì nùù-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcànduá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiáá, ni có-càchí stná ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiáá stná; còó, vàchi nú ndoo-nda nùù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcànduá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa ni sàcòo nècuàchì ñahà, doco vichi nècuàchì ñahà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítnùní ini-xì sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí inì-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni cacàn tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni iá dìni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducaní ináhà-ndá cucáhan nùù iin nècuàchì tiàa nú ni ndunaní ididíni-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còó, cuàhà gá cudí ini-nè nú naní ididíni-né, vàchi na iñàha ídàhvi dìni-né nduá, te ducán ni nihitàhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá), doco nú có-ndòo ini iin nèhivi xì palabra yohó, dandu ni cúnáhà-né cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nèhivi cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacutáhvi-né Cena ù xì Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còó, vàchi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vàchi ducán

cachí nêhivì xí, te tuxí inì vihini ñà-ndáà ndua. ¹⁹ Vâchi vihini cachi stná-ndá ñà-ícúmí coo itnii grupu nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vâha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdì ñà-cáhàn sàhnù-ndà cunduajàn). ²⁰ Ñâyùcàndùá, yùhù cachí, màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ì xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsià jaàn. ²¹ Vâchi cada iin iin-nsia, yàchì quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nêhivì, ni có-sâa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vâchi nêhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándúcáhàn-ndá ñanìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuáhìn ndenihi vâhi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còó, mà quidéa.

Nansa nì quida Jesús Cena ì primeru

²³ Nùu meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacání nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuú quivì nì cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tnii-ya pan, ²⁴ te nì naquimani-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáña, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahvì sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xixi nsidaa-né, dandu nì tnii-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nêhivì, vâchi nahi nì nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xixi-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinúú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàà quivì naxicocuñn-yà.

²⁷ Ñâyùcàndùá, nú cuní-ndà nacuitahvi-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ì xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vâchi ñà-cóni chívàha-nda tnùñuhu xí iquicúñú-yà xì nì-yá nduá. ²⁸ Ñâyùcàndùá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vâtùni nacuitahvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ì mà. ²⁹ Vâchi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-ndà, te xihí stná-ndà yà-ì mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xí kuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vâha nacani vâha ini-ndà, te ndundoo víi anima-ndà antes, dandu mà nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nùu-yá, divi ñà-sáha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñúhú dahuun-nda nahi dava ga nêhivì ñuhiví.

³³ Ñàyùcàndùá, na natácá-nsià, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñáni, dandu vátùni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xîhî ndisa iin nèhivî doco, dandu chicá vâha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihî-nsiá castigu na natácá-nsià cundua. (Ñà-jaàn nduá cachî xî-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xî-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá nihítáhvî ndiaha-nda cutáhvî-ndà nùù Espíritu Ìì

¹ Yùhù cunî cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá nihítáhvî ndiaha-nda nùù Espíritu Ìì, ñáni. ² Sà-ínáhá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na táñâha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisi nacua nîsa cachi nèhivî xî-nsiá, ducán nîsa quida-nsia, nîsa cahvi-nsiá cuàhà figura xî yùù, mate có-câhàn mà. ³ Ñàyùcàndùá, cunî cundaà inî-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìì xî Dios nduú ana chindéé xî-ndá câhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisi Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvî-ndà nùù-yá, doco imindaa Espíritu Ìì xî-yá nduú ana ni dàcútáhvî xî-ndáñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xî nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvî nansa chindee ndiaha Espíritu Ìì ndohó sàhà ñà-vâha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvî-ndà ñà-câhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvî-ndà ñà-cundaà tui ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìì nduú ana chindéé xî-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùù mismo Espíritu Ìì sàni nihítáhvî ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni nihítáhvî-ndà dandúvâha-nda nèhivî, doco mismo Espíritu Ìì nduú ana ni sàhatahvî xî-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni nihítáhvî-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnuhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xî-yá. Te dava ga tu-nda, vátùni cundaà ini-ndà a díví Espíritu Ìì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñâha. Daaní, dava tu-nda, tûha-nda câhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá ni nihítáhvî-ndà mà, divi Espíritu Ìì nduú ana chindéé xî-ndá quida-nda ducán,

te iin iin-nda níhítáhvi-ndà según nansa chítñuní ini-yà cuàhatahvì-yándô.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni ñihí iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xi ndohó na ian ndohó xi iquicúñú-ndà. ¹³ Vàchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà ñi quida Espíritu ñi xí-yá. Vàchi iin-ni Espíritu ñi sàni ñihítáhvi ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchi raza Judea, te ò nècuàchi inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchi libre, te ò nècuàchi ndoó ana dándàcù-xì núù-xí.

¹⁴ Sà-ináhà-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdi uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cuí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còò; yùhù, có-nduì iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduì cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còò, yùhù, có-nduì iin nduchìnúù, ñàyùcànduá có-nduì cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchìnúù-ndà ni cùndúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cùndúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha òitni-ndà? Mà cuí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xi nsidaa ñà-nduá xichúân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa ñi chitñuní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cuí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cùndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còò, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íà vaha cachi nduchìnúù-ndà xi ndahà-ndà: “Cò-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná òimì-ndà xi sàhà-ndà: “Cò-xiñùhí mii-ní”. ²² Còò, vàchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhàn núù-ndà. ²⁴ Vàchi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndáñá). Pues ducán ñi chitñuní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiaá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmiá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñú-ndà. ²⁶ Vàchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquicúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudíi ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudíi stná inia.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchi cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda núù-yá nacua quidá sàhà-ndà,

ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni nìhitàhvi-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachítñuhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ìi. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanìtnaha-xi, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà màdì nsidaa-nda ni níhi-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitñuhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitñuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà nìhitàhvi-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachi mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachí-ndà sàni nìhitàhvi-ndà cáhàn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhivì xì ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cundíáá nsidaámà, vachi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadi úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nìhitàhvi-ndà cachitñuhu-nda razón ndiaha, te sànihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vaha-nda fe, dècuèndè vètuni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuàha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vaha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cundíáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhì ini-ndané. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cundàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vachi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóó interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vachi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cudíi ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còó, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndàà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùù-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá

quida vii-né después, vachi siempre íá tnündé ini, cachi-nda, te vátùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nèhivì xì-nda iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-nda dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-nda iin ñà-có-ináhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, mà nunca ndutámà nùu-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ináhá nsihi-nda nsidaa iñàha; cóó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; cóó. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-nda nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tí, nahi mée nisa cahìn, vachi nacua nacání ini nsi-daa-vé, ducán nisa nacani stná inì; ducán nisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyùcàndüá, có-quidá gué nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-nda después. Vachi quivì vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cùndáà vaha ini-nda), vachi na ian indéhe-nda nùu iin yùtátá có-tùí ví, ducán nduá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gá ducán, vachi viví-ni icúmí-ndá cundehè claru-nda mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáà ini-nda, doco quivì yucán icúmí-ndá cundáà vaha ndisa ini-nda nacua cundáà ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyùcàndüá, ùni iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vâha-nda fe, te ni cúníhnú vaha ini-nda ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-nda sàhà-nda. Doco nùu nsì-ùni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda.

14

Nansa ndiá icà-nda quida-nda na cáhàn-nda inga dàhàn sàà quidá Espíritu Ìi

¹ (Ñà-ndáà ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. Daaní, cuní stnài nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsiá más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá.

² Vachi na cáhàn-nda dàhàn sàà, màdì nèhivì ñuhivì cáhàn xì-nda. Còó. Dios cáhàn xì-nda, doco nèhivì ñuhivì, có-cùndáà ini-nè nansa cachí-nda. Divi Espíritu Ìi chindéé xí-nda cáhàn-nda ducán, doco iin chuun íá dèhé nduá cachí-nda.

³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì cáhàn xì-nda, vátùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuahandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-nda na natácá-nda, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nacuahandee inì-xi.

⁵ Mate cúdíi inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudìi inì nú ni

nìhitàhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vàchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vətùni, vàchi (sàhà-ñá claru iá palabra mà) vətùni nìhì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vàha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sài ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni cáhìn xì-nsiá. ¿A vətùni chindeámà mii-nsiá, ñàni? Còó, vàchi xiñuhu ñà-nacani claru stnái xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùù ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundaà tui inì nì quida-ya, te ò nú cóó, iin razón ndiaha nì quixi nùù-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vàchi dècuèndè stná ñà-quidándáá-ndá, ni cundúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñâ, dandu mà cundáá ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cundáà ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducání stná ndohó na cáhàn-ndà, nú có-cáhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn iá ñuhivì, te iin ian vətùni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn càhàn iin nèhivì, dandu có-cundáà ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xicà nduú-né, te ni mii-né, có-cundáà stná ini-nè ñà-ndúá cachí ndohó. ¹² Pues ducání stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà cáhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yàha ga cuní-nsiá nìhitàhvi-nsiá cuàhà iñàha nùù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nìhitàhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyucàndúá, nú sàtùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na cáhàn-ndáñâ, ¹⁴ vàchi na cáhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà cáhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùù-yá, doco ini sàxinítnùnì-ndà, có-cundáà ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vàha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tàhvi stná-ndà nùù-yá xì iin palabra ñà-cundáà ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáà ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vàchi nú naquímànì-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihi nì càhàn-ndà), vàchi ni có-cundáà ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimanì-ndà Dios, divi naquímànì váha-ndayá, vətùni iá mà, doco có-nìhì ñanìtnaha-nda conduamà iin ñà-vàha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuàhà

gá cáhìn dáhàn sàà; chicá cáhìn ducán nùù nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsià, te màdiá ùxìn mìl palabra inga dáhàn mà-cúndáà inì-nsia, vèchi cuisì nú cundáà vaha ini-nsià, dandu vètùnì chinahì mii-nsiá iñaha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsià nahi mée, ñánì. Vètùnì iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuéhè iá ñuhiví; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdi gá nahi mée.

²¹ Nùù tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhìn xì nècuàchì raza yohó, vèchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dáhàn, te cuenta-xì icúmí-nê càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn cású-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyúcànduá, ñà-jaàn cundáà ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dáhàn sàà, áma cundáà ini nècuàchì có-xiníndísâ. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxiníndísâ, màdi sàhà nèhivì có-xiníndísâ.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsià, te càhàn iin iin-nsia dáhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cundáà inì-xi, ò nèhivì có-xiníndísâ. Pues ádi icúmí-nê cachi-nè sàni cu-lócó-nsià. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dáhàn cundáà inì-xi), dandu dansínúú iniàmánè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-nduá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcuítasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndíá nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xì iin dáhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dáhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vaha xì nsidaa ana nì nataca ni cundúá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vù-ndàñá, màdiá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dáhàn sàà, dandu vètùnì càhàn ù-ndè, ò ùnì-nè, doco màsà yáha ùnì-nè, te nì nsihì iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcúmí-nê tiempo xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dáhàn sàà na natácá-nsià, cuisì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vètùnì càhàn ù ò ùnì-nè, te ni cúnìní nèhivì dava ga, te cachi-nè a vètùnì iá ñà-nduá nì cachi nècuàchìmà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxinítnùnì-xi iin palabra

ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vètùni cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vètùni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuaàhandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nìhitàhvì cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nê dandacú-né nùù anima mii-né, (a cáhàn-nè, á cóó). ³³ Cunaha-nsiá, màdì nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, cóó; vivíi-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà cáhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vèchi cóò permisú. Icúmí-nê cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni cácan tnùhù-né nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vèchi có-nduá ducán cáhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsiá.

³⁶ Cuní nsinuu inì-nsia ñà-màdì mii-nsiá ònùù-xí ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdì cuisì mii-nsiá nì xìnindísà stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúù Dios sàxìnìtnùnì-xi, te ò ní nìhitàhvì ndiaha-né cahàn-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dandacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú cô-cuní-nè nacuni-nè ñà-palabra ì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsiá, màsà nácuní stná-nsiànè ñà-nduú-né ana nì nìhitàhvì ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñànì. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nìhitàhvì-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì cáhàn dàhàn sàà, màsà cádí-nsiá nùù-né; cóó. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), vivíi-ni ni quidá-nsiáñà, te iin iin-nsia (ni cáhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñànì, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xì-nsiá daa. Vèchi nì xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsiá seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsiá càcu-nsia nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsiañà. Vètùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a vñhínì uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsiá ducán? (Còó), ³ vèchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitnùhi xì-nsiá daa, vèchi divi nduú stná palabra nì nìhí (nùù) Cristu, te nacáníamà nansa nì xìhì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ì. ⁴ Dandu nì ndùxin-ya, doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xì nùù stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxìn ùnì nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca

más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ìì cuàhà vá nècuàchìmà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xì nècuàchì dava ga mà. Vàchi nùù nsidaa gá ana nì ñhì chuun nùù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiáa. Ndisa nì ñhì chuun ndiaha nùù-yá, doco màdi sàhà-ñá vaha güé' nì sándúá; cóo, vachi yùhù, cuàhà gá nèhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì ñhitáhvì cucumí chuun ìì nùù-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vachi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchì dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; cóo. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xícachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsí sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu jíndù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsí? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsíi ni cúí, dandu nì cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-cáhàn-nsí xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàya, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vachi sàni cachi-nsí sàhà Dios nì ñanatiácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsíi (nacula cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vachi nú mà cúí natiacu nsíi, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni íá ìì-ndà xì cuàchi-nda, cuquídá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá cóo tnùndé inì-xì nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (cóo, ñà-ndáa cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyùcàndúá vátùni ñhitáhvì stná cuàhà-nè natiacu-nè. ²² Vachi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyùcàndúá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quívì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quívì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quívì (naxicocuín-yà, te) cuni-ndàya.

24 Daa cunduu quivì icúmí-yâ cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnû, xì nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xìnu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánì-yá. 25 Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yâ cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. 26 Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yà xihì nèhivì, ñàyùcàndúá por último icúmí-yâ cundee-yá nùù ñà-xihì-ndà, te mà nunca cui gá-ndà. 27 Vâchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nùù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamánì-yá coo stná sujetu nùù-yá, vâchi divi Yuamánì-yá nduú ana disáhà-xí nì cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. 28 Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nùù Yuamánì-yá, vâchi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

29 Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xihì. Pues, ¿índù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii ma nú ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsii ni cui?

30 Daaní, nsiùhù tu, tixi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà de-spués.) 31 Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñàni. Ñà-ndáà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuìsì cudî gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsià Stoho-ndà Jesucristu. 32 Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùù (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco ni mà cúndiáá stná mà (nùì) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vâchi te nú ducán, dandu chicá vâha quida-nda nacua cachí dichu: “Ni cuxí vâha-nda, te coho vâha-nda, vâchi tnaa cui-ndà”.

33 Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vâchi cachí stná dichu): “Nú chicuèhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”. 34 Xiñuhu nàcùnihnu viì inì-nsia, (ñàni). Màsà quidá gá-nsià cuàchi, vâchi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ínahá-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

35 Doco vihini cachi iin nèhivì: “¿Índù modo cui natiacu iin nsii nú sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?”

36 Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vâchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíá ndùxan, dandu cuitiá. 37 Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-nduá cuàhàn nacuitiá; còó, cutu íin tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cúndúá nùnì trigu, ò inga nùnì. 38 Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnuá, dandu díin díin nùnì cundua según iin iin clase nduá. 39 Pues ducánì iá stná

xì cuerpu xi iin iin ñà-ía ñuhiví. Vàchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisì, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchìi itándiaa ansivi, tucu iá' nùù ñà-ía ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-ía ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-ía ñuhiví, doco tucu tucu xíndaa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchíí orá, te viconi iá nchíí yoo, doco tucu nchíí-si. Cuaha-ni iá nchíí stná sìtnúù, doco tucu tucu xíndaa vico iin iin-sì. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndúxin iin nsìi, sívì iquicúñú-nè, doco na sàa quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhá-ní nisá ìa-ne na ní ndúxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsìi na ndúxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhiví yohó icúmí-ndá na ndúxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátuni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ìi: "Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiácú, divi nduú Adán". Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhitáhvi nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nìsa ìa iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiácú ndiaha na iin Espíritu ìi. Còó, siempre nchícùn gà vaxamà. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nìsa ìa xii-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndaa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xì gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndaa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìi-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndà, tàñáha ga cui sàa-ndà cundoo-nda ñuhiví ìi xí-yá, ñáni. Te ducání stná, nú tàñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúí sàa stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquicúñú-ndà; vàchi tiempu vichi sívì-ndà na xíhì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nìsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàa nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadàma iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sívì corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vàchi icúmí sívì corneta, dandu natiacu nsìi ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó,

vàxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-nda. (Ñà-ndáa nduá), xihì-nda vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-nda, dandu mà nunca cui gà-nda. Daaní, (na tiempu sàni nihitáhvi-nda ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ìi cundua, vachi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cundúú gá-nda nsii. ⁵⁵ Na ní xihì-nda, cuahàn-nda ndoho fuerte-nda nì cùì, doco vichi còò. Mate ní xihì-nda, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nùù-nda”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivi, ñà-yúcán nduá dayúhî xì-né na xihì-nè. Vachi nacua fuerte íá castigu cachí ley ìi, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho nihì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùù ndohó, còò, vachi ansivéhé Dios, vètùni cundee-nda nùù nsidaájàn quida Stoho-nda Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyücàndüá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsià, ñani màni. Iin-ni ni cúnihnú vaha inì-nsià Stoho-nda Señor, te quida stná-nsià cuahà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-ndá, màdi úún-ní quee ñà-xinúcuáchí-ndá nùù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùù nècuàchi ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchi ndahví

¹ Vichi cuahìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivi xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivi xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsià iyuhu ñà-ndüá sàni quida-nsià ganar, dandu quivì sài ndé ndoó-nsiá, có-ndüú gá ñà-càcàn gà-nsià dihùn. ³ Te nú sàni sài, dandu icúmí stná-nsià nacàxin-nsià iin ùi nèhivi techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmani xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnài iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-ndüá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vètùni cùhùn stnài, dandu cutnàhî xì nècuàchìmà cùhùn-nsi.

Nansa nihnú ini Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàà stnài ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíí xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cùnî yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cùnî casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gá Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuahìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vachi sà-íá cuahà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuahà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì còó-né contentu na iá-nè jaàn, vâchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyùcàndüá, màsà cáhîchî ini-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichi ndixi-ne ndé ié', vâchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví nùù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa nì cachi Pablo nì casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvî nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vâha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsià, te nacuahandee stná ini-nsià. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsià sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiâ sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhâ stná-nsià ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñánì. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cunì quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nùù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cunì quidañuhu ví-nsiánè.

¹⁷ Nì cudì gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vâchi mate mànicúí quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-ié' contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divì ducánì tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyùcàndüá, xiñuhu quidañuhu ví-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, cásàhú-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudî ini-nè) ñà-ndòó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), cásàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá ví stná-nsià ñà-ndüú-nsiá nèhivì ìì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te cásàhú stnáì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cùú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu nì sàà-nè ndañuhu-né nùù-yá. Te vichi cachí-ndà xí-yá: "Naxicocuñ-ní cuní-nsì, Stoho-nsì Señor".

²³ Ni cúcúmí víhî-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cunì nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ì nù Jesu-
cristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnàhá
stnàì xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì
natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsì xì
nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán.
² Nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu nì quixí
cuáhà gracia sàhà-nsiá, te nì yáha vàha-nsia nicanicuahàn
quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi
Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhì
ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vàchi cahvi-ndayá.
⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán
dandu vátùni nacuaàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà
quìvì yáha stná-nè tnùndoho, vàchi sàhà-ñá sàni chindee-yá
ndohó, ñàyùcàndüá vátùni chindee stná-ndà ñanìtnaha-nda.
⁵ Ñà-ndàà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na
ian nì yàha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha
stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcàndüá, nú ndohó nsiùhù,
dandu sàhà-ñá nìhì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá,
te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni
nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà
sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vátùni
nìhì stná-nsiá quidandee víi inì-nsia na hora ndohó-nsiá
nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndüá, ináhá váha-nsi, nú icúmí-nsiá
ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá,
vàchi ndiaha gá icúmí-yá nacuaàhandee stná ini-yà mii-nsiá
nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñánì, cunì-nsì cundaà ini-nsiá nansa nì yàha-nsi ladu
Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cúndéé ini-nsì
nì cahan-nsì, cuàhàn-nsì cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni
sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsì. Doco ducán nì cuu xi-nsì sàhà
ñà-nì cúndàà ini-nsì màsà cáhví-nsì xì mii-nsì; cuisì Dios nì
cahvi xi-nda, vàchi mii-yá, mà úhì danátiácú stná-yàndó mate
sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndàà nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya
nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuáhàn-nsì cui-nsì nì cùì,
te (ansivéhé gâ-yà), vàchi dècuèndè quìvì vichi dacácu ì-yá
nsiùhù. Te xiníndisâ-nsì ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yá
quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn
tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsì. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi

cuàhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-nduú-né nècuàchì seguru, có-dàndàhví-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuàhà gá cudî ini-nsi ñà-ínáhá-nsí vii gá quidá-nsí ñuhiví yohó. Có-dàndàhví-nsi ni-iin nèhivì, vâchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsià yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida vii-nsí ducán. Cóni dátíiá uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guâ, na quidá dava nèhivì ñuhiví. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nù-nsiá, (còó ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vâtùni cahvi-nsiá, te mà úhì cundaà ini-nsiá ñà-nduá cachá. Vâchi cunaha-nsiá, yùhù cuní ni sàà-nsià mànhì váha inì-nsiá. ¹⁴ (Ináhî), algu sàcuàhàn-nsià cundaà ini-nsià vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàà-nsià nì cundaà váha ndisa ini-nsià), dandu quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá cudii ini-nsiá sàhà-nsí, te cudii stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcànduá nì nacani inì sàni ndé ndoó-nsiá nì cui. Te sàhà-ñá cui nihítàhvì váha-nsiá, ñàyùcànduá ùi xichi nàcòti mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì cui. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vâchi màdiá nansa nì nì cui nacánì ini; nì có-nácánì ini na iin nèhivì còó Dios ini anima-xi. Vâchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàmá-nsí palabra nì cachi-nsi xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsi vichi, te después “còó” cachí-nsi. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsi xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíá cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhíi stná-yà sàxinítnùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìi xì-yá ñà-coo Yà-ìi mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú yà-jaàn, vâchi chicá más icúmí-ndà nihítàhvì-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sàa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cui sí sàhà-ñá có-cuní cànàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcàndüá disáhà-xí tàñáha ga sàà tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cuí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhñú ini-nsiá ñà-cuní-nsi dandacú-nsi nù-nsiá sàhà ñà-ndüá xiníndisá-nsiá. Còó, vachi sàni xiníndisá ví-nsiá. Cui sí cuní-nsi chindee-nsi mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cündóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, yùhù nì cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsí ini cundua. ² Vachi nú nì nácùndoo-nsia tnùnsí ini quide, dandu mà sài cudii gá inì, vachi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudii inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcàndüá, nì tiai iin carta nù-nsiá còtó sài ndé ndoó-nsiá, te cui sí cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudii inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vachi tuxí inì ñà-ndüá cudí ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudí stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dàndòhí mií, ndè nì sacui. Doco màdi sàhà-ñá cuní dacúhúun inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cui sí sàhà-ñá ni cündáa ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdi yùhù nduú ana nisa icumi guá tnùnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quídá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad cànàn duchi gá ini-nsiá xì nècuàchì nì quida falta mà nacua nì cànàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú inì-nsia sàhà-né, te nacuahandee ini-nsiànè sàhá màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nù-ndé. ⁸ Ñàyùcàndüá, sacúndahví nù-nsiá ñà-cànàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cùù ndisa inì-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúní-nsiá, á cóó nì sandua. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducaní quídá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndüá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vachi sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhíndè ñà-malu dacà-síndò, vachi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ì xí Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cóni cùí

coi contentu yucán, vèchi còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcànduá, nì ndaquìndèi xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vaxì ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vèchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vètùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítnùhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vèchi nsiùhù, (na cachítnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vèchi cudíi ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cùndúú-né nècuàchì càcu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudíi ini-nè palabra mà, vèchi nahi dico nsì nduá nùù-né, te yúhí-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí càcu anima-xi, còó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vèchi sàhámà vètùni nìhì-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcànduá nsiùhù, có-quidá-nsì na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còó; có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yà nansa quidá-nsì, cachí ndàà-nsì xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, cáhàn vii-nsì xì-né, vèchi nèhivì xí Cristu nduú-nsì.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhí-nsì tnùñuhu xí mii-nsì nduú túá. Ni còò stná necesidad cunihi-nsì iin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, ni còò stná necesidad càcàn-nsì iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsì cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vèchi divì mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vèchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndáà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vèchi (na ní cachitnùhu-nsì palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ìì xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsià, màdì ìcà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsì ñà-ndáà nduá cachí-nsì yohó, vèchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsì Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsì vètùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsì chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vètùni sàà-nsì quida-nsì chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcànduá, sàhà mii-yá vètùni cachitnùhu vii-nsì xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-nduá

palabra nì tiaa uun-ni; còó, palabra nì taxi Espíritu ìì xí-yá nduá. Vàchi nú letra uun ni cúnduá, dandu cuisì cuahàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìì; puru vida ndiaha sáha-ya.

7-8 Ñà-ndáà nduá, ndiaha gá nisa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùtandiaà. Vàchi (na ní nihì Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yúcán mànicuí gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchiì gá mà. Ñàyùcànduá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ìì. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítñuhu xi-nda nansa ndee vaha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcànduá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ìa naha cuáhà, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vachi nicanicuahàn icúmíá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcànduá có-yùhí-nsì càhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsì na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúní nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhva ñà-tnùù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cóni cúndáà vaha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxínitnùní-nè iin sìcoto, ñàyùcànduá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iníní-nè cahví nèhivì tutu xi ley sàhana. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ìì sàxínitnùní-nè, (có-cùndáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxínitnùní-nèmà, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vàchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ìì nduú-yá, te ndéni nì cui ni cóó Espíritu ìì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ìì xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), còó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòò anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcànduá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchiì ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xi-ndà, vachi Espíritu ìì nduú-yá.

4

1 Sàhà gracia xi Dios nì nìhítáhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsí. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nèhivi; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìì xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuisi nduá cachítñuhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndô, te cachi-nè a quidá ví-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivi cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndiá disáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñà nchícùn-nè ichi ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vàchi quisi cahvi guá nèhivi ñuhiví yohó, sàni dàcuáá-si anima nèhivi có-xiníndísá sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios sàxinítnùnì-nè; ñàyùcànduá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítñuhu-nsi palabra ìì, màdi sàhà mii-nsí cáhàn-nsi. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuisì cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nèhivi xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vachi ináhá-nsí (màni cuáhà-nsiá) nùù-yá.

⁶ (Vichi cuní ñsinuu ini-nsià nansa nì cuu sànahà) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Ni coó luz”, te nì sàcòà. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dàtnùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Iin-ni ni cúníhñú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìì xí mii-yá nduá sàni nìhítáhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còó. Vàchi cuisì na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ìì mà nduu-nda. Ñàyùcànduá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuáhà tnùndoho, te nacání cuáhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivi xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vètùni cundaà stná ini nèhivi ñà-ìtiácú stná-yà, te chindéé-yândô. ¹¹ Doco na ndoó ìì-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsi sàhà-yà sàhà-ñà cundaà ini nèhivi ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcànduá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vètùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nùù tutu ìì dohó nì tiaa iin nèhivi: “Yùhù xiníndísê mii-yá, ñàyùcànduá, nì cachi ñà-nduá nì cachi”. Pues nsiùhù,

divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dãnátíacú-yà Stoho-nda Jesús. Ñàyùcàndúá, divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì ndohó, danátíacú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-ndúá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quèé gà más tnũñuhu xí-yá. ¹⁶ Ñàyùcàndúá, có-cùhúún ini-nsi, vâchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsi, cóó, vâchi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ì xì-yá icúmí-ndá nihitáhvi-nda después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndúá, có-ndùlócò gà-nda sàhà ñà-ndúá indéhe-nda ñuhivì yohó, cuisì (nihnú ini-nda) sàhà ñà-tañáha ga sàà-nda cuni-nda. Vâchi ñà-ndúá túí indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ì xì mii-yá), mate có-tuía cundehè-nda, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-nda ñuhivì yohó, vâchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-nda nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-nda iá ansivi, te na iin vehe saín-nda cundua, vâchi Dios icúmí quidavàha xán, màdi nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-nda, vâchi yáha ga cuní-nda nihì-nda iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vâchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-nda, nú sàni nihì-nda iquicúñú saa ma, màdi uun-ni coo anima-nda na ian chaá; cóó. ⁴ Doco mientras ndoó ì-nda xì iquicúñú-nda ñuhivì yohó, sácàn ini-nda, có-cùú vâha ini-nda; doco màdi sàhà-ñá cuní-nda cuxio iquicúñú-nda icúmí-ndá vichi nduájàn, cóó; ñà-cuní-nda naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-nda cui-nda, vâchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-nda, te icúmíâmà cundee dahuan nùù ñà-cui-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-nda ñà-nihitáhvi-nda ducán, vâchi sàni sàhatahvi-yàndô Espíritu ì xì-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ì mà.

⁶ Ñàyùcàndúá nihnú ndéé guâ ini-nda vichi. Te ináhá stná-nda ñà-mientras ndoó ì-nda cuerpu xi-nda, dandu tañáha ga cui cuni-nda nùù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhivì yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-nda, cachí. Doco chicá cudii

ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñàyùcàndùá dísàhà-xí sàhandee ini-ndà, áma cúdû ini-yà sàhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tàñáha ga sàà-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vâchi nsidan-icuu-nda icúmí-ndá màcùita-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yàndó ñà-nduá ndiá ìcà iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nsiùhù, yúhì-nsi còtó mà ndóo ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsi xì nsidaa nèhiví áma (cúníndísá stná-nèyà).

Vàha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsi, te cahnú gá Dios ni cundáa vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsi. ¹² Tucutu cachi-nsi xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuní-nsi càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcú-nsí nansa cui cudî inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì (xítnùhu xì-nsí), vâchi nècuàchì mà, có-ndùlócô-nè nú iá vâha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudî ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsi, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú ví inì-xì nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñà vâha xì mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nèhiví nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcàndùá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Vâchi nì xihì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcàndùá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácú, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cudî ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, vichi có-ndèníhí gá-nsi ni-iin nèhiví na ian ndeníhí stnahá nèhiví ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sàndenihi-nsi na quidá nèhiví ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-ndà), nú ndóo ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhiví saa nduu-nda. Sàni yàha nsidaa ñà-nduá nìsa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcàndùá, vâtùni nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsi xì nèhiví sàhà-ñà nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, dohó cachi-nsi xì-né, ñà-ìá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducán nì nihì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nèhiví ñuhiví

nùu-yá, mà cútníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xì nèhivì nansa vátùnì nàcùndoo vàha-ne xì-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì. Doco (màdi ndisa nsiùhù cáhàn), Dios nduú ana cáhàn xì-né, na ian sacúndáhví-yà nùu-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcàndùá, cáhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhví-nsì nùu-né, á ma nàcùndoo vàha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vàchi Dèhemanì-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vàha dahuun-nda nùu-yá nduá.

6

Quìvì vichi nduú meru quìvì nàcùndoo vàha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnàhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcàndùá, sacúndáhví-nsì nùu-nsiá ñà-màsà cúndúá uun-nì nì nihítáhví-nsiá gracia xi-ya. ² Vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìì:

Meru tiempu vàha nì sandua na (ní sacundahví-ní) nùí, ñàyùcàndùá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vachi meru quìvì dacácuì nèhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quìvì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quìvì vichi nduú meru quìvì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa iá modo vù nì quida Pablo chuun ìì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nèhivì nsiùhù, vachi có-cùnì-nsì daquéé cuàchi-ne dìquì chuun ìì quidá-nsí. ⁴ Mate cuáhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsi quida vù-nsí chuun, áma cúndáà ini nèhivì ñà-divi nùu Dios xinúcuáchí-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsì, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yáha-nsi, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xíhì stná-nsì doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsi. Cuisì ñà-nduá ináhà-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsì xì nèhivì. Te quidándéé stná ini-nsì sàhà-né, vivì-nì quidá-nsì xì-né. Te chindéé stná Espíritu ìì xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùú ndisa ini-nsì sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuisì xí Dios cáhàn-nsì xì-né, te chindéé stná ndudu ìì xí-yá nsiùhù. Te ¿índu arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí

mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí, te ò tavá-né tnũñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vàchi micuísì ñà-nduù ñà-ndàà cáhàn-nsì xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuáa-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhá vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xichì cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùí, doco itiácú ì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tañáha ga nìhì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnũnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yáha stná-nsì, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ni-íñàha icúmí-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nìhitàhvì-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúi nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, còò desconfianza, vàchi màni cuàhà-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xì mii-nsiá nduájàn, màdi yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichì, te cachí xì-nsiá ñà-cuú ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-ducánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácuátnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùni nacuastnahá ñà-íá vii xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cúí nacuastnahá stná ñà-nchìì orá xì ñà-íin tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñùhu ì xí Dios, ¿a váha cuita stná yuù yócò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñùhu ì ndé iá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìì:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanuú stnáì mahì-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduá, dohó cachí stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóò gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudìì inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsáhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquíví chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa ini-ndà, te yuhí stná-ndà (còtó mà cúdíì) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuîn ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsi nùù-nsiá ñà-ni nácúnihnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vachi cóni quidá quíni-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dátúcù-nsi ni-iin-nsia; ni cóni dándàhví stná-nsi ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéé cuàchi dìquì-nsiá nduá cachí xì-nsiá ducán. Còò, vachi sàni cachì xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiácú-ndà ñuhíví, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-ìcúmí xì-nsiá vichi, te cudìi gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudìi inì, vachi sàni ndòò vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié' vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohó, mànicúí cundoo dadí-nsí. Cuàhà iñàha sadí xì nùù-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsi ni nacani cuahà ini-nsi. ⁶ Doco iá ana chindéé xí nècuàchì cuhúún ini-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá ni nacuahandee ini-nsi na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá ni quesaa nècuàchì mà ni cudìi ini-nsi; còò, vachi sàhà stná ñà-ni cudìi guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá ni ndòò ini-nsi. Vachi ni nacani-ne xì-nsí ñà-cudìi ini-nsià cuni-nsià nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsià sentir (sàhà ñá-nduá ni quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá ni nihì yùhù ni ndudìi inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini ni quida tutu ni tiai daa, doco có-ié' arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, ni nacani inì nanduu gué' ni tiaiàmà cahín, vachi (ni xinì) ni sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quìvì. ⁹ Doco vichi sàni ndudìi tú inì. Doco màdi sàhà-ñá ni cuhuun inì-nsia nduájàn. Còò, divi sàhà-ñá ni nihì-nsiá ni cuu-nsia arrepentir na ní nsihì ni cuhuun guá inì-nsia mà. Vachi ñà-ni sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios ni sandua, màdiá iin dañu ni quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vachi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vètuni sàà-ndà naxicocuîn ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuîn gá ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhíví, mà úhì cahniámàndó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios ni sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vaha sàni quea nùù-nsiá). Vachi ni quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá ni cuu, te ni cunsihi ini-nsià cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè ni yùhí stná-nsià. Dis- puestu ni ndòò-nsia naquida vù tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu ni nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì ni quida-nsia, sà-íá vù anima-nsià. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì ni quida xi falta mà ni tiaià.

Ni màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsià mànhì váha inì-nsia ñà-cùú ndisa ini-nsì sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà váha inì-nsia ñà-dúcán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo váha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xini ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vachi yáha ga nì cudii ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ínahí, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcànduá, có-cùcáhán núi nì cachì ducán. Vachi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsià nùù-né vichi, vachi cudí ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vachi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsià nì yùhí guá-nsià. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudí ini vichi, vachi ináhá váhi vátùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñaníttnaha-nda

¹ Ñani, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xì-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vachi mate cuàhà gá tñùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gá-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Váha ga voluntad icúmí-nè, ináhí, vachi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gá nì quida-ne nùù ñà-nduá nì tuxi ini-nsì cuàhàn-nè quida-ne, vachi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsì xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá máni stná-nsià, te cuacatnahá nsihì cooperación xi-nsia, vachi divi nècuàchì mà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nihítahví-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísá fuerte-nsià, te cáhàn ndiaha stná-nsià palabra xi-ya. Sàcùndàà váha stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te dii gá stná inì-nsia cunchicùn-nsià ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcànduá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsià quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì

dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stnái cunahà claru ñà-cuahà guá cuú ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vàchi ináhá stná-nsià ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyücàndüá, vätùni nì nihì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndüá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyücàndüá, chicá vaha ni dâxînu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nìsa cudîi guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsià seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vàchi nú iá vaha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudîi ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà', ò iyuhá), vàchi según ñà-ìcúmí-ndá ndüá; có-xìcàn-yà ñà-có-ìcúmí-ndá.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchìmà. Còó. ¹⁴ Cuisì cuní ñà-dava dava ni coá. Vàchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vätùni chindeámà nèhivì iá guá necesidad xi. Daaní, na quívì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vätùni chindee stná nècuàchìmà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndu-dava ñà-ndüá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùu tutu ìì ndé cachá: “Nècuàchì nì dâtacá cuahà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchì nì dâtacá xi iyuhu-niá, ni cóni quidá máníá nùu-né”.

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyücàndüá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dandàa-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vàchi cudîi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuahà tñùñuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivì xí Dios ndoó cuahà ñuu, vàchi cuahà gá chindéé-nè xitiá razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿indù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tñùñuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuahà guá cudîi ini-nsià quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyücàndüá, (cutnahá stná nècuàchìmà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dihùn mà, vàchi cuahà gá ndüá sàni taca. ²¹ Cuní-nsì quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsi, vàchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivì cuní-nsì quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuahà gá chuun sàni

sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsì cúnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vàchi ináhá-nè cuàhàn-nsià quida stná-nsià cumplir vichi. ²³ Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsià xi-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndùu-nsì iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí-yá ñà-chindee-nsì mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-ndùú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùu-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xi-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachì xi nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndùá disáhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xi cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xi-nsiá sàhà ñà-ndùá datacá-nsià sàhà nèhivì xí Dios, ² vàchi ináhí iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachì stnáì xi nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vàchi cudíi inì nacani xi-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachì xi-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudii stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùì ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndùá cuàhàn-nsià cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cachì (xi nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vàchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia. ⁴ Vàchi cahví xi-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vàchi nú sàni sàà-nsì después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núu-nsí, yùhù xi stná nècuàchì Macedonia cutnáhâ xí. Te mii stná-nsià, vihini cucahan núu-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xi iin ùì ñani-ndà yohó ñà-codònùu-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndùá nì cachi-nsià antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsí nùu-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudíi ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvì-ndà; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdi fuerza nduá. Vàchi Dios, cuàhà gá cudíi ini-yá nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-ndà iñáha. ⁸ Te vátùnì quida stná-yá cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà

nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù-ndà. Ni-ñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vátuni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vachi dohó cachí stná nùù tutu ì:

Nì dâcútâhvi nècuàchìmà cuahà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñâyùcànduá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sáha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-ndà. Ñâyùcànduá, icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñà (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha nùù-ndà). Vachi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñâyùcànduá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dacútâhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tñùmanì cuahàn-nsì dasàn-nsímà icúmí cuahà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vachi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuahà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéâ; cóo, vachi cuahà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vachi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn viì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñâyùcànduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nùù-yá ñà-nì xini-nè cuahà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tñùmanì ndiaha xí-yá nì sàhatahvi-yándô, (divi Dèhemanì-yá)! Nì mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndáyá nacua ndiá ìcà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-ìá derechu xi-ne, vachi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ì quidá-né

¹⁻² Sà-ìnahá-nsiâ màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñâyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-ìin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vachi cachí dava nèhivì sàhí ñà-nduì ìin nèhivì cúchìtnu na ié` cutnáhí xì-nsiá, doco na iá xìqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vachi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsì cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiáà), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsí, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Cóo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúún-nsí, te nihá ndudu ì xí-yá, ñâyùcànduá vátuni

cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiàá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vâtùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chítñuní ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítñuhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vâtùni cundee stná-nsí nùù-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsià cunini vaha ndisa-nsiyà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnáhá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsí nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhán núuì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuàhandee ini-nsí mii-nsiá nduá dìsàhà-xí nì nihì-nsiá nùù Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsí xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhì stná-nsí mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhì) cachí dava nèhivì sàhì ñà-ndee càhìn nùù carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-íé` nùù-né, te indéhe-né núì, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vii', cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-nè ñà-diví nacua cachí-nsí nùù carta xi-nsí na ndoó xíca-nsí, diví ducán icúmí-nsí quida stná-nsí na sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cuní-nsí dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vachi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiáá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñâyùcànduá (náhà xicà), nècuàchì có-cùndàá inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nándúcú-nsí ñà-quee tñùñuhu xí-nsí, ni có-dàquìhvi-nsí mii-nsí nùù iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nihì-nsí nùù mii-yá nduá càhàn-nsí sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsí. ¹⁴ Ñâyùcànduá, màdiá yáha-nsí nùù-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsí ndé ndoó-nsiá nì cùì. Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsí sàhámà na ian nduá chuun xi-nsí; còó. Doco nihnú ini-nsí quida ga-nsí más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsí ndé nduú nùù-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùù-xí cuní stná-nsí cùhùn-nsí cachitñuhu-nsí razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsí quee tñùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vachi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vachi ğindù clase nèhivì icúmí

ndee vâha nùu-yá? ¿A nêhivî tavá tnũñuhu xí mii-xí? Còó, cuiisî ana cudî ini mii-yá sâhà-xí icúmî ndee vâha.

11

Ñà-nduá nî cachi Pablo sâhà nêhivî dananí uun nduú apóstol nî nihî chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuâhîn câhîn iin ratu na iin tè-cùmání; ñâyücânduá, sacúndâhvî nùu-nsiá ñà-quadandee inî-nsia sâhî, por favor. ² Vâchi yùhù, cuâhà gá nacání inî sâhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sâhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nî ndiadi tnũhu xi iin novia cuâhân nandâhâ. Vâchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cunî sâà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahân. Doco na sâà-nsiá yucán cunî cunduu-nsia (nêhivî vii ndisa) na iin novia siempre sâni quida vii. ³ Doco yúhî xî-nsiá, cõtó dâcà òmî-nsiá, te mà cúnîhnú vâha ga ndisa inî-nsiayâ. Vâchi ducán nî cuu xi Eva sânahâ, (nî tnâtuu) còò (nduú ñà-malu), te ñà-tnũhù guá-si nî nihî-sí nî dândâhvî-siné. ⁴ Ñâyücânduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vâchi nú ni sâà iin nêhivî nùu-nsiá, te câhân-nè sâhà inga Jesús, mà úhî candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuâchìmâ, te diín nduú Jesús nî cachi nsihùhù xî-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhî candisá stná-nsiá yâha-nsia ndahâ inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espíritu ìi nî nihî-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhî stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndudávâ xí palabra ìi nî xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáî xî nècuâchî tuxí inî-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` câhân vií, doco ináhâ vâhi ñà-nduá cachî. Te mii-nsiá ináhâ vâha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndâà nduájân, vâchi sâni xinínùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sâni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inî-nsia cuâchi nduá ñà-uun-ni nî cachitnùhî xî-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nî ndòì sâhà-ñâ cunî ni ndóò mii-nsiá xî chicá más tnũñuhu. ⁸ Vâchi na ní sa-ìe jaân chindéi mii-nsiá, ¿índù nî quixi ñà-ñsa itiacuî? Pues divi nùu nêhivî xí-yá ndoó inga ñuu. Ñâyücânduá, yùhù quidé cuenta na ian nî sahnîndâhvî nècuâchìmâ, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manî òhùn nùí, ni-iin centavu cóni xíquèn nùu-nsiá. Còó; divi ñani-ndà nî quixi ladu Macedonia nî taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuâhâ cuidadu nî saquin vâhi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sâhî, te nicanicuahân ducan icúmî quide. ¹⁰ Te yùhù cachî xî-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù câhân ndâì, mà nâcói cachî xî nêhivî inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tnî òhùn xî-nsiá). Còó, mà cuâhi cadî ni-iin nêhivî nùí cachî ñà-jaân. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachî ducán? ¿A sâhà-ñâ có-cuú inî sâhà-nsiá? Còó,

vàchi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidè ñà-nduá quide sàhá màsà níhíndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Váchì cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachí-nè ñà-nùù mii-yá nì nìhì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, váchì stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun viì. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nìhì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ì xí Jesús

¹⁶ Vichì tucutu cachí xì-nsiá; màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu nì cuáha-nsia lugar càhàn chií na iin tè-loco; váchì stná yùhù cudiì stná inì cachì nansa ndiaá güè` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichì, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nìhí nùù Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, váchì ñà-cuàhìn ndenihì vahi mií nduá. ¹⁸ Váchì sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihí vaha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Váchì mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisâ stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachíchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candisâ-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, váchì cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihí vaha xi mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues nì cúnáhá-nè yohòtéhè stnáì nì sanduu nècuàchì-mà. ²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nè nùù-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùù mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùù mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ìé` ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì nìhí iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuí stnáì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùni xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gá

sàni xìcanui. Dava yùte, ndé cùunàhî nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida quini-ne xì', mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánúí ñuu nahnú, te ò yucù dàná, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié' mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vàchi cuàhà vida yáhi xicánúí. Cò-quídì, xíhì doco, xíhì tècuíí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vaha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gá más ñà-cónì càchî xì-nsiá. Daaní, nsiquívi cuàhà gá nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vàchi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débil iá stnáì; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñàyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vaha mií, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisì nduú nsi-daa ñà-nduá cachî xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchì nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dandàcú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tnii-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacàì iin ìcà sìcàté, te nì dànùú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihí nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhî còò nì-ìfàha nihìndèè-ndà nú ndeníhí vaha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha xinì nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhî iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxìn cùmì cuà nì ndiachi-né dècuèndè ansivì ùnì (chicá dìquì-xí). Cò-ìnahî a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquìcùñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhî nècuàchìmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ìnahî a ní ndiachi stná iquìcùñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tnùñuhu xì-né sàhà ñà-jaàn, vàchi màdì tnúhu nduá, te nì màdì palabra cumánì cundua nú nì cachî ducán nì cùí, (vàchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còò, mà càchî ñà-jaàn. Cuisì nacání

xì-nsiá ñà-ndùí iin nèhivì ùún, te ndohó stnái, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tàñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-ndùá nì xinì ansivi daa, ñàyùcàndùá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisú) quida ñà-malu xì sàhà-ñá màsà ndénihí vàha güé` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicàn tàhvì nùù-yá áma dácûxíó-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xì: “Cunaha-ní, vátùni sàà gracia xi nùù-ní. Vàchi nú cuítâ-ní, dandu chicá ndiaha icúmí chindeí mii-ní”, nì cachi-yá. Ñàyùcàndùá, vichi cudíi inì nú cuítè, vàchi nú ducán, dandu chicá màs icúmí nihítàhvì ndudu ì xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudíi inì nú còò fuerzì, te ò cánàhá nèhivì xì, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vàchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmí nihítàhvì ndudu ì xí-yá.

Ndìa disáhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihì vàha güé` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cùmàni nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-ndùá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vàchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tñùñuhu xí nì cùí. Mate nì cachí-ndà còò ni-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-nì ndiaí xì nèhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vàchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaámà vátùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stnái xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdávà, divi ñà-cóni tñì dìhùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndàhvì nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsià sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-iñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vàchi màdì ñà-icúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vàchi (nahì dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútàhvì xì biene xi nùù miá. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, dis-pestu ié quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsiá, dècuèndè vida xì cuàha stnái nú iá necesidad. Doco ñà-ndùá xiní, mate ducán chicá màs cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndáà nduá, cóni tñì dìhùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmí, ñàyùcàndùá, inga modo nì sahnìndahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ça ní sahnìndahví ndise mii-nsiá na ní techuún nèhivì nì sàà

nùu-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè dìhùn xí-nsiá? (Còó.)
 18 Nì sacundahví` nùu Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá,
 teayùcàndùá cutnáhâ-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a
 ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida
 stná-nè nahi yùhù, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

19 Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòo vâha
 tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yâ nansa cachí,
 te ndácùcahan stnái Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì
 mii-nsiá, ñâyùcàndùá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani mání. 20 Doco
 yúhî sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cúdî gá inì sàhà ñà-ndùá
 quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndòo stná inì-nsia sàhí. Ndisa,
 yúhî sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá náâ tnahá-nsiá, cúmbìdia
 inì-nsia, dacuídà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá
 mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò
 cucuádû-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá. 21 Ndisa, yúhî, còtó sàà
 tui, te ndòo cahin nùu Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo
 nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quivì, te tàñáha ga naxicocuñ
 ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tnùnsí ini sàhà-né nú tàñáha ga
 cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè
 xì ana cóni nándàhà xì-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne
 inga ñà-sìquini.

13

*Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu ni
 cúndóó-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè*

1 Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì,
 (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu
 fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndà
 índù ñà-ndùú ñà-ndácuisì. 2 Te vichi iá stná ñà-ndùá cuní
 cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stná
 nsidaa gá-nsiá, vâchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà,
 ducán cachí stnái vichi mate xica ié; nú nì sàì, mà dácâcui
 ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). 3 Ducán icúmî quide, vâchi
 xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha
 xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á cóó. Cunaha-nsiá, màdì
 débil iá mii-yá ana dándàcù-xì nùu-ndà, còó; quidá-yá poder
 xi-ya nùu-ndà. 4 Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá
 nchìca cruz, doco vichi, còó. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi
 ndudu ìì xí Dios. Ñâyùcàndùá, stná nsiùhù, mate còò stná
 fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmî-nsí
 cutiacu gà-nsì ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

5 Nacani vâha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á cóó.
 Cundehè váha-nsia ànima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta
 ñà-inácáá Jesucristu ini ànima-nsiá. Doco te nú còò-yá,
 dandísá, có-ndùú-nsiá nèhivì sàni natùì nùu-yá. 6 Doco cahnú
 gà Dios vâtùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí

nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchí-nsì ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsì quida-nsia ñà-íá viì, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsì nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsì, dandu mà cúí cadì nèhivì nùà, cuisíá cui quidañuhu-néà, te dacuítia-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsì nahi nèhivì còò ni-iñàha-xi, doco cudí ini-nsì sàhámà; cuisíá cuní-nsì ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsì càcàn tàhvì gá-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhiì dahun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasái carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sài nàcòti-nsiá, còtó sài, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vachi ñà-ndáà nduá, íá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdi sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñàni. Quida-nsia lucha quida viì-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúùn inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòò dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu xì nùu ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nùu nèhivì nì níhì chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùún nduú ana nì sáha xí-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xí-yá cutnàhâ xí yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xi-yá.

³ Ni cùcúmí cuáhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nùu nsidaa ñà-có-íá vii iá ñuhiví yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ù cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ù xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì ñà-yàchì guá sàni na-coo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sànhicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vaha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, nàhà xìcà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchì mà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsì ndañuhu-nsí chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui nì cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdì sàhà-ñá cuní ndòò vahi xì nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudii inì-xì sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandisá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Cristu.

Nansa nì nihì Pablo chuun ù nùu Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùún nì náchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhiví yohó nì nácání xí palabra mà xí. Cónì dàcuàhíà nùu nèhivì ùún. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùú xì sàxìnítnùnì sàhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ìnhá-nsiá nansa nìsa quide antes na ní sanchicùn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yáha ga nìsa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xi Dios, vàchi nìsa cunì

dandáñúhî nsidaa nècuàchìmà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuahà fama xi nùù nèhivì religiòn xi-nsi, te menos nì ndòo nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xi xì-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na tãñàha ga tùinuí ñuhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhí, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùnì ini-ya ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemanì-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemanì-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhivì yohó, ni cóni sàhàn stnái ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ì xí-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùnì cuà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol dava ga, còó, cóni xiní-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó, ñà-ndácuisi nduá, vàchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnái ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhá-né xí, ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cunì dandáñúhî nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísá-né mii-yá, doco vichì xicánúú stnái cachitnùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuahà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnái xì Bernabé, te ndacá stnái Tito. ² Vàchi nì dàtnúú Dios ini anímè ñà-icúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúi nùù-né nansa ndisa iá palabra ì cachitnùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuahìn quide, ni màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cóni càchí-nè (iá ñà-quidámànì gá). Ni cóni càchí stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xi Dios icà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndáà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsi nì sanduu-ne,

có-ndúú ndisa-ne nêhivì xí Yua-nda Dios, vâchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cóni cándísâ-nsí palabra xi-ne, vâchi cuní-nsí ñà-iin-ni cucumi î-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachì chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vâchi iin-ni indéhe Dios nsi-danicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dándacú nècuàchì mà nùì ñà-dami ñà-ndúá quidé. ⁷ Còó, vâchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanui mahì nêhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ì); doco Pedro, còó, cuisì nêhivì raza-nsí Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndúì-nsí. Mahì nêhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ì xí-yá, te yùhù, mahì nêhivì inga raza xicánúí, doco iin-ni chindéé-yâ ndúì-nsí. ⁹ Ñàyùcàndúá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ì sàni nìhitáhví. Te sàhámà nì tniì ndahà tnàhá-né xí, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisíá nùù nêhivì inga raza ni cùhùn nsiùhù, te mii-né, nêhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nêhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcàndúá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní là-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchì mà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùù-né, te nì chinahí-nè, vâchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vâchi na tánâha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsí vâxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuñin ini-nè, cóni xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vâchi yúhî-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsí Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsí ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vâchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida vîi-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te inínì nsidaa nêhivì yucán; nì cachi: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-nda Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nêhivì inga ñuu), có-chívâha gà-ní

estilu xi raza-ndà, vèchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?" (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-ndùú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùù Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vèchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vèchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yúcán queá ñà-ndùú stná-nsi nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nsi Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-ndùá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoò canúú-ndá iñàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndàñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, nì sàni nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácúì nùù Dios. ²⁰ Vèchi quidé cuenta na ian nì cutnahí xì Dèhemanì-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vèchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié', te iá iquicúñùì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcàndùá itiácúì vichi. Cahví xì-yá, vèchi cuú íní-yà sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachì, mà váha nacoò-nda gracia xi Dios iladú; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùù-yá nì cùì, vèchi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vèchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dàndàhví nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchìcùn gá-nsià palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachì-nsià xì: ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nìhì-nsiá Espíritu Ìì xí Dios? ¿A ní

chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nihì-nsiá Espíritu ì. ³ Ñàyùcànduá, ¿índù chuun có-sâa-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ínahá-nsiâ) ñà-divi Espíritu ì nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micuísi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daani, jaàn iá stná iin ana dáníhítàhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndísâ-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yúcán nì ndee vaha-ne nùu-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchi sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nùu tutu ì nì tiaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá xiníndísâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cúndúú-né. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yá: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nihítàhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha ì”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà, nú xiníndísâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùu ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàa iin nèhivì ndee vaha-ne nùu Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ì mà: “Nèhivì xiníndísâ-xí-yá, te ndeé vaha-ne nùu-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana ma, màdì fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: “Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùu chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan mà nacua cachí nùu tutu ì: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácáá nùu iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vátùni nihítàhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndàyá, dandu nihítàhvì-ndà Espíritu ì nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ì nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

15 Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhíví yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnu-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòa, mà dáma, ni mà chíyôdo gá-ndà palabra núa. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhiví úún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùù Abraham ñà-nihítáhvì-né ñà-ndiaha ì xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-né ducán), cóni càchí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihítáhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xì) nì cuí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cúí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuià después; còó, mà cúí ndòo uun ñà-nduá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihítáhvì-ndà nì cuí, dandu mà cúnduá iin compromisu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ì nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuiù sàhà ñà-cundaà ini nèhiví índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihítáhvì xì ñà-ndiaha ì nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tixi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìin dava cuenta xi nèhiví nùù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìin dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuiù-ní imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhámà mà cúí ndòo uan).

Chuun quidá ley sànahà nduá chindéandô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sànahà ma nùù compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còó, mà cúí! Vàchi nì có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátùni quida ducán nì cuí, dandísá divi sàhájàn vátùni ndee vàha-nda nùù-yá. ²² Doco còó, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuiù nduá iin ñà-càchítñuhu uun xi-nda ñà-ndòó nsidaa-nda tixi poder xì cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ì nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñâha ga sàà tiempu ñà-cuisi cunindisa-ndayá, dandu ley sàhana ma nduá nì sanchicùn-ndà, còò inga ñàha, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vâchi ley sàhana ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhana ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vâchi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyùcàndüá, nahi dèhe sahnú-yá sàndüù nsidaa-nda. ²⁷ Vâchi, na ní cuhì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dâma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihnu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhámà mà cúí cachi gâ-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúûn saín nùù-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Nì màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùù nècuàchì ñàhà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vâtùni quida stná-ndà cuenta ñà-ndüú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vâtùni nihitáhvi stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndüá cuní cachì nsidaa palabra jaàn. Nì cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvi xì ñà-cuicà nùù yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-té cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndüá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuicà-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa ìa stná xì ndohó na táñâha ga sàà-ndà cundaà vâha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhivì yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndüá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vâha, dandu nì techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñà-tùinuù-yá nùù dihi-yá. Te (na nisa ìa-ya yohó) nisa ìa stná-yà sujetu nùù ley sahnua. ⁵ Doco ñà-disáhà-xí nì quixi-ya nduú ñà-danáa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùù ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndüá, (sàhà-ñà-nì quida-ya ducán), vâtùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà; te vichi cachì fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùù Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndüá có-ndüú gâ-ndà

cuisi nahi peón xi-ya; còo. Dèhe ndisa-ya sàndùù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndá nihítáhvì-ndà nùù-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gà Pablo, ndulócô-nè sàhà-ñá nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínahá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachí-ndà sà-ínahá-yâ mii-nsiá. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vâchi ley mà, còo ni-íñaha nihì-nsiá núa. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívàha-nsia; cuàhà quivì chívàha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnû stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuià nsidácáhnû-nsiá. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-iin-ni nì nácúníhnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vâchi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, còo ni-íñaha nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni càhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còo; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vâchi yáha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhí, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsiá yùhù nduchinúù-nsiá nú nì cáquàn nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndáà?

¹⁷ Nècuàchì sàni dàndàhvì xì-nsiá, màni gá càhàn-nè xì-nsiá, doco có-íá vaha, vâchi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vâtùni iá ñà-càhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-ní iin chuun vaha nì cúnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudì inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vâchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí mií sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vâchi na ian ndohó dihi-nda na quesáa-ndà ñuhivì, ducán ndohó stnáì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì coí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà càhàn ndee gué` xì-nsiá nì cúí. De plano, có-cùndáà inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchì ñaha sàhana nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachi inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacáníá nansa nì quida Abraham

sànaha. Ùi dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhíví, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchìmà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vàchi ducání quidáchúûn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còò; meru ñahàdihí-nè) nì sanduu nècuàchìmà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te íá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhíví, ducán nì quesà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còò. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhíví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachi Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nihì nèhivì ndè yucù Sinai, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucù mà, te ley nì nihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòò nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá.

²⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñahà còò déhe-xi, ni cúdî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudî ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate còò gá nècuàchì vehe-ne, vètùni cudî ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachi-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhíví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhíví nì quida Espíritu ìi. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu ìi, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índu gá ñà-càchí tutu ìi? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihítáhvì”, ducán cachá. ³¹ Ñàyùcànduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni ni cúndóó-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vàchi sadiàmà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cácan-nsiá màcùtuu seña xi

Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàna). ³ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùù-yá sàhà ley mà, dandu còò ni-ìñàha nduú gá Cristu nùù-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu ìì xí-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùù-yá. ⁶ Vàchi nùù ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiàá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì ñhì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchìcùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì? ⁸ Pues (nàhà xicà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiàá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchìcùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xi dìnì-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cundúú-né.

¹¹ Ñàni, nú ni quésáhì cachì xì nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì nì cùí, ni mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachí sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá ñhì-ndà quee-nda libre, ñàyùcànduá nì cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhájàn icúmí-ndá permisù quida ndevàha-nda; còó, mà cùí. Vàchi vichi ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán ñhì-ndà cunucuachi víi-nda nùù ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàá stnàhà-ndà na iin quisì dàná, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñuhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu ìì ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí xì-nsiá, iin-ni ni cándísâ-nda chindee Espíritu ìì xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàá xího nèhivì ñuhivì quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espíritu ìì, có-ndôo ini-yá sàhà ñà-chìcuèhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni

có-càndisâ stná-mà quida ñà-nduá cuní Espíritu Ìì, vâchi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcànduá, ùhì iá quida-nda ñà-nduá cuní-nda quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìì nduú ana dachítñùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàhana ma nù-ndà.

¹⁹ Náhà xicà ìndù iñàha nduá xího nèhivì ñuhiví quida-ne, vâchi xiní-nda càhàn-nè xì nèhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cùcáhàn nù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sáhàn stná-nè nù tètàtnà xì nù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nââ stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne. Te yâchì xidà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà úhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xínduu nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachì guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihítàhvì-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví ìì xí Dios.

²² Doco diín iñàha nduá quidá Espíritu Ìì ini anima-nda, vâchi sàhà mii-yá vâtùni cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, te cudii ndiaha stná ini-nda. Vâtùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-nda quida-ya. Te mà úhì quidandee stnahá stná ini-nda sàhà-nda, nú chindéé-yândô. Te ma úhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-nda, te cunduu stná-nda nèhivì vâha. Sàhà mii-yá mà úhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-nda. Te vâtùni nihì stná-nda cadì-nda nù-nda ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachì xì-nda ñà-màsà quidá-nda ñà-vàha yohó. ²⁴ Vâchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-nda na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyùcànduá mà xího gá-nda quida quini-nda, ni mà cúnihnú quínì gá stná ini-nda. ²⁵ Vâchi nú sàhà Espíritu Ìì itiácú-nda vichi, dandu ni cuàha stná-nda dacúndéhe-yândô ichì-yá.

²⁶ Màsà cùcáhàn-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cumbidia stnahá ini-nda sàhà-nda.

6

Ndiá icà-nda chindee stnaha-nda

¹ Ñànì, nú ni cándiàá sàhà iin-nsia nù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsià xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nihì-né nacunihnu vii ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ìì xí Dios ni cúnduú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchimà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cúndàà vâha inì-xi, dandu siempre ni nácuàhandee ini-ndàné, vâchi ñà-chívàha vii-nda

ley xi Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiaá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vàchi còò ni-iñàha ndiaá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyùcànduá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-nduá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vátùni cudìi ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-nduá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vàchi iin iin-nda icúmí-ndá nacua-nda cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ì nùò ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-nduá icúmí-né.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuidiqui uun-nda mii-yá, vàchi cachí dichu: “Ñà-nduá nì chihi-nda, divi nihì-ndà”. ⁸ Vàchi nú nì quida-nda cuisì ñà-nduá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacua cuní Espíritu ìi xí Dios, dandu sàhámà nihítàhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcànduá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá viì, vàchi nú iin-ni nì quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùò ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vàchi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchícùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, nì có-chìvaha viì stná mii-né ley sàhaha ma, mate cudìi guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùò-nsiá, te ducán quee cuàhà tñùñuhu xí-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tñùñuhu xí ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tñùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-iñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nùí), vàchi quidé cuenta na ian sàni xihì stnài nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhivì yohó. ¹⁵ Vàchi nú nèhivì xí Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, nì mà chíndéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xi palabra yohó, nì sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios nì cùndéhe ndahví xì-né, vàchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xí-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Ni cúcúmí anima-nsià cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesu-cristu, ñáni. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cundóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cùcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndúá sàni sàhatahvì-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndúá nì quida mii-yá, ñàyùcàndúá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ì cò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndúá nì chitnùnì ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùnì ini-yà ñà-nìhítàhvì-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvì-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vèchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitiá nìi-yá, ñàyùcàndúá vètuni nì nacuidahan-yándô nùu tnùndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yà ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhii sàxínitnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempo antes nìsa ìa dèhè ñà-ndúá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vèxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà nansa íamá, nì cachi-yà nansa nì chitnùnì ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú iñàha, ñà-ìá ansivi xì ñá-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmì cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndúá sàni nihítàhvì guá-ndà nùu Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsihùhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nihítàhvì gá-nsì sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsì. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñàyùcàndúá

nì nihì stná-nsià Espíritu ìì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmàni primeru nduú Espíritu ìì, vachi más gà icúmí-ndá nihitáhvi-ndà na sáa quivì nacuaca-yàndó, vachi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dãnàa-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnũñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nihitáhvi guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichí

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyucàndúa, ¹⁶ siempre naquímànì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnychíchì ndiaha-nsiá quida Espíritu ìì; te ni chindéé stná-yà mii-nsiá mànihì ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayá. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvi stnáì nùu-yá ñà-nì dát nùu-yá sàxínitnùnì-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa iá tnundé ini ndiatu-nda nùu-yá, vachi ñà-sàni cana-yàndó iá ndisa tnundé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stnáì ñà-nì sàa-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà cuàhà ñà-vaha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìì xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvi stnáì ñà-nì cúndáa inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yá, te vátuni nacuahandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dãnátíacú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichì diquì-xí iá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùu nsidaa ana cusáhnú, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana icúmí xí poder, xì nùu nsidaa ana dándacú, xì nùu nsidanicuú gà stná ana ndácùcahan nèhivì tiempu vichì, te ò tiempu vaxì xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú iñaha, sàni ndòa sujetu nùu Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xí-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùu-ndà na ian dándacú dìni-ndà nùu-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquicúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xi-ya, na ian iá nsihì-ya vichì. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dàcácu-yàndó

¹ Vichì sà-itiacú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xì anima-nsià nì sà-ìa nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia;

² Vàchi nisa cudii inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivì ñuhivì. Nisa inini-nsia tàchì malu cusáhnû nùu nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nèhivì có-iníní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsì cutnáhâ-nsí xì nècuàchì có-quidá víi ma; vàchi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxínítnùnì-ndà, ducán nisa cudii ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivì cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vàchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndùá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùu anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndùá, ducán iá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yà nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vàchi micuísì gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còó. Ñà-ndùá nì cutahví-ndà nùu Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra vàha ni quida-nda nduá nì dácácu xi-nda. Còò, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còò, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùu Jesucristu nì ndusaa ínì-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vàha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vàchi có-ndùú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xi Dios icà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xi Dios cachí-nsì xì mii-nsí, vàchi iá iin seña nì chituu nèhivì icà-nsí. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa là xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú inì-nsia Cristu antes, màncúì (nìhítáhvi-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsì Israel, te cónisá ínhá stná-nsiá ni-íñàha sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nìsá ícúmí-nsiá, ni còò stná Dios nìsá là nùu-nsiá. ¹³ Xica nisa là-ya nùu-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xihì) Cristu, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vátùnì sàni tnàtuu yatni-nsia nùu-yá nduá, vàchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndé dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni

nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàhana. Cuàhà gá nìsa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nìsa xicàn-ñá quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-lá paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha ndúì raza-ndà xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nìsa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè ndúì raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñùhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchícùn stná-nsià mii-yá, vātùni sàni nacuatnahá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ùi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidé chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vaha xì stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ìnahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nìhìtáhvì quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnúù-yà sàxìnítùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nìsa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vātùni cundaà ini-nsià nansa nì nìhìtáhvì mànihì inì palabra sàhà Cristu nìsa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nìhìtáhvì nèhivì sàhana cunitnùhu-ne

palabra mà; doco vichi sàni dàtnúú Espíritu Ìi sàxìnítùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vàtùni nìhìtáhvi stná nèhivì inga ñuu nú ni cúníndísâ-né palabra xi-ya, mate có-nduú-né nècuàchì raza-nsi Judea. Nahì iin-ni nèhivì cunduu ndúì raza mà. Ñàyùcàndùá, vátùni nìhìtáhvi nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìi nì quida-ya comprometer, vàchi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìi xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduí iin ana chicá có-ndiáá nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nìhí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stnáì chuun datúì nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sànahà nìsa ìa dèhámà, cuisì Dios nìsa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ináhá-yãñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúì-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xí-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gà-ndà, vàchi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvi nùù-nsiá nà-màsà cúhúún ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còò, vàchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuìn sìsì nùù-yá, te cachì xí-yá Yua-nda Dios, vàchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivì yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìi xí Dios mii-nsiá, vàchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yã. ¹⁷ Te xicàn tàhvì stnáì nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsià. Te xicàn tàhvì stnáì nùù-yá ñà-nì cùú fuerte ndisa ini-nsià sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihì váha ini-nsià ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xicàn tàhvì stnáì sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà

nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còò, ni mà cùì sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhàjàn, doco siquiera xícàn tàhví ñà-chicá más ni cúndáa ini-nsià sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsià nachituá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xícàn tàhví-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátùni nìhì-ndàñá), vàchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúùn stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahví xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuìn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì càcánúú víi stná-nsiá nacua ndiá ìcà-ndà, vàchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñànitnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cúcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vàchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí-yá; ñàyùcànduá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vàchi chindéàmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vàchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhìì stná nsidaa-nda. ⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vàchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yà nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihítáhvi-ndà nùù Cristu segùn nansa nì cudìì ini mii-yá cuàhatahvi-yándô. ⁸ Ñàyùcànduá, dohó cachí nùù tutu ìì:

Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana nì cundee-yá nùù-xí, dandu nì sàhatahvi stná-yà nèhivì ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsì nì nihítáhvi-nsì cunduu-nsì apóstol cacanu-nsì chuun xi-yá. Te dava-nda nì nihítáhvi-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùù-yá. Te dava ga-ndà nì nihítáhvi-ndà cunduu-nda

ana tùha viì cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nihítáhvi-ndà cunuù-ndà nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndàné. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà nihítáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucuachi víi-nda nùù-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vètùnì sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vèchi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cùndúú gá-ndà nahi mée; (mà cùnindísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-nduá chináhá nèhivì. (Mà túcù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà níhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni càhàn-ndà puru ñà-ndácuisì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni ni càhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnù-nda nacua cuní Cristu, vèchi mii-yá, nahi ònì-ndà (dandacu-xi nùù-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsáhà-yá nduu-nda, vèchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chíndéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vèchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcànduá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni nihítáhvi-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivì có-ìnahá xí Dios, vèchi cuisì ñà-chìcuèhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínitnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùù-né, vèchi có-cùndàa tñùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan núù-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vèchi ñà-diì xí-né nduá quidá sìquinì-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsià nì cundaà vaha ndisa inì-nsia sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuisì sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-ìá vaha) ñà-nduá nìsa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà, vèchi ñà-yucán cuàhàn dandáñúhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahvíandó, te daxíhoándô cuàhà ñà-sìquini. ²³ Ñàyùcànduá vichì xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios

ndohó, vâchi vichi sàni sàhatahvì-yándô ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vâtùni quida-nda nacua cachí palabra ndàcuisì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihnu ìì ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñâyùcàndüá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnàhá gá-ndà. Micuísì palabra ndàcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vâchi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà quídà-ndá iin cuàchi; màsà cuídà ini-ndà inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuáha-nda lugar dacà ñà-malu sàxínítnùnì-ndà.

²⁸ Nú nìsa xidacuihna-nda antes, màsà quídà gá-ndà ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútâhvì-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còó, puru palabra vii ni cúndüá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndi-aha gá chindeá nècuàchì inínì na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dácûhúún stná ini-ndà Espíritu Ìì xí Dios, vâchi mii-yá nduú seña ñà-ndüù-ndà nèhivì ìì xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quivì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gà ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuídà gà stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cánàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cúndéhe úhì stnàhá stná-ndà. ³² Còó, màni ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhì stnàhá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnàhá ini-ndà sàhà-ndà nacua ni quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xìhì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñâyùcàndüá, na ian quídà Dios, ducan ni quídà stná-ndà, vâchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndà nuù-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnàhá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vâchi sàhámà ni sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán ni nihì-ndà nì cudüì ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. ³ Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñâyùcàndüá, màsà cáhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quídà sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-ndüá icúmì inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun si-quini mà, vâchi nèhivì ìì xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuéhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha càhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵ Vâchi inàhá-ndá, mà cácu ni-iin nèhivì có-quídà sahnú xi nècuàchì ñàhà; mà cácu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuàhà iñàha, vâchi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahví-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quídà ducán, mà níhítâhvì-né ñuhivì ìì xí Cristu, divi nduú ñuhivì ìì xí Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia

ñà-có-ndiáà mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vâchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-ìníní xí-yâ, te quidá-né ñà-chìcuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúù Dios sàxínítnùnì-ndà

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúù Stoho-ndà Señor sàxínítnùnì-ndà, ñàyùcàndùá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹ Vâchi nú ndisa datnúù ndi-aha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vâha ini-xi nihnú ndàcuisì ini-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá víi, vâchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vâha dahíhî-ndané. ¹² Vâchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-nê sàhà chuun siquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhî-ndané dandu queámà na ian datnúù-ndà iin luz nùù chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xìcà nansa iá chuun ma. Vâchi claru náhà nsidaa iñàha nú tnùù nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quídì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúù ndiaha Cristu nùù-ní, cachá.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhivì yohó. Màsà cacánúú-ndá nahi nèhivì có-cùndáà ini-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yâchì ni nácánì ini-ndà quida-ndañá, vâchi ndoó cuàhà gá nèhivì có-quidá víi tiempu vichi. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-ndá nahi nèhivì neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xìni-nda, vâchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni coó Espíritu Ìi xí Dios ini anima-ndà, chicá vâha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúù Espíritu Ìi xí-yá sàxínítnùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vâha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimani-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnahà-nda iin-nda xi inga-ndà, vâchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vâchi nacua dandacú mii-yá nùù nèhivì càhvi xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa

nùù ñahàdihí-nè. Vàchi divi Cristu nduú ana nì dácácu xì ndohó nèhivì xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nacua iníní-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-nduá cachí ì-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà ñahàdihí-nsià nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvi xí-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhii ini-ndà, te ndoo cuàchi iá anima-ndà quida palabra ì xí-yá, na ian nì ndoa xì tècuì. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vátuni sàà-ndà nùù-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chicuéhé; còò ni-iñàha, vachi nèhivì ì xí-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùù-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán nì cuú ini-nè sàhà nècuàchì-mà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còò, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvi xí-yá. ³⁰ Vachi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-dìsáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuâñ-né nùù yuadíhí-né. Ñàyùcànduá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihi ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu cáhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvi xí-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vii stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàti xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhí-ndâ, vachi ñà-jaàn nduú ñà-íá vii nùù Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni cóó tnùñuhu xí-ndâ nùù yuadíhí-ndâ, dandu yàha vaha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácúidà uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju vii ni cuàha-nsia, te chinaha vii-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùù lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchì-nsiâ nùù-xí.

⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñã ndee vâha-nsia nùù-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nùù-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiá ñã-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni coó vâha voluntad xi-nsia ñã-quida-nsia iin chuun vii, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiá nùù-xí, màdi nùù nèhivì úún. ⁸ Vâchi ináhá-ndá, nùù mii-yá icúmí-ndá nihì-ndà iin ñã-vâha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vii nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà cáhàn dana-nsia, vâchi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñã-nùù mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñã-nduá sáhatahvì Dios ndohó ñã-chindee xi-nda cundee-nda nùù ñã-malu

¹⁰ Imindaa inàha iá gà cachì, ñánì: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nihì-ndà nacuàhandee ini-ndà, vâchi yáha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñã-nduá nì chitnùní ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñã-chindee xi-nda sàhà-ñã màsà dáca ñã-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vâchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nduú ana náâ stnàhà xi-ndà. Còó. Divi ñã-malu náâ stnàhà xi-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoó stná ana xicusahnú nùù-sí. Cunaha-nsiá, divi ñã-malu nduú ana dandacu-xi nùù nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisì sìquini xicánúú ansivi nduú-si. ¹³ Ñàyùcànduá, ni cuíchúún-ndá nsidaa ñã-nduú arma nì chitnùní ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñã-malu tnàtuu fuerte-si nùù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùù-sí), vâtùni cundoo fuerte ìi-ndà. ¹⁴ Sàhà ñã-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñã-ndácuisì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tìxi soldadu (ñã-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñã-íá vii, te cunduumà na iin dùhnú cáa ndixí soldadu ñã-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian màcùnàì soldadu ndisàn-té (ñã-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá icà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñã-malu dacà-síndó), na ian dandiachì-sí cuàhà flecha xìxìn icà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vâha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cundúá iin ñã-sicàté caxìn (ñã-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñã-nìhnú ini-ndà ñã-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ìi nì cachi Dios, vâchi divi palabra mà nduá xichúûn Espiritu ìi

xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùu-yá nacua datnúu Espíritu Ìi xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùu-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cúndóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyùhîà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nìsa ìa dèhé sàna. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítìà palabra mà, ñàyùcànduá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanui, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá sàhì sàhà-ñá màsà yúhî càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cunî cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcànduá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá sàni chindee stná nècuàchìmà yùhù. Iin-ni quidá ví stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuún-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cacitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cúhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndácùcahìn Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhví nùu Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xícàn tàhví ñà-nì cúndóó víi-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsià sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerù yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchí, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvì Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchè xiníndísá

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvì sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vèchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuítà razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhì iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì ni xinitnàhì xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhì iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vèchi màni cuáhà-nsiá nù, te iin-ni nihitáhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vèchi cunaha-nsiá, mate yohó ié' ndiadí vehecàa, doco sáhatahvì stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí nihitáhvi gué' ducán, mate (dacùhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhà-yá ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xì-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvì nù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia índu chuun nduú ñà-lá viì, te índu chuun có-lá viì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudii inì-nsiá quida-nsia cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yà, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándô ñà-quida viì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tnuñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihì-ndà nú ni cúncíchùn viì-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñànì, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vèchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni

xità razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xì nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadî. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xì Stoho-ndà Señor, sà-sáha stná-nè valor vichi, vàchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadî vehecàa yohó, te sàháyùcàndüá vichi có-yûhî gá-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhî nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbidia ini-nè, vàchi có-ndôo ini-nè xì (ñà-ndüá cachî). Doco dava-ne, còó, quidá víi ndisa-ne, vàchi sàhà ñà-lá vàha voluntad xi-ne, ñâyùcàndüá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá víi ma, sàhà-ñá interesadu gá-nè, ñâyùcàndüá càhàn-nè sàhà-yá, có-ndüá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, còó; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhî) na càhàn-nè sàhà-yá, vàchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná inì càhìn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachî ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitài palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn ndüá cudî inì sàhà-xí. Te chicá más icúmî cudî gá inì después. ¹⁹ Vàchi ináhî, icúmî chuun jaàn quee viá sàhî, vàchi xicàn tàhvi-nsiá sàhî, te chindéé stná Espíritu ìlì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cùnî quide ducán); iin-ni cunî quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cunî quida vii' áma quéé más gá tñùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhiví yohó. ²¹ Vàchi nú itiácù-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué' ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gá obra xi-ya. Ñâyùcàndüá, có-ináhî indü-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vàchi ndüi chuun jaàn ndiaha gá iá', te ùhì nacàxin-ñà. Ian ndüá ñà-nú ni cui cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vàchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihítàhvi gué' ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhî. Ñâyùcàndüá, sàni cundaà inì, icúmî coo chii gué' ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindee gué' mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudî gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmî stná-nsiá naquimanì-nsiáyà sàhî na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñâyùcàndüá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-lá vii nacua cachí palabra mà, a ducán ni sái nacòtì-nsiá, te ò màsà

sái, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sáhandee stná inì-nsia xiníndisá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhì-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhì-nsiá mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, còó, seña cundua mà ñà-ìcúmí càcu anima-ndà nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vachi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó ìí' (sàhà-yá), ináhá-nsiá.

2

Nansa nì nacoò chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihì-yá más gà tñùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vìi-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùù-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-ndà nchícùn vìi-ndàyá. Te (ináhá stná-ndà) cutnàhâ Espíritu ì xì-ndà ndoo-nda ñuhivì, te cuhì stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdî ini xì': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxínitnùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-ìñàha sàhà cuisì interés; còó. Ni màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia ìñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda nì cúníhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Ni màdi gá cuisì chuun xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxínitnùnì nahi ñà-ìcúmí Jesucristu, ⁶ vachi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì Yuandiáhá-yá; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, nì nacoò-ya (nsidaa tñùñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhivì yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñá-jaàn nì nàcùnihnu ndahvi stná ini-yà, nì inini-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xìhì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùù quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcuitasisi-né (nùù-yá), nsidaa nèhivì

ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tìxi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-nê nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tññuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcànduá cunî cunini-nsia ñà-nduá cachî xì-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani mànî. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cunî cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-ìá vii yucán), vâchi nú iin-ni ni cúníhnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vâtùni càcu-nsia. ¹³ Vâchi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mànì-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te nâá stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còò; iin-ni ni cúndóó mànì-nsiá sàhà-ñá màsà cuídá cuàchi-nsia, vâchi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vâchi ndoó ìi-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanitnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-ìá vii, vâchi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxìnítnùní-xi sàhà-ñá cundehe nèhiví ñuhiví ichì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vâchi nú ducán, dandu na quívì (naxicocuîñ) Jesucristu, vâtùni cudii cuáhà inì ñà-màdi uun-ni ni queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé` na ní quide chuun ì xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhî xiníndísâ víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvì gá-nsiàyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vâtùni iájàn, vâchi cudii stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vâtùni cudii stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cunî quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vâtùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vâha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vâchi ndé ié` yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vâchi nsidaa gá nèhivì, cuisì chuun xi mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ì xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vâha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnáhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcànduá, divi-ne cunî techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí.

²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchì quee stnài libre yohó, te sàà stnài.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuún stná mii-nsiá ñà-cunihì-ne ñà-nduá xiñuhu nùì quixì. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cunì tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùì, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xíhi-nè). Te màdì cuisì mii-né nì nihítáhvi ducán; còó, vachi dècuèndè stná yùhù nì nihítáhvi sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó guè` tnùnsí ini. ²⁸ Ñâyùcànduá, chicá cuní naquihin-ne ichì nasaa-nè sàhà-ñá cudìi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó guè` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudìi ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ì xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùì; ni cóni ndúlócô-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì nihì-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùì quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nùù Dios

¹ Iá inga iñàha cuní` cachì xì-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nùù-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cuñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhá xì ley chicuèhè, vachi nècuàchì quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisì. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xí raza Judea ìcà nèhivì), vachi cutu ñà-dànácuèhè-nè nècuàchìmà queájàn. ³ Vachi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vachi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudìi ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiáá stnài, te chindeámà yùhù (nùù Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cundiaá nùù-yá nì cùì, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vachi na ní tùinuí ñuhivì, nì sàcùtuu stná seña mà ìqué tixi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stnài, vachi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduú, te cáhàn stnài dàhàn hebreu

nahi yuadíhí. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stnáì, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchìmà ley sànaaha, ducán nìsa quida stnáì. ⁶ Yáha ga nìsa xinindisé (ley mà), te ñàyùcàndùá nìsa quida quini güé` xì nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànaaha ma nìsa chivàhi; còò falta nì quidé diquì ley mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, vátùnì cundiaa nsidaámà (nùù Dios) nì cahín. Doco còó, vàchi na ní sàì nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiàá nsidaa ñà-nduá nìsa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vátùnì ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ínáhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nìsa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùí vichi, còò cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhà-ñà nì níhitáhví cutnahí xì-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdi sàhà obra xi mií icúmí ndee vahi nùù-yá, còó, vàchi cuisì nùù ley sànaaha ndiàá obra mà. Te vichi único ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vátùnì ndee vaha-nda nùù Yuamánì-yá, vàchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sàì cunaha vaha ndise mii-yá, te cucumi stnáì poder ndiaha xí-yá, vàchi divi sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yà. Daaní, dispuestu íá stnáì ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xihì stnáì na ian nì xihì-yà, ¹¹ áma níhitáhví natiacu stnáì.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vaha ndisa

¹² Tãñáha ga sàì cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sàì cundui iin ana còò ndisa falta xi; còó. Cuisì iin-ni nchícuìn mii-yá, áma ducán níhìndèè cundui iin nèhivì vaha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñáha ga sàì cundui nacua icúmí cundui después; còó, ñàni. Doco íá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yáha, te sàhandee cahnú inì, áma níhì (chicá quida vii') quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhâ carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá íá ansivi; dandu quivì nsihi (vida xi), nihnú inì nihì stnáì iin ñà-vaha ndiaha nùù-yá, vàchi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-nda Jesucristu. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó ana xiníndísâ vaha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúù-yà sàxínítnùnì-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-nduá sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñàni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ínáhá-nsiá nansa quidá-nsí, ñàyùcàndùá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vàchi ndoó cuàhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhìn

xì-nsiá sàhà nècuàchìmà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnái sàhámà. Vàchi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchìmà (palabra nacání nansa nì xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nê nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vàchi còò ndisa Dios nùò-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nèmà icúmí quee tñũñuhu xí-né, vàchi cuisì ñuhivì yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còò. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñin-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndá vichi, vàchi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíá dàma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vàchi cahnú poder xi-ya, vátùnì cundee-yá nùò nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

1 Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñànìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nùí, ñání; cuàhà gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudì stná inì sàhà-nsiá. Na iin ñà-vaha-xi xínduu-nsia nùí, vàchi cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvì nùò Evodia xì nùò Síntique ñà-nì nácùndoo vaha-ne, vàchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màní jaàn, sacúndáhvì stnái nùò-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vàchi cuàhà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xìcanuu nsidaa-nda nì dàcutià-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivì-nsiá nùò tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácání ini-ndà, vàchi icúmí Jesús naxicocuñin-yà

4 Nicanicuahàn xiñuhu cudì ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùò Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, ni cúdì cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúú Stoho-ndà Señor naxicocuñin-yà.

⁶ Màsà nácání ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, ni càhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni càcàn tàhvì-ndà nùò-yá, te naquimanì stná-ndàyá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gà-ndà, ni mà ndúlócô gà stná-ndà, vàchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ì ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-nduá cachî xî-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsià. Cuisi-ní ñà-nduú ñà-ndácuisi ni cúnihnú ini-ndà, ñàni; cuisì-ní ñà-lá tnùñuhu-xí, xî ñà-lá vii, xî ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vàchi nú iá tnùñuhu ví xán, te ò iá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vaha, dandu vátùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá ni chinahi mii-nsiá na ní dâcuàhí-nsià, vâchi ni xini stná-nsià nansa iá modo xî, te ni inini stná-nsià ñà-nduá ni cachî xî-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vátùni cundoo vaha-nsia xî Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa ni cachi Pablo ni naquimani-né nècuàchi ñuu Filipos sàhà ñà-nduá ni cutahví-né nùù nècuàchimà

¹⁰ Cuàhà gá cudîi inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vâchi sàni nsinuu tu ini-nsià yùhù. Sà-lá quivì có-chindéé gâ-nsià yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-ni nándòó ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-lá cuàhà necesidad xi nduá cachî ducán; còó, vâchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vâhi, á coó. ¹² Sàni càan yáha ndahví, te sàni càan stnáì nú icúmî cuàhà iñàha; vátùni iá nsidaájàn nùì. Vâchi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davani queá nùì, có-quidá, a ducán iá necesidad xi, te ò cuàhà iñàha icúmî, ¹³ ndéni iñàha ni cui yáhi, vátùni ié ñà-quadandee inì sàhá, vâchi divi Cristu nduú ana nácuàhandee ini xí.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachî xî-nsiá, doco cuaha-ni iá ñà-nduá ni quida-nsia ni chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa ni quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xî razón ndiaha, te ni quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vâxi. Pues còó cá nèhivì xí mii-yá ni náxícónihî iin ñà-vaha nùì, cuisì mii-nsiá nècuàchi ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuisi ñà-jaàn, vâchi iin ùì xichi ni techuún gá stná-nsià iin cooperación xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñà-cunî nihí cuàhà iñàha nùù-nsiá nduá, còó. Cuisì cunî coo obra xi-nsia, te ducán nihî-nsiá cuàhà ñà-vaha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá ni techuún-nsiá nùì, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùì; ñâyùcànduá, ndiaha gá sàni cundiatùì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmani xî-nsiá mà, na iin promesa ni dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami ni sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudîi gá ini-yà sàhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñâyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmí-yâ taxi-yañá, vâchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sàhatahvì-yañá ndohó sàhà ñà-nduú-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé

cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vèchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa ni casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsià xì nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerui yohó, cásàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúûn vehe rey cahnú César, cuàhà gá cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, cásàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-lá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vàchi mii-nsiá, iin-ni nchícùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yâ

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímáni-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yâ, vàchi cuàhà gá tnundé ini icúmí-ndà ñà-nìhitàhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuisì xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitià stná inicutu ñuhiví, te ndiaha gá chindéâ nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuàhá stná Epafras mii-nsiá. Vàchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchìmà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhà stná-nè nùu-nsí. ⁸ Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espíritu Ì xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá nansa cuní-yà quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì sàà-nsiá cundaà nsihì inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxinítùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihìndèè-nsiá cacuanuu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda ñà-nduù-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vàchi modo jaàn nihì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàà stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì nácuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder

ndiaha ma, dandu vātùni quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vātùni cudii inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsià Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vàchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vātùni nìhítàhvì stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ì xi-yá nacua nìhítàhvì nsidaa gá nèhivì ì xi-yá, vāchi sàni dàtnúu-yà sàxìnitnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nùu ndahà (ñà-malu, vāchi) cuisì ichì ñāa ni sanduamà, te nì dāyāha-yándó ndè ndahà Dèhemanì-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vāchi sàhà nùì Jesús nì xitià, ñàyùcàndùá vātùni nì xicahnú ini-ya sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vāha-nda xi Dios sàhà-ñā nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Cò-tuì Yua-nda Dios cundehè-ndàyá, doco mimíí nacua iá-yà, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaá nùu nsidanicuú iñàha iá ñuhivì. ¹⁶ Vāchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-lá ñuhivì xì ansivi, nsidaa ñà-ndúá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tuì cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vāchi nì quida vāha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñā nì queé gá más tnùñuhu xi-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhivì, te sà-lá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnìí tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-nì cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùu-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùu-ndà. Nùu mii-yá sàni nìhì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-ya nùu nsidaa nèhivì, ñàyùcàndùá nduú-yá ana chicá cusáhnú inicutu ñuhivì. ¹⁹ Vāchi sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xi-yá) ini anima Dèhemanì-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-ya nchica cruz, te nì xitià nùì-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vātùni nàcùndoo vāha-nda nùu-yá, vātùni nìhítàhvì nsidaa nèhivì nàcùndoo viì-né xi-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhivì yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá níhnú ini-nsià mii-yá. Ndè nìsa xini ùhì stná-nsiàyà sàhà chuun malu nìsa quida guá-nsià, doco vichi sàni nàcùndoo vāha-nsia xi-yá. ²² Vāchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhivì, te nì xihì-ya, ñàyùcàndùá vātùni nì nìhítàhvì-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vātùni sàà-ndà nùu (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-nì cunihnu vāha ini-ndàyá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, ni màsà cuáha-nda datúcù nèhivì-ndó nùu razón ndiaha, vāchi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhe Dios), sàni inini stná-nsià palabra mà; daaní, dècuèndè stná

inicutu ñuhiví sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnáì (nùu chuun ma), cachítnùhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì nihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùu nsidaa nèhivì iin-nì cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuàhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudî inì, vâchi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yâchì cuacatnahá nsidaa ñà-ìcúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vâchi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vâha xi mii-nsiá sàni chitnùnì ini-yà cunucuachí nùu nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nihí nduú ñà-cachitnùhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nìsa ìa dèhé antes nduá cachítnùhi. Caní cuià cónì cúndàà ini xii-ndà sàhámà. Doco vichì sàni dàtúi-yañà nùu nèhivì xí-yá. ²⁷ Vâchi nì chitnùnì ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá ìa palabra mà, te cunì stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vâtùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichì ìa iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcàndùá, divi mii-yá dísàhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhá-nsínè, te sáha-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vâha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yâ yùhù, vâchi sáha fuerte-yâ yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá (xícàn tàhví nùu Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nândodó stnáì nsidaa nèhivì ndoó jaàn tañáha ga cuni nùu xí'. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuàhandee inì-nsia, te iin-nì ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá. Te nì sáa stná-nsià cundaà vâha inì-nsia sàhà ichì-yá, dandu mà cúndóó gá-nsià xì duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vâchi después icúmí-nsiâ sàà-nsià mànihì ndísá inì-nsia palabra sàhà-yá nìsa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vâchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichí ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhá màsà chíyúhu ni-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiâ. ⁵⁻⁶ Vâchi mate có-ìè cutnáhî xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudî gá inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá, te xiníndísâ fuerte stná-nsiâ Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcàndùá, nacua nì quida-nsia na ní quìhvi-nsia ichì-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichì, iin-nì ni cúnchícùn vil-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-nì màsà túcù-nsià quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sàà-nsià cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sàhà-ñá màsà nunca naco-nsia ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá. Iin-nì ni quidá-nsiá nsidaàmà, te nicanicuahàn ni náquímànì stná-nsiâyâ.

Nansa iá vida saa sà-ìcúmí-ndá ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cúndóo-nsiá màdí datúcù inga nèhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu ni nacoo nèhivì nduá cachí-nè. Dãñùhù xi nèhivì ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquìcúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùù nsidanicuú ángel, xì nùù stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdì ìcà-ndà ni sàcùtua. Te ¿índù ñà-cùní cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhì-ndà, seña ni sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá ni ndùxin stná-ndà, te ni natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta ni cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà ni dãnátíacú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyùcànduá còò vida ndiaha xí anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vàchi ñà-ni dãnátíacú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Ni dandùtù-yá nsidaa ñà-nduá iníhíca-ndá nùù-yá. Ni ndutu dahuun cuenta itnìí-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà ni quida Jesucristu, vachi ni sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá ni ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco ni cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga ni nducahan-sì ni quida-ya, vachi ndiaha gá ni cundee-yá (na ní xihì-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócô-nsià nèhivì xítñuhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñá-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivàha-nsia, mate ni cúnduá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vachi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun ni sandua, vachi divi Cristu nduú ana ni cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, màsà cuáha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vachi nú ducán), dandu ndañuhu premiù xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíhì ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vachi) iá ñà-nduá ni dàcùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né cáhàn-né, doco cuisì ñà-ìá ñuhiví

yohó-ní nduá niñnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchïcùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyùcàndüá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsáhà iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndüá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-ndà, te ndufuértê anima-ndà nacua chítñuní ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhivì yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhivì, doco có-ndüá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tníí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yùcán. ²² Còó, vàchi ñà-ìcúmí nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhivì nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nèmà, vàchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-ndà sàhà religiòn mà, te ni cáhìchì stná ini-ndà mii-nda, te ni dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nuù (cuàhà ñà-chìcuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhâ stná-ndà xi Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcàndüá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivi, vàchi ndè ansivi yucán íá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá íá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhivì yohó. ³ Vàchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhâ stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sáà quivì naxicocuñin-yà, dandu cutnahá stná-ndà xì-yá cundoo-nda ndé yáha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndüá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcàndüá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudí guá ini nèhivì) ñuhivì quida-ne. Màsà naxícócuñin gà-ndà càhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà iñàha, vàchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-íniní xì-yà. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nìsa quida stná-nsià antes na nìsa

cudìi gá inì-nsia sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gá falta xi-nda. Màsà cuìdà gá ini-ndà; màsà ndúdáná gá-ndà. Te màsà cùndéhe úhì stnàhá stná-ndà. Ni màsà dáquêe cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvì stnahá gá stná-ndà, vàchi sàni nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxìnìtnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndà.

Có-quidá, ndéni nèhivì ní cui ni cùndúú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhivì raza Grecia, te ò nèhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios icà-ndà, ò á cóo. Ni có-cùnì cachi stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siúmì nì sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nèhivì libre, te ò nèhivì quidáchúùn saín nùù iin lamú. Còó, vàchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cùndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacuàhandee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhivì ìì xí-yá sànduù-ndà vichi, te màni-ndà nùù-yá. Ñàyùcàndùá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni ni cùnìhnú màni ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóó dana-nda. Còò; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vaha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndà ni-ìñàha dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cunì Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vàchi cunaha-nsiá, divì sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nèhivì, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndàyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni cóo chitu anima-ndà palabra ìì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnàhá víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cùnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatuu-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúù Espíritu ìì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndàyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá

quidà-ndà, xì ñá-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tñaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá iì-nsiá nacua ndiá ìcà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándácû ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, ni cúníní stná-ndá nsidaa ñà-nduá cachí yuadíhí-ndâ, vâchi ducán dandu cudìi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácúidà canúú inì-nsia dèhe-nsia sàhá màsà cúhúún iniá. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúníní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vâha-nsia nùù-né. Còò. Chicá vâha nsinuu inì-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùù-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdiá nèhivì ùún. ²⁴ Vâchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiâ ñihítàhvì-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vâchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida víi-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vâchi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cécàn tàhvì-nsiá nùù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cécàn tàhvì-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié yohó) ndiadí vehecàa. ⁴ Ñàyùcànduá, cécàn tàhvì-nsiá sàhí nùù-yá, áma ñíhí nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá ìqué quide.

⁵ Siempre xiñuhu quida víi-ndà xì nèhivì có-nchícùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndáñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, vivíi-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cúnduá cachi-ndà xì-né. Chicá vâha nacañi vâha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuàhà-né nùí; cuàhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndòo vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsià nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuàhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndùù nècuàchìmà, icúmí-nê nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-íá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñhú-nsiânè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùù chuun xi ñuhivì ì xì Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuàhà gá cudù inì sàhà-né. ¹² Daaní, cásàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsià (iá yohó). Nècuàchìmà, xinúcuáchí víi-né nùù Cristu, te cuàhà gá xícàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvi-né nùù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsià ñà-ndúá cuní-yà. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuàhà guá nacání ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuàhà nècuàchìmà nùù-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsià xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsià xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacúhùn-nsiàñà nùù nèhivì xì Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñà cahvi stná nècuàchìmàñà. Te carta (nì tiaa stnáì) nùù mii-né, cahvi stná-nsiàñà.

¹⁷ Daaní, cànàn stná-nsià xì Arquipo cachi-nsià xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yòhó ié` ndiadí vehecàa.

Nì cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natùì-nsia nùù Yua-nda Dios, xì nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímànì-nsì Dios sàhà nsi-daa-nsiá, te càhàn-nsì xì-yá xícàn tàhvi-nsì sàhà-nsiá nsìquívì. Nsinúú ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhàmà nì quesaha-nsiá quidá ví-nsiá cumplir. Ináhá-nsì cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsìquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì càhàn-nsì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúámà. Còó, vàchi Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsì, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní càhàn-nsì xì-nsiá, vàchi ináhá-nsì ñà-ndáà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisì sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidan-icuú iñàha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-nduú ichì nsiùhù, vàchi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcànduá nì cudìi cuáhà inì-nsia nì quida Espíritu Ìì xí-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchì xiníndisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá ví mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitìà palabra xi Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vàchi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad càhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vàchi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsì nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì nacoo-nsia ñà-nduú yùù yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichì mii-yá, vàchi nì cudìi ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiácù nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxic-ocuíñ Dèhemani-yá Jesús iá ndè gloria, vàchi divi Yà-yucán

nduú ana nì dãnátíacú Yuamánì-yá, te divi stná-yà icúmí-yâ dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiâ nansa nì ìa na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñàni. ² Còó, vâchi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsi càhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsi ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ìnhá-nsiâ nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisi xí mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cächí-nsi xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándáhvì stná-nsi mii-nsiá. ⁴ Còó, vâchi Dios nduú ana nì natù-nsi nùù-xí ñà-nihì-nsí chuun dacuítia-nsi razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee vâha-nsi nùù mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùù nèhivì, vâchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ìnhá-nsiâ ñà-ni-iin xichi cóni càhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándáhvì-nsi mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsí dihùn nùù-nsiá. ⁶ Ni cóni xícàn-nsi quidañuhu-nsiá nsiùhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi càcàn-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vâchi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó, cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Viví-ni nì càhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mèè xi, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcànduá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-mànì guá-nsià nùù-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsí, dècuèndè nìsa xaví sàstnùhù stná-nsi, vâchi có-cùnì-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcànduá màdi cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, còó; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùù-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísâ-nsiá; stná Dios, ináhá-yâ nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vâha; còó ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsiâ nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vii-nsiá, te nì nacuàhandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhivì, vâchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda ñà-sànì cana-yàndó sàà-ndà ñuhivì ìì xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcànduá nicanicuahàn naquímánì-nsí Dios, vâchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindisá-nsiá, te nì cundaà ini-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdi palabra

xi nèhivì ùún. Te divi ñà-ndàà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuân ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuàhà nèhivì xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñáni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vâchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhivì. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùu-nsí na cuní-nsi càhàn-nsi xì nèhivì inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sâha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcàndùá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísá ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yáha ga cuní-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñáni. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xiní stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sàì, doco nì sadi ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùu-nsí), vâchi çana disáhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudii cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disáhà-xí, vâchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsí nihì-nsí iin ñà-vàha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudii gá ini-nsi quivì naxic-ocuíñ-yà, te màcuíta-nda nùu-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yáha ga cudii ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vaha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cùndéé gâ ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsí vâtùni ndòo mii-nsí ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchí stná-nè nùu Dios, cutnâhâ-né xì-nsí quidá stná-nè chuun ìi (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndùá, (chicá vaha techuún-nsí mii-né sàà-nè cahan-nsí), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúníndísâ vaha-nsia, ³ te màdí ndulocó-nsiá na quidá quini nèhivì xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yàha-nda ducán, ináhâ-nsiâ. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yàha-nda vida quida nèhivì. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiâ. ⁵ Ñàyùcàndùá, yùhù, ñà-nàcánì guâ inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yáha-nsia, a ún-ní

nihnú vaha inì-nsia mii-yá, á coó, vachi yúhî-nsi dacà ñà-malu ònì-nsiá, te uun-ni ndòo chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco còo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vachi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiàya, te cuú stnahá inì-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná inì-nsia nsiùhù, cachí-nè, vachi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, mate ndohó-nsí yohó, te yáha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vaha ini-nsi, ñàni, vachi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsià mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichi Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímànì-nsi Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudí ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xícàn tàhvi cuáhà-nsi nùu-yá áma níhitáhvi-nsi nàcòtò gà-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vaha ga-nsià.

¹¹ Te vichi, xícàn tàhvi stná-nsi nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácùndéhe-yá nsiùhù ichi sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xícàn tàhvi stná-nsi nùu-yá ñà-chicá ni cúcuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivi nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vachi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihnu ì ndisa inì-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívi naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivi xí-yá.

4

Màsà nácánì ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñàhà

¹ Cuisì mindaa iñaha cachi gà-nsi xì-nsiá, ñàni. Sàni òcuàhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá ìcà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhiví, dandu cudí ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chihaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vachi ináhá vaha-nsia ñà-nduá nì dandàcú-nsí nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivi ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivi cóni nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñàhàdhí-ndà, dandu iin-ni coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàhà dava ga, ni coó stná tñùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vachi ñà-jaàn nduá quidá nèhivi còo Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndà iin falta dandahví-ndà ñànitnaha-nda, te quíhvi tñaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vachi icúmí Stoho-ndà Señor

nachitacùhá-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñàyùcàndùá, nacani ini-nsiá, ¿índù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-nda, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú ndoó ana cahíchì ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì ùún nduú ana cahíchì ini-nè; còó, mii Dios cahíchì ini-nè, divi ana sàni sàhatahvì xì-nda Espíritu Ìi-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà inì), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cúu stnahá guá inì-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, còò necesidad tai ni-iin palabra nùu-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vàchi ináhì cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xì Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàa-nsiá, cundoo manì-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàa-nsiá oficiu xi-nsia, vàchi divi ducán nì dàndàcú-nsi nùu-nsiá daa. ¹² Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndísà, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-íñàha quidamanì nùu-nda.

Nansa icúmí coo na naxicocuïn Jesús

¹³ Ñàni, cunì cundaà inì-nsia sàhà compañeru-nda sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúún gá inì-nsia sàhà-né. Vàchi nècuàchì có-xiníndísà, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsì xi-ne, vàchi còò gá tnundé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísà-nda ñà-ndaà nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísà-ndáyà na xihì-nda, icúmí-nda natiacu stná-nda quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùu Stoho-nda Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ìi-nda na sàa quivì naxicocuïn-yà, doco mà códonuu-nda nùu nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còó, ¹⁶ vàchi icúmí-yà nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-nda ndáhì-yà dandacú-yá. Te tiacu stná-nda tàchì iin àngel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xì Cristu xínduu nsì, icúmí-né natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-nda nana-nda mahì vòò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsì ma nànchìcùn ìchì-nda mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá inì-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còo necesidad tiaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-nduá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñání, ² vachi sà-ínahá vâha-nsia nansa sàa quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnú ini-ndà, na ian quixi tècuhná (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivì dadí uun iá, còo ni-iñàha cuu xi-né, dandu nanàá quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñahà cuàhàn tùinuù mèe-xi, dandu (nèhivì có-ndòó tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñání; ñàyùcànduá mà cùndúú quivì mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxìnítnùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndà ndui, màdiá ñuú; còó, vachi có-nduù-ndà nèhivì xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócò-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, ni cùndóó tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xíquidì-nè, te necuachi xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúù-yà sàxìnítnùnì-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùù-ndà. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnú cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducaní stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxìnítnùnì-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùù Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nihì-ndà castigu nduá sàni chitnùnì ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùnì ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihì-ndà cundoo-nda nùù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiácú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá. ¹¹ Ñàyùcànduá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-nduú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nùù tutu yohó

¹² Sacúndáhví-nsì nùù-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúùn chuun ì xì mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñání, vachi nècuàchì xí-idònuù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùù-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, nì cùndóó mání stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhì mii-nsiá iin ùi gà iñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñání: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiànè.

Cuàhà gá calma cundoo-nsia xì nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quíni-né xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà ñà-nduà nì quida-ne. Còó, cuisì-nì ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísâ stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cécàn tàhvi-ndà nùù Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndà yá sàhà nsidaa ñà-nduà yáha-nda, vàchi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádí-ndà nùù ñà-nduà cuní Espíritu Ìì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-nduà cachí nèhivì na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vaha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoo dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xícàn tàhvi-nsí nùù-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sáa-nsià cunihnu ìì ndisa ini-nsià. Cahnú gá Dios màsà cóó ni-iin falta nùù-nsiá ndè cachí sàà quivì naxicocuìn Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsià, ni ini stná sàxìnìtnùnì-nsià, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcànduá vátùni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduà sàni cachí-yà xì-ndà).

²⁵ Ñánì, cuàhà gá xiquèn càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhù-nsià xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhi mii-nsiá ñà-nì càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa Saṅ Pabło nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

1-2 Yùhù Pabło, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsi-daa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vàchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi ni cunímànì-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

3 Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsí naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ñà-jaàn ndiá ìcà-nsí quida-nsi, vàchi nsiquívì chicá más xiníndísà víi-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. 4 Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsí sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudû ini-nsì nacánì-nsí xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yáha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nê ndoho stná-nè quívì naxicocuïn Jesús

5 Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé vîi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùi-nsia nùù-yá, te yàha-nsia ñuhivì ìì xí-yá. Vàchi (ináhî) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. 6 Sàhámà cuisì ñà-ndiá ìcà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. 7 Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yánsiá ñà-vàha ndiá ìcà-nsiá nihì-nsiá, vàchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. 8 Mahì ñuhu xixìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vàchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. 9 Ñàyùcàndùá, icúmí-nê danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vàchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cúndóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. 10 Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísà-xí-yâ, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndà yá quívì naxicocuïn-yà. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vàchi stná mii-nsiá nì xinindisá-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

11 Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-ñá vátùnì ndee vaha-nsia nùù-yá, vàchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùù-yá). Te xicàn tàhvì stná-nsi ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia

nsidaa ñà-vàha nihnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsià quida-nsia ñà-xìníndísâ-nsiáyà. ¹² Vàchi nú ni quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchìcùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quivì naxicocuíñ Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñàni. Pues sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhî-nsiá nú cachí nèhivì ñà-vichi sàni sàà quivì xí Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nácánì ini-nsiá, (vàchi có-nduá ducán). Mate cachí-nè divi Espiritu ìì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-nè na cáhàn-nè sàhù, te ò cachí-nè iá carta nùù-nsí cachí ducán, (doco còó, màsà cúníndísâ-nsiánè). ³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vachi mà cúí quixì quivì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha cáhàn cuàhà nèhivì dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú inì-xì micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nihì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vachi icúmí-tê cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vachi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá icà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vachi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa je ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhà stná-nsiá ndiá nduá sadí nùù tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-ìá ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhá`. Te divi ducán icúmí coo dèhá` dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùù-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìhñù-guá inì-xì micuísì cuàchi. Doco icúmí-tê cuì-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vachi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchi-yá na quivì naxicocuíñ-yà, te divi sàhájàn icúmí-tê ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xì quisì mà icúmí-té quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñà malu guá-te, icúmí-té dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñà cahíchì ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduamà, vachi cóni cuù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cúí. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoò dahuun-yanè sàhà-ñà dàcà sàxínìtnùnì-nè, te

cunindisá-né palabra tnùhù xí témà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nìhì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vàchi có-xìníndísâ-né palabra ndàcuisì; còó, cuisì ñà-có-ndiáá cudû ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñánì. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, vàchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vàchi sàni nduhìi anima-nsiá nì quida Espíritu ìì xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní ca-chitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vàchi cuní-yà cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñánì. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsì mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùù-nsì, te ò ñà-nduá nì cahvi-nsiá nùù carta nì tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xìcàn tàhvi-nsì nùù Stoho-ndà Jesucristu xì nùù Yua-nda Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùù-yá, vàchi nì sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vátùni nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xìcàn tàhvi-nsì ñà-nì nàcuahandee ini-yànsià càhàn-nsiá micuísì ñà-ìá viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xìcàn tàhvi-nsì.

3

Nansa nì xìcàn Pablo ñà-nì cìcàn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yòhó cachí guè xì-nsiá, ñánì. Sacúndáhvi` nùù-nsiá ñà-nì cìcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsì ñà-vàtùnì nìhì-nsì dacuítì-nsì palabra ìì xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá nì coó tnùñuhu xí nèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vátùni càcu-nsi nùù nèhivì malu, vàchi màdì nsidaa nèhivì nduú nèhivì xiníndísâ. ³ Te vátùni cahvi-nda xi-yá, vàchi icúmí-yá nacuahandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùù ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahvi-nsì xì-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsì ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xìcàn tàhvi-nsì nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá nì sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsià tùha cacanuú xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsì xì-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñàni. ⁷ Vàchi ináhâ-nsiâ nansa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cónì sácúdúsán-nsì. ⁸ Màdì uun-ni ni níhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xaví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsì ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsià ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vàchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, còó derechu icúmí-nè (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsià xicánúú xixín, có-quidáchúùn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyucànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúnínì-nsiá, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsià. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñàni: iin-ni ni cunchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsià có-ndulócò sàhà ñà-nduá cachí-nsì nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùù-né. ¹⁵ Doco màsà cundéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cundóó-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui nì cundóó-nsiá, vàchi mii-yá, (cudíi inì-yà) chindee-yándò cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi nì ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñàni). ¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te cásahúì xì nsidaa-nsiá. Ndahà mií tiaí saludu yohó, vàchi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmì nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísé cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhvì nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhvì.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhèn ladu Macedonia, nì xìquèn ñà-ndòò chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndàà. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuentu nacání nèhivì, ni sàhà stná lista xi cuàhà xì-ndà, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáà xì nèhivì nduá. Ni có-chindéâmàndó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá dìsàhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu viì ini sàxìnítùnì-ndà, te cunihnu vaha ndisa ini-ndàyá, vèchi nú ducán, dandu sàà stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-iñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá viì xì ley ìì nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndàà ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndàñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xì; còó. Sàhà-ñá cadià nùu nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xì, có-ínínì-né ley xi-ya, vèchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócò-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú inì-xì na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu

gá stná dava-ne; có-câhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchìmà nì cuyucun ley ìì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-ìá nacua cachì palabra ìì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha câhàn yùhù; vâchi nùù Dios ndiaha xi-nda sâni ñihitâhvì ñà-câhìn razón mà xi nèhivì. ¹² Te vâtùni nì ñihindèi quide chuun jaàn, vâchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñâyùcânduá, naquímání mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yá, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchì seguru, te ñâyùcânduá nì sâha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevâhi dîquì-yá, te nîsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yâha ga dana nîsa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vâchi sàhà-ñá cóni-cúndaà inì, ñâyùcânduá nîsa quide ducán, vâchi tâñâha ga sàì cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì ñihì nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vâchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacâcu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndâcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vâxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndâyá, vâchi único ana cusáhnû nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tùí-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùù Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñâyùcânduá, nsinuu vâha inì-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vâchi sàhámà vâtùni ñihì-ní cuahandee gá inì-ní (sàhà chuun ìì xí-yá), na ian sâhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-nî ñà-xiníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóo víiá, vâchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócó-nè sàhà anima-nè, ñâyùcânduá có-xiníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Òi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñâyùcânduá, sâni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà vâha câhàn ndevâha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvì-ndà nùù Dios

1-2 Primeru cachî xî-nî ñà-xiñhù càmàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càmàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xî sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càmàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nihì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhivì, còò ni-íñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vàchi nsidaamá, chuun vâha nduá nùu Dios, te divi nduá cudû ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dâcâcu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàà stná-nè cundaà vâha ini-nè ñà-nduú palabra ndâcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vâchi imindaa Dios iá, te imindaa ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vâchi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dâñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vâha nì dâtú-i-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñâyùcânduá, nì ndacu nùu stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xî nèhivì palabra mà. Ñà-ndáà nduá cachî, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndâcuisì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cunî càmàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càmàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu ni cúndúú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidà inì-xi; ni màsà cúndúú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá vii ni coó sìcoto ndixì-né, iin estilu có-ndâa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìni-né, ni màsà ndúcútú cuáhà-né xî oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá). ¹⁰ Còó, anima-nè ni coó víi chicá vâha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vâchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníní-né chináhá nèhivì (palabra xi-ya), dandu ni cúndóó dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sâhi chinaha nècuàchì ñahà, ni có-sâhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchì tiàa; còó. Icúmí-nè cundoo dadí-né. ¹³ Vâchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavâha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dândâhví (ñà-malu), còó; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndisá víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vâtùni càcu-ne na túnuu mée xi-ne ñuhivì. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo ì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù núu nèhivì xî

Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nihì-né chuun cunuù-né nùù nèhivì xí Dios, dandu vātūni, vāchi ñà-ndáa nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñāyūcāndūá, nècuàchì cuàhàn nihì chuun cunuù mà, icúmí-né cunduu-ne iin nèhivì còò falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì iá tñũñuhu-xí; màsà cúndúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudfí inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tūha chinaha vāha xi nèhivì. ³ Màsà cúndúú-né nècuàchì tūha xini, ò iin nècuàchì tūha canì stnahá, còó; nècuàchì vāha inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì màni inì-xi. Te màsà cúndúú-né iin ana tūha nàá stnahá, ò iin ana tòó xì dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi nùù nèhivì vehe-xi ni cúndúú-né; xiñuhu cunini víi dèhe-ne, te ni coó stná tñũñuhu xán nùù-né. ⁵ Vāchi nú mà tūha iin tiàa dandacú víi-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-nè nùù nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cúndúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichì-yá, còtó cutuxi inì-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vāchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cúndúú stná-nè iin ana icúmí tñũñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vāchi nú có-quidá víi-né nùù nècuàchì ñuu-nèmà, dandu mà úhì daquéè cuàchi nècuàchì mà dìquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchì nihì chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchí dasán obra, ni cécúndúú stná-nè nècuàchì tñũñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Màsà cúndúú-né nècuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cúndúú stná-nè nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còó. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnsìhi inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còó víiá. Te iin-ni ni cúnchícùn stná-nè ndudu ìì ni dátúí Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vātūni ndòo ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchì tñũñuhu, màdì nècuàchì tūha cuitñuhu, còó; nècuàchì sahnú inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì mà tūha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchì tiàa xinúcuáchí, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-nè, te ni cúndúú stná-nè ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vāchi nú ni cúnúcuáchí víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhí gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyá.

Nansa ni cachi Pablo ndià dìsàhà-xí ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhì coi yohó, dandu siquiera sàni tiaí iin ùì iñàha ñà-cundaà

vàha inì-ní nansa cacanuu vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñàyùcànduá inùù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndáà nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vachi nacáníá nansa nì nanduu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu Ìi nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítìà nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindisá stná xí-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàà quivì xìnu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu Ìi xí Dios nansa icúmí coo quivì xìnu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-nè ñà-nduá xiníndisâ-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vachi cunindisá-né nacua cuníà cunindisá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaaha-xi-né ducán, vaha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì inì-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúú gá sàxínítnùnì-te sentir, na ian (xíhì) iin quisì ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihì-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcànduá vátùni cutiacu-ndàñá nú naquímanì-ndàyá sàhà-ñá, vachi xiníndisá-ndá (ichì-yá), te ináhá-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vachi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-ndà ni-iñàha nì quidavàha-ya, vátùni iá nsidaá nú ni náquímanì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vachi sàhà palabra nì cachi-yà xì sàhà stná ñà-nàquímanì-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vaha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchì víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndisá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-ní sàhà cuentu có-ndiaá, ò sàhà creencia-ni. Còò, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà

iquicúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámándó, vèchi ducán nihì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhivì. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ìcà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisì), ñàyùcànduá sáhandee ini-ndà quida vii-ndà (chuun ìì xí-yá) mate quidá quínì nèhivì xì-ndà, vèchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te sàhámà iá tnùndé ini xi-nda nùù-yá, vèchi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyùcànduá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yâ, dandu ináhá-ndá vátùni càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní nèhivì, te chihaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachíchì ini nèhivì mii-ní ñà-nduù-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcànduá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanuu vii-ní. Te ni cúcúú stná inì-ní sàhà nsidaa ñaniñaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vèchi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vátùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìì, te iin-ni ni nàcuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íá iin ñà-nduá nì nihítáhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitándó nècuàchì sahnú ndahà-né dìni-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàni nihítáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachí xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-niá; iin-ni cunihnu vaha inì-niá, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuáhâ ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yohó, vátùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníní xí ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá ìcà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sàha-ndané ichì vaha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánahá ndevàha-nda xi-né. Còò. Càhàn vii-ndà xì-né na ian càhàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichì vaha), dandu càhàn vii stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cúnduú-nè iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchìmà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchìmà ñà-ndiá ìcà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí némà, vàchi cunduamà iin obra vaha nùù Dios, iin obra cudî ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì stná-nè nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudî ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nèhivì nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vàchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vàchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaa-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xiníndisâ.

Ñà-nduá nì cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuà ni cundúú ana nàcava nùù lista, cuisì ana nisa là xi imindaa nsi-ì-xí. ¹⁰ Te ni cundúú stná-nè iin nècuàchì ináhá-nsiâ nì quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchì cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sàà vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùù dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcava stná-nè nùù lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, cóó, vàchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhi sàà-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vàchi ñà-nduá nì cachi-nè, sàni naco-ne. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhi cunì dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vàchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhuyhù-né nùù chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá ìcà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, chicá vaha ni nándàhà ñahàcuaán nú cuachi-né, te ni cúnsìhi ini-nè dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhindè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vàchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tucù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nú íá iin nècuàchì tiàa xiníndisâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndisâ, te ndoó tnaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá ìcà-né chindee-né nècuàchìmà sàhà-ñá màsà cóó necesidad cundehè nècuàchìmà nùù tácâ mii-nsiá. Vàchi nú chindee-nsiá tnaha-nsia ducán, dandu

vàtùni sàà-nsià chindee-nsià nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu núu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi núu nèhivì xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì càhàn xì-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ìi xí-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vàchi cachí núu tutu ìi (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñuhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì sicàyòcò trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihì-ndà raya xi-nda”, cachá.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándisá-ní, vachi xiñuhu siquiera ùi ò ùni-nè, (dandu vātùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndulócô-nè, dandu chinaha-nínè núu nsidaa compañeru-nsià sàhà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yùhí-nè. ²¹ Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihí-ní nsidanicuú-né, màdí chicá vù quida-ní xì ana iá vaha xi-ní. Ducán chináhí mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ìi xí-yá.

Más gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vachi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhí) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcànduá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdí cuisì tècuí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tãñaha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco nàhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natù cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vachi nú sàni quida-nda obra, claru tũia núu nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhà nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín núu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín núu iin lamú, ni cóo tñũñuhu xí-né núu lamú xi-ne, vachi nú ducán, mà nihindèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá.

² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni

nduú-né nùu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni cóó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcàndùá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùu nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóó-ndá xí ñâ-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-ìá mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchì nacua cachí palabra vii xí Stoho-ndà Jesucristu, dandu (màdì ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndisá-né palabra nacua nduú ichì ì mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàhà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesaha-né cumbidiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhá-nè daquéé cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxinítnùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñâ-nduú ñâ-ndácuisì. Cutu ñâ-nìhì-ndá dihùn nduá dísàhà-xí cunchicùn-ndá ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nìhnú ini-xì ducán, nacoò dahuun-nínè. ⁶ Pues ñâ-ndáá nduá, cuàhà gá ñâ-cuicà nduá nùu-ndà nú nchícùn vii-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñâ-nduá sà-ìcúmí-ndá. ⁷ Vàchi còò ni-iñàha nihi-nda ni quésáá ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihì stná-ndá cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú iá ñâ-cutiacu-ndá xì ñâ-cundixi-nda, xì ñâ-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vàchi nú nìhnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñâ-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquiní-né xì mii-né, vàchi sàhà ñâ-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà nátùì ga-nè nùu Dios. ¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndá sàhà dihùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahì yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, nì cuu cuahà ini-nè sàhà dihùn, te sàhàjàn nì tucù-nè inga ichì ndé có-xiníndisá víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcàndùá ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñâ-nduú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnìhnú inì-niyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñâ-màsà dáca xì dìni-ní, te

nacoo-ní fe vâha xi-ní; iin-ni cunsîhi inî-ní ñà-seguru cumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sâhâ-ñâ nihî-nîàmâ, ñâyùcândùá nî cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vâha ñà-cuâhàn-ní cunchicùn viì-ní ichî-yâ; te cuâhâ stná nèhivî nî inini na ní cachi-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñâyùcândùá, vichi chinâhî mii-ní ñà-chivâha-ní palabra ndiaha nî cachi Dios. Ducán cachî xî-ní, te iníní stná mii-yâ, divi mii-yâ ana dîpoder-xi itiácú nsidanicuú iñâha iá ñuhivî; te iníní stná Jesucristu, divi mii-yâ, ana nî cachi vate stná ñà-ndúú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyâ nùù Poncio Pilato. Ñâyùcândùá, iin-ni chivâha-ní ñà-ndùá nî ndacu nuù-ní nuù-yâ. Màsà cúmâncâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nândòdó-ní ndè cachi sâà quivî naxicocuñ Stoho-ndâ Jesucristu. ¹⁵ Vâchi meru quivî xî-yâ icúmí-yâ tui-ya nuù-ndâ quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchi ndiaha gâ-yâ. Mindalini mii-yâ dandacú-yâ ñuhivî, cuisî mii-yâ cusâhnû-yâ nùù nsidaa rey, xî nùù nsidaa gâ ana icúmí chuun ñuhivî yohó. ¹⁶ Cuisî mii-yâ nduú ana de por sí icúmí xî vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnùù nihni ndiaha ndé iá-yâ, te mà cùì nihî nèhivî cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nî xînínuù xî-yâ, ni mà nunca sâà-nè cuni-nèyâ. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnũñuhu xî-yâ, te nicanicuahàn ni cusâhnû fuerte-yâ (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Câhàn-ní xî nèhivî icúmí xî ñâ-cuicà ñuhivî yohó, te chihaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhvi-né xî dihùn xî-némâ, vâchi còò seguru xan. Còó. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yâ, nicanicuahàn itiácú-yâ, te cuisî mii-yâ vâha ndisa inî-xi, te sâha-yândó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nuù-ndâ sâhâ ñà-cundoo-nda contentu ñuhivî yohó. ¹⁸ Cachî-ní xî nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cundóó-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nè, te cundehè ndahvî-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyâ cuâhâ ñà-jaàn, dandu cunduumâ iñâha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nihî stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachî xî-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) nî ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xî nèhivî câhàn ndevâha palabra loco mate cachî-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhâ mii-né. Ináhâ-nè, cachî-nè, doco cachî va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivî, ducán nî tuxi ini-nè, doco divi sâhâmâ nî tucù-nè nî quee-ne nùù ichî xiníndísâ víi-nda mii-yâ.

Ní cúcúmí cuâhâ-ní gracia xi-ya. Sâ-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vàchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vàchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-ní vihi gracia, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì mà

³ Nacua nìsa quida xí nìsa xinucuachi víi-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxínitnùnì. Pues divi nùù mii-yá xícàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuú naquímánì mii-yá sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cunì cundehí mii-ní, dandu ndòò vàha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vàha inì-ní mii-yá, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yá, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vàha stná inì-níyà ináhí.

⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nìhitáhvi-ní na ní chitàndòì ndahí dìni-ní daa, te vichi cunì nandudii inì-ní quida-ní nacua nduú tàhvi-ní. ⁷ Vàchi ¿ìndù ìñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhì-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yá chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà cúcáhán nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ni màsà cúcáhán nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé` vehècàa sàhà-yá. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yá, vàchi icúmí-yá chindee-yándò. ⁹ Nì dàcácu-ya anima-ndà, te ni cana-yàndó ñà-cunchicùn-ndà ichì ì-yá. Doco màdi sàhà obra vàha ni quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyôo ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yàndó gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vàchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacácu-yàndó, te sàhà-ñá nì cundee-yá nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitià razón ndiaha xí-yá, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhí chuun cachitnùhi xì nèhivì, vèchi mii-yá, nì techuún-yá yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsi-danicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cùcáhán nùí, vèchi ináhí ana xiníndísê; ndahà mii-yá sàni dàyáhi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yá cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùu-yá.

¹³ Dàñhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dàmá-nà, vèchi vètuni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná inì-ní mii-yá, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda nú nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu Ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoí nùu-ní, vèchi iá-yà ini anima-nda.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sàncání ini nsidaa compañeru-nda ndoó ladu Asia, có-cùú gà ini-nè sàhí. Iin nècuàchì mà nduú Figelo, te inga-nè mà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, có; có-cùcáhán nùu-né ñà-ié' vehecàa yohó. Nì cundéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gà nì ndòo vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì cundéhe ndahví Stoho-nda Señor-nè na sàà quivì (nacuàha-nda cuenta nùu-yá). Vèchi mii-ní, ináhá vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-nda) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-nda cunchicùn vii-nda Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vaha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-nda, te nì ndèe anima-nda ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gà iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gà más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-nduú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vètuni chinaha stná-nè más gà nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vèchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-nda. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóo níhí-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñà cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnàhà juego, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-nda ley xi juego mà, vèchi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúùn víi-nda itu-nda, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhí xì ñà-nduá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vaha inì-ní sàhà ñà-nduá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá

mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-ní natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánú) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcànduá ndohí vichi, sà-ínáhá-ní; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vachi quidá nèhivì cuenta ñà-nduú iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còó, có-ndiàdiá, (xítia iia). ¹⁰ Ñàyùcànduá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-nduá yáhi, vachi nú ducán, dandu nihítáhvi nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndáà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú ni nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yâ quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-nduá sàni cachi-yà), vachi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachì-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcànduá màsà cúndóó-ndá náâ stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vachi nú ducán, mà nihìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vàha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní nùù Dios, màdí cucahan nùù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacua iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuéhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vachi ¿indù iñàha nihì-ndà nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-nduú ichì mii-yá. ¹⁷ Vachi nahi cuèhè xítia nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiàá mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vachi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tñùhù, te cachì-nè (màdiá quivì nùù-xí natiacu-ndà); còó, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachì-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísá gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachì stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xì quivì Cristu, ni nácóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcàndüá xichúún-ndáñâ ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xì mii-nda.) Ñàyùcàndüá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vàchi sà-íá ndoo anima-ndà, te vètùni quida-nda chuun nùù Stoho-ndà Dios; vètùni quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcàndüá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-ndüá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndàà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi ichì mà nihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvítনা-ní xì-né, vàchi mà úhì quesaha-nsiá náá stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vaha nàá-ndà xì nèhivì, vàchi ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còó, vivíi xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni coó calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivíi-ni dansítñùù ini-ndané, vàchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuñin ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùù ndahà ñà-malu, vàchi quisi mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñâ dandacú-si nùù-né nacua cudî ini-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivì xínu tiempu yohó, vàchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dihùn stná; chicá ndiaá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìquì Dios. Ni mà ndúlócò gà-nè sàhà ñà-ndüá cachí yuadíhí-nè; mà náquímanì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndüù chuun ì. ³ Te mà cùhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cùcàhàn gà-nè nàcúndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúú uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítñunì gà ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-ndüù chuun vaha. ⁴ Mà úhì cahín stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudî ini-nè quida-ne, te màdi sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísâ-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnahá-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vàchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná

dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sâha nèhivì cuenta, dandu dacúnindísâ-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñã dandoho guá cuahà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuahà iñaha. ⁷ Ñàyùcàndüá, cuahà ley dacuahá-né, doco ni có-sâa-nè cundaà ini-nè ñà-ndüú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuéhè xì-né) ducán, xíquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùù Moisés; te divi ducán quidá stná (tètñùhù) chináhá vichi, cunì stná-te cadì-te nùù (nèhivì chináhá vii) xì palabra ndàcuisì, vâchi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñàyùcàndüá có-cunì Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùù-xí sàa-te, vâchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sàhana sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndüá chináhi nèhivì; ináhá-ní xicánúú sahnúí, te nihnú vaha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndüá nihnú inì quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú ínì, te cuú ndisa ini sàhà ñanìtnahi; quidá ndéé ini sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuahà guá vida nì yàhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vâchi nì xini-ní nansa nì cuu xí na ní ìe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-ní nansa nì quida quini nèhivì xì yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùù nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vâchi nsidaa ana cunì cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cuni-nè cuahà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxínítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha inì-ní ñà-ndüá sàni dàcuahà-ní, te nì xinindisa-ní, vâchi ináhá-ní ana ndüú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-ndüú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísá stná-ndà Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndüá cachí nùù tutu ì, ñà-nì dàtnúú Dios sàxínítnùnì nèhivì ndüá. Ñàyùcàndüá, sàhà tutu mà vâtùni chihaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vâtùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì ini-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vâtùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùù ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñaha nùù-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxicocuîñ cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníní-yá) ñà-chìnáhî mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítnùù inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuàhandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuaha-nínè. ³ Vàchi vaxi iin quivì mà cándisâ gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-nduá cudî inì mii-né cunini-ne, vachi ducán nchihò inì-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxinì-nè. Mà cúniní gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-nduú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ì xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vachi yùhù, sà-ìé ñà-nùhì (nùù Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduì, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-nduá sái quide; sàni xinu nùù-xí ñà-nduá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyucànduá, icúmí-yâ dacútâhvì-yá yùhù iin ñà-vaha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihítâhvì na sàà quivì mà. Còó, vachi cundiatú stná nsidanicuú ana cudî inì-xi cuninùù xí-yá na quivì naxicocuîñ-yà.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùù Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchimà

⁹ Sacúndâhvî nùù-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoò nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudî inì-nè ñà-nduá iá ñuhiví yohó, te ñâyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchimà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí vichi. Ñâyùcànduá, cachí xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhî), vâtùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòí nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihì-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnài quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùù).

14-15 Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vèchi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquí stná ñà-ndùá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-ndùá nì quida-ne.

16 Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mií nùu juez, còo ni-iin tiàa nì chíndéé xí. Cahnú gá Dios màsà cútníí-yá cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nemà, vèchi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. 17 Doco mii-yá, còó; iín stná-yà cutnáhâ-yá xí na ní sàhìn yucán, te nì nacuahandee ini-yà yùhù, vâtùni nì dàxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuáhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. 18 Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùu nsidaa ñà-ndùá quida nèhivì malu, vèchi iin-ni icúmí-yâ cundiaa-yà yùhù ndè cachi sài ñuhivì ìì xí-yá iá ansivì. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

19 Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

20 (Cachitnùhu stnáí xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vèchi cuhí-nè.

21 Yùhù sacúndáhvî nùu-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

22 Nì cútnáhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya nì cúcúmí-ní. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchi nùu Dios. Ñàyùcàndùá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyá. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tnùndé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-nda vida ndiaha nicanicuahàn, vachi ndè na táyôo ñuhiví, sàni quida-ya comprometer nihitáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nunca dan-dahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vachi sàni sàà meru tiempu tùa, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcàndùá, xicánúí cachitnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu quide, vachi mii-yá, cuní-yà dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vachi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichi váha. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dàcácu xi-nda, te xíquèn ñà-ni cuáha-ya mii-ní cuahà gracia xi-ya, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun nì ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-ni ndóo-ní daxínu-ní chuun cumáni vá. Te iin chuun mà nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xì Dios iin iin ñuu. Ñàyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xi nì cécúndúú ana nacàxin ma. Vachi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cúndúú stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vachi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà queé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vachi iin tiàa inúù xì nèhivì cahvi xì Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vachi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchi-nè nùu-xí. Ñàyùcàndùá, màsà cúndúú-né nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còò. Ni màsà cúndúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Ni màsà cúndúú stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dihùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudî inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudî inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vaha ni cúndúú-né. Doco màsà cúndúú-né nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xí; còò. Nècuàchì sahnú inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì ì ndisa inì-xi, vachi nsidaa nècuàchì inúù mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-né palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuahá nèhivì-né, dandu vátùni nacuahandee stnahá ini-nè, te nihí stná-nè naxiconihí víi-né nùu nècuàchì xitnùhu, vachi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dàcuahá-né.

10 Vàchi cunaha-ní, ndoó cuàhà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. 11 Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadì xì nùù-né. Vàchi dava xaan sàni dacà-né dìnì nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dihùn chicuèhè nduú stná ñà-ndùá níhì-né mà.

Ñà-ndùá nì sanduu modo xi nèhivì ñuu Creta sàhana

12-13 Ñà-ndáà nduá nì cachi iin tiàa ñuu jaàn na ní càhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuù-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahì quisi dānā nduú stná-ndà, vāchi ndadi sástnùhù-ndà, te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-nì chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñā cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-ndùá xiñuhu cunindisá-né. 14 Māsà quíhín casu gā-nè ñà-ndùú cuentu uun nacání tè-raza Judea xì-né; nì māsà cúníní gá stná-nè ñà-ndùá dandacú nì-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

15 Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-lá ñuhivì nùù-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xíníndisá-né, còò ni-ñāha nduú ñà-vii nùù-né, vāchi dècuèndè stná sàxínitnùnì-nè có-lá vii gá. Nì có-cùcāhán gā nùù-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. 16 Vāchi ndahví gā modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcàndùá mà cúí quida-ne nì-iin chuun vii. Mate cachì-nè ináhá-nè Dios, doco còò, vāchi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

1 Doco mii-ní, cuisì ñà-lá vii nì cundúú ñà-ndùá chinahà-ní nèhivì.

2 Nècuàchì tiàa sahnú, māsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-ni-còò tñùñuhu xì nèhivì nùù-né. Fuerte nì cúníndisá stná-nè mii-yá. Te nì cuú stná ini-nè sàhà ñānìtnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-nì nì coó calma stná-nè.

3-4 Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán nì quidá stná-nè. Nì cācānūú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xì mii-yá. Māsà cuítñuhu-ne ñānìtnaha-ne, te māsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha nì cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñā ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xì sàhà dèhe-ne. 5 Te nì cutùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Nì cúnsihi stná ini-nè chuun vehe-ne, te nì cúníhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñā māsà sàà-nè dandāñùhù-nè tñùñuhu xì palabra xi Dios.

6 Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xì-né ñà-nì cundóó sahnú-né. 7 Te mii-ní tu, cuisì ichì váha nì cunchícùn-ní

sàhà-ñá màsà túcù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xì-né, càhàn tnùñuhu-ní. ⁸ Cuisi ñà-íá vii ni càhàn-ní xì-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachi-né íá falta xi-ní, vàchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núu nècuàchì xiní ùhì xì-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xì peón ndoo saín nùù lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-nduá cachí nècuàchìmà. Icúmí-nê quida-ne cumplir ñà-nduá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xì nècuàchìmà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuihná stná-nè ñà-nduú biene xi nècuàchìmà; còó; nècuàchì ndàcuisi inì-xi ni cúndúú-né sàhà-ñá ducán ni cúndàà ini nèhivì ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vàchi vichi sàni sàa tiempu ni xinimàni Dios nèhivì ñuhiví; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundàà ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-nduá xího guá nèhivì dava ga ndoo ñuhiví yohó. Còó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni cundàà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, ñà-cundoo sahnu-nda, te cunihnu ndàcuisi ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàa quivì ndiaha nduú tnùndé ini xi-nda, divi quivì nanchii ndiaha (ansivi), te cuninùù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dàcácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vàchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dãnàà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda nùù ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàa-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xì nèhivì yucán. Càhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xì-né, vàchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchi ini ni-iin nèhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhiví yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùù nèhivì xí gobiernu xì nùù nsidaa stná tè-nihí chuun. Ni cúníní-ndá ñà-nduá cachí-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìquì ni-iin nèhivì. Ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà náá stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nèhivì.

³ Vàchi ndohó stná, nahi quisì ni sandoo-nda ñuhiví antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tnùhù nduá ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tniì xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vàchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchi stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà.

⁴ Doco nì sàà iin quivì nì xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcàndùá nì cundaà ini-ndà, vàha ga ini-yà, te màni gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dàcácu-ya anima-ndà, doco màdì sàhà ñà-nì ía obra vàha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sàhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcàndùá nì càcu-nda, vàchi nì nsidandoo-ya cuàchi ía nùu anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhiví ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu ìì xí-yá. ⁶ Vàchi ñà-nì dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyùcàndùá cuahà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcàndùá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vàha-nda nùu-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nihitáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vátùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xi-yá, áma cùnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vàchi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuahà gá ñà-ndiaha nihì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà náa stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Nì màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sánaha, màsà náa-ní xì nèhivì sàhámà, vàchi còò ni-íñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú ía iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úì xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vàchi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Ía ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùu-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vàchi divi ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin.

¹³ Te na sàa stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsìhi ini-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùu-xí, te màsà cúmàni ni-íñàha nùu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vàha sàhà-ñá màsà cùndóó uun-ne ñuhiví, vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu vátùni chindee stná-ndà quivì ía necesidad nùu iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, casàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsí mii-yá. Nì cùcúmí cuahà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vàchi iin-ni quidá stná-ní chuun xì Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuáhà-ní nùu-nsì. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vàchi màni stná-nè nùu-nsì na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vàchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natácá cahvi xì Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsì nùu) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contenu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání' mii-yá sàhà mii-ní na cada xicàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vàchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xicàn tàhvi nùu Dios ñà-nì sàà-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vàchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vètùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xì Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vàchi tùha-ní nacuàhandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhi dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vàchi ináhì cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cunì nsinuu stná inì-ní ñà-nduì iin nècuàchì chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stnái ñà-ìé' ladu xì Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vàchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá víi-né na ní sa-ia-ne nùu-ní, doco vichi vètùni quida víi-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaca-nínè, vàchi màni cuáhà-né nùu. ¹³ Cachì-ní, vàchi nìsa nihnu inì ndòo-ne xí yohó ñà-coo-ne cuenta xì mii-ní, te cunucuachi-né nùu na ié' vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vàchi có-cuní' cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudí ini mii-ní ni cúnduá, cuní. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní

cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vàtùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cùndúú gá-nè peón nì xiin-ní, còó. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuáhà-né nùu, doco chicá más icúmí-nê coo manì-né nùu mii-ní, vàchi cuáhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaèn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú iá iin cuàchi nì quida-ne nùu-ní, ò nú iá ñà-ndùá iníhíca-nê, dandu nùu yùhù quida-níà cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmí danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ínahá-nî, cuáhà gá iníhíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñhùhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñàni, sacúndáhvì nùu-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaèn, vàchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñà ni coí contentu, vàchi (ináhá-nî) iin-ni xiníndísá-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-nî quida-ní ñà-ndùá cachí; ndè más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcàndùá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnáì ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-ní, vàchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vàchi divi ñà-jaèn nduá xícàn tàhvi-nsiá nùu-yá sàhí. Ñàyùcàndùá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafras, ndiadí stná-nè sàhà-ñà nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gá stná dava ga compañerúì xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xì sàhà chuun (xì Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhitáhvi cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùu Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-nduú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xiì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchimà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì iá, te nì chitnùnì stná ini-yá ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhìtáhvì dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vèchi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-lá ñuhivì. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yà nùu nsidaa ángel, vèchi nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-cachì-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùu nsidaa ñà-nduá cachì-ndà xì iin ángel. ⁵ Vèchi còò ni-iin ángel nì níhìtáhvì cachì Dios xì-né dohó:

Dèhemanì nduu-ní: vichi sà-ìtiácù-ní nì quide.

(Còó, có-càchì-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachì stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmì quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùu.

(Ni cónì cachì Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachì-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmì-ndâ cahvi-ndá Dèhemanì yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachì-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuu yàchì-nè) nahi tàchì; vèchi nahi mozo xinúcuáchì nùu-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachì-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmì-ní cusahnu-ní; te micuísì modo vii icúmì-ní dandacu-ní nùu nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-lá vii, doco có-cúu dahuun inì-ní

ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcàndüá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni ñihítáhvì-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhâ xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na cáhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsi Señor, sànahà nì quidavàha-ní ñuhiví. Ndahà mii-ní nì cuàhà stná nsidaa sìtnùù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còó; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-ìá ñuhiví, icúmíâ ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù viì nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vâchi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còó. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachi xì-yá dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vâchi ángel, ináhá-ndá ñà-cuisì espíritu viì xinúcuáchì nùù Dios nduú-né; ndacú-ní núù-né ñà-cacanu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cuní-yà dacácu-ya anima-ndà

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichì. ² Vâchi ley sànahà, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì ñihì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-iníní. ³ Ñàyùcàndüá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndà nú màsà quihín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vâchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì cáhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáà nduámà, vâchi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha Ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-ndà según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì ñihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhìví vaxi xi-nda. Doco màdi ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chítñuní ini Dios ducán. ⁶ Nùu tutu ìi iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhiví, có-ndiáá guâ-nè, doco nihnú inì-nínè. Còo necesidad icúmí-ní ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhiví, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitñuní stná inì-ní ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhiví ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihítáhvi stná-nè cuahà gá tñùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitñuní stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùu nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátùni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nihítáhvi nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nè dandacú-né nùu nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi nàhà xicà, tãñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùu nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà mii-yá, cuahà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihi-yá. Vachi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcànduá nì nanihi nsihí-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còo más tñùñuhu xí-yá, ñàyùcànduá nì sàcòo nsidaamà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcànduá, nì chitñuní ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuácátnáhâ nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhîi xì anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yâ nahi ndohó. Sàháyùcànduá có-cùcáhán nùu-yá cachi-yà xì-ndà ñà-nduù-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vachi (nùu tutu ìi) dohó cachí-yà (xì Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmí nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) íá-nî, te coto stnáì alabanza nùu-ní, cachí-yà.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmí cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó íá stnáì xì nèhivì nì chitñuní ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te íá iquícúñú-ndà, ñàyùcànduá stná mii-yá, nì nihì stná-yà iin iquícúñú (nahi ndohó), te ducán nì nihì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vátùni nì cundee-yá nùu ñà-malu, vachi quisi jaàn nìsa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te nèhivì,

yúhî sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcàndùá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vátùni cuidahan-yándô nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vàchi màdì ángel nì cùhí ini-yà na ní quixi-ya ñuhiví yohó; còò. Divi ndohó nècuàchì descendencia xí Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhiví yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhví-yàndó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndùá vátùni chindee stná-yàndó na quívì yáha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés mate ndahà nècuàchì mà nì quixi ley sànahà

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ìì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñàni. Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà Jesús, vachi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndùá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sànahà na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vachi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhiví, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nìsa quida vìì Moisés sànahà, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xí mii-yá, vachi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndacú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndùú stná ndohó nú màsà yúhì-ndà, te iin-ni nì cùdî ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàà xínu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu ìì xí-ndà nùù tutu ìì ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhví nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxíní-nsiá na ian nìsa quida

xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dānā. Cuàhà gá nì dācuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchì mà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còò, iin-ni nì quida canúú-né (ñà-ndùá dācuídà ini xì). ¹⁰ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cunì nècuàchì mà tùcù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichì”. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nì xidà inì; ndee ní cachi xì-né palabra yohó, te mà dāmíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xì) ndé cundoo-ne descansu nì cùì”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóò-nsiá ñánì, còtò coo iin-nsia nacaní chicuèhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xiníndísà gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsìquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempo vichi, còtò sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxìnì, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni ni cúnchicùn vii-ndàyá ndè xinu tiempo, te cunihnu vàha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihítahví-nda cundoo-nda nùù Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùù tutu ì):

Vichi sacúndahví nùù-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quidámáxìnì-nsiá na ian nìsa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dācuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá disáhà-xí nì xihì-nè yucù dānā mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-ni stnà-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùì? Pues jaan, vàchi nècuàchì mà, cóni cùnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, vātùnì cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñá cóni cùnì-nè cunindisá-né, ñàyùcàndùá màni cùì yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xì-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóò-nsiá còtò ndañuhu-nsiá ichì sàni tñii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. ² Vàchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndùú razón ndiaha xì-yá davani nacua nì cachitnùhu stnà-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cóni nihì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vàchi mate ní

xinitnùhu-ne, doco cóni xíníndísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xíníndísâ, vátùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà níhitàhvì gá nècuàchì sàna ma, vàchi) dohó nì cachi-yà: Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachi xì-né iin palabra, te mà dàmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhìví sàni xínu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùù tutu ìì iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá`:

Quivì ùsà nì quetatu Dios, vàchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùù tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (náhà xicà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni níhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vàchi cóni xíníndísâ-né.

⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vátùni iá inga tiempu vàha, cachí-yà, divi nduú quivì vichi. Vàchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùù tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxìní-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sàna ma, doco) nì sàhà mii-né cóni níhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cáchí Dios coo inga quivì (cui níhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íá

va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni níhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihi chuun xi-nda (ñuhìví yohó) cundua, divi nacua nì là stná xì mii-yá na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà.

¹¹ Ñâyùcànduá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé níhì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàna ma, cóni xíníndísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìì xí Dios. Na ian itiacúa, teayùcànduá (vátùni sàà yàchà ndé chicá ini an-

ima-ndà) na ian nduá iin espada diìn nduì ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùù iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínítnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-íñàha cui coo dèhé nùù Dios; vàchi nùù mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe

stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamáni-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcànduá iin-ni ni cúnchícùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vātùni cuhi ndisa ini-yàndó na yáha-nda tnùndoho, vàchi cuàhà gá iñàha sàni yáha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, vàchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vàchi icúmí-yá cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun nì nìhì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-né cahmi stná-nè nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanitnaha-xi, vātùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchìmà cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichì váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì úún, ñàyùcànduá icúmí-né cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàna. ⁵ Pues, ducánì stná Cristu, màdì mii-yá nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamáni-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vàchi dohó nì cachi yàmà xì-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemaní; vichi sà-itiácù-ní nì guide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàna nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvì fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vàchi sàhà-yàmà vātùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcànduá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuu-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vātùni dacácu-ya nsidaa nèhivì inínì xí-yá.

¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sànahà).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuahà gá ñà-cùnì cachì xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vachi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsia, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùí, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácuáhâ gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vachi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxì comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vachi nèhivì tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itíacù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacuní índù ichì nduú ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vachi sàni sàhandee íní-nè cutùha vaha-ne índù-ñá iá vaha, te índù-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhá tú-ndá xí palabra primeru, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhá-ndá nacáníá nansa naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xi nansa cuhiì-ndà, xi nansa chitàndòò-ndà ndahà-ndà dìni nèhivì (na xícàn tàhvì-ndà sàhà-né). Te sà-ináhá stná-ndà nansa icúmí nsì natiacu-nè, xi nansa icúmí coo stná juiciu final. ³ (Doco cumánì gá ñà-nduá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyùcànduá, cahnú gà Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vachi nú sàni dàtnùù Dios sàxínìtnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè naco-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuín ini-nè inga xichi sàhámà. Vachi sà-ináhá-nè nansa iá ñà-nihitáhvi ndiaha-nda nuù Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu Ìì xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ìì xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni naco-ne ichì mà, vachi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcànduá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchì mà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vachi nú sàni cuun ndiaha dàvì, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuahàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vii itu-ndà. Te divi ducánì stná xì

nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn vii-né mii-yá), dandu vátùni cundi-atú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuèhè, vàchi mà ndéé vaha-ne nùu-yá, te vichi sà-ítúú ñhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màni, ináhî, mate sàni cachì xi-nsiá ñà-ndùá nì cachì. Vàchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vàchi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; ni mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiuhù, cuní-nsì iin-ni nì cúnìhi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá ñhìtáhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúnìndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàni ñhìtáhvi ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàhana, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhî mii”. Ducán nì cachi-yà, vàchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùu mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchì mà dècuèndè nì sàà quivì nì ñhì-né ñà-ndùá nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhivì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùu mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-lá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá ñhìtáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vàchi cuní-yà cundaà vaha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndùá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yàndó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yàndó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vátùni chindeá anima-ndà, vàchi có-ndùá tñuhu; ñà-seguru nduá. Vàchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ñi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùu ñà-sadí ñhni nùu-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yàndò tnùndé ini mà, vàchi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vàchi vichi sàni ñhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá

quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàhaha.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùu ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùu cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñánê. ² Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-nduá nihí-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xi”. Te ñà-nduú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcànduá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vàchi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-nè, nì (sàhà) yohòtéhè-né, nì nansa nì tùinuù-né, nì nansa nì xihì-nè; ñàyùcànduá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun nì nihì Melquisedec sàhaha ma, vàchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùu ñà-cuicà nì nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùu ñanìtnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ì. (Ñàyùcànduá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-nduú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùu stná Abraham nì cutahvì-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xì-né. ⁷ Ñàyùcànduá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiácú-nè nicanicuahàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-nduá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vàchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nùu nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vàchi como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùu Melquisedec mà, ñàyùcànduá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùu nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-nda ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnahà Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumáni gá quee vùu chuun

nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhana; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-yà dama-ya ley (nchícùn nèhivì). ¹³ Vàchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te diín descendencia icúmí mii-yá; còó ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchúún nahi dùtù nù mesa ì xi Dios. ¹⁴ Vàchi ináhà-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-ndà Señor, doco còó ni-iin palabra nì càchí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nàhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá), vachi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vàchi divi sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nìhì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vàchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xì Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhana ma, vachi cóni quèé víiá. Mànicúi chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicúi nacuaàhandee iniànè ñà-sàà-nè quida vii-né nacua ndiá ìcà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tñundé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vètuni thàtuu-nda nù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cóni cáhàn-yà ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nìhìtáhvi nì cáhàn xì Dios ducán, te dohó nì cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhî mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù úún-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nè chuun xi-ne, vachi xihì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vachi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xicàn tàhvi-ndà nù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vètuni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vachi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vàchi ì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yâ dòcò-yá promesa nsìquívì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dānāà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vàtùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còò, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ì quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchí-yâ ini vehe ì-yá, vàchi vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhiví yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-né ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóó stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú ni cóò ì-yá ñuhiví yohó nì cúí, dandu mà cúí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndóó cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsìquívì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñuhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúûn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuàhàn Moisés quidavàha-ne veheñuhu sìcoto sàhana, nì cachi Dios xì-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñuhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhiví yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vaha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ìñàha cumàni gá nuá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma ni cúí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà (nùù tutu ì):

(Yùhù nduí) Stoho-nsià Señor, te cachí, vaxi iin quívì, dandu icúmí cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xì stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa

nùu ley nì sàhi xii-né quivì nì taví-nè nùu ñuu Egipto, te nì dácúndêhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vâchi ley mà, cóni chívàha vii-nèa. Ñâyùcàndüá nì nacoí-nè. ¹⁰ Còó, tucu coo ley saa icúmí cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quivì nùu-xí, cachí. Vâchi meru ini sàxínítnùnì-nè icúmí chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmí stná ndòo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quivì yucán, mà cóó gá necesidad chinaha tnàhá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnahá-né xí; còó, vâchi nsidanicuú-né, icúmí-né cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmí cuicahnú stná ini sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga ini sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vètùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vâchi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñâyùcàndüá, nú ñà-tùhù nduú ley sàhana ma, dandu sà-itúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñuhu iá ñuhiví yohó xì veheñuhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ì ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñâyùcàndüá, nì cuyucun iin veheñuhu sìcoto ndiadí nihni xi iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candleru, xì stná iin mesa ndé itádoó pan ì nùu Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácáá iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácáá stná vara xì Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndùì tabla yùù ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndìxìn-né dìquì-nú, te tìxi ndìxìn-némà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cùsáí càhàn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñuhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-né quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá inì-xima, còó; cuisì dùtù chicá cusáhnù nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quivì cada cuà quíhvi-ne, nihí-nè nì (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàhana ma, seña nduá nì

cachitnùhu Espíritu ì ñà-tàyóo permisú yàha nèhivì ndè lugar chicá ì xí-yá na quívì xichúùn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahvi-ndayá, mà cúí dacúxíóámà cuàchi-nda nù sàxìntnùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì cáhàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhivì yohó-ní cáhàn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nù-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñùhu có-íá ñuhivì yohó, vachi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quíhvi-ya ini lugar chicá ì yucán, doco màdì nù chelù, ò nù litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còó; divi nù mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì nihì-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xíhì buey, o xíhì litú, te xíxìn stná iin chelù dihí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquìn dùtù nù quisi mà, xì stná yàà mà diqui nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nù quisi), dandu na cuahà gá más ndiaá nù Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñùhú dahuun xi-nda ni cúí. Vàchi sàhà-ñá itiácú anima-yá nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi víi-nda nù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cónì chívàha vii-né ley primeru mà, doco nì xíhì Jesús nì dànáà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùnì cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì nihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahví dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahví-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xíhì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cundiaá' dècuèndè cachí sàà cui-ndà; có-ndiaá' na itiácú ì-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-yá ñà-cui quisi, te

cuità nì-sí. ¹⁹ Vàchi (ducán cachí nùù tutu ì), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idi cuahá, xì yucù nani hisopo, te nì dândàxín-néa xì nù chelù xi nù sìmbee, te nì dàcà stnahá nsidaamá xì tècuì, dandu nì sòdò nsiquìn-nè ndutè mà dìquì libru ì xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nù yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquìn stná-nè nù mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichúùn dùtù nùù chuun xi-ne. ²² Vàchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nù mà icà-xí, te ducán ndundoa nùù Dios. Vàchi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còdò nù nì xítia.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcànduá, na sácuahàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vátùni nì xichuún-né nù quisi, vachi veheñùhu ñuhiví yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sánduá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ì-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nù quisi. ²⁴ Ñàyùcànduá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuìn-yà nùù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhiví yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còò; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhiví yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ì nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnù raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini quartu chicá ì xí veheñùhu, nù (quisi) nihí-né sàhàn, màdì nù mii-né. Te cuà cuà quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còò. ²⁶ Vachi nú ducan ni cùnduá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yà ndoho-ya dècuèndè na ní sàcò ñuhiví xì ndè vichi ni cuí. Doco còò, vachi na ní xinu tiempu antes, dandu nì quixi-ya ñuhiví yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni nì xihì-yà, vachi nì dànaà nsihí-yá sàhà-ndà, te nì nihì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducaní stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yà naxicocuìn-yà ñuhiví yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuìn-yà cundua mà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ì xí Dios nì sánduú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ì ndisa xi-ya. Ñàyùcànduá, mate nicanicuahàn dócò ì-né promesa cachí ley mà, te cuà cuà quidá dùtù

ducán, doco mà cúí ndoo cuàchi nèhivì sáhàn nùù (veheñùhu) sàhámà. ² Vàchi nú jaan, dandu mà cuáha ga xì promesa mà, vàchi mà dándóhò gá cuàchi nèhivì sàxínítnùnì-nè nì cùí. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuà cuà sàha ì-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcàndùá nsinúú ini-nè iá ì cuàchi-ne. ⁴ Vàchi sàhà nì buey, ò nì sìmbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵ Ñàyùcàndùá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamánì-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdiá cui quisì coco gà-si nùù-ní nduá cuní-ní. Còò. Ñàyùcàndùá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vàchi màdì quisì nì xìxìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí inì-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ì sàhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudí gá ini-yà sàhà promesa sáhatahvi nèhivì, ni có-cudí gá stná ini-yà sàhà quisì sahmí-né; còò, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñúhú-yà ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcàndùá vátùni nduhii dahuun anima-ndà, vàchi nì sàha-ya iquicúñú-yà nahi promesa ñà-danáa-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì dãnáa-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamánì-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nùù-né. ¹⁴ Vàchi iin xichi-ni nì dãnáa-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vaha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espiritu ì xí-yá. Vàchi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quivì nùù-xí, cachí, vàchi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxínítnùnì-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

18 Ñàyùcàndüá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáà xì sàhà-ñá.

19 Sàhà ñà-jaàn, có-yûhî gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìì, vâchi sàhà nìì Jesús sà-nùná ichì, ñáni. 20 Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vâchi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcàndüá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vâchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nùù Dios. 21 Te vichi sà-ìcúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. 22 Ñàyùcàndüá, màsà yûhî-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù-yá. Iin-ni ni cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndísâ víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vâchi sàhà-ñá nì xìtià nìi-yá, ñàyùcàndüá sàni ndundoo sàxìnítùnì-ndà, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuìì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

23 Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vìi-ndà ñà-ndüá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhnú vâha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxìnítùnì-ndà, vâchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvî-yàndó. 24 Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá màs nì cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vìi-ndà xì ñaniñaha-nda. 25 Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còò; vichi chicá xiñuhu cunuù stnahà-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vâchi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivì (naxicocuìin-yà). 26 Vâchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vâha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúú ìi-ndà cuàchi-nda, dandu còò cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-ndà. 27 Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhí cuaá-ndà, vâchi vâxi castigu cahnú, vâxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòó ladu xi-ya. 28 Nèhivì sànahà, nú nì cahíchi ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ùì ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còò iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. 29 Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá màs castigu icúmí-nè nihì-né? Vâchi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xìtià nì ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vâchi sàhà nìì mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu ìì xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchimà, doco nú vichi cutu nì cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. 30 Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Míì quidá tocar nachitacùhá sàhà

falta xi nèhivì; còò cá ana icúmí nacuàha xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ì) ñà-divi mii-yá icúmí-yâ nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni níhì nèhivì castigu nù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa ni cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà ni dàtnúù-yà sàxinítnùni-nsiá, cuàhà tnùndoho ni yàha-nsia. Dava xichi ni canàhá nèhivì xì-nsiá, te dava xichi ni dândòhó stná-nè mii-nsiá nù tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní ni quida-nsia acompañar nècuàchì ni ndoho ducán, doco calma ni quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsiá, dandu ni indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cóni cùhúún inì-nsia), còó, duha ni cudii inì-nsia, vàchi ináhá-nsiá, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá`mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúníhnú vàha ini-ndà (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñâ, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá nihì-ndà nùù-yá. ³⁶ Iin-ni ni cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihi ni quida-nda nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-ndà ñà-ndiaha î sàni cachi sahnú-yá xì-ndà. ³⁷ Vàchi dohó cachí tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yà: làcà sacu tiempu cumánì gá; mà cuéé gà-yà. ³⁸ Te (cachí stná-yà): “Nèhivì vàha xi, nú xiníndísá vàha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú ni ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachí-yà.

³⁹ Doco ndohó, có-ndüù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còó, nèhivì xiníndísá nduu-nda, ñàyùcàndüá icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá víi-nda

¹ Nú ndisa xiníndísá vàha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-níhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndüá ndiatu-nda. Te nú xiníndísá-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tàñàha ga cuninùù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndüá nisa quida xii-ndà sàhana, ni xinindisá-né mii-yá, te ni ndee vàha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xiníndísá-ndáyâ, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa ni quidavàha-ya ñuhiví, cuisì ni càhàn-yà, te ni sàcòà; ñàyùcàndüá, indéhe-nda iá ñuhiví vichi, doco màdì ñà-tùì cundehè-ndà ndüá ni cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá ni sandiaámà nùù promesa ni sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Diví sàhà-ñá ni xinindisá nècuàchìmà mii-yá. Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà: “Sàni ndee vàha Abel nùì; cudii inì

sàhà promesa xi-ne". Ñàyùcàndüá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ìi fama-nè ñà-nì xinindisá-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cóni xihì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivì), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yà. Te cachí tutu ìi, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudii guá ini-yà sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xinindisá-ndá, dandu mà nunca cudii ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nùù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnúù-yà sàxínitnùnì nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnúhu-ya xì-né ñà-ndüá icúmí cuu quivì nùù-xì; ñàyùcàndüá, nì quida-ne ñà-ndüá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tui ñà-cóni quidá víi dava ga nèhivì ñuhivì. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndüá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-iá yucán. Ñàyùcàndüá, nì inini-ne ñà-ndüá nì ndacu nuù-né, mate có-cundáà ini-nè índü cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xinindisá víi-néyà. Cuisì vehe sicoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-ndüá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchì mà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcu-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè iá iin ñuu nì chitnùnì ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdìhì-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nihítáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndüá nì tui nuù iin dèhe-ne, vàchi xinindisá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcàndüá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcunduu-ne yohôtéhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sitnúù ansivi, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninùù-né cuu ndisa ñà-ndüá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudii ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu

ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùí, dandu vihini naxicocuíin-nè yucán. ¹⁶ Doco còó, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndùá có-ndùcáhán-yá cachí-yà ñà-nduú-yá ana cahví-né, vàchi sàni quidayucun-yà iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yà a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ia-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú nì cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòo-tè vivu nùù-né, ñàyùcàndùá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xiníndisá stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ñi nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nùù-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nùù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoó stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùnuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndùá mate sàni dàndàcú rey cui-vè, doco cóni yúhî-nè; ùni yòò nì ia dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sàni sahnu-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còó, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xí Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini iá ñuhiví yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cúnchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà

ñuu Egipto yucán, vâchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisi nùu Dios icúmí-nè ñihítâhvì-né cuàhà ñà-ndiaha î.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndísá-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhî-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vâchi iin-ni nchícùn vii-néyà na ian xinínùu-néyà, mate có-tùì-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nìi (lelù icà yehè-né) sàhá màsà cúì dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchí cahà mar mà nahi ñuhù íchí, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndüá nì nacununduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùu ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní techuún Moisés iin ùi tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchìmà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndüá, cóni xihì-nè nahi nèhivì dava ga có-xiníndísá.

³² Pues vichi có-xiñùhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), ni mà sàà stnáì nacani nsihi xi-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchìmà mii-yá, (ñàyùcàndüá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú vii-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùu ñuhu xixìn, cóni quidá dañüà xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahni xi-né xì espada nì cúì. Stná nècuàchì còo fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vâtùni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndüá nì ñihítâhvì dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dândohó nèhivì-né, te nì xihì-nè; vihini dacácu-téné nì cúì (nú ni nácóo-né ichi-yá); doco cóo, cóni quidá-né ducán, vâchi cuní-nè ñihítâhvì-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cuì stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùu, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà

gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsa idàhvi-ne xì cuisì iin rii ò sìmbee, vàchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tnùndoho nì xini-nè; quini nì dàndòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucù dãná, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidi-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùù nsidaa gá nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihì-né nì ndee vaha-ne nùù Dios ñà-nì xinindisá-néyà, doco cónì níhítáhvi-né ñà-ndiaha ì nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còò, vàchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihítáhvi-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús ni cúndéhe-nda nùù-xí

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndisá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa iñaha sadí xì nùù-ndà. Nì nácóò-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vàchi ñà-yucán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni ni cúnchìcùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuahandee ini-ndà. ² Iin-ni ni cúndéhe-nda nùù Jesús, vàchi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xiníndisá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xì-ndà ndè cachi xinu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cónì ndúlócô-yà na ní cahìchì ini nèhivì-yá ñà-nì xihì-yà ducán, vàchi ináhá-yâ, después icúmì-yâ sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànuhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuáchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcàndùá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cúndéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vàchi ñà-ndàà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cúndéé nèhivì cuáchi ma nùù-nsiá, doco nì-iin-nsia tàñáha ga cahnì-né. ⁵ Doco nacua indéhì sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùù tutu ì ndé cáhàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachì-yà:

Hijos míos, màsà cúñáñá-nsiâ nú náni-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor; còò, ni màsà cúhúún stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsiâ iin conseju tii. ⁶ Vàchi Stoho-nsiâ nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùá fuerza nàni-nsia, vàchi nsidaa ana sàni

nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-nê ñàhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quidandee ini-ndà na nání-nda nùù-yá, vèchi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ináhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda nì nihì-ndà conseju nùù yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còò ni-iin conseju nihì-ndà nùù mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vèchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vèchi yua-nda ñuhiví yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùù Yua-nda iá ansivì, te ducán nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vèchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùù yua-nda ndoó ñuhiví yohó, te nacua cudí ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáa nduá, có-cudí ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tñundoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vèchi chicá vù sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligru ndácàn nú cahíchi ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcàndüá, màsà cúndóo-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còó. Iin-ni nì nàcuàhandee ini-nsiá cuniá, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñá màsà tucù iin nècuàchì tàcútùha vù cacanu nàcua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íá iin ana tàcúndáa vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Ni cúndóó mánì-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te ni cuàhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuahàn, vèchi nú có-nìhnú ì ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùù Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cúndóó stná-nsiá còtó nandódó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsiá nèhivì malu ndedúma inì-xi, vèchi nacua quidá iin yohò yucù dānā, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ì-yá na ian nì quida Esaú sàhana. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndüá, icúmí-nê ndutahvì-né cuàhà ñà-ndiaha ni cú, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-ndüá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cónì níhì-né ndutahvì gá-nè ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè nihì-néa. Nì sacundahvì-nè (nùù nècuàchimà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicuí gá, vèchi cónì níhì-né nansa nadama-ne ñà-ndüá sàni quida-ne mà.

Tucu íá ñà-nduá nì xini nèhivì sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

18 Vàchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùù iin yucù (ñuhiví yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), v àchi yucù (Sinai yucán), xìxàn, te iin tnúú ndúchí, có-tùnúù, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-màsà cáhàn gà-yà xì-né ducán. ²⁰ V àchi màni cúndéé gâ ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te nì quisì xí-nsiá, v àchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yúù, ò xi lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuisí ñà-yúhí güè”.

²² Doco ndohó, còò, v àchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, v àchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá íá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Íá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcá cuàhà mìl ángel xi-ya, ²³ ndenihí v àha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xí ndé gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùù mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee v àha nùù-yá sàhana, doco vichi sàni nihì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ V àchi nùù Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, v àchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nùù-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nùù-yá mà nùù nì Abel sàhana.

²⁵ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóò-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. V àchi nú cóni cácu nèhivì sàhana na ní cahíchì ini-nèyà na ní càhàn-yà xì-né ñuhiví yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachi-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní càhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhiví; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachi-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhiví. Doco màdì cuisì ñuhiví yohó icúmí tnàa; còò, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíà ndòa. ²⁸ V àchi ñuhiví ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhámà sàhà-ñá v àtùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ v àchi

nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

13

Nansa quida-nda, te cudii ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñani xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndàà ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-nda xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhà stná-nda xì-né ndi-adí-nda. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-nda, dandu cundehè ndahví stná-nda nècuàchimà, vèchi na nèhivì nduú stná-nda, te vihini cuu stná xì-nda ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-nda xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vèchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-ìcúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vèchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoo nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyùcàndùá, vètùni cáhàn ndee-nda, cachí-nda:

Divi Stoho-nda Señor nduú ana chindéé xì. Mà yúhî, vèchi còò ni-iñàha cui quida nèhivì xì’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nìsa idònùù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nìsa dacuaha-xi-nsiá palabra ìì xì Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nìsa quida vùù-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísà stná-nsià nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ínahá-nsiá, vèchi cuàhà ichì tùcù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-nda iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-nda, te ndufuerté anima-nda, màdiá cunchicùn-nda iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivì nacání guâ inì-xi sàhàmà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchì veheñuhu (xi raza-nda, itiácú-nè ñà-nduú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còò derechu xi-ne nihitáhvi-né ni-iñàha nùù mii-yá. ¹¹ Vèchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñuhu ma, xítià nì-sí, dandu nihì dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ìì, te quidá-nèàmà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còò; ndè fuera ñuu icúmíà coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñà nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá.

Vàchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá ndohó, iin-ni ni cúnchícùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá naco-nda ñuu-ndà, te cahíchi ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vàchi ni-iin ñuu iá ñuhiví yohó, mà cùndúá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còó, iin ñuu quesaa quivì vaxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ndiá icà-ndà ndenihi vaha-nda Dios sàhà ñà-nduá nì quida Jesús. Vàchi na iin ofrenda xi-nda nùu-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímànì-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vàchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudì ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-nduá cachí nècuàchì idónuu nùu-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùu-né; vàchi inùu-né nùu-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacua-ne cuenta nùu Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudì ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vàchi nú nì cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Càn tànvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí, vàchi ináhá-nsí còó ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vii-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-nì càn tànvi cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, vàchi sàhà-ñá nì xitià nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vàchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamànì-yá, te nì sàà-yà nì sàcunduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-nduá cuní-yà quida-nda; vàchi nú nì nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vètuni quida ndisa-nda ñà-nduá cudì ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvì` nùu-nsiá, ñànì, màsà cúdúchì inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùu-nsiá yohó, vàchi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáà yàchì-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nùu-nsiá, cachi-nsiá xì-né. Te cásàhú stnài xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnàhá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xì nsi-ùxìn ùi dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudii ini-ndà na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísá víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyucàndùá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nìhì-ndà vátùni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ìi inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quídámàni gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nìhì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvi-ndà nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhàmà, vachi mii-yá, sàhatahvi-yándô ñà-nduá xiñuhu, mà dihndiá-yà, te mà cánahá-yà xì-ndà. ⁶ Doco ni cúníndísá vaha-nda, te màsà nácánì ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduamà na ian quidá tècuí mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-ndà nìhítàhvi-ndà ni-iñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ní nihnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá ìcà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yaha ndahví-ndà, dandu vátùni cudii stná ini-ndà sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yucù iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhìhni, dandu íchì yucù mà, te ndáhva ita-ñà, mà vícò gá iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yáchi stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhán-ndá nú ni quidándéé ini-ndà na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù Dios, te nìhì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nêhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchí-nè Dios daxího xi-né. Còò, vâchi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiàá, ni có-dàxího stná-yà ni-iin nêhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítâ xì-ndà ñà-cùnì-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿indù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñâyùcànduá, (cachí xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nêhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nùu Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nùu-ndà, vâchi nsidaa ñà-ndiaha níhítâhvi-ndà, divi nùu mii-yá quixá. Te chicá datnùu-yà (sàxínítnùnì-ndà) nùu nsidaa ñà-tnùu iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dâma-ya (nahi orá), vâchi orá, xicá-yá, te iá còndâhvi-yá, doco Dios, còò, mà dáma-ya. ¹⁸ Te ni chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nùu nsidanicuú ñà-nduá ni quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudî ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñâyùcànduá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vâha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuidà yàchì ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vâchi nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñàha, mà chíndéâmàndó quida vii-ndà nacua cunì Yua-nda Dios. ²¹ Ñâyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiàá iá guâ ñuhivì yohó, te ni màsà ndúcuéhê stná-ndà; còò. Iin-ni ni cúnìní-ndà palabra ndiaha xí-yá ni chiñuhu-ya ini anima-ndà, vâchi sàhà palabra ì mà vâtùnì càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vâchi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndâhvi-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú inínì-ndà palabra ì mà, te có-quidà-ndà ñà-nduá cachá, vâchi ducán queámà na ian indéhe-nda nùu-ndà nùu iin yùtátá, ²⁴ te xinì-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándòdó-nda nansa iá nùu-ndà. ²⁵ Doco nú inínì víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nândodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmì-ndà níhítâhvi-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùu cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nêhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religiòn xi-ne, doco tùha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cuisì dandâhvi uun-ne mii-né. ²⁷ Vâchi nú cunì-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu

xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñã mãsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhìvì yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vaha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñanì, mãsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vàchi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òndìndáhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdì iin-ni quidáñúhú-ndá ndúì nècuàchìmà, mà váha. Màsà quidáñúhú-ndá (cuisi) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còò, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vàchi ñà-jaàn nduá sàni cáhìchì ini-ndà nècuàchìmà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhìvì yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihítáhvi-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhìvì ì xí-yá, vàchi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi cáhìchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndáhvi xì-nsiá, te sanícuàchi stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè cáhàn quini guá dìquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñúhú-ndá iin nèhivì nùu inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-ñàha, ¹¹ vàchi imindaa mii-yá nì sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yá ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchìcùn-ndà inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chívàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá icà-ndà cáhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vàchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí

ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quìvì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quìvì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cachi uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñàni, ¿a cúndiáá ndisa ñà-càchì-ndà cahvi-nda mii-yá te nú cò-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachì-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xihì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xihì stná-nè doco, vachi còò ni-ìñaha. ¹⁶ Daaní, ni cachì-ndà iá stná iin compañeru-ndà ni cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-nì; ni sàà-ní nadaà ini-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachì-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachì iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vàtùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndà ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa ni ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-ndùá ni quida-ne, ñà-ni là-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchì yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stná-nè cumplir (ñà-ndùá ni cachi-yà): ñàyùcàndùá, ndújàjàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vù ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-ndùá cachì tutu ì ndé cachì palabra yohó: “Ni xinindísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè ni cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nàhà xicà, màdì cuísi-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñà ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachì-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sànahà nani Rahab. Iin nècuàchì ñahà cónisá là sahnú ini-xi ni sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, ni quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después ni dànùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá ni quida-ne obra mà, ñàyùcàndùá ni ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco

có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vèchi còà quidá, na iin cuerpu nsì còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cundóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-nda

¹ Chicá vaha màsà cundúu cuáhà-nda nècuàchì chináhá (palabra ì), ñánì, vèchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yá nandacàn-yà cuenta nùu nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-nda ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùù-nda, vèchi sàni cutùha-nda cadi-nda nùu nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-nda quida-nda. ³ Cundehè-nda idu, chicáá-nda frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sìndó, dandu vètùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dandiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-nda ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-nda. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chiñhà. (Ináhá-ndá), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-nda: cuáhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá` nùu cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-nda, cuáhà gá chuun daquíñhà, te ¿ìndù divi níhá' cachí quini guá? Pues divi nùu ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vètùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yucù, ò laa, ò quisi cuàti, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-nda, còò; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dānā, ducán quidá stná, vèchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xì yuhù-nda naquímāni-nda Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhá-nda xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vèchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-nda sàni naquimani-nda mii-yá, te nì canáhá stná-nda (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñánì. ¹¹ Vèchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuí vaha, te ò iin-ni ndéà tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vètùni cucàa quisi vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còò. Ni mà cúí cuàha stná sìhigu nùu nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-càná stná tècuí vaha.

Cuisì nèhivì datnúu Dios sàxìnìtnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuáhá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbìdia cuáhà

ini-nsià, ò cuísi sàhà mii-nsiá nacání ini-nsià, dandu màsà cáchí gâ-nsià nchichí-nsià, vâchi có-ndüá ñà-ndáa; tñuhu nduá. ¹⁵ Vâchi modo xi-nsia mà, có-ndüá nahi palabra nchichí vâxi nùù mii-yá iá ansivi. Vâchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu nâhà xicà, cuiisì ñuhiví yohó vâxi palabra mà; dìni nèhivì úun nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vâchi nú cumbídiâ ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nââ stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáa. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ì sàxìnítñùnì-ndà nduá, te tûha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn víi stná-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stná-ndà, vâchi vâha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàa-ndà nacua iá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu vivì-ni nì cáhàn-ndà xì ñanítñaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vâchi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vâha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándísâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te nââ stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndiá dísáhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sáhà ñà-xího guá-nsià iñàha, te dacá mà sàxìnítñùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xân). Te nú cumbídiâ stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu nââ stnahá-nsià, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índü chuun có-icúmí-nsiá ñà-ndüá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xicàn tãhvi-nsiáñà nùù mii-yá. ³ Te mate nì cácan tãhvi-nsiá nùù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vâchi mal xicàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudî ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsià! ¿Índü chuun nchícùn-nsià ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vâchi ducán queá na ian có-ndòó vâha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sàni nihitãhvi-ndà nùù Dios ñà-coo Espíritu Ìi xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùù Yà-ì mà; ñàyùcàndüá, có-cuní dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndáa nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuáhà gracia sáhatahvi-yándò. Ñàyùcàndüá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuehé, doco nèhivì nihnú ndãhví inì-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì cúnínì-ndà nsidaa ñà-ndüá dandacú-yá, doco ñà-ndüá cuní ña-malu, cóò; iin-ni màsà cuáha-nda cundee-sí nùù-ndà, vâchi nú màsà

cuáha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sî cunu-sì nùù-nda.
⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndàhà-nda. Te nú ùi ichì nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda.
⁹ (Vàchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vaha) ni dándóhó-nda mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sàhájàn; màsà cudî gá ini-nda, ni màsà cuácù gà-nda; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nùù-nda nùù Stoho-nda Señor. Cuisi nú ducán, dandu nìhì-nda nduviì tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuítñuhu stnaha-nda

¹¹ Nánì, màsà cáhàn-nda dìquì ñanìtnaha-nda, vachi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnaha-nda, dandu ñà-sàni cáhàn-nda dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-nduú gá-nda ana chívàha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ìi, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcànduá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínahá-nda nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì cáhàn ndee guá. Vachi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsià inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dihùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínahá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vachi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vichònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ndiá icà-nda cachi-nda: “Pues, nú ducán cuní Stoho-nda Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudî ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá cáhàn-nsià. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha cáhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñàyùcànduá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú inahá-nda nansa ndiá icà-nda quida-nda, te có-quidà-ndañá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-nduá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vachi sà-itúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vachi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dihùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini

nèhivì (cónì quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà ìcà-nsiá, na ian nì xixìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vàchi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xìnu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dándàhvì uun-nsianè, vàchi cónì sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá ìcà-nsiá, ñàyùcànduá, raya xi-ne mà, na ian ndáhì stná-ñà, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vàchi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xíhì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúun ini-ndà, vàchi sà-ítúú naxicocuñ Jesús

⁷ Ñáni, iin-ni nì quidándéé ini-ndà dècuèndè sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvi nùu, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvi dásìhì sàhà-ñà ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-ndà, vàchi sà-ítúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-ndà, ñáni, vàchi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidanda-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcànduá, nacua nì quida nècuàchì mà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñáni, ¹¹ vàchi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee viì (ñà-nduá nì cuu xi-né), vàchi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcànduá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñáni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndá ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còó. Ni-iin xichi màsà chínáhà-ndá ducán. Coò; vàchi nú nì cachí-ndà “Jaan”, dandu divi ni cùnduá, te ò nú nì cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn nì cùndúú stná. Ducan nì quida-nda sàhà màsà níhì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùu-yá. Te nú cudí ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya.

¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiá

xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-ndà, te càcàn tàhvi-né nùu-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xícàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùu cuèhè mà, vèchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuèchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni nàhmà-ndà falta xi-nda nùu ñanìtnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vèchi iin nèhivì vaha, cuàhà gá ndiaá na xícàn tàhvi-né nùu Dios; cuàhà gá chindéá. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhana. Iin nèhivì ñuhiví nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvi-né nùu Dios ñà-màsà cúún dàvi. Te ndisa, nì yàha ùnì cuà dàva, te cóni cùún ni-iin dàvi. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, te nì ndesaha tú dàvi, vètùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tucù iin ichì có-nduú ñà-ndáà, dandu ni càhàn-ndà xì-né áma naxicocuín-nè ichì váha, ñáni. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú ni càhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tucù ichì cuàchi, te nìhì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vèchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuèchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé`ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vèchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsiá nì quida Espíritu ì xí-yá, ñàyùcàndùá sà-íniní ví-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nù Jesucristu. Pues vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó stná nsidaa-nsiá.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcàndùá, vètùnì nì nacacu saa-nda ñuhivì ì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-ndà nihitáhvi-ndà nù-yá. Vèchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ì xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndùá vètùnì nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndùá, cuáhà gá cudí ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuáhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vèchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á coó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáa títi-néà nù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nù oro, vèchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nù-yá na quívì naxicocuñin-yà, te nihì stná-ndà cuáhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tañáha ga cuninù-nsiáyà, doco cuú inì-nsia sàhà-yá; te mate có-xìnì-ndáyá vichi, doco xiníndísà-ndáyá, te cudí gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihi-nda ñà-cuáhà guá cudí ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmí stná-ndà nihì-ndà càcu anima-ndà, vèchi divi sàhájàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

10 Sàhana nisa cahàn nècuàchì profeta ñà-ndùú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nìhì-ndà cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnu-ma, vàchi cóni cúndàà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nìhì-ndà tiempu vichi, 11 te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índù tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaá Espíritu Ìi xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. 12 Doco después na ní dàtnùú gá Espíritu Ìi sàxínitnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né cahàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cahàn mà, te mii-né, cuisì-ní nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu Ìi xí-yá, te chindéé-yâ nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndùá, vichi mii stná-nsià sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuni stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Ni cúníhnú ù ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhiví yohó

13 Ñâyùcàndùá, nì nacuaàhandee ini-ndà sàxínitnùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-ni nì cúníhnú vaha ini-ndà ñà-nìhitáhvi-ndà cuàhà gá gracia na quivì naxicocuñ Jesu-cristu, te cuninùú-ndâyá. 14 Iin-ni nì quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini vii xì-ndà. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na táñâha ga cundaà vaha ini-ndà. Còó. 15 Nacua ìi mii-yá ana nì cana xi-nda, ducánì quida stná-ndà, nì cúníhnú ìi stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. 16 Vàchi ducán cachí Dios nùú tutu xi-ya: “ìi gá yùhù, ñâyùcàndùá, stná mii-nsiá nì cúndúú stná-nsià nèhivì ìi”.

17 (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yâ nacuaàha-yàndó. Ñâyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quivì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-ndà, còtó mà cúdfi ini-yá sàhà ñà-ndùá quida-nda ñuhiví yohó. 18 Vàchi ináhá-ndá, sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùú estilu nì nacoò xii-ndà, vàchi màncùí chindeámàndó. Doco màdi oro ò plata nì dànáà sàhà cuàchi-nda, vàchi cuisì iñâha ñuhiví yohó-ní nduámà. 19 Còó, cuisì nìi ndiaha Cristu nì dànáà xì sàhà-ndà; na iin lelù còò ni-iñâha iá nì dòcò nùú Dios, ducán nì sanduu-ya. 20 Vàchi dècuèndè na táyôo ñuhiví sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). 21 Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì

natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nù-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu Ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndüá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vätùni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñáni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátíiáá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhiví Ìi xí-yá. Doco màdi nèhivì ñuhiví nì quidà-xì-ndà ducán, còó, divi palabra Ìi xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivì, xihì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nù-ndà na ian itiácüà nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivì ñuhiví, (yàchì nsihi-ne) nahi yucù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yucù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còó, nicanicuahàn icúmíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xi-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiáá. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánání uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà, ni màsà cáhàn quini ga-ndà dìqui ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudìi ini-vè tëndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudìi cuáhà ini-ndà sàhà palabra Ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndà màni gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vätùni nìhítáhvì-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnätuu-nda nù-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùù (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiácü-yà. Te mate ní cahíchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndüá, ni cuáha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù Ìi xí-yá nduú stná-ndà; vätùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-ndà, vachi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudìi ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachí (Dios) nùù tutu Ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuáhà tnùñuhu cucumi-yá; cuáhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuín ini nèhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndüá, nùù nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ, ndiaá ndisa-ya, doco nùù nècuàchì có-xiníndísâ, cóò. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini albañil, vächì nì sàà cavà mà nì nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichì nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquihì sàhà nèhivì (cahíchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vächì cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcàndüá icúmí-nê nihì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquihì sàhà-né, te nàcasàn-né, vächì có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, cóò, vächì sàni nacàxin-yàndó, te vichì nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìì xì-yá nduu-nda vichì. Còò cá ana nduú Stoho-ndà, cuisi mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vätùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vächì sàni tavà-yándó nùù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate cóò tnùñuhu ndiaha xì raza-nsiá antes, doco vichì sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì xì-yá. Te mate cóò stná ni-iin ana nì ìndéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichì (ndiaha gá) sàni indehè ndàhví-yànsiá.

Iin-ni ni cunchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú íni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdì ñuhivì yohó nduú ñuu-ndà vichì. Ñàyùcàndüá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhivì yohó, vächì sadiámà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ìnáhá xì Dios, te ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáà nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichì; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vàha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchì nèhivì), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vàha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdî ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcàndüá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnû, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vächì nècuàchìmà, quidáchúûn-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudii ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cùndáà inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-ìñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáà nduá), ñàyùcàndüá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá icà quida nècuàchì libre. Doco mà vàha cachi-ndà vätùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còò, vächì iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi

Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Ni cúcuú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni coó stná tñuñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchimà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-ñàha iníhíca-ndá. Doco vátùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhà. ²⁰ Vàchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá níhì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vachi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni ni cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua ni quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còò, nùù ndahà Dios ni nacooyà chuun xi-ya, vachi (ináhà-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñú-yà. Ñàyùcànduá, vátùni níhì-ndà (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xìhì-ndà, (te có-ndúlócò gà-ndà sàhà). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátùni níhì stná-ndà quida vii-ndà ñuhiví yohó. Vachi na ní sahnì cuií-teyá, dandu sàhàjàn nduá ni níhì-ndà ni nduviì anima-ndà. ²⁵ Vachi antes, nahi riì ni quecuaán ni sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuíñ-ndà ni nàcùndoo-nda nùù Stoho-ndà inùù xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchì ñàhà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá iì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-índéhe-né quidá víi-nsiá, vátùni sàà stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsià xì-né sàhámà. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsià. ³ Te nú cuní-nsià cundaà vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsià a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico dìni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còò, vachi ñà-cundaà vico ndisa-nsià nduá yohó;) divi ñà-cunihnu manì ini-nsià, xì ñà-coo calma-nsià. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha

nicanicuahàn, vâchi ini anima-ni-nda iá dèhá`. Te nù Dios cuahà gá ndiaá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán ñsa quida stná nècuàchì ñahà ì ñsa xinindisa-xi Dios tiempu sàhaha, vâchi divi ini anima-nè ñi sansida vico-né mii-né. Ñsa cahvi-né ì-né. ⁶ Vâchi ducán ñsa quida stná (ñahàdihì) Abraham nani Sara, ñi inini-ne ì-né, te dècuèndè “Señor xi” ñsa cachi stná-nè xi nècuàchìmà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yûhì stná-nsià ni-iin nèhivì, dandu vâtùni ndudava stná-nsià xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdihì-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xi nècuàchìmà nacua quidá iin nèhivì cundàà vâha inì-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-nè, ñâyùcànduá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vâchi iin-ni sàni ñihàhvì ndù-nsià vida ndiaha xí Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóo ni-iñàha cadì xi nù palabra xi-nsia na hora xicàn tàhvì-nsiá nù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàa-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vii ñi quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùnì ñi cùcúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndàhvì stnahá stná-nsià, Te cucuu stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, vâchi iin-ni ñani xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ñi cuhì stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà nacua ñi quida-ne xì-ndà. Te ò nú ñi cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà ñiqui-né; cóo. Ñi cãcàn tàhvì-ndà nù Dios sàhà-né, vâchi cuahà gá ñi ñihàhvì-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vâchi (dohó cachì tutu ì):

Nú cunì-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yâha vâha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà cãhàn quini-nda, ñi màsà dándàhvì stnaha-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-ìá vii ñi quida-nda. Te ñi nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhivì; cuahà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vâchi Stoho-ndà Dios, inù-yá nsidaa nècuàchì nihnú vâha inì-xi, te inì-ní-yá na xicàn tàhvì-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xinì ùhì-yá nsidaa nècuàchìmà.

¹³ Nú puru chuun vâha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhàmà? ¹⁴ (Ádi cóo); doco nú ñi sàa-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-ìá vii ñi quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñâyùcànduá, màsà yûhì-ndà na cãhàn dana nèhivì xì-ndà, te ñi màsà ndúlócô-ndà. ¹⁵ Iin-ni ñi cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-nduú-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn tnùhù-né nù-ndà índù chuun nihnú vâha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tûha-nda naxiconihì víi-nda nù-né. Doco vivì-ni ñi cãhàn tnùñuhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndà ñi-iin ñà-cui dandoho-xi sàxínitnùnì-ndà

después. Daaní, mate ndoó nêhivì xítñùhu xi ñà-vàha quida-nda ñà-ndùù-ndà nêhivì xí Cristu, có-quidámà, vâchi icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sâha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vâha ndoho-nda sâhà iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiâ sâhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vâchi stná Cristu, nì ndoho stná-yâ; iin xichi-ni nì ndoho-ya sâhà falta xi nsidaa ndohó nêhivì cuâchi ñuhiví, mate mii-yâ, còò ni-iin cuâchi ni quidá-yâ. Te sâháyùcàndùá, vâtùni nì nihì-ndà nì nâcùndoo vâha-nda xi Dios. Ñà-ndáà nduá nì xihì iquicúñú-yâ, doco espíritu xi-ya nì dânátiácú xi-yâ. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitñùhu-ya xi-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nêhivì cóni sâxíníndísâ sânahà tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sâhà nêhivì ñuhiví, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nêhivì nì càcu nùù barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vâchi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tècuí quivì vichi, te càcu-nda sâhà-ñá nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, còò; ñà-xícàn tàhvi-ndà nùù Dios nduá, divi ñà-xícàn tàhvi-ndà ndundoo sâxínítnùnì-ndà. ²² Te mii-yâ, ndè gloria sàmànùhù-yâ, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nê cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnû nduú-né, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vâha nîsa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu nì cúndóó-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vâchi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuâchi-nda nduá. ² Vâchi nú nihnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevâha ga-ndà ñà-chìcùéhè iá ñuhiví yohó na ian quidá nêhivì dava ga; vâchi puru ñà-vâha cudî ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vâchi mii-nsiá, tiempu nì yâha xi-nda nîsa quida ndevâha-nsia nacua quidá nêhivì có-ínáhá xí Dios, vâchi cuâhà viciu nîsa icumi-nsiá; cuâhà iñâha nîsa xihò-nsiá, te nîsa xini stná-nsiá; cuâhà escândolo nîsa quida-nsia, vâchi nîsa xihì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùù nîsa cahvi stná-nsià antes, mate quini iá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñâyùcàndùá, ndulócô nècuàchì dava ga vichi, xítñùhu-ne mii-nsiá, có-cùndàà ini-nè índù chuun có-cùtnáhâ gá-nsià xi-né na quidá-né ñà-có-ndiàá mà. ⁵ Doco (vâxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacuâha-ne cuenta (sâhà nsidaámà) nùù mii-yâ. Te sâ-ítúú ndàcàn-yâ cuenta sâhà

cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcàndüá, ndè stná nècuàchì nsii nì nihì-né nì xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñá vätùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nísà itiacu-nè nì nihì-né castigu, vachi nèhivì ñuhivì nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-itúú quivì nsihi nsidaa iñaha. Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani viì ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvì-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhì nandòdó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchì mà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanìtnaha-nda (nú xicánúu ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nihítàhvì iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia nì nihítàhvì-ndà nùu-yá, te cuahà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihítàhvì) iin nèhivì càhàn-nè (palabra ii), dandu ni cúndúámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-ndúá quidà-ndà, xiñuhu quida viì-ndáñá sàhà-ñá sàà nèhivì naquimani-né mii-yá sàhà Jesucristu. (An-sivéhé-yâ), te nicanicuahàn nì cúsáhnû-yá, te ni queé stná cuahà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí, màsà ndúlócô-nsiá nú nì yáha-nsiá tnùndoho fuerte (quida nèhivì); cóndüá ñà-ndulocó-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; cóo. ¹³ Xiñuhu cudii ini-ndà sàhámà vichi, vachi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-ndà (naxicocuñ-n-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudii ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú nì càhàn quini nèhivì dìqui-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vachi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini càhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóo. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúndúámà sàhà-ñá nì sàhní stnaha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñaha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiáá, ò nì dáquihviyuhù-ndà nùu chuun xi inga nèhivì; cóo. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndà sàhájàn. Cóo, ñà-naquimani-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vachi vichi sà-lá cuahàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índü iñaha icúmí yàha nècuàchì có-ndúlócô sàhà razón

ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivì vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùù-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vachi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndà, vachi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vètùnì cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchí

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnû jaàn. Yùhù nduú stnáì iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininúi nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnáì ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcànduá, yùhù cachî xì-nsiá) ni cúnúù víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì riì xí-né. Doco ni cundúá xì nsidaa voluntad xí-nsia, màdià fuerza ni quidá nèhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dîhùn, còó; ñà-cùdí inì-nsia ni cundúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsiá. Còó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiaá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuîin mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu nihì iin iin-nda iin ñà-vaha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu dìni-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuú-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahvi inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vachi Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuehé; doco nècuàchì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvì-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vachi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tnùñuhu xi-nda nùù nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùù ndahà mii-yá ni ndóo nsidaa chuun nacání ini-ndà sàhà-xí, vachi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tûha-nda, vachi iá ana xicánúú xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vachi xicánúú-si ndàhì-si nandúcú-sí ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni ni cúníndísá víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà

ndoó inicutu ñuhíví. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcànduá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuahandee stná ini-yàndó, te chindee-yándô ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nìhì-ndà). Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Nì cúndóo cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihítáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùní ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vachi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda. ² Pues vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu ni cúndóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiâ mii-yá xì (Yuamánì-yá) Dios.

Nansa ndiá ìcà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gà quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ì xí-yá ndohó, te nì nihítáhvì-ndà nsi-danicuú ñà-ndùá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá ìcà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gà ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vachi sàhà palabra mà vètùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà nacoò-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudî guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndàyá) chicá viì. Pues vichi sà-xiníndisá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadì-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vachi cunaha-nsiá, nú ni cútùha vaha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; ni màdì uun-ni quea ñà-ìnáhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndàà vaha ini-nè, na ian quidámáxìnì-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vaha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-ndùù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vachi nú nì quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò,

ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dàcácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ìì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcànduá, cunî dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sá-ínáhá-nsiâ iyuhu sàhámà vichi, te nihnú vaha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vaha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vàchi ináhî sà-ítúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xî. ¹⁵ Doco icúmî nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdi cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còo, vachi sàni xininù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuñ-yà. ¹⁷ Vachi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamánì-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemaní nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ìì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamánì-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyùcànduá, sàhà ñà-jaàn chicá más nàhà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cacachi profeta nìsa cahàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchìmà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxínítnùnì-ndà na iin ñuhu nchií fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quivì danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yà datnúù-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùù cahnú cachitnùhu ñà-sàcuahàn tùinuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachitnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdi sàhà cuisì sàxínítnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cunì cachàmà. ²¹ Vachi nèhivì ìì sàhana ma, màdi inì-ni mii-né nì chítnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còo, divi Espíritu ìì xí-yá nduú ana nì dàtnùù xì sàxínítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuítnúhù-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tètñhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tètñhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tè daquíhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndé

icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni dānāà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcāndùá yàchì icúmí-té ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nēhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dēcuēndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuisì-yá. ³ Te tètñhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyùcāndùá, vico uun icúmí-té cāhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dēcuēndè sàhaha sàni cachì Dios ñà-icúmí-té cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-itúú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yà sàhà-né, vāchi nì sàcūnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndè cahà andea ndé iín tnúú, te yucán ndiatú-né dēcuēndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nēhivì ñuhivì sàhaha, cóni dácācu Dios-nè, vāchi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayùcāndùá nì quixi diluviu dìquì-né. Doco tiàa nani Noé, còo. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cāhàn stná nècuàchì mà xì nēhivì sàhaha ma áma quidá ví stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga ùsà gà tnaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòo, vāchi iín castigu xì mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nēhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsa ìa stná iín nècuàchì vāha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nēhivì ñuu mà. Vāchi yucán iá-nè mahì nècuàchì mà, te nsìquivì iníní-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchì mà. Ñàyùcāndùá yáha ga nì ndòo cahan-ne sàhà nècuàchì mà. Daaní, na (ní nihì ñuu mà tnùndoho), nì dácācu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yúcán náhà claru, tūha ndisa Dios tavà-yá nēhivì vāha xi-ya nùù tnùndoho yāha-ne nì cùí. Te ináhá vāha stná-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nēhivì malu vichì, itnífí-yá cuenta sàhà-né ndè cachì sàà quivì juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-ndùá dandacú mii-yá nùù-né.

Vāchi tètñhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cāhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndè ángel xi Dios, có-cānàhá quini-ne na cāhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàà-te cundaà ini-te sàhà iín chuun, doco quini ga cāhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndàà ini-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian còo anima-te. Ñàyùcāndùá, divì icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-sì ñuhivì sàhà-ñá tnii nēhivì-sí, te cahñi-nési; pues divì ducán

icúmí cuu stná xì tètñhù mà, icúmí-tê ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá nìhì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudî inì-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cúndúá. Ñàyùcàndúá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudî gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvã diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tê nìhì chíhàn-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sànahà; iin nècuàchì xinítuì nì sanduu nècuàchìmà, doco cuàhà gá nìsa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiáá nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco nì nìhì-né iin conseju váha nùu burru xi-ne, có-ìá váha ñà-ndúá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadi-si nùu nècuàchìmà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùu-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcàndúá icúmí-tê sàa-te iin xaan ndé iín tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa ni nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcàndúá, nádítà-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-ítúú càcu nùu ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cùí, vàchi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùu-té. Te nú sàni cundee iñàha nùu-ndà, dandu có-ndòó gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi ni cachí-ndà iá iin nèhivì, te nìsa cundaà váha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùu modo sìquini xi ñuhivì yohó; doco nú tucu tu ni dácà dìni-né, te cundee cuàchi ma nùu-né, dandu chicá quini queamà nùu ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá váha màsà cúnitnùhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinìtnùhu-ne, dandu después nì naxicocuîñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ìi nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: “Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxicócuîñ tu-sì saxí-sì ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuîñ Stoho-ndà Jesús ñuhivì

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñani màní. Te nùù ndúì carta xi sàni quide lucha nacuañhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani viì ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu inì-nsia nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu nèhivì ìì sàhana, xi stnáì palabra nì sàcùnaha-nsiá nùù nsiùhù nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor nì dácácu xi-nda, vàchi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá ìñàha chicá cuní cundaà inì-nsia. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcúndiaa (sàhà ichi-yá). Icúmí-nê quida ndevàha-ne xi mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nê cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsi naxicocuñin-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xihì xii-ndà, còò ni-ìñàha, vàchi iin-ni iá ñuhivì vichi nacua nì sàcòa quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxini-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòo ansivi, te nì xínu stná ñuhù íchì mahì tècuìì, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dándàcú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuìì mà ní ndañuhu stná ñuhivì sàhana ma, vàchi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhivì iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-ìcúmíâ coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhivì, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nùù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nèhivì ¿Índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdì ñà-cò-ndulòcò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vàchi có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cunì-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nihnú ini nèhivì quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhivì, icúmíâ dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vàchi ñuhivì yohó xi nsidaa ñà-ìá nùá, icúmíâ coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ìnáhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanuú viì-ndà ñuhivì nacua cuní mii-yá, te cunihnu ìì stná ini-ndà. ¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-ìcúmí sàà quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vàchi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhivì, icúmíâ ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo

stná inga ansivi saa xi ñuhìví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhìví saa ma, puru ñà-lá vìi icúmí coo nuá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcàndùá, cuàhà gá xiñuhu cunsìhi ini-nda cundoo manì-nda ñuhìví, màsà cóo ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóo ni-iin mancha anima-nda. Te iin-ni ni cóo ducán dècuèndè quìvì naxicocuñn-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-nda, dandu xiñuhu cunihnu ini-nda ñà-cuisì sáha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màní-nda Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùu-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vâchi ducán nì nìhìtáhvi-né. ¹⁶ Te nùu nsidaa carta xi-nemà, cachítnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndaà nduá ùhì cundaà ini-nda dava ñà-nduá cachí-nè nùu carta mà. Ñàyùcàndùá, nèhivì có-sâà cundaà inì-xi, dasìvì uun-ne palabra mà, vâchi nèhivì có-xiníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasìvì stná-nè dava ga tutu ù xì Díos, doco (ndahví-nè), vâchi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâ nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà tètñuhù có-ndùlócò sàhà ley xi Díos, còtó nadità-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsià quee-nsia nùu ichì váha nchícùn vìi-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvi stnài nùu-nsiá ñà-nì cúnsìhi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-nda Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsià cunaha váha-nsiayà, vâchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quìvì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

1-2 Cuní-nsì càhàn-nsì xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yà; sàni xininùù-nsiyá, dècuèndè sàni tniì ndahà stná-nsì ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ìi cachítñuhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndúá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyá, ñàyùcàndúá, vichi cachítñuhu-nsi, te dansítñùù ini-nsì mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùù Yuamáni-yá nisa ìa-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyá. ³ Te ñà-ndúá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítñuhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhñú vaha stná ini-nsiá nacua quida nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsì ñà-chicá cudii ini-nsiá, ñàyùcàndúá òsàhà-xí tiaá-nsì ñà-yòhó nùù-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemanì-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndúá dohó cachítñuhu stná-nsì xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nihnú ini-yà ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndúá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichì ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichì ndàcuisì-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúù-yà sàxínítnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nùù Dèhemanì-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuáchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nihnú ini-ndà palabra ndàcuisì. ⁹ Doco nú ni cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà còò cuáchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndenihí tnúhú-ndáyá. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcànduá tiaí palabra yohó nùu-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhá-nê) iá stná ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vèchi mii-yá, ndàcuisì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-nduá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcànduá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuisì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còó, vèchi nì dãnáà stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú nì chivàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu vètuni cundaà ini-ndà ñà-sànì xini stnàhá ndisa-nda xi-yà nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nêyà, doco có-chivàha-ne ñà-nduá cachí-yà, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndàà cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-nduá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vètuni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yà sànduú-né. ⁶ Vèchi nú nì cachí-nè nèhivì xí-yà nduú-né, dandu ndiá icà-né quida vii stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhàn-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñánì. Còó, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichì-yá, vèchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiá nùu-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní à-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vètuni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vèchi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iín tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnùu-yà sàxìnítnùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndàcuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúu Dios sàxìnítnùnì-xi, doco có-xiñùhù-né ñanitnaha-ne, dandu ichì ñáa nduá nchícùn ì-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúu Dios sàxìnítnùnì-nè, te có-nàcánì ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñùhù xì ñanitnaha-xi, tàñàha ga tnùu ndiaha sàxìnítnùnì-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnunì ini-nè índu cuàhàn-nè, vèchi iín tnúú ini anima-nè ñà-sànì quihin-ne ichì ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùu-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnáí palabra yohó nùu-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì

chicá cuachi, tiaá stnáì nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsià nì xini stnàhá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnáì ñà-yòhó nùù-nsiá ñà-sà-ínahá stnahá stná-nsià xì mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì ñà-yòhó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gà anima-nsià, vèchi nihnú ndisa ini-nsià palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsià nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsià, màsà cúú ini-nsià sàhà ñà-ndùú modo xì ñuhiví yohó, nì màsà xího stná-nsià ñà-ndúá iá nùá. Vèchi nú nì cúú ini-ndà sàhà modo xì ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vèchi nèhiví nihnú inì-xì ñuhiví yohó, xího cuáhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquicúñú-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà ñàhá có-ndiáá, te nducuéhé stná-nè sàhà ñà-ndúá icúmí-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-ndúá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhiví ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhì gá nèhiví ñà-ndúá nìsa xihò guá-nemà. Doco ana quidà-xì ñà-ndúá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-ndùú ñà-ndáà, te índù ñà-ndùú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempo yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsià icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempo vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcàndúá, vètuni cundaà ini-ndà ñà-vèxi xínu tiempo yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nìsa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vèchi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vèchi nú nèhiví ladu xi-nda nduú-né nì cúí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ì-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dìin ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ì sàni nìhítáhvì sàxínitnùnì-nsià, te sà-ínahá nsidaa-nsiá ñà-ndùú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ínahá-nsiàmà, ñàyùcàndúá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ínahá-nsiá, vèchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-ndùú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcàndúá ni-iyuhu mà cúndúá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndùú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còó ana nduú Yua-nda Dios, nì còó stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú nì cachí-ndà: “Còó Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndácùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni ni cúníhnú ini-ndà ñà-ndùá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemani-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cunì dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhii sàxínitnùnì-nsià nì quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vàchi sàni nsida ì-yá sàxínitnùnì-nsià, te dècuèndè vichi chindéàmà mii-nsiá, vètùnì cundaà ini-nsià sàhà nsidaa iñàha, vàchi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsià vichi, nicanicuahàn ni cúníhnú ini-nsià cunduu ì-nsià nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachî xì-nsiá: iin-ni ni cúndúú-ndà nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñn-yà, mà yúhî-ndà, ni mà cúcáhán nùù-ndà cundehè-yándô. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yà. Ñàyùcàndùá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vètùnì cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vàchi sàni nìhitáhvi-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-ndùù-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndùá, nèhivì ñuhivì yohó, có-nácúní-nè ndohó, vàchi ni mii-yá, cóni nácúní-nèyà daa. ² (Cachî xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí ñà-vichi sàndùù-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datúi-ya nùù-ndà índù forma nùù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuñn-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yà, ducán icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá. ³ Ñàyùcàndùá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmí-ndá cuni-ndà nùù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú tùha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vàchi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsià ñà-disáhà-xí nì quixi-ya ñuhivì yohó; ináhá-nsià nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà tùha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco ana tùha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè

nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhivì mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndàà nduá yohó): nú quidáví-nda, dandu (vâtùni cachi-ndà) ndàcusì ini-ndà nahì mii-yá. ⁸ Nêcuàchì tùha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhivì xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñá disáhà-xí nì quixi Dêhemanì Dios ñuhivì yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàà-nè quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nêcuàchì có-quidá víi, ò iin nêcuàchì có-cuú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-nduú-né nêhivì xí Dios. ¹¹ Vâchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñà-nì cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcànduá nì sahnì-té ñanì-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñanì-te, quidá víi-né.

¹³ Ñànì, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nêhivì ñuhivì ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcànduá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-nda nicanicuahàn; có-íá gà-ndà ladu ndé xihì anima-nda.

Nú có-cuú ini iin nêhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu náhà xicà tañáha ga yàha-ne ladu ndé itiácú anima-nda. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sàhnì. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñùhú anima iin tè-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà yàha ini-ndà nansa ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vâchi sàni xini-ndà ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcànduá, ndiá ìcà stná-nda cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indéhe iin nêhivì iá necesidad nù iin ñanìtnaha-ne, te có-índéhe ndahví-nè nêcuàchimà, mate algu icúmí-nê, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà có-cuú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cáhí uun-nda ñà-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cáhàn uun-nda cachí-nda ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-nda obra nù ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vâtùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndàcusì nduá sànhícùn-nda, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-nda nù Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yá nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xì anima-nda, dandísá mà yúhì-ndáyá,

(ñani) mànì, ²² vətùni càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, te nihì-ndà ñà-nduá xícàn-ndà, vèchi chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, te quida-nda ñà-nduá cudî ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandàcú-yá nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemanì-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachí-yà xì-ndà. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìì xí-yá, te ñàyùcànduá, vətùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espíritu ìì xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì mànì guá nùì, màsà cúnindísâ ndevàha-nsia ñà-nduá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu ìì dacáhàn xì-né. Còó, vèchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vèchi cuàhà tètñuhù sàni quesaha xicánúú ñuhiví vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu ìì xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhiví yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchí-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdì Dios dacáhàn xì-né; còó, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ínahá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-íá espíritu xi tèmà ñuhiví yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vèchi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhiví yohó. ⁵ Nèhivì (nchícùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhiví yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xi ñuhiví yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudî ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachí guá nècuàchìmà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yâ, cudî ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu ìì chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) mànì, vèchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né,

te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xi, có-ìnáhá-nê Dios, vâchi mii-yá, de por sí ducání cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí nì techuún-yá mindaa Dèhemanì-yá nì quixi ñuhiví yohó sàhà-ñá nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcùndàà vâha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vâchi màdì ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, còo; divi ñà-cuú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya nì xihì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màní. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru nùu Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yândô sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìi xì-yá. Ñâyùcànduá cundàà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xininùu-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vâchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cuú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vâchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñâyùcànduá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quivì juiciu, vâtùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vâchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhiví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà nùu ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhâmàndó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumàni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vâchi dihna mii-yá nì que-saha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cuú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vâchi nú có-cuú ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xininùu-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cuninùu-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xì sàhà-yá, sàni dândàcú stná-yà nùu-ndà ñà-nì cuú stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nuù nêhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-ndà cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà, divi ñà-cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dàndàcú-yá, mà cùñáñá-ndá chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nê cundee-né nuù nêhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuù nècuàchì mà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nuù nsidaa nêhivì malu ñuhivì yohó? Cuisì nêhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-nduá cachítnùhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhì-yá xì tècuì, te nì xitì stná nì-yá. Màdì cuisiá nì cùhì-yá xì tècuì nduá; còò, divi sàhà-ñá nì cuitì stná nì-yá nduá nì quixi-ya. Te Espiritu Ìì xí-yá nduú ana datnúù xì anima-ndà sàhà nsidaájàn, vachi micuìsi ñà-ndáà nduá cachí Espiritu Ìì.

⁷ Cunaha-nsiá, nuù gloria na ian ndoó ùnì ana cachítnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra Ìì, xì stná Espiritu Ìì xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùnì stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vachi Espiritu Ìì xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuì nì cuhì-yá, xì stná nì-yá nì xitì. Sàhà nsi-ùnì modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nêhivì ùn cachítnùhu xi-nda iñàha, mà ùhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá icà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachítnùhu Dios sàhà Dèhemanì-yá, vachi iá ñà-nduá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vachi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísà, (ndahví-nè), vachi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-né Dios, vachi có-xiníndísà-né ñà-nduá sàni cachi-yà sàhà Dèhemanì-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yà: iá nansa nihitáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemanì-yá nduú ana sàhatahvi xì vida mà. Ana inácáá

Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvì-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quìvì-yá áma sáa-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yûhî-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, vachi nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvì-ndà, dandu inínì-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú inínì-yá na xicàn tàhvì-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cúndúá.

¹⁶ Nú xinì-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchi có-nduú cuàchi cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì nìhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchi cui-ndà sàhà-xí. Vachi iá cuàchi cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiàá, cuàchi nduá. Doco iá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tní ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàa-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vètùni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá, sà-íá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvì-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvì-nsiá ni-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundáà ini-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuahà gracia xi-ya. Ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuahà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvì nùù mii-ní, señora, ñà-nì cùú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còó, dècuèndè tiempu nì quesaha xítià palabra xi-ya, ndè quívì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni nì quidá stná-nsià ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni nì cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà tètñhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuahà tètñhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cónì ía ndisa iquícúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyúcànduá, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vaha icúmí-ndá nihì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà, còò ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñhù có-nduú dàñhù sàni cachimà, màsà dáyàha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsià xì-né. Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahì mii-né.

¹² Cuahà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùù tutu yohó, vàchi nacání inì

sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-ìá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùì; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnái nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vaha-ní nacua iá vìi stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudíì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne x' sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vìi-ní palabra ndàcuisì xí Dios, cachí-nè, vàchi iin-ni chívàha vìi-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíì inì na xinítñùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màni, sàni xinì ñà-tùha-ní quida vìi-ní, vàchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vàchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàà vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vàchi mii-né, sàhà-ñá cuú stná ini-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-iñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá ìcà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisì xí Dios.

Nansa quidá Diótrfes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiai iin carta nùù nèhivì xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótrfes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vàchi mii-né cudíì ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sái jaàn, icúmí càhìn xì-né, vàchi có-quidá víi-né, cáhàn ùhì-nè dìquì-nsì. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vàchi na xísàà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacuáa-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótrfes mà nùù-nsiá; còò gá permisù nataca gà-nsià xì nèhivì xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màni, màsà cúnchícùn-ní ichì malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vàchi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xí Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíni, nì có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vàha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te nàhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsì vàha ndisa-ne, te ináhá-nî màdi tnúhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuàhà gá cuàhìn tiai nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vàchi nacání inì yàchì sàà mimíi nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ní cúcuêê ni-ní. Casàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tìaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yuhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnài ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màmí gá stná-nsiá nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xí stná-nsiá. ² Ni cùndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñhù ndohó

³ Ñani màmí, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee ini-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacooyá palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quìhvi stnahá stná-nè xì-ndà. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmí-nè nìhì-né castigu xi-ne, vachi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vètuni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nacúní-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xi nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nù ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñuhú-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyá. Sà-ináhá-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacooyá lugar ndé ndiá icà-né cundoo-nemà. Ñàyùcànduá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iín tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xí ñuu Gomorra, xí ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni nì cui nìsa nacuidiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nìsa quida stná-te xi tiaa. Ñàyùcànduá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahì ñuhu xíxìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñuhú-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà

ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vèchi ducán nì sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni cànàhá-nè xì ñà-malu quivì nì nàa tnahá-né xì-sí na nì cuni-si nihì-sí iquicúñú nsi-Moisés (sàhaha). Vèchi Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì núu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xíandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vèchi cutu nihnú inì-te na iin quisì, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dandáñúhú xí-té.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vèchi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tùcù stná-te na ian nì tùcù Balaam (sàhaha); vèchi Balaam mà, puru sàhà dìhùn nìsa quidachuún-te chuun ìì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñùhù ndoó vichi xì (tiàa sàhaha nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcànduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudî inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó mánì-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vèchi có-chívàha-tè tñùñuhu núu ni-ñàhà. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcànduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídi-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tñuhu-nda, (te nì ichì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcànduá, ùì modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucù tècuí, te vèxi chihíñù núu-té, ducán xínduu stná tè-tñùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sitnúú xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vèchi sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcànduá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tñúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàhaha. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa càhàn stná-nè cuenta xi Dios, nì cachitñuhu-ne sàhà tètñùhù xicánúú vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñùhù ángel ìì xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vèchi icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-ìá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-ìá vaha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìquì-yá, vèchi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná inì-te sàhà ni-ñàhà. Puru cudúchí inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-té ñà-nduá xího mii-té quida-tè. Có-yùhì yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tñùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá núì, xiñuhu nsinuu

inì-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vèchi nì cachitnùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòó-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahdé dava xì nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vèchi còò Espíritu Ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vèchi ducán nacuàhandee ini-ndà. Te na xícàn tàhvì-ndà nùù Dios, ni cuáha-nda chindee stná Espíritu Ìì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtó nandòó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyàani cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvì-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcànduá, càhàn vii-nsiá xì-né dècuèndè ni sàà-nè cundaà vaha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vèchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quìñuhu-nè, te nì ditá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvì stná-ndàné, doco cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà cúmáncá stná anima-ndà, vèchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vètùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiàá; vètùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudìì cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhì' mii-yá. Te xícàn tàhvì nì queé cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá, te nì sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te nì cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sàhana xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùní Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ìtúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnáì iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndàà nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú ni chívàha-ne ñà-nduá cachá; vachi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ìtúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhú Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, cásàhùì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá cèhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yà cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndè nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà nì-yá (nì xità), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhítàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñùñuhu xì nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yà. Mahì vicò icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvi lanza ìcà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié’. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha núì. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnáì nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vâchi dècuèndè sàhana iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yà quivì vâxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vâtùni quida-ya.

Nansa nì nìhitàhvi Juan nì dâcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndi-aha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnàì dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnàì sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnàì sàà quivì cusahnú Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuin Palabra xi mii-yá, ñàyúcàndüá nì sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vâchi vate nì cachì ié`ladu xi Jesucristu, ñàyúcàndüá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié`ndahà Espíritu Ìì xí Dios, na ian sánî, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàti, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié`; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò nì-iñàha chicá cunaha nùì, vâchi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù tutu nsidaa ñà-ndüá nì xinù, te dasàà-ñà nùù nèhivì-xí ndoo ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàti ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candeleru. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xíxin. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iín mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhní iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididìni-yá nahi idi nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchinúu-yá, tnúa nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhe nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xìtnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tèñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhá-yà iníndáhá-yâ ùsà sìtnúu, te iníyúhú-yâ na iin espada diìn ndúì ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhá-yà nì tnii-ya ìqué, te nì cachi-yà:

—Còò, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò nì-iñàha chicá cunaha nùì. ¹⁸ Te vichi itiácuì. Ñà-ndáà nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnàì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-ndüá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmì cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà sìtnúu iníndáhá ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sìtnúu yohó, xíndua

ùsà nècuàchì cachítñuhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníní xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón ni dásáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ 'Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachítñuhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhá ùsà sìtnùù ndahà cuàhí, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachí xì-ní: ² ináhí nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhí nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdñì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùì, doco còó, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóó-nà. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdñì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá inì-ní sàhí nacua nisa cuu inì-ní sàhí dihna. ⁵ Ñàyùcànduá, nsinuu inì-ní nansa nisa ìa-ní nà táñaha ga quida-ní falta, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú coó, sàni ndé iá-ní, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà nácíocuñ inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhí ñà-nduá quidá témà.

⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cãhvì xì Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cundéé-nsià nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nihítãhvì-nsiá caxì-nsiá quisi vídì caná nùù yutnù ndiaha iin ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dásáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ndisa, nì xihì, doco sàni natiacuì. ⁹ Yùhù ináhí ñà-nduá quida-ní, ináhí nansa yàha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhí ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-nè, doco còó, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhí-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá,

sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísâ ndisa-nsia. Ùxìn quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vìi-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihítáhvi-ní iin ñà-vàha núi, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúnínì vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cuí-nsia ùì xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diin nduì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní; ináhì nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhì mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quivì, cónì nácúáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachi vate iá-nè ladu xi, cónì chídèhé-nèà. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sànaaha, ni cachi-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ni chiyuhù-ténê caxì-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cónì nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuîin inì-ní. Te nú coó, yàchì sàì ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúnínì vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútáhvi stnáì iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahvi xì yùù mà.

Razón ni dàsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemanì Dios, te nduchìnúí, nchiá na ian tnùù ñuhu, te sàhí, yéhè-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, ¹⁹ ináhì nansa quida-ní, te ináhì cuú inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee

inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùu antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dìsàhà-xí có-cùdî inì quida-ní, vâchi sâha-ní permisû chináhâ nècuàchì ñahâ nani Jezabel. Dios dacáhàn xî-né, cachí-nè, (doco còó). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchì mà, vâchi cachí-nè iá permisû càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhâ xî-né, te vâtùni caxì stná-nè promesa nì sàcòo nùu figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahâ mà.) ²¹ Pues, yùhù, nì sandiatui, áma naxicocuîin ini-nè sàhâ cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còó, cóni nâxícócuîin ini-nè. ²² Ñâyùcàndüá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa nì caquida xì cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahâ-né nú màsà cúu-né arrepentir sàhámâ. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahâ mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xì ndoó nsidaa ñuu, sàhámâ cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhî nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxinîtnùnì-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stná-nè nùu. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuéhè) mà, vâchi có-dàcuahâ-nsiá palabra sìquini sàhâ ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchì guè xì-nsiá nì inga iñàha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-ndüá sàni nihì-nsiá chivàha-nsia ndè vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nèhivì, nú nì cùndéé-nè nùu nsidaa ana cunì datúcù xî-né, te iin-nì quida ndisa-ne ñà-ndüá cachí dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xi-né. Vâchi icúmí-nè nihitáhvi-né dandacú stná-nè nùu cuàhâ ñuu ñuhivì. ²⁷ Nahi yùhù, nùu Yuamánì nì nihitáhvi' cusahnú nùu ñuhivì, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-íninì, ndahví-ne), vâchi yâha ga fuerte icúmí-nè nàni fuerte-nè na ian cháh mà iin quidi còo chuun-xi. ²⁸ (Doco nèhivì nchícùn vii xì), icúmí-nè nihitáhvi stná-nè cucumi-nè sìtnúu cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natàcá càhvi xì Dios, nì cúninì vâha-nsia ñà-ndüá cachí Espíritu Ìi xí-yá.

3

Razón nì dàsáà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì usà espíritu ndiaha xì Dios, te iníndáhâ stnáì usà sìtnúu. Te dohó cachí xî-ní, ináhî nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùu Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñâyùcàndüá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndañúhú nì-iin ñà-vâha ñuhú anima-ní, vâchi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà

ví sàni quida-ní nùí, sàni xiní. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuïn inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúnihnú viì inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàá sàì yucán, te nì mà cúndáà inì-ní índù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nèhivì (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cúchícuéhé anima-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè cutnahá-né xì na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mii, vachì ducán nátùí-ne nihítàhvì-né nùí.

⁵ Cunaha-ní, nú nì cúndéé iin nèhivì nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nihítàhvì stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhí ñà-divi nèhivì-xí nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, nì cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón nì dāsáà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcànduá, ducán cachì xì-ní, ⁸ ináhí nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhivì nùù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vachì mate có-nduú-nsiá nehivì chicá icúmí fuerza, doco vātùni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nèhivì cachí-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tñuhu-né, vachì xínduu nsihì-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùù-ní ñà-cuitasisi-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùí. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhivì na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vachì iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yachì icúmí nasai ñuhivì. Ñàyùcànduá, nacua sàni sàà-ní quida viì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nihì inga nèhivì ñà-nduá cuàhàn cunduu premiu xi-ní.

¹² Nsidaa nèhivì-xí, nú nì cúndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vachì mà quéé gá-nè nùù-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì sai, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vachì ndè ansivi ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcànduá, nsidaa

mii-nsiá nècuàchì natáca càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón ni dásàa Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvî, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhivì xì Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhí nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóó-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuíí có-xìhí viì, ñà-mà íhní-tê ni mà víxin-tè, te ñàyùcùnduá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuíí có-xìhí víí, sasi-nète. ¹⁷ Vàchi dohó cachí-ní: Sà-íá ñà-cuìqué. Cuahà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmî, cachí-ní. Te ni có-cùndáa inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vàchi nùu yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví iá anima-ní), te sàhámà chicá vaha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcànduá, iin palabra viì cachí xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu viì inì-ní), dandu ñhì-ní ñà-cuicà ndisa nùí, divi ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xi, vaha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida viì-ní) na ian cuahàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùí), te ducán màsà cùcáhán nùu-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuahàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchìnúu-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnáì-nè dava xichi. Ñàyùcànduá, nacani vaha inì-ní, te naxicocuín inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcànduá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹ Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú ni cùndéé-nê nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nê cutnahá stná-nè xì ndè (gloria) ndé coo stná-nè nùu iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnahí xì Yuamání dandacú stnáì. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsihì nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xí na ian nì

càhàn-yà xí daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xì:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cunî dacunî mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánî nì quida ndudu ìì xí Espíritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndè gloria íin ìin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jaspe, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán náhà-yà. Te dìquì stná silla mà ìin ìin sìcòyàhnchì, na iin yùù yéhè cuií nani esmeralda, ducán náhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùù iin iin-nù ndoó iin ìin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xíñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gà tása, te na ian càhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xíxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán náhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchí ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchinúù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùù nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá ìñù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchinúù-né ìcà ndìxìn-né. Te tìxi stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchinúù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuu ducán càna-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ìñàha. ìì gá-yà. Ndè sànahà iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn ìcúmì-yâ coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tñùñuhu xí-yá, naquímànì-néyà, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itíacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu càhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-né nùù sàhà-yá, te cahvi-néyà, chitánínì-né corona ndiaha-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te ni coó tñùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itíacú, te ni cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndià ìcà coo, vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú ìñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa ìñàha, te ñàyùcàndúà ndè vichi iá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhi nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yâ iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin

ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin ni túi nacani xì tutu mà, vàchi còò iin ni nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsii, ni-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì quesahí sacú fuertí, vàchi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, ni còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà.

⁵ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachi-nè xí:

—Màsà cuácú-ní, vàchi sàni tùi ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhníà. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vàchi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndüá vátùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yá, doco vichi iín-yá dava mahì-xí silla ndiaha, xì òcò cùmì nècuàchì sahnù, xì nsì-cùmì ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiquì-yá na iin nsiquì riì, te ùsà nduchìnúù-yá. Cunaha-nsiá, nsì-úsà nduchìnúù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xi Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iín dava mahì-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihi nì tnii-ya tutu ma, dandu nsicúmì ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmì nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù Íi xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachi nèhiví na xicàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhníà. Te vátùni quida-ní ducán, vàchi nì xihì-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànáà-ní sàhà nèhivì. Te divi sàhàmà vátùni nì yàha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xí Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùni inì-ní cunduu stná-nè nahi dutù xínúcuáchí nùù Dios xí-nda. Te icúmí-nè dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mìl ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsicúmì ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnù. Te nì tiacuì ¹² càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Ìí xí Dios, vàchi nì xhì-yà (sàhà nèhivì). Ñàyùcàndùá, icúmí-yâ sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yâ naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yâ cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né, icúmí-nê ndenihi cahnú-néyà, te tavà-né tñũñuhu xí-yá, vàchi naquímánì-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xì ñuhiví, xì nsidaa stná nsii, xì nsidaa iñàha nì quidavàha Dios, ñà-íà ñuhiví xì ñà-íà tècuì cuáhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuí xícachi-nè:

Naquímánì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímánì stná-nsì mii-yá nani Lelù Ìí. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te ni sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì cáhàn stná nsícúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsì-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà.

6

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús iñù lugar ndé nuhní tutu itúì iá ansivi

¹ Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù Ìí, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itúìmà. Te nì tiacuí cáhàn iin ana iín saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuáhàn-nè, vàchi icúmí-nê cundee-né nùù cuáhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacuí nì cáhàn inga ana iín nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-tê permisú dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahnì stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacuí nì cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-té iin balanza. ⁶ Te tiacuí cáhàn ana cáhàn mahì nsícúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gà nùù, quidáchúùn-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndá; te nú cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cónì nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itúìmà, te nì tiacuí cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quivíá, te jaèn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmí cui cuàhà nèhivì; nùù cada cùmì nèhivì icúmí cui iin-ne quida, vachi icúmíâ dandacúa nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmí cui cuàhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itúìmà, te nì xinì tixi mesa ndé sàha-ne promesa xì Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísâ palabra ìì xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vachi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhà sàhà-nsí? Vachi nèhivì ñuhivì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcànduá xiñuhu ndoho-ne, vachi mii-ní, ìì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida vii-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè que-tatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichi Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itúìmà, te nì xinì nì tnàa fuerte, te nì nàcùitnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nì. ¹³ Te nì còyo chitu stná sitnúù ñuhivì yohó, na ian cóyo ñà-vídi quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuíá na ian natúi iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhivì, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì ùún. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha ni cóya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te mäsà níhi-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù íi. ¹⁷ Vachi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xídà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xì Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì cùmì ángel, itá-né nsicúmì ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà cáná gá tàchì mà nùù ni-iin ñuu, ni nùù mar, te ni nùù ni-iin yutnù. ² Te nì xinì inga ángel nì nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu ducùn nèhivì xí Dios. Te nì ndàhì ndee ángel mà nì càhàn-nè xì nsicúmì tnaha-nemà, divi ángel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhiví xí mar. ³ Dandu dohó nì cachi ángel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quídá-nsiá ni-iñàha xì ñuhiví, ni xì mar dècuèndè nú sàni ducùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmì nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xinì) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi nècuàchì mà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Manasés, nì ducùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Isacar, nì ducùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Benjamín, nì ducùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Íi, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nè ndahà nù-ñúù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vàchi sàni dàcàcu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Íi, vàchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, nì cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmì ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachì-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyucànduá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni cóó tnùñuhu xí

nsidaa nèhivì nùù-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

13 Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachi-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècùachì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù nì quixi-ne?

14 Te nì cachi xì nècuàchì mà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachi-nè xì:

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì nì xini cuahà vida tiempu nani tiempu xi tnùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Íi, ñàyùcàndùá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñúú xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoo-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsíi gà-nè quida orá, ni mà cúni ihni gà-nè. ¹⁷ Vàchi mii-yá nani Lelù Íi, icúmí-yâ cunuù-yànè. Iín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yànè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vàchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuahàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, nì sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúìmà, te nì nsihì nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuíin dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xini yucán nùù Dios sà-itá tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu nì tnàtuu inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xì-né cuahà inciensu ñà-cahmi-neà dìquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñá mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra nì cachi nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahà-né nì chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavà-né chii ñuhu xixin nùù mesa oro mà, te nì dàquée-neà ini còhò mà ndé nì chituá, dandu nì dandiàchì ndee-neà nùù ñuhiví. Dandu nì tiacu cuahà gà ana càhàn fuerte, te nì càhàn ndee dàvi, te nì tàsa, te nì tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

6 Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, nì nsidayucun-nè cuahàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhíví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xìxìn, xì stná nì. Ñàyùcàndùá, nùù cada ùni yutnú (itá ñuhíví) nì xìxìn iin-nù, te nì xìxìn nsihí stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xinì iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xìxìn, ducán náhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar nì nanduu-tè nì (nì quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí nì xihì. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùni, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhíví nì nacava iin sìtnúù cahnú nìsa ituu ansivi, xìxìn fuerte-si, te tnùù nihni-sì na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-sì nùù ñuhíví nì còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yùte xi pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sìtnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yùcù tècuí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gá stná nèhivì nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihì stná fuerza xi orá nì cuí, te cuàhàn nsihì fuerza xi yoo nì cuí xì stná sìtnúù; iyuhuni cumáni gá, te nsihì dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndùá, nì nanchii ndahvi orá ndui, te nì nanchii ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhi ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhíví. Ndahví-nsià, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumáni gá ùni gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhíví nì nacava iin ana nchí nahi sìtnúù. Te nì nihí-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yaví cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xìxìn ini xìtnù cahnú, te nì nanchii ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcuìtnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sica nì ndava-sì ñuhíví. Sàni nìhìtáhvì-sí cucumì-sí iñù ñà-cunduu-sì quisi daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-si ñà-màsà cáxi-sí yùcù itá ñuhíví, ni-iin stná ndahà yutnú, cuisì-ñà dandohó-sì nèhivì có-ítúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cuí cuí-nè, còò, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate

nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhi-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xini sica ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sí, sìcàté oro ñuhá. Te nùu-sí, nahi nùu nèhivì nduá. ⁸ Te ididíni-sí, na iá ididíni nècuàchì ñahà, ducán iá; te nùhu-sí, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te icà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá-si ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sí, na ian cahá cuàhà gá carreta íditá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sí, nihá iñu nahi sìduhma, vátuni tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sí dandohó-si nèhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùu-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùu yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùu dàhàn hebreu, te nùu dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñu, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuí iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùu Dios. Nsìcúmì esquina mesa mà itúú iin iin ñà-iá nahi nsiquì quisi, te mahi ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè:

—Cuahán-nì ndaxi-ní cùmì ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyucànduá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vachi yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuà, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahnì-né cuàhà nèhivì. Nùu cada ùnì nèhivì ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xini na ian nì sàní, te nì xini cuàhà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivì yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuí, vachi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ña color ndiaa, te dava ga-ña, cuaán-ña. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xí-ìa-ña. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhámà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivì ñuhivì nì caxihì nì quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná nùu dìni-sí xì nùu ndohò-sí, vachi ndohò-sí, na iá còò, ducán iá, te iá dìniá nahi còò, vátuni tui-sìndó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùu nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùu-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùu ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùu, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, ni có-índehá, ni có-íticuà, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndóo ga ñuhiví,

ni cóni náxícócuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdi-nè, te iá-nè xì ñahà xí-né, te xidácuíhná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xinì vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcún-né iin vòcò, te ñuhú dìni-né iin sicòyahnchì. Nchii nùù-né na ian nchii orá, te tnúù sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuñin-né ñuhiví, sàhà cuàhá-nè ián dìquì mar, te sàhà ìtní-nè, ián dìquì ñuhù íchí. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvì. Ûsà xichi nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yuhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cuí, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xì:

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichi, te nì ìa na ian cáhàn dàvì, vachi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, nì ndanihi-ne ndahàcuàhá-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiácú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chináhí Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xìnu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá`vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì:

—Tnàtuu-ní nùù ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachì xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá`) Tnii-níà, te caxì-níà. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-níà, dandu icúmíà ndu-uà-ñà tìxi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxiá. Te (ñà-ndáà nduá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì co-quía, dandu nì nsicuihnú úa inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ña-nduú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ùi nèhivì càhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yuhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì:

—Ndacuiìn-ní, cuahán-ní, chitacùhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacùhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ìì xí-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacùhá-ní, vàchi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ìì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùi dico ùi (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuahàn cundoo stná ùi nèhivì-xí icúmí nihitáhvi càhàn cuenta xi. Iin mìl ùi cientu ùmì dico quivì icúmí-nè càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùi nù-olivu, xì ùi candelero. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùu-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhivì càhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuahàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchìmà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempu càhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùu tècuì ñà-nanduu-tè nì, te nú cuní-nè, vètùnì dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè.

⁷ Daaní, nú sàni nsihì tiempu càhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vàchi iá iin quisì dàná inácaa ini yavi cùnú sàstnùhù yucán, te icúmí quisì ma nana-sì quee-sì, nàa-sì xi ndùì nèhivì càhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yucán icúmí nsì ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vàchi malu gá modo xi nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsì ma, te cundehè cuahà nèhivì-né, nèhivì cuahà raza ndoó cuahà ñuu, te cuahà dàhàn càhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchìmà yucán, ni mà cuáha nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuahàn-nè cudì ini-nè ñà-sàni xihì nsì ma. Cuahàn-nè quida-ne vicò, te dacútáhvi stnahá-né iñàha, te cudì ini-nè, vàchi còò gá ndùì nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vàchi antes cuahà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchìmà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quivì dava, dandu icúmí nsì ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuita-ne. Ñàyucàndüá, yáha ga icúmí yuhí nsidaa nèhivì cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana càhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivì xiní ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhìví. Nùù cada ùxìn vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mil nèhivì sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumáni gá ñà-ùni, te sà-itúú vaxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàa quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùù nsidaa ñuu ñuhìví, te nicanicuahàn icúmí-yâ cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemani-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùù Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà,

¹⁷ cachí-nè:

Naquímánì-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vàchi icúmí-ní nsidan-icuú poder. Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansivéhé-ní, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùù ñuhìví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùù nsidaa nèhivì ñuhìví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàa quivì nachitacùhá-nîne castigu xi-ne. Te sàni sàa stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsì. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchí nùù-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivì xí-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì ùún, ò nèhivì chicá nì nihì chuun nùù-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhìví, còó, vàchi icúmí-ní dandáñuhú-nîne, nì cachi nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ìì xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñuhu ma iá caja ìì ndé inácaa palabra nì cachi-yà na ní ndòo sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yáha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì cáhàn stná dàvi, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisì cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnùù nihni ñà-nduá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxìn ùì sinsivì. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñàyucànduá,

ndáhì-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùì inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisì cahnú cuàhá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxin nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sicaté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì cani-si cuàhá sitnúù itándiaa ansivi, nì dàndiàchi-ñásí nùù ñuhiví. Iin tantu sitnúù mà nì ndiàchi nùù ñuhiví, te ùì tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìn quisì mà nùù nècuàchi ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mèè xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívê na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùù silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchi ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù daná, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nìhì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùì cientu ùnì dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisì cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáá stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcànduá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gà-si yucán (ndé iá Dios). Nì dàndiàchi-yási nùù ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisì (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhivì.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichì sàni càcu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemanì-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-nì ndacùchan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xìtià nì-xí sàhà-ndà. Ni cóni cáyùhì-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachì dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhì ini-nè vida xi-ne.

¹² 'Pues vichì xiñuhu cudì ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachì sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhivì xì mar, ndahví-nè, vachì yucán sàni nasaà-si, xidà cuàhà inì-si, vachì ináhá-sí làcà iyuhu quivì ndóo nùù-sí (ñà-quida-sì ñà-nduá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhivì yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náa-si xì nècuàchi ñahà mà, divi nècuàchi nì tùinuù mèè xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nìhitáhvi-né coo ndixìn-né nahi ndixìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nè

lugar (dèhé) xi-ne ndé nihì-né ñà-cutiacu-nè ùnì cuià dava, te ducán càcu-ne nù cò mà. ¹⁵ Doco yuhù cò mà nì cana cuahà tècuí nahi yùte, vèchi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchì mà, vèchi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuí nì cana yuhù-sìma. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xidà gà inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcu-sí dava ga dèhe-ne, vèchi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xì ñà-ndüá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisi daná

¹ Daaní, nì sàcuìn yuhù mar, te nì xinì mahì tècuí nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìnì-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhù iin sicaté vico. Te icà iin iin dìnì-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xì Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi nì xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi cò, divi nù quisi yucán nì nihì quisi yohó poder dandacú-si nù ñuhiví. Ñàyùcàndüá, ndee ní cusahnú-si; vèchi nù inga quisi mà nì nihì-sí coo-sì nù silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xinì nì nacuehè-si, iin dìnì-sí nì nacuehè, cuahàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nsidaa nèhivì ñuhiví ñà-nì nduvàha-si. ⁴ Sàháyùcàndüá, nì cahvi-né quisi nahi cò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dàndacú-sí. Stná quisi ùi mà, nì cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Cò ana ndudává xí quisi jaàn. Cò iin cui cundee xi nù-sí nú ni náâ-nè xì-sí —xícahi-nè.

⁵ Te nì nihì stná-si ñà-màsà yúhí yuhù-sí cáhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì cáhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì nihítàhvì stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yò. ⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gà nì cáhàn-si dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhâ xí-yâ an-sivi. ⁷ Te nì nihì stná-si ñà-quida quini-sì xì nèhivì xí-yá, te cuahà-né nì sahnì-sí. Te nì nihítàhvì stná-si ñà-dandacú-si nù nsidaa raza nèhivì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivì ñuhiví, cuahàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivì mà, có-itúú quivì-né nù libru xì Lelù Íi. Vèchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nù-yá.

⁹ Ni cúníní vaha nsidaa nèhivì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícádí nèhivì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundi-adi stná-nè; te nú ni cahní nèhivì-ndó machete, divi machete

icúmí-nê cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nêhivì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhiví nì nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua cáhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán cáhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iín quisi yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndüá quidá-sì cuahà iñàha ndulocó nêhivì. Te quidá stná-sì xi nêhivì ñuhiví ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-sì nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná dìni-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisi iín yucán, cuahà gá iñàha quidá-sì ñà-quida tontó-te nêhivì, dècuèndè còyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandáhvî-siné ñà-cuahà guá quidá-sì, vachi nì ñihì-sí ñà-quida-sì ducán nú iín-sì nùu inga quisi mà. Ñàyùcàndüá, cachí-sì xi nêhivì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè nì dìtá táchá, vachi ducán nì ñihì inga quisi mà quida-sì xán. Dècuèndè cáhàn stná nì quida quisi mà. Te nú có-càndísâ iin nêhivì cahvi xán, dandu dandacú-sì cui nècuàchìmà. ¹⁶ Te icúmí stná-sì dandacú-sì màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú nêhivì, ò sea màcùtua ini ndahàcuahá-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cùndúú-né nêhivì nihí chuun, te ò nêhivì ùún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-nì, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sí, te ò número xi quivì-sí ìcà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuahìn cachì xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vätùni cahvi-ne nadaa nduá sáa número xi quivì quisi mà, vachi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nêhivì xí Jesús

¹ Daaní, nì xinì dècuèndè yucù Sión, te yucán iín mii-yá nani Lelù Ìi, te cutnáhâ-yá xì iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nêhivì, te ìcà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandiáhâ-yâ. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nêhivì cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicuí cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nêhivì cuáhà itá yucán, divi nêhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nêhivì nì càcu nùu ñuhiví yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te nì còò ni-iin cuàchi nì quidá-né xì nècuàchì ñahà, vachi cóni cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani

Lelù Íi ndéni nì cui nì cùhùn-yà. Antes mahì nèhivì ñuhivì nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dānāà-yá sàhà-né, te sàhājān nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xì nùu Lelù Íi, ⁵ vāchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vāchi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xinì ndavá inga ángel òiquì-xí ansivi, nihí-né razón vāha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuahàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cāhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nèhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnùñuhu xí-yá, vāchi sàni sàa quivì nsidandaà-yà sàhà cuāchi nèhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, cahvi-nsiáyà, vāchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhivì, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuíí.

⁸ Daaní, (nì xinì) nchícùn gà vāxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vāchi nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyùcànduá, nì xinì stná nècuàchì mà, te quini ni-hnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcànduá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nìhì-né iin castigu fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vāxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xì quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-ítúú tnuni xi-sì nùu tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vāchi yáha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ì xì Dios, xì stná Lelù Íi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuahàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vāchi xidà ini-yà sàhà-né.

¹¹ Ñàyùcànduá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xìxìn ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, ni mà nunca nìhì gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuú icúmí-nè ndoho-ne, vāchi nì cahvi-né quisì mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sí icà-né. ¹² Ñàyùcànduá, cuahà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívāha xi ley xi-ya, te nihnú vāha ini xì (Dèhemanì-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cāhàn ansivi, cachí-nè xì:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùu-xí, ndiaha gá coo xi nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndáà nduá, cachí Espíritu Ì xì Dios, icúmí nècuàchì mà quetatu vāha-ne, mà ndóhó gá-nè

nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xinì iin vïcò cuxín yaa, te nùu vïcò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yâ iin hoz diìn. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ìi xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùu vïcò, cachí-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vâchi sàni xida viu ñuhivì, te vichi sà-íá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà viu iá ñuhivì, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ìi iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diìn. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé iín mesa ìi ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xíxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz diìn jaàn cahndè-ní nsidaa sì-uva caá nducuyòhò ñuhivì, vâchi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñâyùcànduá, nì sahnde ángel mà sì-uva ñuhivì xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sí nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàmà-sí quee tècuí-si. Te seña ñà-ìcúmí-sí chàmà-símà nduú ñà-ìcúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte.

²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàmà-né, te nì xítia nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú nì xica (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càni yùte nì mà.

15

Ûsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vâchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vâchi sà-íá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxìn, ducán náhà. Te nùu mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùu quisi daná mà, xì nùu figura-si, xì nùu número xi quivì-sí, nùu nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùu Dios (sàhana), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní.

Doco micuísì ñà-íá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-íá vâha

nacua ndiá icà. Ansivéhé-nî, vâchi rey nduu-ní, te cusáhnú-nî nùù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nêhivî mii-ní, Stoho-nsî Señor; xiñuhu nsidaa-nsî ndanihi cahnú-nsî mii-ní, vâchi cuisî mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmî nêhivî nsidaa ñuu tnâtuu-ne cuitasisî-né nùù-nî, vâchi nùù nsidaa-né náhà claru iá vii nsidaa ñà-nduá nî quida-ní xî nêhivî ñuhivî.

Ducán nî cachi-nè.

⁵ Daaní, nî nsihamá, dandu nî xinî nî nuna cuarto chicá ì iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vâha ley ì xí-yá. ⁶ Te nî caquee usà ángel mà vâxi-ne, diví ángel dandacú nùù usà tnùndoho nahnú icúmî ndoho nêhivî. Te ndixî-né sîcoto yéhè cuxín yaa, te nuhnî nchîca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nî tnâtuu iin ana iín saín nùù-yá, te nî sâha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sî castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuahàn, vâchi sâhà cuâchi nêhivî, ñâyùcânduá, xidâ ini-yâ. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yâ, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñâyùcânduá nî cana ñùhmâ, te nî xitiâ inicutu veheñuhu ì mà. Te sâhà ñùhmâ mà mànicuí nansihvi ga nî-iin nêhivî ini lugar mà dècuèndè sàni nsihî usà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmî dacóyo ángel ñà-ñùhú ini usà yaxìn oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nî tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ì mà, cachí-yâ xî usà ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà diquí ñuhivî ñà-cundua castigu fuerte sâhà-ñá xidâ ini Dios sâhà cuâchi nêhivî —nî cachi-nè.

² Dandu nî quee ángel primeru nî dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né diquí ñuhivî. Ñâyùcânduá, nsidaa nêhivî itúú tnuni xi quisî daná mà, nî cana iin nsihî ùhî icà-né, quini iá, te yáha ga cuhíá; nùù nsidanicuú ana cahvi xî figura quisî mà, nî cana nsihî ùhî mà icà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nî dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahî mar. Te nî nanduu nsihî tècuí mà nîì, nahi nîì nêhivî nî xihî. Ñâyùcânduá, nî xihî nsidanicuú quisî itiácú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùnî, nî dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nî còya nùù nsidaa yùte xî nùù nsidaa lugar ndé caná tècuí, te nî nanduu stná tècuí mà nîì. ⁵ Dandu nî tiacuí cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuí, te nî cachi-nè xî Yua-nda Dios:

—Stoho-nsî Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sâhana. Te ì gá stná-ní, ñâyùcânduá, iá vii ñà-nduá sàni quida-ní xî nêhivî sâhà cuâchi-ne. ⁶ Vâchi mii-né, nî casahnî-né nêhivî vâha xi-ní; cuâhà tiâa nî cáhàn cuenta xi-ní nî casahnî-né, te nî xitiâ nîì-né, ñâyùcânduá, divi nîì nduá icúmî

nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vèchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nù mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuísì ñà-íá vii nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù orá, te ñàyùcànduá nì nihitáhvi orá dansì fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xìxìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsìi-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcànduá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vèchi divi-ya nduú ana nì dandàcú coo tnùndohoma; doco cóni nácúcuùin ini-nè sàhà cuàchi-ne, ni cóni nácúni-nè ñà-vii nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nù silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuùin tnù inicutu ñuu ndé dandacú-sì. Te nèhivì ndoó yucán, mà cùndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcànduá nì tnii ñuhu-ne yáá-nè.

¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsìhi ùhì nì cana ìcà-né. Doco nì sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel iñù, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíá, te ducán mà cadí yùte ma nù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xinì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còò, te ingà-sì nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisì cáhàn cuenta xi quisì ùi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhivì yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsìhi-tè, cundoo tùha-tè sàà quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcànduá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhá màsà cùcáhàn-nù-ndá na ian cucahan-nùú iin nèhivì nú còò sìcoto xì-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsìhi soldadu, xì stná tè-dandàcú nù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vèchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñuhu ì xì Dios ansivi. Divi mii-yá iá nù silla ndiaha nduú ana nì cáhàn, te nì cachi-yà:

—¡Sà-lá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nìhi fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùu nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyùcàndüá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùnì ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vàchi xidà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndüá cuàhàn-yà quida-ya xi-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nì còyo iin núu ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquée cuàchi-ne dìquì Dios, vàchi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùu nsi-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùu nì càhàn-nè xì nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuahà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuahà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùu mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyùcàndüá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xicà-nsí dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánì quidá Espíritu ìi xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsi. Te na ní sàà-nsi yucù mà nì xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà dìni-sí xì ùxìn nsiquì-sí, te itándiaa cuahà quivì sìquini càhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xì sìcoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùu yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáà xì nsidaa ñà-sìquini, vàchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñuhùmà. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúu iin quivì ùhì mànihi ini-ndà. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶ Te nì xinì ñahà mà, na ian xíni-ña, vàchi ñà-nì cudii guá inìa sàhà ñà-nì xìtia nì nèhivì xí Dios, ñàyùcàndüá, ducán queá na ian xíni-ña nì quida nì mà, vàchi nì cudii guá inìa nì xihì nèhivì váha càhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquí indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Màsà ndúlócô-nì, vàchi cuàhìn dacuní mii-ní iñàha ñà-cundaà vaha ini-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi

indánuú-ña, divi quisì iá ùsà dìni-xí, xì stná ùxin nsiquì-sí.
 8 Cunaha-ní, antes nìsa ìa quisì mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàa-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhiví, icúmí-nê ndulocó-nè na cuni-nè quisì mà ñà-nì ìa-sì ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-itàndiaa quivì-né nùù tutu xi Dios. Vàchi tutu mà, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu sà-itàndiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

9 'Pues vichi, yohó iá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsì-ùsà dìni quisì mà, ùsà yucù nduá, te diquì yucù mà iá ñahà mà. 10 ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te iá stná ingà-te, doco cumánì gá quesàa-te. Daaní, nú sàni quesàa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tê dandacú-te. 11 Te quisì daná nìsa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisì mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-sì.

12 'Daaní, ùxin nsiquì quisì mà, ùxin rey xíndua, doco tàñáha ga nihì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imindaa hora nihitáhvi-té cutnahá-te xì quisì daná ñà-cusahnú-te. 13 Vàchi nsì-ùxin rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuu-te ndahà quisì mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. 14 Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàa-te xi Lelù Íi, doco mii-yá, icúmí-yá cundee-yá nùù-té, vachi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vachi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xi-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

15 Dandu nì càhàn tu ángel cutnàhâ xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuì cuàhà ndé iá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhiví, vachi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn càhàn-nè. 16 Doco ùxin rey nduú ùxin nsiquì itá dìni quisì daná mà, icúmí-tê cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcànduá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-iñàha cucumiá. Dandu cahnì-tèñà, te cahmi-tèñà. 17 Iin-ni icúmí nsidaa-tê nacani inì-te quida-tè ducán, vachi icúmí Dios danácánì ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhàmà icúmí-tè cuàha stná-te quisì mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. 18 Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhivì nduú-ña.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vâxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhiví ñà-yèhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vâchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vâchi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilù sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhiví, nisa xi-la stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíñ, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì ía ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vâchi ndè ansivi iín dinì cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quívì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndùá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè níhì-né tnùndoho, dècuèndè ùù tantu icúmí-nè níhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vâchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcàndùá, iin doble icúmí nacuitacuhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá, dava nì tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì ía vida xì. Yuhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, nì mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcàndùá icúmí-nè yàha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quívì-nì icúmí quixa dìquì-né, vâchi fuerte gá mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vâchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-tê cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xíxìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vâchi mii-té, iin-ni nisa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, xica itá-te ñà-yúhì-te níhì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vâchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nàcuín te nadíco ndoó inicutu ñuhíví, icúmí-tê cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuahà inì-te, vàchi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá nihí-te dicò-té. ¹² Vàchi nihí-te oro, xi plata, xi yùù yéhè, xi sìdiqui cuxín vico, xi sìcoto cuxín finu, xi sìcoto moradu, xi sìcoto seda, xi sìcoto cuahá, xi yutnù sahán viì, xi stná cuahà iñàha ni cuyucun ñuhu elefante, xi cuahà iñàha ni cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xi cuahà ñà-nì nchico sahán tnamì, xi inciensu, xi vinu, xi tàtnà mirra, xi cutù, xi aceite, xi harina, xi trigu, xi idunsiquì, xi riì, xi idu, xi carreta, ndè stná nèhivì dicò stná-te. (Nsidaájàn nduá ñisa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcàndùá, dohó icúmí cachi nèhivì xi nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vàchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá viì, te vico gá ni sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tùi ga nùù-nsiá.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuahà gá ni cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-nduá ni sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tnùndoho iá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vàchi sìcoto cuxín finu ni sandixi-ne, xi sìcoto moradu, xi sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xi yùù yéhè, xi stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —ni cachí-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnàhà-te xi peón quidáchúûn nùù-té, xi stná cuahà tiàa sàhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xíxìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) ñisa là ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù ònì-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vàchi sàhà nèhivì ndoó yucán ni cucuica nsidaa tè-icúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vàchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —ni cachí-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudì gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xi nsidaa stná nèhivì (ñuhíví) ni nihì chuun nùù Dios, xi nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xi nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vàchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá ni quida nèhivì ñuu mà xi-né.

²¹ Daaní, ni (ndecunu) iin ángel fuerte, ni ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te ni dàndiàchì-nèa mahì mar, te ni cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xi ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíá ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnù cuerda ñuu mà,

ni stná pitu, ni mà síví gà stná ni-iñàha cundáá, vàchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, ni mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gà stná nchicó ni-iin nècuàchè (ñahà). ²³ Ni mà cútnúù gà ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vàchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gà, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dicó ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùù nsidaa tè-dava ga ñuhiví. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nèhivì vàha xi-ya. Ñàyùcàndüá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xihì ñuhiví nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nèhivì ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yâ! vàchi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndüá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vàchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá lè cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vàchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhiví ñà-nì sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyùcàndüá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñá nèhivì xinúcuáchí nùù-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xixìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchè sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nùù-yá, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nùù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchí nùù-yá, te xícahvi xi-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nùù-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacu na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachí nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vàchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú

iñàha. ⁷ Ñàyucàndüá, cuàhàn-ndà cudii cuáhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndàyá, vàchi sàni sàà quivì nandàhà mii-yá nani Lelù Íi. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni nihitáhvi-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivì xì-yá, icúmí-nê (cut-nahá xi-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì’:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Íi”.

Te nì cachi stná-nè xì’:

—Palabra ndàcuisì xì Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhu nù sàhà ana nì càhàn xì’, cuàhìn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xì’:

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnài iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnài ñani-ní nahi mii-né. Còó; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànüü-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indànuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándàa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchìnüü-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá’, te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quivì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ínahá xì quivì mà, cuisì mii-yá ináhá-yà. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ìi xì Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada diìn, vàchi divi ñà-jaèn nàa-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhivì yohó, te ducán cundéé-yà nù-né, dandu dandacú ndee-yà nù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidà gà ini Dios sàhà-xí, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quivì-yà nù capa-yà xì ìcà dihin stná-yà, te ducán cachá’: Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stnài Stoho nsidanicuú ñà-íá, ducán cachá’.

¹⁷ Daaní, nì xinì nùu orá, yucán iín iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà iñàha caxì-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gá stná tè-dàndàcú nùu soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòó yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhiví, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xì quisì daná mà, vachi cuní-sì quida-sì guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xì-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sí), vachi nì tnù-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iín-sì nùu quisì primeru mà, vachi ducán nì nìhì-sí nì dándàhvì-sì nèhivì ñuhiví, te nì sàcùtuu tnuni xì quisì mà nùu-né, te nì cahvi-né figura-sì. Pues ndúi quisì mà, vivu nì dandiàchì xì-sí ndé xìxìn ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indánuú nùu idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítè nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnii-ne quisì cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-sì dècuèndè nsihi iin mil cuà ñà-màsà dándàhvì gà-sì nèhivì ñuhiví. Vachi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhiví ndé sàna, divi ñà-malu nduú-sì, te Satanás nani stná-sì. Pues yucán nì sàcùndiadi-sì, doco nú sàni nsihi mil cuà mà, dandu icúmí-sí dàña-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítàhvì nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xinì anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcànduá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhàmà cóni cándisá-né cahvi-né quisì daná mà, ni cóni càhvì-né figura-sì, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-sì ni ìcà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcànduá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuà, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuà mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhàn-nè, vachi cunduu-ne nèhivì ndiaha xí Dios. Mà sàà-nè

cui-nè ñà-ùì. Còó, vàchi icúmí-nê cundoo-ne cucumi-né chuun nùù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùù mii-yá xì nùù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuà.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuà mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadí-sì, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivì ndoó inicutu ñuhívì. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sì dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòó ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàá-te guerra xì ñuu ndé ndoó nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuíta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xí mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dàndàhvì xì-té, nì dàndiàchì xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xixin azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ì stná quisì daná xì stná quisì nìsa cahàn cuenta xi-sì. Te nsì-ùnì quisì mà, icúmí-sì ndoho-sì ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùù silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xinì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùù-nú. Te (nì xinì) nì ndañuhu ansivi xì ñuhívì, còó gá ñà-jaàn nùù-yá, nì còó cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùù Dios nì sàcuíta nsidan-icuú nsì, nècuàchì cuicà xì nècuàchì ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùù-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsì ma, según nansa cachá nùù nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhívì yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsì ndoó tìxi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùù-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhívì). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivì nahi vichi, nì mà cóó vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-ùì cundua, icúmí-né cundoo-ne mahì ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xinì), nú cóni-nâtùì quivì iin nèhivì nùù tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xì-né mahì ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xì ñuhívì saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xinì nì sàcòo ansivi saa xì ñuhívì saa, vachi ansivi nuu xì ñuhívì nuu, sàni yaha, te vichi còó gá ni-iin

mar. Te nì xini stnái ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndè nù Dios ansivi nì quea mànu. Ndiaha gá iá, vèchi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuì càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhiví, vèchi icúmí-yá cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñâyùcànduá, nsidaa ndutènuù-né, icúmíâ ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sàa gà-nè cui-nè, ni mà cóo gá-nè tnùnsí ini, ni mà tnáná gá-nè, ni mà cúhí gà-nè, vèchi mà cóo gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú ñàha.

Te nì cachi stná-yà xí:

—Tiaa-ní palabra yohó, vèchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-iá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vèchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-iá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnái, vèchi nsidaa ñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhì tècuí ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuí mà, vèchi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nù ana cuní datúcù xì-né, icúmí-né ndutahví-né nsidaa ñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchì ìa, xì nècuàchì có-xiníndísà, xì nècuàchì quidá quini, xì nècuàchì sahní, xì nècuàchì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàchì sàhàn xì promesa nù yucù, xì nècuàchì cahvi xi yù yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàchì tnùhù, (ndahví-nè), vèchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xìxìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xí, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vèchi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù ìí.

¹⁰ Dandu Espíritu ì xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùnì-yá yùhù ñuu ì nani Jerusalén, dècuèndè nù Dios mànu ansivi vaxan.

¹¹ Nchií yèhè ndiahá quidá-yá, na ian yèhè guá iin yù ndiaha yáha ga ndiaá, vèchi nahi yù yèhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ñà, te ùxìn ùì yèhè icúmíâ. Iin iin yèhè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yèhè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùì dèhe

Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùnì yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnà. Te ladu norte iá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnu orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùnì yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùi yùù nahnú xínduu cimientu xan. Te nùù cimientu mà itándiaa quìvì ùxìn ùi nècuàchì nì nìhì chuun nùù mii-yá nani Lelù Ìi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xì iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì ladúa, vàchi iin-ni itácùhá nsicúmì ladúa. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ñà. Te ñà-ndúá caniá, divi ducún-ñà, te divi xica stná-ñà. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùnì dico cùmì (64) metro nì quee ñà-dúcún-ñà. Na chitácùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùù jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísi oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá, vàchi puru yùù yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùù yéhè. Cavà primeru xi cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùù yéhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gà indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùnì nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cúmì, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùù ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo ndua; te ñà-ín, puru yùù topacio nduá; te ñà-úxìn, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-úxìn iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-úxìn ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxìn ùi yehè nama mà, ùxìn ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì xini ñuu yucán, vàchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Ìi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchiù yucán, vàchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ìi itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcàndúá tnúù ñuu mà, vátùnì tuí núù nèhivì xicánúú yucán. Te icúmì casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihi-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vàchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihi-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quihvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nìhnú quini inì-xi, mà quihvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quihvi

nèhivì itándiaa quìvì-xí nùù libru icúmí mii-yá nani Lelù Íi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dácùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Íi. Ndaì gá tècuìi ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuìi coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnù, yutnù xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu ndùì ladu yùte ma. Te ùxìn ùì clase quisi vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisi vídì. Daaní, ndahà cuìi-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhivì ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhivì mà cóó gá ni-ñàha nì tàhvi chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Íi dandacú-yá, te cundoo stná nèhivì xí-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-nè cundehè-né nùù-yá, te màcùtuu stná quìvì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, nì còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchiì nùù-né, vàchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchiì nùù-né ñà-cutùì nùù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nè cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuìn Jesucristu ñuhivì, cachí-yà

⁶ Daaní, nì cachi tu ángel mà xì:

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachì xì-ní, vátùni cahvi nèhivì xán. Vàchi iin ángel xì mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xì nsidaa ana xinúcuáchí nùù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchi. Vàchi ducán nì saquida stná-yà sànaaha, nì techuún-yá nèhivì ìì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachì Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó (—nì cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, nì xinì nsidaa ñà-jaàn, te nì inini nsidaa ñà-nduá nì cuu. Daaní, nì nsihi nì xinì, te nì inini, dandu nì tutuyuhì ñuhù nùù sàhà ángel nì dácùnì xì nsidaámà, cuahìn cahví-nè nì cuì. ⁹ Doco nì cachi-nè xì:

—Màsà quídá-nì ducán. Vàchi yùhù, iin-ni nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnáì mii-yá) nahi mii-ní xì ñañitnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnáì nacua cachì nùù tutu yohó. Còò, micuìsi Dios cahví-ní.

¹⁰ Te nì cachi stná-nè xì:

—Màsà chidéhé-nì ni-ñàha cachitnùhu nùù tutu yohó, vàchi sà-itúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ni cúnàhá tèmalu ni quídá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quídá-te seguir quida-tè

ducán, (mà cútñúñí). Doco nècuàchì nihnú ndàà cuisì inì-xì, iin-ni ni quidá-né seguir quida viì-né ducán, te iin-ni ni coó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuñn ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútàhvì iin iin-nsia, según nansa nì quida viì iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhaha iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndùá, ducán ié` nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vèchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú iñàha, te còò ni-iñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xì; vèchi ducán queamà na ian sàni ndoo vaha sìcoto xi-ne (te sàndìxí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihítàhvì-né caxì-né quisì vídà yutnù tátá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihítàhvì stná-nè quìhvi-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàà-nè quìhvi-ne, ni mà quìhvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètadí, ni-iin stná tètòò cundoo ñahà-xí, ni-iin stná tè-sàhní canúú, ni-iin stná tè-càhvì xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ 'Yùhù nduí Jesús, te nì techuín àngel-xì sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xì rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuù quìvì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-ìníní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsià, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnàì xì nsidaa ana cuní (cucumí xì vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihítàhvì-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsià nicanicuahàn, ni mà chiyàhvì-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iníní xí ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsià más nùù ñà-ndùá cachá, vèchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nihì stná-nsià nùù-yá, divi castigu cachitnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quìvì-né nùù libru xì vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihítàhvì-né cundoo-ne ñuu ìì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítnùhu stnái xì-nsiá ñà-yàchì icúmî naxicocuîñ ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuîñ-ní.

²¹ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.